

**Handlingar
till
kommunfullmäktiges
sammanträde
14 februari 2018**

KS § 279

Dnr 2016 -748

Svar på motion om iordningsställande av sammanträdesrum i kommunhuset

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att med hänsyn till pågående utredning anse motionen besvarad.

Reservation

Linda Jansson (M) reserverar sig mot beslutet.

Yrkanden

Linda Jansson (M) yrkar bifall till motionen.

Tommy Larsson (S) och Tobias Bernhardsson (C) yrkar att kommunstyrelsens förslag ska ha följande lydelse: Kommunfullmäktige beslutar att med hänsyn till pågående utredning anse motionen besvarad.

Propositionsordning

Kommunstyrelsen godkänner att proposition ställs på yrkandena Efter ställda propositioner finner ordföranden att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med Tommy Larssons (S) med fleras yrkande.

Ärendebeskrivning

Linda Jansson (M) och Per Krokström (M) har i en motion framfört följande:

Nya moderaterna i Färgelanda vill att det omgående iordningsställs ett sammanträdesrum i kommunhuset för att möjliggöra att hålla bl.a. kommunstyrelsesammanträden.

Det pågår ett arbete med inventering och underhållsplan, lokalförsörjning m.m. i kommunala fastigheter. Sektor samhällsutveckling utreder behovet av sammanträdeslokaler som en del av uppdraget. Dessutom pågår en översyn avseende externa avtal gällande fastigheter samt hyrda lokaler. I och med skapandet av ny möteslokal "Beredskapsrummet" finns idag en utökad möjlighet för sammanträden i kommunhuset.

Beslutsunderlag

Sektor Samhällsutveckling tjänsteskrivelse 2017-11-16.
Ledningsutskottets protokoll 2017-11-27, § 255

Skickas till kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens Ledningsutskott

KLU § 255

Dnr 2016 -748

Svar på motion om iordningsställande av sammanträdesrum i kommunhuset

Ledningsutskottets förslag

Kommunfullmäktige beslutar att med hänsyn till pågående utredning avslå motionen

Yrkanden

Linda Jansson (M) yrkar bifall till motionen.

Ärendebeskrivning

Linda Jansson (M) och Per Krokström (M) har i en motion framfört följande:

Nya moderaterna i Färgelanda vill att det omgående iordningsställs ett sammanträdesrum i kommunhuset för att möjliggöra att hålla bl.a. kommunstyrelsesammanträden.

Det pågår ett arbete med inventering och underhållsplan, lokalförsörjning m.m. i kommunala fastigheter. Sektor samhällsutveckling utreder behovet av sammanträdeslokaler som en del av uppdraget. Dessutom pågår en översyn avseende externa avtal gällande fastigheter samt hyrda lokaler. I och med skapandet av ny möteslokal "Beredskapsrummet" finns idag en utökad möjlighet för sammanträden i kommunhuset.

Beslutsunderlag

Sektor Samhällsutveckling tjänsteskrivelse 2017-11-16.

Skickas till kommunstyrelsen

Samhällsutveckling
Sektorchef Samhällsutveckling
Patrick D'Imporzano
0528-567525
076-6352713
patrick.dimporzano@fargelanda.se

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att med hänsyn till pågående utredning avslår motionen

Svar på motion avseende iordningställande av sammanträdesrum i kommunhus Dnr: 2016/748

Det pågår ett arbete med inventering och underhållsplan, lokalförsörjning m.m. i kommunala fastigheter. Sektor samhällsutveckling utreder behovet av sammanträdeslokaler som en del av uppdraget. Dessutom pågår en översyn avseende externa avtal gällande fastigheter samt hyrda lokaler. I och med skapandet av ny möteslokal "Beredskapsrummet" finns idag en utökad möjlighet för sammanträden i kommunhuset.

Susanne Korduner
Kommunchef

Patrick D'Imporzano
Sektorchef Samhällsutveckling

Beslutet skickas till:

KLU

Motion till FM 2016-10-19

FÄRGELANDA KOMMUN
Kommunstyrelsen
2016-10-19
Dnr. 2016/748
Höj. 2016.4110

Nya Moderaterna i Färgelanda vill att det omgående iordningställs ett sammanträdesrum i kommunhuset för att möjliggöra att hålla bl.a. kommunstyrelsensammanträden.

Nya Moderaterna i Färgelanda motsätter sig att man helt utan kommunikation med de folkvalda politikerna eller med stöd av fattat beslut valt att bygga om lokal handlingskraftig till kontor. Detta innebär att Färgelanda kommun blir den enda kommunen som har avvisat politiken från sitt kommunhus.

Linda Jansson (M)

Per Krokström (M)

dnr 2018/79
hid 2018.284

Motion 20180115

2018 -01- 26

Bygga utegym

Vänsterpartiet har som förslag att man utreder möjlighet till att bygga ett utegym. Ett ex att den kan ligga intill skaterampen, eller någonstans i färgelanda kommun.

Ett utegym som nästan alla medborgare kan bruka. Det är dessutom gratis och det främjar folkhälsan. Det är alltid bra med motion för alla att kunna delta i.

Det finns många bra redskap man kan använda som passar både äldre och unga människor.

Vänstern föreslår att man byter ut skaterampen och sätter dit en pumptrack, då kan fler personer använda den med cykel, skateboard, kickspark, rullskridskor. Där man kan öva sin balans och lära sig nya färdigheter tillsammans med andra. Banan är lämplig för alla åldrar och färdighetsnivåer. Pumptrackbanan skapar en naturlig gemensam samlingsplats för barn, ungdomar och föräldrar.

Vänsterpartiet

Vid datorn

Inger Bäcker

Iréne Pettersson

Svar på interpellation från Per Krokström (M)

Angående Näringslivs ranking

Per Krokström måste fått något om bakfoten. I Färgelanda kommun styr Socialdemokrater, Liberaler och Vänstern. Centern betraktar vi som ett oppositionsparti.

Nu till Näringslivsrankingen.

Låter i interpellationen som en katastrof att vi sjunkit väldigt många platser så är inte fallet. Om jag gör en jämförelse över åren vi styrt är det inga större förändringar 2015 var vi på plats 231, 2016 plats 240 och 2017 plats 250. Klart att det inte är bra när man går bakåt istället för framåt vilket är önskvärt.

För att kunna göra en bedömning av rankingen får man gå in i de olika delfrågorna och titta på resultaten över tid. På vissa frågor har vi gjort en klar förbättring medan vissa har försämrats rejält och det är dessa vi måste jobba med. Den fråga vi tappat mest i ca 80 placeringar är medias attityder till företagen.

Från majoritetens sida kommer vi jobba vidare med analysen och titta på vad kan vi göra för att lyfta oss till en bättre placering.

Ulla Börjesson (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Interpellation LF 2017-11-22

Efter 3 år med ett styre bestående av S, V, L och C sjunker Färgelanda i näringslivstankningen till plats 250.

Nya Moderaterna i Färgelanda vill därför fråga LeS ordf. Ulla Börjesson (S) vilken strategi hon nu har för att förbättra näringslivsklimatet i kommunen.

(U)

Färgelanda kommun Kommunstyrelsen	
2017-11-13	
Dnr	2017/628
Hid	2017.4290

Svar på interpellation från Per Krokström (M)

Angående arbetskläder till personal i Färgelanda kommun

Personal inom förskolan, skolan och hemtjänsten som av sina chefer bedöms jobba mycket utomhus har erbjudits arbetskläder. Arbetskläderna består av jacka, byxor, mössa, vantar, kängor samt regnställ.

Kläderna är utprovade av berörd personal och beställda

Ulla Börjesson (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Interpellation KF 2017-11-22

Vi önskar svar från LS ordf. Ulla Börjesson(S) om hur det gått med arbetslösa till personal efter den bifallna moderata motionen.

M

Färgelanda kommun Kommunstyrelsen	
2017-11-13	
Dnr.	2017/629
Hid.	ZOFF.4291

ENKEL FRÅGA TILL KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE

Färgelanda är den företagsamma och trygga kommunen för alla. I stort som smått.

Västtrafik har nu låtit meddela att de plockar bort tidtabellerna från sina fordon och hänvisar resenärer att vända sig till Västtrafik för att få en tidtabell.

(Ref. tidningen Bohusläningen den 16 november sid.12).

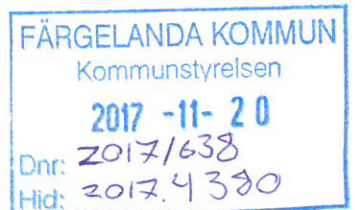
I denna artikel står också att läsa att det fortfarande finns möjlighet att få hem en fysisk tidtabell för den som vill bl. a. genom att ringa Västtrafiks kundservice.

Här anser jag att det nu finns anledning för Färgelanda att visa att man är just en *företagsam kommun* och som bidrar till en betydlig förenkling både för våra kommuninnevånare och för Västtrafik!

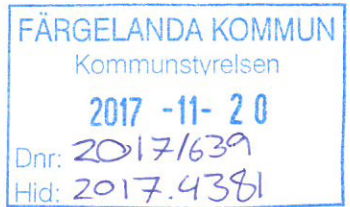
Därför frågar jag kommunstyrelsens ordförande;

Vad anser du om att kommunen beställer ett antal turlistor av Västtrafik (eftersom de finns upptryckta) som sedan kan läggas ut på Medborgarkontoret. Detta som en service åt våra kommuninnevånare.

Färgelanda 2017-11-19

Kenneth Carlsson (L)

Enkel fråga till Kommunstyrelsens ordförande.

Jag undrar om Ulla har några funderingar om att få till några extra parkeringar vid Furåsen. Jag är medveten om att Valbohem äger fastigheten. Men eftersom Kommunen använder fastigheten så borde man försöka att få frågan löst.

MVH Karl-[✓]Erik Segersax KD

KS § 230

Dnr 2016-736

Äldreplan 2018-2023 - förslag från den tillfälliga beredningen

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta Äldreplan 2018-2023.

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra äldreplanen med dess mål och med hänsyn tagen till beredningens beaktanden.

Uppföljning av äldreplanen ska ske en gång per år och dokumenteras i kommunens årsredovisning. Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljningen.

Beredningens uppdrag är nu avslutat.

Reservation

Tobias Bernhardsson (C), Leif Söderquist (C) och Maino Svensson (C) reserverar sig mot beslutet.

Yrkanden

Tobias Bernhardsson (C) yrkar bifall till Centerpartiets förslag till Äldreplan

Ulla Börjesson (S) yrkar bifall till ledningsutskottets förslag att anta äldreplanen och Att Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra äldreplanen med dess mål och med hänsyn tagen till beredningens beaktanden.

Uppföljning av äldreplanen ska ske en gång per år och dokumenteras i kommunens årsredovisning. Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljningen.

Beredningens uppdrag är nu avslutat.

Propositionsordning

Kommunstyrelsen godkänner att proposition ställs på de båda yrkandena. Efter ställda propositioner finner ordföranden att kommunstyrelsen beslutar att bifalla Ulla Börjessons yrkande.

Omröstning begärs.

Kommunstyrelsen godkänner följande voteringsproposition:

Ja-röst för Ulla Börjessons yrkande.

Nej-röst för Tobias Bernhardssons yrkande

Kommunstyrelsen

Forts KS § 230

7 ja-röster. (Tommy Larsson (S), Rune Månsson (S), Edgardo Varas (S), Lars Karlsson (S), Urban Henriksson (S), Kenneth Carlsson (L) och Ulla Börjesson (S))

3 nej-röster. (Tobias Bernhardsson (C), Leif Söderquist (C) och Maino Svensson (C))

3 ledamöter avstår från att rösta. (Linda Jansson (M), Per Krokström (M) och Jörgen Andersson (SD))

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har tillsatt en tillfällig beredning för uppdraget att upprätta en äldreplan.

Äldreplanen är ett styrdokument och tjänar som stöd för att utveckla äldreomsorgen och annan verksamhet som berikar de äldres liv. Den ska medverka till att förverkliga kommunens mål att "Färgelanda kommun skall vara en attraktiv kommun att bo och leva i".

Med utgångspunkt i nationella regelverk och lokala styrdokument avser äldreplanen att ge motiv till prioriterade uppdrag för perioden.

Äldreplanen utmynnar i ett antal målområden med tillhörande mål och beaktanden. För att kunna verkställa planen med tillhörande mål är det viktigt att förutsättningar som krävs ges. Målområdena är:

- Medborgarnas kunskap, värderingar och attityder
- Hälsa, livskvalitet och behov av särskilda insatser
- Mat och måltid
- Boende och kommunikationer
- Utveckling av teknik
- Äldreomsorgen - framtidens goda arbetsplats
- Jämställdhet

I beredningens uppdrag ligger inte att fördela resurser. Dock förutsätter förverkligandet av äldreplanen att dess mål och innehåll beaktas i samband med de kommande årens budgetfördelningar.

Dialog har förts med personalgrupperna, representanter för pensionärsorganisationerna och äldre kommuninvånare. Information har lämnats av chefer i organisationen, Medicinskt ansvarig sjuksköterska och Väntjänst Brålanda. Representanter för och Vänersborgs kommun har informerat om den kommunens förebyggande arbete.

Kommunstyrelsen

Forts KS § 230

Beslutsunderlag

Beredningens protokoll 2017-10-05.

Ledningsutskottets protokoll 2017-10-23, § 215

Edgardo Varas (S), ordföranden i den tillfälliga beredningen informerar

Skickas till Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens Ledningsutskott

KLU § 215

Dnr 2016-736

Äldreplan 2018-2023 - förslag från den tillfälliga beredningen

Ledningsutskottets förslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta Äldreplan 2018-2023.

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra äldreplanen med dess mål och med hänsyn tagen till beredningens beaktanden.

Uppföljning av äldreplanen ska ske en gång per år och dokumenteras i kommunens årsredovisning. Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljningen.

Beredningens uppdrag är nu avslutat.

Yrkanden

Tobias Bernhardsson (C) yrkar bifall till Centerpartiets förslag till Äldreplan

Notering

Linda Jansson (M) anmäler att hon inte deltar och återkommer i kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har tillsatt en tillfällig beredning för uppdraget att upprätta en äldreplan.

Äldreplanen är ett styrdokument och tjänar som stöd för att utveckla äldreomsorgen och annan verksamhet som berikar de äldres liv. Den ska medverka till att förverkliga kommunens mål att "Färgelanda kommun skall vara en attraktiv kommun att bo och leva i". Med utgångspunkt i nationella regelverk och lokala styrdokument avser äldreplanen att ge motiv till prioriterade uppdrag för perioden.

Äldreplanen utmynnar i ett antal målområden med tillhörande mål och beaktanden. För att kunna verkställa planen med tillhörande mål är det viktigt att förutsättningar som krävs ges. Målområdena är:

- Medborgarnas kunskap, värderingar och attityder
- Hälsa, livskvalitet och behov av särskilda insatser
- Mat och måltid
- Boende och kommunikationer
- Utveckling av teknik
- Äldreomsorgen - framtidens goda arbetsplats
- Jämställdhet

Kommunstyrelsens Ledningsutskott

Forts KLU § 215

I beredningens uppdrag ligger inte att fördela resurser. Dock förutsätter förverkligandet av äldreplanen att dess mål och innehåll beaktas i samband med de kommande årens budgetfördelningar.

Dialog har förts med personalgrupperna, representanter för pensionärsorganisationerna och äldre kommuninvånare. Information har lämnats av chefer i organisationen, Medicinskt ansvarig sjuksköterska och Väntjänst Brålanda. Representanter för och Vänersborgs kommun har informerat om den kommunens förebyggande arbete.

Beslutsunderlag

Beredningens protokoll 2017-10-05.

Sektor Omsorgs verksamhetschef informerar.

Skickas till Kommunstyrelsen

Beredning Aldreplan

Plats och tid: Centrumhuset, torsdag den 5 oktober 2017, kl. 8.00-10.00

Beslutande:

Edgardo Varas (S), beredningsledare
Birgit Hagström (L)
Karl-Erik Segersax (KD)
Maino Svensson (C)
Christina Svedberg (M)

Frånvarande:

Inger Bäcker (V)
Jan Sohl ()

Övriga närvarande:

Maria Aronsson, sekreterare

Paragraf: §1

Utses att justera: Karl-Erik Segersax

Justeringens plats och tid: Kommunkontoret 13 oktober 2017 kl. 8:30

Underskrifter:

Ordföranden: _____
Edgardo Varas

Justerare: _____
Karl-Erik Segersax

Sekreterare: _____
Maria Aronsson

Beredning Äldreplan

Beredning Äldreplan § 1

Redovisning av givet uppdrag kring Äldreplan

Beredningens beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta anta Äldreplan 2018-2023.

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra äldreplanen med dess mål med hänsyn till beredningens beaktanden.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att avsluta den tillfälliga beredningens uppdrag i och med redovisning av givet uppdrag.

Ärendebeskrivning

Den tillfälliga beredningen fick den 19 oktober 2016 av Kommunfullmäktiges (KF) presidium i uppdrag att presentera förslag till Äldreplan 2018-2030 eller annan tid som beredningen bestämmer.

Äldreplanen är ett styrdokument och tjänar som stöd för att utveckla äldreomsorgen och annan verksamhet som berikar de äldres liv. Den ska medverka till att förverkliga kommunens mål att "Färgelanda kommun skall vara en attraktiv kommun att bo och leva i". Med utgångspunkt i nationella regelverk och lokala styrdokument avser äldreplanen att ge motiv till prioriterade uppdrag för perioden.

Vid beredningens framtagande av planen har dialog med personalgrupperna, representanter för pensionärsorganisationerna samt äldre kommuninvånare genomförts. Information har också getts av chefer i egna organisationen och medicinskt ansvarig sjuksköterska. Därutöver har Väntjänst Brålanda och Vänersborgs kommun berättat om sin förebyggande verksamhet. Beredningens förslag till äldreplan har lämnats till representanter för personalgrupperna och pensionärsorganisationerna för möjlighet till ytterligare synpunkter.

I förslaget till äldreplan presenteras nationella lagar, riktlinjer och råd samt regionala och lokala styrdokument, som tillsammans sätter ramen för det kommunala arbetet med vård och omsorg om äldre. Framtidsspaning och prognoser för målgruppen ligger till grund för antaganden om framtida behov och motiv till prioriterade uppdrag.

Beredning Aldreplan

Äldreplanen utmynnar i ett antal målområden med tillhörande mål och beaktanden. För att kunna verkställa planen med tillhörande mål är det viktigt att förutsättningar som krävs ges. Målområdena är:

- Medborgarnas kunskap, värderingar och attityder
- Hälsa, livskvalitet och behov av särskilda insatser
- Mat och måltid
- Boende och kommunikationer
- Utveckling av teknik
- Äldreomsorgen - framtidens goda arbetsplats
- Jämställdhet

Utifrån framtagna prognoser förväntas en ökning av antal personer 65 år och äldre med ca 100 personer från 2016 till 2036, varav merparten av ökningen är inom de åldersspann då man i störst utsträckning behöver stödinsatser från kommunen.

Med dagens konsumtionsmönster sker en tydlig kostnadsökning hos kommunerna för individer i 80-årsåldern och äldre. Mellan 65 och 75 år är anspråken på kommunal service tämligen begränsade. För att detta ska vara hanterbart, i och med utvecklingen mot en allt större grupp äldre, krävs en anpassning av äldreomsorgen.

Kommunen behöver i större utsträckning arbeta med förebyggande insatser i samarbete med frivilligorganisationer för att äldre personer ska bibehålla sin hälsa och välmående i högre ålder.

Kommunen behöver också planera för aktuella och framtida behov av boendeformer för äldre. Det finns lokalt en stor efterfrågan av trygghetsbostäder och även nationellt ser man ett ökat behov av denna form av boende.

Med en ökat antal äldre-äldre i kommunen finns ett framtida behov av fler platser på särskilda boenden. Även om en viss del troligtvis kan bo kvar i sitt ordinära boende med hjälp av förebyggande insatser, möjlighet till social gemenskap och anpassade bostäder i kombination med exempelvis insatser från hemtjänst och hemsjukvård kommer behovet av fler särskilda boendeplatser att finnas kvar.

Den viktigaste resursen inom äldreomsorgen är verksamhetens personal. Yrkesskicklighet och kompetens är avgörande för hur vården och omsorgen uppfattas av de äldre. För att tilltala kompetent personal och få dem att stanna behöver kommunen erbjuda en trygg arbetsplats att trivas på med god arbetsmiljö, kompetensutveckling och andra utvecklingsmöjligheter som stimulerar. Kommunen står, tillsammans med många andra, inför stora utmaningar avseende personalrekrytering inom äldreomsorgen i framtiden då

Beredning Aldreplan

antal äldre personer i samhället ökar samtidigt som det är för få som väljer att utbilda sig inom området.

Uppföljning

Uppföljning av äldreplanen ska ske en gång per år och dokumenteras i kommunens årsredovisning. Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljningen.

Finansiering

I beredningens uppdrag ligger inte att fördela resurser. Dock förutsätter förverkligandet av äldreplanen att dess mål och innehåll beaktas i samband med de kommande årens budgetfördelningar.

Beslutsunderlag

Tillfällig beredning äldreplan– Redovisning av givet uppdrag kring Äldreplan Äldreplan 2018-2023

Bilagor

Synpunkter i samband med pensionärsrådet 170920
Förslag till äldreplan från Centerpartiet

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige
Diariet

**Färgelanda
kommun**

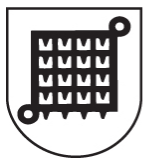
Äldreplan 2018-2023

Antaget av: Kommunfullmäktige

Datum: 2017-XX-XX, § ?

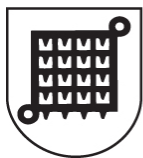
Ansvar uppföljning/uppdatering: Kommunstyrelsen

Gäller till och med: 2023-12-31

Innehåll

Sammanfattning	4
Målområde och mål	5
1. Inledning	7
2. Syfte	8
3. Uppföljning	8
4. Finansiering	8
5. Begreppsdefinitioner	8
Hemtjänst	8
Hemsjukvård	8
Vardagsrehabilitering	8
Ordinärt boende	8
Trygghetsbostäder	9
Särskilt boende	9
Korttidsvistelse	9
Dagverksamhet	9
6. Regelverk och styrdokument	9
6.1 Nationellt	9
Socialtjänstlagen, SoL (2001:453)	9
Nationell värdegrund	9
Hälsa- och sjukvårdslagen (2017:30)	9
Nationell kvalitetsplan	10
Demenssjukdom	10
Nationell standard	10
Kvalitet i särskilt boende – rekommendation för arbete med ökad kvalitet nattetid i särskilt boende för äldre	10
Lagen om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård	10
6.2 Regionalt, Västra Götaland	11
Fokusområden i handlingsplanen	11
Handlingsplan i Fyrbodalen	11
6.3 Färgelanda kommun	11
Gemensamt mål och gemensam kvalitetspolicy för omsorgens verksamhetsområde, dnr 2009/139	12
Mål och resursplan 2018-2020	12
Prioriterade insatsområden för Folkhälsoarbetet	12

7. Nuvarande äldreomsorg i Färgelanda	12
7.1 Bostadsanpassning	12
7.2 Hemtjänst	12
7.3 Trygghetslarm.....	12
7.4 Rehabilitering	12
7.5 Särskilt boende	13
7.6 Dagverksamhet.....	13
7.7 Hälso- och sjukvård	13
7.8 Kost.....	14
7.9 Anhörigstöd	14
7.10 Uppsökande verksamhet.....	14
7.11 Kvalitetsregister.....	15
Senior Alert.....	15
Palliativregistret	15
BPSD, beteendemässiga och psykiska symptom vid demens	15
SweDem.....	15
7.12 Kommunala pensionärsrådet (KPR).....	15
8. Vad tror vi om framtiden?	15
8.1 Demografisk prognos	16
8.2 Vad innebär det?	17
Kommunala kostnader för invånare i olika åldrar.....	17
Demenssjukdomar.....	17
8.3 Framtida behov	18
Boende	18
Hemtjänst	18
Hemsjukvård.....	19
9. Framtidens äldreomsorg	19
9.1 Medborgarnas kunskap, värderingar och attityder	19
9.2 Hälsa, livskvalitet och behov av särskilda insatser	20
9.3 Mat och måltid	21
9.4 Boende och kommunikationer	21
9.5 Utveckling av teknik	22
9.6 Äldreomsorgen – framtidens goda arbetsplats.....	23
9.7 Jämställdhet	23

Sammanfattning

Äldreplanen är ett dokument för styrning och kontinuerlig förbättring av kommunens äldreomsorg. I den redovisas kommunens ambitioner och förvaltningens konkreta uppdrag i strävan efter att nå politiskt satta mål och visioner. Utöver dessa utgår planen även från nationella lagar, riktlinjer och råd samt regionala och lokala styrdokument.

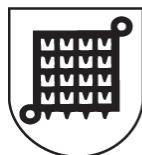
Likt övriga Sverige står Färgelanda kommun inför utmaningen att tillgodose behoven för den allt mer växande målgruppen äldre. År 2050 beräknas mer än en fjärdedel av Sveriges befolkning vara över 65 år med en markant ökning av andelen äldre än 80 år¹. I kommunen förväntas en ökning med ca 100 personer i gruppen 65 år och äldre fram till 2036. Prognosen visar på en minskning med 100 personer i ålderskategorin 65-74 år medan det är en ökning med 200 personer i ålder 75 år och äldre. För att kunna behålla dagens nivå på service måste vi förändra och förädla våra arbetssätt.

Kommunens mål för de äldre är att de ska känna sig trygga i sin vardag och leva ett så gott liv som möjligt, hela livet. De ska få tjänster av god kvalitet, känna sig delaktiga och bli bemötta med respekt. För att uppnå detta ska arbetet utgå från följande strategiska områden:

- Medborgarnas kunskap, värderingar och attityder
- Hälsa, livskvalitet och behov av särskilda insatser
- Mat och måltid
- Boende och kommunikationer
- Utveckling av teknik
- Äldreomsorgen - framtidens goda arbetsplats
- Jämställdhet

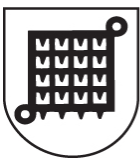
I äldreplanen beskrivs kommunens ambition med tillhörande mål och uppdrag utifrån vart och ett av strategiområdena.

¹ SOU 2008:113

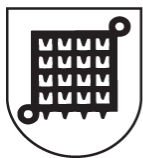

Målområde och mål

Målområde	Mål	Beaktande från beredningen
1. Medborgarnas kunskaper, värderingar och attityder	Att tillgodose individuella behov hos de som får insatser från den kommunala äldreomsorgen	Utreda förändrat resursfördelningssystem inom särskilda boenden och hemtjänst samt riktlinje för biståndshandläggning
2. Hälsa, livskvalitet och behov av särskilda insatser	<p>Förebyggande insatser ska främja en jämlik hälsa utifrån flera aspekter, såsom exempelvis kön, bakgrund och ekonomiska resurser.</p> <p>Kommunen ska skapa förutsättningar så att frivilliga krafter i samhället ska kunna erbjuda medmänskligt stöd, gemenskap och möjlighet till fysisk aktivitet som komplement till samhällets stödinsatser.</p> <p>Ett samlat demenscentrum i Färgelanda kommun, där all demensomsorg i kommunens särskilda boenden bedrivs.</p> <p>Kommunen ska kontinuerligt arbeta med att stödja anhöriga bl.a. genom utbildning och förebyggande insatser.</p>	<p>Utveckla arbetet med att förtäta kommunens uppsökande verksamhet.</p> <p>Utreda möjligheten till upprättande av träffpunkter som berikar de äldres liv utifrån gemenskap och social samvaro</p> <p>Säkerställa att processen om ett samlat demenscentrum tar hänsyn till brukarna och deras anhöriga.</p>
3. Mat och måltid	<p>90 % nöjdhet på Socialstyrelsens årliga nationella mätningar avseende måltider och trivsel i samband med måltid.</p> <p>Pedagogiska måltider ska finnas på våra demensboenden.</p>	
4. Boende och kommunikationer	<p>Antal platser på särskilda boenden ska motsvara behovet.</p> <p>Öka nyttjandegraden av kollektivtrafik inom kommunen samt närliggande kommuner.</p> <p>Öka den fysiska tillgängligheten i kommunen.</p> <p>Det ska finnas trygga bostäder och bostadsområden med god tillgänglighet i kommunen.</p>	<p>Skapa en långsiktig strategi för att kunna tillgodose framtida behov av särskilda boenden i kommunen.</p> <p>Upprätta måldokument för tillgänglighet avseende den fysiska miljön i kommunen.</p> <p>Kommunen ska vid planering av bostäder analysera behov och långsiktigt främja byggnation av trygga bostäder för äldre samt skapa bostadsområden med god tillgänglighet.</p>

5. Utveckling av teknik	Skapa högre kvalitet och effektivitet i vård och omsorg med hjälp av välfärdsteknik. Kostnadsfri internetuppkoppling på särskilt boende	Ta fram en långsiktig plan för den tekniska utvecklingen inom vård och omsorg. Planen ska innehålla bland annat: <ul style="list-style-type: none">• Utveckla personalens e-hälsokompetens.• Öka den digitala kompetensen bland invånarna i kommunen och framförallt stötta de äldre i att lära sig använda tekniken• Ökad användning av välfärdsteknik• Fiberanslutning på särskilda boenden.
6. Framtidens goda arbetsplats	Att skapa en självförbättrande organisation som tilltalar kompetent personal. Skapa förutsättningar för en trygg arbetsplats att trivas på med god arbetsmiljö, kompetensutveckling och andra utvecklingsmöjligheter.	Upprätta en långsiktig plan för att trygga framtida personalförsörjning. Planen ska bland annat innehålla: <ul style="list-style-type: none">• Ansvarsfördelning, renodling av yrkesroller samt förslag till optimal organisation• Ändamålsenliga arbetskläder• Samarbete med grundskolan gällande information om äldreomsorgens yrken för att främja framtida val av utbildning• Skapa förutsättningar för ständiga förbättringar genom att tillvarata personalens erfarenheter och därigenom skapa en självförbättrande verksamhet• Fortbildning och kompetensutveckling• Arbetsvillkor, t.ex. rätt till heltid, helgtjänstgöring, förmåner som anställd i kommunen
7. Jämställdhet	Färgelanda kommun ska ha en praktiskt användbar väl fungerade jämställdhetsplan, där äldreomsorgen är en del.	

1. Inledning

I denna äldreplan presenteras nationella lagar, riktlinjer och råd samt regionala och lokala styrdokument, som tillsammans sätter ramen för det kommunala arbetet med vård och omsorg om äldre. Framtidsspaning och prognoser för målgruppen ligger till grund för antaganden om framtida behov och motiv till prioriterade uppdrag.

Vid beredningens framtagande av planen har dialog med personalgrupperna, representanter för pensionärsorganisationerna samt äldre kommuninvånare genomförts. Information har också kommit från chefer i egna organisationen och medicinskt ansvarig sjuksköterska. Därutöver har Väntjänst Brålanda och Vänersborgs kommun berättat om sin förebyggande verksamhet. Beredningens förslag till äldreplan har lämnats till representanter för personalgrupperna och pensionärsorganisationerna för möjlighet till ytterligare synpunkter.

Det kommunala ansvaret för äldreomsorgen regleras i flertalet lagar, föreskrifter och andra styrdokument. Dessa är framför allt Socialtjänstlagen(SoL) och Hälso- och sjukvårdslagen(HSL), Socialstyrelsens skrifter och kommunens styrdokument. I kommunens antagna dokument Gemensamt mål och gemensam kvalitetspolicy för omsorgens verksamhetsområde, dnr 2009/139 (Antagen av KF 2010-03-17 § 36) anges sektorsövergripande värdegrund och mål, kvalitetspolicy samt kvalitetsmål för äldreomsorgen.

Äldreplanen utmynnar i ett antal målområden med tillhörande mål och beaktanden. För att kunna verkställa planen med tillhörande mål är det viktigt att förutsättningar som krävs ges.

Utifrån framtagna prognoser förväntas en ökning av antal personer 65 år och äldre med ca 100 personer från 2016 till 2036, varav merparten av ökningen är inom de åldersspann då man i störst utsträckning behöver stödinsatser från kommunen. Med dagens konsumtionsmönster sker en tydlig kostnadsökning hos kommunerna för individer i 80-årsåldern och äldre. Mellan 65 och 75 år är anspråken på kommunal service tämligen begränsade. För att detta ska vara hanterbart, i och med utvecklingen mot en allt större grupp äldre, krävs en anpassning av äldreomsorgen.

Kommunen behöver i större utsträckning arbeta med förebyggande insatser i samarbete med frivilligorganisationer för att äldre personer ska bibehålla sin hälsa och välmående i högre ålder.

Kommunen behöver också planera för aktuella och framtida behov av boendeformer för äldre. Det finns lokalt en stor efterfrågan av trygghetsbostäder och även nationellt ser man ett ökat behov av denna form av boende.

Med en ökat antal äldre-äldre i kommunen finns ett framtida behov av fler platser på särskilda boenden. Även om en viss del troligtvis kan bo kvar i sitt ordinära boende med hjälp av förebyggande insatser, möjlighet till social gemenskap och anpassade bostäder i kombination med exempelvis insatser från hemtjänst och hemsjukvård kommer behovet av fler särskilda boendeplatser att finnas kvar.

Den viktigaste resursen inom äldreomsorgen är verksamhetens personal. Yrkesskicklighet och kompetens är avgörande för hur vården och omsorgen uppfattas av de äldre. För att tilltala kompetent personal och få dem att stanna behöver kommunen erbjuda en trygg arbetsplats att

trivas på med god arbetsmiljö, kompetensutveckling och andra utvecklingsmöjligheter som stimulerar. Kommunen står, tillsammans med många andra, inför stora utmaningar avseende personalrekrytering inom äldreomsorgen i framtiden då antal äldre personer i samhället ökar samtidigt som det är för få som väljer att utbilda sig inom området.

2. Syfte

Äldreplanen är ett styrdokument och tjänar som stöd för att utveckla äldreomsorgen och annan verksamhet som berikar de äldres liv. Den ska medverka till att förverkliga kommunens mål att "Färgelanda kommun skall vara en attraktiv kommun att bo och leva i". Med utgångspunkt i nationella regelverk och lokala styrdokument avser äldreplanen att ge motiv till prioriterade uppdrag för perioden.

3. Uppföljning

Uppföljning av äldreplanen ska ske en gång per år och dokumenteras i kommunens årsredovisning. Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljningen.

4. Finansiering

I beredningens uppdrag ligger inte att fördela resurser. Dock förutsätter förverkligandet av äldreplanen att dess mål och innehåll beaktas i samband med de kommande årens budgetfördelningar.

5. Begreppsdefinitioner²

Hemtjänst

Bistånd i form av service och personlig omvårdnad i ordinärt boende.

Hemsjukvård

Hälso- och sjukvård när den ges i patientens bostad och där ansvaret för de medicinska åtgärderna är sammanhängande över tid samt att patienten av hälsoskäl inte kan ta sig till primärvårdens verksamheter.

Vardagsrehabilitering

Ett arbetssätt där omsorgs- och vårdpersonal har kunskap i ett rehabiliterande förhållningssätt och uppmuntrar den äldre personen till eget handlande. Att ta tillvara personens egna resurser och möjligheter att vara aktiv i vardagen. Erbjuds både på kommunens boenden och i det ordinära boendet.

Ordinärt boende

Alla boendeformer som inte förutsätter någon form av beslut om bistånd enligt

² SOU 2017:21

socialtjänstlagen av kommunen.

Trygghetsbostäder

Trygghetsbostäder är en boendeform som har tillkommit för att ge äldre som önskar det tillgång till större gemenskap och trygghet. För att flytta in i en trygghetsbostad behövs inget biståndsbeslut enligt socialtjänstlagen. Det finns en stor variation av trygghetsbostäder runt om i landet, även om trygghet, tillgänglighet, gemensamhetsutrymmen och, i vissa fall, särskild personal är gemensamma nämnare för många.

Särskilt boende

Avser särskilda boendeformer enligt socialtjänstlagen som förutsätter beslut om bistånd från kommunen.

Korttidsvistelse

Vid tillfälligt behov av utökad omsorg, då den äldre av olika skäl inte kan vara kvar i det egna hemmet, kan korttidsplats på vård- och omsorgsboende erbjudas. Skäl för insatsen kan vara rehabilitering, avlastning av närstående eller vård i livets slutskede, s.k. palliativ vård. Insatsen beviljas utifrån Socialtjänstlagen.

Dagverksamhet

För äldre i behov av vardaglig aktivitet, finns daglig verksamhet. Avser verksamhet för personer i ordinärt boende och beviljas utifrån Socialtjänstlagen.

6. Regelverk och styrdokument

Socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen är de lagar som i huvudsak styr kommunens arbete med äldreomsorg. Även kommunallag, förvaltningslag och lagen om valfrihetssystem (LOV) m.fl. är väsentliga. Utöver lagstiftning finns, på nationell, regional och kommunal nivå, mål och planer för vård och omsorg om äldre samt budgetar och satsningar på olika områden.

6.1 Nationellt

Socialtjänstlagen, SoL (2001:453)

SoL är en ramlag som beskriver kommunens ansvar för att enskilda får det stöd och den hjälp som de är i behov av. Kommunen har stor frihet att utforma sin verksamhet för att uppfylla kraven i denna lag. Tilltron till människan, och hens egen förmåga att påverka sin situation, ska vara central i tillämpningen. I SoL regleras ansvar för stöd till anhöriga i form av t.ex. växelvård, dagverksamhet och avlösning i hemmet. Där står även att kommunen genom hemtjänst, dagverksamheter eller liknande, bör underlätta för den enskilde att bo hemma och ha kontakt med andra. Kommunen ska också inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd.

Nationell värdegrund

2011 infördes en värdegrund i socialtjänstlagen. Lydelsen är; ”Socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande”.

Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

I nya hälso- och sjukvårdslagen kan man bl.a. läsa om hur hälso- och sjukvården

ska organiseras och vilket ansvars respektive vårdgivare har. Lagen beskriver att målet med hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården. Hälso- och sjukvården ska arbeta för att förebygga ohälsa.

Nationell kvalitetsplan

2015 gav regeringen ett uppdrag att ta fram en Nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen. Syftet är att genom långsiktiga insatser inom strategiskt viktiga områden säkra utvecklingen av god kvalitet i den framtida äldreomsorgen. Den Nationella kvalitetsplanen ska stimulera till innovationer inom äldreomsorgen, ett strategiskt hälsofrämjande arbete på alla nivåer samt syfta till ökad jämlikhet, inflytande och valfrihet för den äldre. Förslaget till kvalitetsplan har presenterats för regeringen våren 2017.

Demenssjukdom

I Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom framhålls bland annat tidig medicinsk utredning, läkemedelsbehandling och personcentrerad vård och omsorg, som viktiga områden att utveckla. Även riktlinjer för dagverksamhet och platser på särskilt boende anpassat för personer med demenssjukdom inkluderas. Reviderade nationella riktlinjer kommer att presenteras av regeringen hösten 2017.

Nationell standard

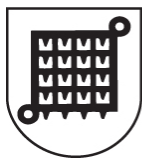
Swedish standards institute (SIS) har tagit fram en standard för *Kvalitet i omsorg service, omvårdnad och rehabilitering för äldre med omfattande behov i ordinärt och särskilt boende* (SIS 2015). Här anges krav på tjänster som levereras till äldre med omfattande biståndsbedömt behov i både ordinärt och särskilt boende. Vid kvalitetssäkring, uppföljning, utvärdering och utveckling av sådana tjänster avses standarden kunna fungera som stöd i arbetet. Genom tydliga krav på vad som förväntas av utföraren, den som bedriver verksamhet, blir det även tydligt för den äldre personen och dennes närstående vad god omsorg, service, omvårdnad och rehabilitering avser inom ordinärt och särskilt boende.

Kvalitet i särskilt boende – rekommendation för arbete med ökad kvalitet nattetid i särskilt boende för äldre

Rekommendation framtagen av SKL (Sveriges kommuner och landsting). Bakgrunden är att regeringen våren 2016 avslag Socialstyrelsens förslag till bemanningsföreskrifter för särskilt boende för äldre. Istället för bemanningsföreskrifterna valde regeringen att förtydliga Socialtjänstförordningen (2001:937, 2 kap 3§). Där framgår det att den enskildes behov ska vara styrande och att personal ska finnas tillgänglig dygnet runt. De områden som uppmärksammas är digitalisering, arbetsmetoder och bemanning. SKL noterar särskilt att det finns en viktig utvecklingspotential vad gäller välfärdsteknik. Kommunerna bör stärka och utveckla kvaliteten utifrån koll på läget, planera utifrån individens behov, ta fram en strategi för att utveckla digitaliseringens möjligheter samt ledarskap.

Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård

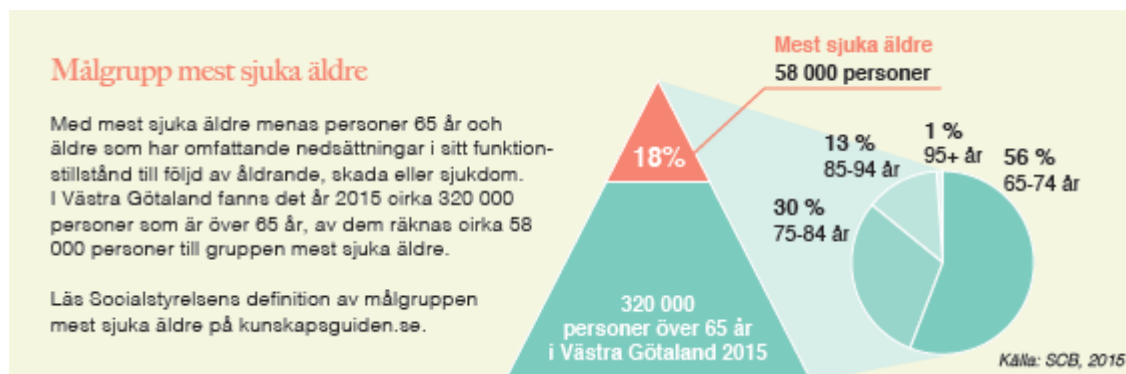
Lagen syftar till att främja en god vård och en socialtjänst av god kvalitet för enskilda personer som efter utskrivning från slutenvård behöver insatser från den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården och/eller socialtjänsten och den landstingsfinansierade öppna vården (lagen 2017:612). Lagen ska särskilt främja att en person med behov av samordnade insatser skrivs ut från den slutna vården så snart som möjligt efter det att den behandlande läkaren bedömt att personen är utskrivningsklar. Lagen gäller från 1 januari 2018

och ersätter nuvarande betalningsansvarslag.

6.2 Regionalt, Västra Götaland

I handlingsplanen ”Det goda livet för sjuka äldre i Västra Götaland” konkretiseras hur landsting och kommuner ska samverka för att upprätthålla en god kvalitet på sjukvården kring de sjuka äldre. Handlingsplanen reviderades under hösten 2015 för att gälla t o m 2018.

Fokusområden i handlingsplanen

- SIP - Samordnad individuell plan
- Mobil närvård
- Kunskapsbaserad vård
- God och säker läkemedelsbehandling
- Trygg och säker vårdövergång

Handlingsplan i Fyrbodal

Denna handlingsplan är framtagen i Vårdsamverkan Fyrbodal för att säkra genomförandet och uppföljningen av gemensamma mål som finns på regional (Västra Götaland), delregional (Fyrbodal) och lokal (enskild kommun) nivå. Handlingsplanen omfattar flera samverkansområden. Inom området ”Sammansatta vård-och omsorgsbehov” finns följande fokusområden som berör äldre

- God och säker läkemedelsbehandling
- Trygg och säker vårdövergång
- SIP och medicinsk vårdplan
- Kunskapsbaserad vård
- Mobil Närvård

6.3 Färgelanda kommun

Lokal handlingsplan, skapad via närsjukvårdsgruppen där samverkan mellan Färgelanda kommun och primärvården sker. Fokusområden:

- God och säker läkemedelsbehandling
- Trygg och säker vårdövergång
- SIP och medicinsk vårdplan
- Kunskapsbaserad vård
- Mobil Närvård

Mål och resursplan 2018-2020

Prioriterade insatsområden för Folkhälsoarbetet

7. Nuvarande äldreomsorg i Färgelanda

Kommunens äldreomsorgsarbete inkluderar till största delen biståndsinsatser, där individuell behovsbedömning görs. De insatser som beviljas av biståndshandläggare syftar i första hand till att stärka den äldres möjligheter att leva ett självständigt liv och att kunna bo kvar i sin bostad. Kvarboendepincipen har varit aktuell i Sverige sedan äldrereformen på 1990-talet och således har lösningar i hemmet utvecklats genom åren. Idag kan i princip alla biståndsbeslut erbjudas i den äldres bostad.

7.1 Bostadsanpassning

Den som har en långvarig funktionsnedsättning kan ansöka om bidrag för bostadsanpassning utifrån gällande lagstiftning, Lag (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m. m. Det kan bl.a. handla om att ta bort trösklar, byta från badkar till dusch, större ombyggnationer eller placera ramper vid entréer. Åtgärden skall vara nödvändig med hänsyn till funktionsnedsättningen, som styrks med intyg från läkare eller arbetsterapeut.

7.2 Hemtjänst

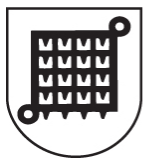
För äldre som bor kvar i det egna hemmet, men behöver stöd för att hantera det vardagliga livet, finns möjlighet till hemtjänst anpassat efter behov. De tjänster som kan beviljas innefattar omvårdnad och service och det går att välja om kommunen eller ett företag ska utföra tjänsten, enligt lagen om valfrihet (LOV). Vid upphandling enligt LOV är ersättningen för en insats satt på förhand, vilket gör att utförare konkurrerar med den kvalitet de kan erbjuda för samma peng. Det går också att få trygghetslarm och levererad lunch genom hemtjänsten.

7.3 Trygghetslarm

Ett sätt att öka tryggheten för den som bor kvar i det egna hemmet är att ha ett trygghetslarm. Genom larmet går det att få kontakt med personal om något händer och den äldre behöver få hjälp. Trygghetslarm beviljas som ett bistånd.

7.4 Rehabilitering

Färgelanda kommun erbjuder rehabilitering på olika sätt. *Hemrehabilitering* i form av exempelvis målinriktad träning i vardagssituationer, personliga hjälpmedel eller bostadsanpassning för att upprätthålla funktionsförmågan. Rehabilitering i samband med *vistelse på dagverksamhet*, då fysisk och social träning ger förutsättningar att bibehålla sin funktionsförmåga. *Korttidsrehabilitering* erbjuds där den äldre får träna på vardagliga aktiviteter som påklädning, matlagning och förflyttning med målet att kunna klara sig i det egna hemmet. Rehabiliteringens personal utför också insatser i samband med palliativ vård. Kommunens arbetsterapeuter utfärdar vid behov intyg i samband med den enskildes ansökan om bostadsanpassningsbidrag.

7.5 Särskilt boende

När behovet av vård och omsorg inte längre kan tillgodoses i det egna hemmet finns möjligheten att flytta till särskilt boende. Ansökan görs hos biståndshandläggare och hänsyn tas, så långt det är möjligt, till önskemål om specifik plats. På kommunens särskilda boende har den äldre egen lägenhet med tillgång till gemensamt kök och matsal samt övriga gemensamhetsytor. Det finns tillgång till personal, måltider serveras och rehabiliterande insatser erbjuds på boendena. Färgelanda kommun har tre särskilda boenden, alla i kommunal regi:

- Lillågården i Färgelanda, med 28 platser och 7 trygghetslägenheter, har dagverksamhet och restaurang.
- Håvestensgården i Färgelanda, med 33 demensplatser, matsal för de boende.
- Solgården har 19 platser varav 10 för dementa, 16 trygghetslägenheter samt en restaurang.

Antal platser på kommunens vård- och omsorgsboenden

Verksamhet	Lgh/platser totalt	Varav demens	Varav somatisk
Lillågården	28		28
Håvestensgården	33	33	
Solgården	19	10	9
Boendeplatser totalt	80	43	37
Varav korttid	7	2	5

Totalt finns 80 platser på dessa boenden varav 43 platser är avsedda för äldre med demenssjukdom. Det kan också, vid behov, upprättas korttidsplatser på boendena utöver de ordinarie som är 7 till antalet och fördelade på Lillågården, Solgården och Håvestensgården. Platserna för korttidsvistelse är ämnade för omvårdnad under en tillfällig period. Det kan vara en akut situation som uppstår så personen inte kan bo kvar i det ordinarie boendet. Det kan vara en rehabiliteringsinsats där den äldre ges kraft att återvända hem. Det finns också återkommande korttidsvistelse, t.ex. som avlastning för närstående, eller för palliativ vård.

7.6 Dagverksamhet

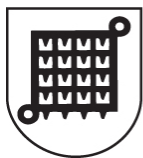
Kommunen har en dagverksamhet för äldre personer som har behov av stimulering i vardagen. Verksamheten är lokaliserad på Lillågården och är till för de som bor i ordinärt boende. Insatsen beviljas utifrån Socialtjänstlagen.

7.7 Hälso- och sjukvård

Kommunen har inom äldreomsorgen hälso- och sjukvårdsansvar för de personer som bor på särskilt boende, är på korttidsvistelse, befinner sig på dagverksamhet samt de som är beviljade hemsjukvård. Ansvaret är delegerat från Västra Götalandsregionen och sträcker sig till sjuksköterskenivå, t.ex. sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter, men inkluderar inte läkarvård. All vård och rehabilitering som kan göras i hemmet ska göras i hemmet, alternativt på kommunens korttidsplatser.

Patientsäkerhet

Kommunen ansvarar för viss hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen. Enligt samma lag ska det i varje kommun finnas en sjuksköterska med ett särskilt medicinskt ansvar, en så kallad medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS).

MAS ansvarar för att patienterna får en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård av god kvalitet. Ansvaret omfattar hälso- och sjukvård upp till sjuksköterskenivå samt den habilitering och rehabilitering som utförs av kommunens arbetsterapeuter och sjukgymnaster. Tillsammans med ansvariga chefer för MAS regelbundet dialog om planering och ledning av den kommunala hälso- och sjukvården. MAS fastställer riktlinjer och rutiner för god och säker vård och klargör regler, rutiner och ansvarsfördelning på alla nivåer i samarbete med chefer i linjeorganisationen.

Verksamhetschefen för hälso- och sjukvård (i Färgelanda innehavs denna befattning av socialchef) har, tillsammans med MAS och enhetschefer ansvar för att riktlinjer och rutiner följs i verksamheten.

Varje medarbetare har ett eget ansvar för att följa förvaltningens riktlinjer/rutiner. MAS ansvarar också för bedömning och anmälan av vårdskador till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och är även vara ansvarig för Lex Sara-anmälningar. (missförhållanden inom socialtjänsten).

MAS sammanställer inkomna klagomål och avvikelser för den kommunala hälso- och sjukvården. Analyserar och initierar risk- och händelseanalyser samt förbättringsåtgärder. MAS ansvarar för att årligen skriva en patientsäkerhetsberättelse (enl. patientsäkerhetslagen). I denna beskrivs hur arbetet med patientsäkerhet har bedrivits under året, vilka avvikelser som rapporterats och vilka resultat man uppnått i olika mätningar. Patientsäkerhetsberättelsen finns tillgänglig för alla att läsa på kommunens hemsida.

7.8 Kost

Kommunens måltidsverksamhet innefattar samtliga kök på förskolor, skolor och äldreboenden i kommunen. Verksamhetens målsättning är att alla gäster ska känna sig trygga och nöjda. Måltiderna som serveras ska vara goda, näringsrika, säkra och varierande. Måltiderna ska serveras i en lugn och trivsamt miljö vilket skapar goda matvanor. Allt detta bidrar till gästernas hälsa och välbefinnande.

På kommunens särskilda boenden lagas maten i tillagningskök på plats och de måltider som levereras i ordinärt boende av hemtjänsten tillagas på ett av kommunens storkök.

7.9 Anhörigstöd

Kommunen ska, enligt Socialtjänstlagen, erbjuda stöd för att underlätta för de personer om vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder. För anhöriga inom kommunens äldreomsorg finns stöd i form av:

- Avlösning i hemmet
- Korttidsboende/växelvård
- Möjlighet att delta i anhörigrupper eller individuellt stöd
- Nätverk, hjälp med kontakter till olika handikappföreningar, kyrkor, Röda Korset etc.

7.10 Uppsökande verksamhet

Kommunen ska arbeta med att främja hälsa och förebygga ohälsa, bl.a. genom att ge upplysningar om metoder för att förebygga sjukdom eller skada och att genom uppsökande verksamhet och på annat sätt främja förutsättningarna för goda levnadsförhållanden. För att inhämta information kring hur kommunens äldre befolkning mår erbjuds alla invånare som fyller 80 år, och som inte har kontakt med kommunens omsorgsverksamhet, ett hembesök. Syftet med den uppsökande verksamheten är att främja hälsa, sund livsstil, goda levnadsvanor samt livskvalitet för kommunens äldre invånare genom att:

- kartlägga levnadsförhållanden
- förebygga ohälsa bland äldre

- skapa trygghet i det egna hemmet
- förebygga olyckor i hemmet

7.11 Kvalitetsregister

Kommunen arbetar i och utifrån nedanstående kvalitetsregister:

Senior Alert

Ett nationellt kvalitetsregister som innehåller bedömning och åtgärder vid risk för fall, undernäring, trycksår, munhälsa och blåsdysfunktion/inkontinens. Genom att arbeta förebyggande med riskbedömningar på alla patienter kan risker upptäckas innan skada skett.

Palliativregistret

Registret ger stöd för ett strukturerat arbetssätt kring vården i livets slutskede

BPSD, beteendemässiga och psykiska symptom vid demens

Registret syftar till att kvalitetssäkra vården av personer med demenssjukdom.

SweDem

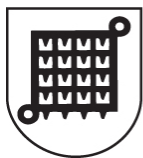
Syftet är att samla in data om personer med demenssjukdom för att kunna förbättra och utveckla vården av demenssjuka i Sverige. Målet är skapa ett rikstäckande verktyg för likvärdig och bästa behandling av personer med demenssjukdom

7.12 Kommunala pensionärsrådet (KPR)

Pensionärsrådet är ett rådgivande organ i kommunen för frågor gällande kommunens ålders- och förtidspensionärer. Det fungerar som en länk mellan pensionärsorganisationerna och kommunens politiker. Det består av representanter för pensionärsorganisationer, med aktiv lokalavdelning i kommunen. Särskilt utsedda politiker som är utvalda att ta detta ansvar, representerar kommunstyrelsen.

8. Vad tror vi om framtiden?

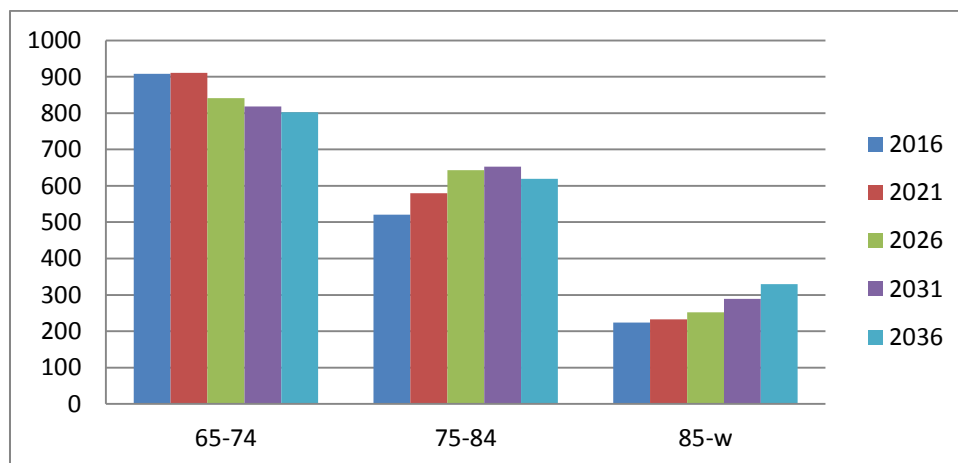
Fram till år 2036 beräknas antal personer i ålder 65-74 år minska med ca 106 personer. Gruppen 75-84 år beräknas öka med ca 100 personer och gruppen 85 år och äldre beräknas ha en ökning med strax över 100 personer. Totalt prognostiseras en ökning av antal personer 65 år och äldre med ca 100 personer från 2016 till 2036, varav merparten av ökningen är inom de åldersspann då man i störst utsträckning behöver stödinsatser från kommunen. Det krävs en planering av de ökade behoven men också en planering för förebyggande insatser för att senarelägga behov av kommunala insatser.

8.1 Demografisk prognos

Utifrån aktuell utveckling kan följande prognos tas fram. I tabellen syns fördelningen inom gruppen 65 år och äldre, vilken även finns beskriven i ett stapeldiagram.

År	2016	2021	2026	2031	2036
65-74 år	908	911	841	818	802
75-84 år	521	580	643	653	619
85-w år	224	233	252	289	330
Summa	1653	1724	1736	1760	1751

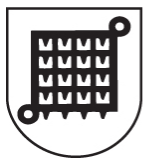

Befolkningsprognos och stapeldiagram för gruppen äldre i Färgelanda kommun (Källa: SCB)

I tabellen nedan beskrivs fördelningen av äldre utifrån kön och i tre åldersgrupper; 65-74 år, 75-84 år samt 85 år och äldre.

		2016	2021	2026	2031	2036
Invånare 65-74 år, antal	Kvinnor	415	435	409	393	392
	Män	493	476	432	425	410
	Totalt	908	911	841	818	802
Invånare 75-84 år, antal	Kvinnor	274	279	305	321	306
	Män	247	301	339	333	313
	Totalt	521	580	643	653	619
Invånare 85 år-w, antal	Kvinnor	126	145	152	164	184
	Män	98	88	101	125	146
	Totalt	224	233	252	289	330

Källa: SCB

8.2 Vad innebär det?

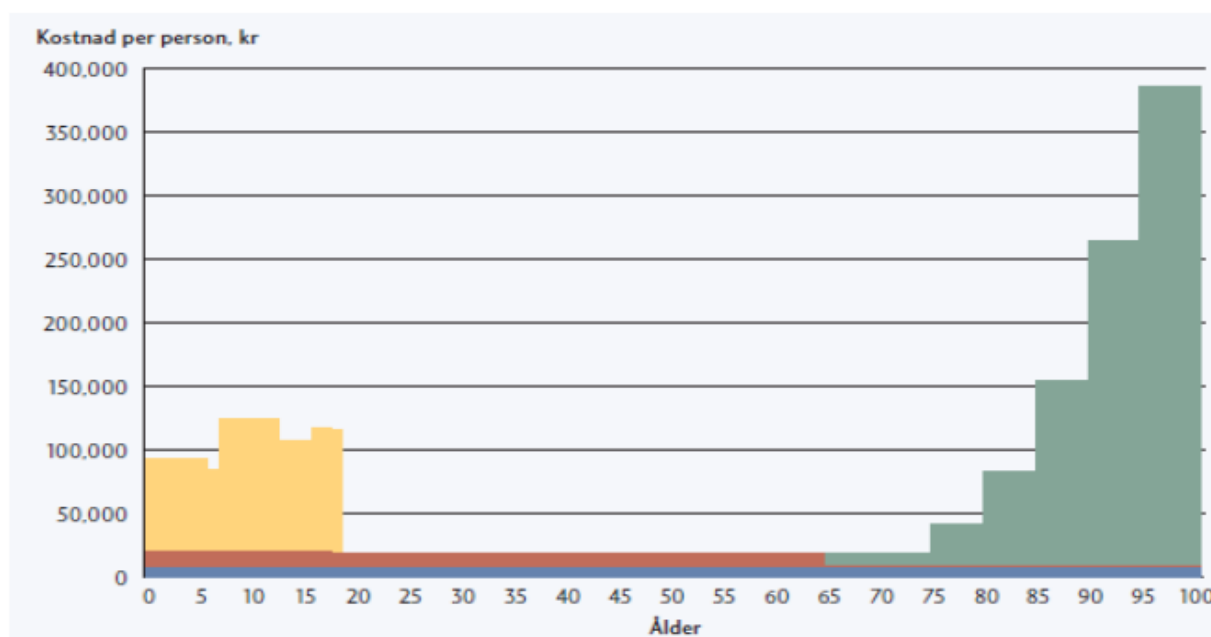
Med dagens konsumtionsmönster sker en tydlig kostnadsökning hos kommunerna för individer i 80-årsåldern och äldre. Mellan 65 och 75 år är anspråken på kommunal service tämligen begränsade. För att detta ska vara hanterbart, i och med utvecklingen mot en allt större grupp äldre, krävs en anpassning av äldreomsorgen.

Kommunen behöver i större utsträckning arbeta med förebyggande insatser i samarbete med frivilligorganisationer för att äldre personer ska bibehålla sin hälsa och välmående i högre ålder. Kommunen behöver också planera för aktuella och framtida behov av boendeformer för äldre. Det finns lokalt en stor efterfrågan av trygghetsbostäder och även nationellt ser man ett ökat behov av denna form av boende.

Med ett ökat antal äldre äldre i kommunen finns ett framtida behov av fler platser på särskilda boenden. Även om en viss del troligtvis kan bo kvar i sitt ordinära boende med hjälp av förebyggande insatser, möjlighet till social gemenskap och anpassade bostäder i kombination med exempelvis insatser från hemtjänst och hemsjukvård kommer behovet av fler särskilda boendeplatser att finnas kvar.

Kommunala kostnader för invånare i olika åldrar

Kostnad per person, kronor

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting.

Demenssjukdomar

Demenssjukdomar drabbar främst äldre personer. De är kroniska, långvariga och påverkar hela livssituationen för de sjuka och deras anhöriga. Vård av personer med demenssjukdom är således mycket resurskrävande, både för det offentliga och för människorna närmast den sjuke. I Sverige har ungefär åtta procent av alla personer som är 65 år eller äldre någon form av demenssjukdom, motsvarande för personer äldre än 90 år nästan hälften. Fram till år 2050 förväntas antalet personer med demenssjukdom nästan fördubblas, vilket innebär en stor framtida utmaning för samhället.³ I och med att fler blir äldre antas utvecklingen fortsätta mot att fler diagnostiseras med demenssjukdom. Enligt befolkningsprognosen för personer 65 år

³ Socialstyrelsen, 2014, Nationell utvärdering – vård och omsorg vid demenssjukdom

och äldre skulle det för Färgelanda kommun kunna innebära en ökning med ett 10-tal personer diagnostiserade med demenssjukdom fram till 2036.

Samtidigt visar forskningsresultat på att förebyggande åtgärder ger effekt och kan motverka eller skjuta upp förekomsten av dessa sjukdomar. De förebyggande åtgärderna i en nyligen utförd studie bestod av utförliga kostråd, träningsprogram och minnesträning⁴ och resultatet var mycket tydligt. En ökad medvetenhet bland äldre och en förbättrad folkhälsa kan således ha positiv motverkan till denna utveckling.

8.3 Framtida behov

Boende

Fler personer får vård och omsorg i det ordinära boendet. Arbetssätten utvecklas med bland annat möjlighet att få komma hem direkt efter sjukhusvistelse och tillgång till mer avancerad sjukvård i hemmet. Behovet av platser på vård- och omsorgsboende antas därför inte följa en rak framskrivning, även om det kan antas finnas behov av utökning mot dagens platser. Av de som är 75 år eller äldre bor 10,7% på särskilda boenden. (Anderberg & Berglund 2010) Vid en rak framskrivning av behovet skulle det innebära att Färgelanda kommun fram till 2036 har behov av att utöka antalet platser från dagens 80 till ca 102 (se tabell nedan).

Årtal	75 år –w, antal	Andel på säbo	Behov av platser
2016	745	10,7%	80
2021	813	10,7%	87
2026	895	10,7%	96
2031	942	10,7%	101
2036	949	10,7%	102

Källa: SCB

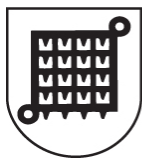
Flera faktorer kan dock komma att påverka det framtida behovet av plats på vård- och omsorgsboende:

- Hur det normala bostadsbeståndet ser ut och hur äldre kan få tillträde till det
- Bostädernas och omgivningens utformning
- Vilken omsorg, vård och service i övrigt som är tillgänglig
- Hur välinformerad den enskilde och hans anhöriga är
- I vilken utsträckning dagens behov kan tillgodoses och om de tillgodoses på bästa möjliga sätt.
- Folkhälsan och dess utveckling i kommunen
- Hur olika former av insatser i ordinärt boende utvecklas
- Möjligheten till förebyggande insatser
- Välfärdsteknologi och dess användning

Hemtjänst

Antal beviljade hemtjänststimmar i ordinärt boende har varit relativt konstant under åren 2012-2016. Ökningen mellan 2015 och 2016 är 5 %, vilket också är en utveckling som förväntas fortsätta. Det är dock även här svårt att göra en rak framskrivning av behovet. Ökningen av beviljade insatser inom hemtjänsten förväntas vara större än de demografiska effekterna. Detta för att brukarnas omvårdnadsbehov växer. Den genomsnittliga tiden med hemtjänst för varje person har ökat de senaste åren. Äldre väljer allt mer att bo kvar längre i ordinärt boende och där få omsorg av hemtjänstpersonal.

⁴ [The Lancet 2015](#)

Hemsjukvård

Kommunen arbetar aktivt för att patienter som är färdigbehandlade ska kunna lämna sjukhuset så snart som möjligt. Det främsta skälet är hänsynen till patientens möjligheter att få en god och sammanhållen vård, rehabilitering och omsorg. Det anses generellt vara bättre att rehabiliteras i sin hemmiljö än på institution. Det utökade ansvaret för patienter har inneburit att allt mer avancerad vård kan erbjudas i hemmet. I och med ett ökat antal äldre, som ofta är målgruppen för hemsjukvård, så kan det även antas att hemsjukvård och rehabilitering de närmaste åren kommer att öka. Det ställs också nya krav på personalen vad gäller kunskap och eventuellt teknik vilket motiverar till satsningar på kompetensutveckling.

9. Framtidens äldreomsorg

Kommunens äldreplan har mynnat ut i sju strategiområden. Nedan beskrivs för varje område den strategiska inriktningen för perioden baserad på identifierade utmaningar och möjligheter.

Målområde 1: Medborgarnas kunskap, värderingar och attityder

Målområde 2: Hälsa, livskvalitet och behov av särskilda insatser

Målområde 3: Mat och måltid

Målområde 4. Boende och kommunikationer

Målområde 5. Utveckling av teknik

Målområde 6. Äldreomsorgen – framtidens goda arbetsplats

Målområde 7. Jämställdhet

9.1 Medborgarnas kunskap, värderingar och attityder

Dagens och framtidens äldre har större informationsbehov än tidigare generationer äldre, mycket till följd av ett ökat självbestämmande och utökad valfrihet. För att kunna ta ansvar för sina egna liv, planera för sin ålderdom, sitt boende, samt för val av hemtjänst och vård, behövs tydlig och tillgänglig information.

I och med att fler äldre blir insatta i tekniken finns goda möjligheter för IT-samhället att i framtiden, genom tekniska innovationer, effektivisera äldrevården och inte minst kommunikationskanalerna. För att främja en informerad och kunnig och målgrupp äldre behöver information anpassas så att alla kan ta del av den, oavsett teknik- och språkkunskaper.

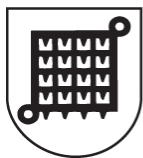
Den äldres roll som kund bör också förtydligas genom riktad information och marknadsföring av den service kommunen erbjuder.

Med ett personcentrerat förhållningssätt där individen betraktas som kapabel, med resurser och förmågor, och är en aktiv part i den gemensamt planerade vården skapas förutsättningar för en hög kvalitet på vård och omsorg. Genom att utgå från individens behov vid planering av insatser kommer brukarens delaktighet att öka och verksamheten blir behovsstyrd istället för insatsstyrd. Till stöd för att identifiera och beskriva individens behov på ett likvärdigt sätt över landet har Socialstyrelsen tagit fram ÄBIC/IBIC (äldres/individens behov i centrum).

MÅL: Att tillgodose individuella behov hos de som får insatser från den kommunala äldreomsorgen

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målen ser över möjligheten att:

Utreda förändrat resursfördelningssystem inom särskilda boenden och hemtjänst samt riktlinje för biståndshandläggning

9.2 Hälsa, livskvalitet och behov av särskilda insatser

Det förebyggande och hälsofrämjande arbetet för personer i åldern 65 år och äldre medför både samhällsekonomiska vinster och vinster för den enskilde. Det innefattar många områden, som att i tidigt skede diagnostisera och ge insatser, möjliggöra och motivera till hälsosamma val, kost och motion, röja hinder och minska risker för olyckor genom bostadsanpassning och rehabilitering, samt att skapa förutsättningar för ett rikt socialt liv högt upp i åldrarna. Dessutom, med en åldrande population, är det viktigt att prioritera det förebyggande arbetet för att kunna bibehålla en god kvalitet inom äldreomsorgen trots ökat behov av insatser.

MÅL: Förebyggande insatser ska främja en jämlik hälsa utifrån flera aspekter, såsom exempelvis kön, bakgrund och ekonomiska resurser.

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målen ser över möjligheten att:

Utveckla arbetet med att förtäta kommunens uppsökande verksamhet.

MÅL: Kommunen ska skapa förutsättningar så att frivilliga krafter i samhället ska kunna erbjuda medmänskligt stöd, gemenskap och möjlighet till fysisk aktivitet som komplement till samhällets stödinsatser.

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målen ser över möjligheten att:

Utreda möjligheten till upprättande av träffpunkter som berikar de äldres liv utifrån gemenskap och social samvaro.

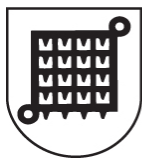
I och med ett ökat antal äldre i kommunen ökar även antalet personer som utvecklar någon form av demenssjukdom och behovet av en god demensvård ökar. Sådan vård ska vara personcentrerad och karaktäriseras av tidig upptäckt, utredning och diagnos samt läkemedelsbehandling. Det kräver en fungerande samverkan mellan huvudmännen där en medveten gemensam strategi står i fokus för hur mötet med och omhändertagandet av personer med demenssjukdom och deras närstående ska ske under hela sjukdomsutvecklingen. Genom att samla verksamheten för personer med demenssjukdom ges möjlighet till ökad kvalitet utifrån samlad kompetens och anpassade lokaler med omgivande miljö.

MÅL: Ett samlat demenscentrum i Färgelanda kommun, där all demensomsorg i kommunens särskilda boenden bedrivs.

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målen skall:
Säkerställa att processen om ett samlat demenscentrum tar hänsyn till brukarna och deras anhöriga.

Kommunens anhörigstöd syftar till att, genom förebyggande och stödjande arbete, försöka minska anhörigas belastning, förebygga ohälsa och förse dem med den kunskap och information de har behov av.

MÅL: Kommunen ska kontinuerligt arbeta med att stödja anhöriga bland annat genom utbildning och förebyggande insatser.

9.3 Mat och måltid

Energiförbrukningen minskar oftast med åldern medan näringsbehovet i stort förblir detsamma. Det blir därför extra viktigt med rätt närings- och energiinnehåll i kosten när man blir äldre. Även en bra måltidsordning är en förutsättning för att kunna tillgodose behov av energi och näring över dygnet. Tillsammans kan kostenheten och äldreomsorgen skapa goda rutiner för mat och måltid inom äldreomsorgen. Det är grundläggande för att förebygga undernäring, sjukdom och ohälsa. Måltiderna bör, så långt det är möjligt, även anpassas efter varje enskild individs hälsa, smak och förutsättningar både vad gäller innehåll och miljön.

Måltidens sociala funktion kan bidra mycket till den äldres välbefinnande. Genom att använda särskilda boendenas restauranger mer strategiskt, som platser för social samvaro, kan anhöriga till de boende och äldre i ordinärt boende också komma dit och äta.

Även äldre i ordinärt boende bör informeras och motiveras till hälsosamma matvanor. Livsmedelsverket lyfter hälso- och sjukvårdens goda möjligheter att nå ut och förebygga ohälsa genom att ta upp frågan om matvanor, på vårdcentraler och annat.

MÅL: 90 % nöjdhet på Socialstyrelsens årliga nationella mätningar avseende måltider och trivsel i samband med måltid.

MÅL: Pedagogiska måltider ska finnas på våra demensboenden.

9.4 Boende och kommunikationer

Med dagens utveckling av hemtjänst och vård i hemmet antas den procentuella efterfrågan av särskilda boendeplatser minska. Men, eftersom kommunen enligt prognos har en 30 % ökning av invånare 75 år och äldre under perioden 2016 till 2036 kommer det totala antalet platser att behöva utökas över tid.

MÅL: Antal platser på särskilda boenden ska motsvara behovet.

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målen ser över möjligheten att:

Skapa en långsiktig strategi för att kunna tillgodose framtida behov av särskilda boenden i kommunen.

Med god tillgänglighet och bra kommunikationer främjas möjligheterna för äldre att leva socialt och obehindrat. Det finns två viktiga dimensioner av tillgänglighet, den fysiska och den ekonomiska. Den fysiska tillgängligheten handlar om att alla ska kunna ta del av samhällsinformation och samhällsservice, röra sig i offentliga miljöer och leva gott, oavsett t.ex. funktionsnedsättning eller språksvårigheter. Den ekonomiska tillgängligheten regleras främst på nationell nivå, via pensionssystemet. Kommunen har en viktig roll i att främja byggandet av bostäder som är tillgängliga, ur båda dessa aspekter.

MÅL: Öka nyttjandegraden av kollektivtrafik inom kommunen samt närliggande kommuner.

MÅL: Öka den fysiska tillgängligheten i kommunen.

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målen ser över möjligheten att:

Upprätta måldokument för tillgänglighet avseende den fysiska miljön i kommunen.

Det finns ett generellt behov av fler lägenheter i kommunen. Det finns idag dessutom ett stort behov av trygga bostäder där den äldre kan bo trots funktionsnedsättning, vilket kan innebära att flytt till särskilt boende kan skjutas upp eller inte blir aktuellt.

MÅL: Det ska finnas trygga bostäder och bostadsområden med god tillgänglighet i kommunen.

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målen ser över möjligheten att:

Kommunen ska vid planering av bostäder analysera behov och långsiktigt främja byggnation av trygga bostäder för äldre samt skapa bostadsområden med god tillgänglighet.

9.5 Utveckling av teknik

Behovet av hjälp och stöd inom äldreomsorgen ökar och samtidigt blir bristen på vård- och omsorgspersonal i landet allt mer påtaglig. För att kunna behålla dagens nivå på service måste vi förändra och förädla våra arbetssätt. Hälso- och sjukvård samt vård och omsorg är viktiga områden för utvecklingen och faller in under det som benämns *e-hälsa*. Kommunen har idag digitala trygghetslarm. Dessutom sker vårdplanering via videosamtal, istället för fysiska möten på sjukhus. Vårdplaneringsmötena blir mer tidseffektiva och miljövänliga. Informations- och kommunikations-teknik (IKT) behövs för att upprätthålla goda möjligheter för den äldre befolkningen att delta aktivt i samhällslivet. IKT kan bidra till sociala kontakter och samtidigt ge möjlighet till bättre kontroll och övervakning av den egna hälsan.

Med välfärdsteknologi avses kunskap om välfärdsteknik. Det kan t.ex. avse hur det digitala samhället kan underlätta för personer med olika funktionsnedsättningar att enklare kunna hantera sin vardag, eller att få tillsyn och omsorg på ett smidigt sätt. Med välfärdsteknik avses själva tjänsterna och produkterna, insatta i sin kontext, när en viss teknisk lösning används i vård och omsorg. Digital teknik som syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för en person som har eller löper förhöjd risk att få en funktionsnedsättning. Exempel på välfärdsteknik är digitala trygghetslarm, tillsyn via kamera och sensorer för påminnelser. Välfärdsteknik kan användas av personen själv, en närstående, personal eller någon annan i personens närhet.

MÅL: Skapa högre kvalitet och effektivitet i vård och omsorg med hjälp av välfärdsteknik.

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målet ser över möjligheten att:

Ta fram en långsiktig plan för den tekniska utvecklingen inom vård och omsorg.

Planen ska innehålla bland annat:

- *Utveckla personalens e-hälsokompetens.*
- *Öka den digitala kompetensen bland invånarna i kommunen och framförallt stötta de äldre i att lära sig använda tekniken*
- *Ökad användning av välfärdsteknik*
- *Fiberanslutning på särskilda boenden.*

MÅL: Kostnadsfri internetuppkoppling på särskilt boende

9.6 Äldreomsorgen – framtidens goda arbetsplats

Den viktigaste resursen inom äldreomsorgen är verksamhetens personal. Yrkesskicklighet och kompetens är avgörande för hur vården och omsorgen uppfattas av de äldre. För att tilltala kompetent personal och få dem att stanna behöver kommunen erbjuda en trygg arbetsplats att trivas på med god arbetsmiljö, kompetensutveckling och andra utvecklingsmöjligheter som stimulerar. Kommunen står, tillsammans med många andra, inför stora utmaningar avseende personalrekrytering inom äldreomsorgen i framtiden då antal äldre personer i samhället ökar samtidigt som det är för få som väljer att utbilda sig inom området. En viktig resurs för att täcka framtida personalbehov är personer som inte har svenska som modersmål, där utbildningsinsatser i samband med praktik kan möjliggöra framtida anställningar.

MÅL: Att skapa en självförbättrande organisation som tilltalar kompetent personal. Skapa förutsättningar för en trygg arbetsplats att trivas på med god arbetsmiljö, kompetensutveckling och andra utvecklingsmöjligheter.

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målen ser över möjligheten att:

Upprätta en långsiktig plan för att trygga framtida personalförsörjning. Planen ska bland annat innehålla:

- *Ansvarsfördelning, renodling av yrkesroller samt förslag till optimal organisation*
- *Ändamålsenliga arbetskläder*
- *Samarbete med grundskolan gällande information om äldreomsorgens yrken för att främja framtida val av utbildning*
- *Skapa förutsättningar för ständiga förbättringar genom att tillvarata personalens erfarenheter och därigenom skapa en självförbättrande verksamhet*
- *Fortbildning och kompetensutveckling*
- *Arbetsvillkor, t.ex. rätt till heltid, helgtjänstgöring, förmåner som anställd i kommunen*

9.7 Jämställdhet

Jämställdhet är en central fråga i allt som berör vården och omsorgen om äldre personer. Kvinnorna är i majoritet bland de som har vård och omsorg, och i kraftig majoritet bland personalen. Hur åldrandet kommer att te sig beror utöver kön också på socioekonomiska förhållanden, etnicitet och funktionsnedsättning mm. Med en jämlik och jämställd vård och omsorg menas att äldre personer oberoende av klass och kön ska få sina behov av vård och omsorg tillgodosedda.

MÅL: Färgelanda kommun ska ha en praktiskt användbar och väl fungerade jämställdhetsplan, där äldreomsorgen är en del.

Äldreplan 2018-2023

Sammanfattning

Äldreplanen är ett dokument för styrning och kontinuerlig förbättring av kommunens äldreomsorg. I den redovisas kommunens ambitioner och förvaltningens konkreta uppdrag i strävan efter att nå politiskt satta mål och visioner. Utöver dessa utgår planen även från nationella lagar, riktlinjer och råd samt regionala och lokala styrdokument.

Likt övriga Sverige står Färgelanda kommun inför utmaningen att tillgodose behoven för den allt mer växande målgruppen äldre. År 2050 beräknas mer än en fjärdedel av Sveriges befolkning vara över 65 år med en markant ökning av andelen äldre än 80 år. I kommunen förväntas en ökning med ca 100 personer i gruppen 65 år och äldre fram till 2036. Prognosen visar på en minskning med 100 personer i ålderskategorin 65-74 år medan det är en ökning med 200 personer i ålder 75 år och äldre. För att kunna behålla dagens nivå på service måste vi förändra och förädla våra arbetssätt.

Kommunens mål för de äldre är att de ska känna sig trygga i sin vardag och leva ett så gott liv som möjligt, hela livet. De ska få tjänster av god kvalitet, känna sig delaktiga och bli bemötta med respekt. För att uppnå detta ska arbetet utgå från följande strategiska områden:

- Medborgarnas kunskap, värderingar och attityder
- Hälsa, livskvalitet och behov av särskilda insatser
- Mat och måltid
- Boende och kommunikationer
- Utveckling av teknik
- Äldreomsorgen - framtidens goda arbetsplats
- Jämställdhet

I äldreplanen beskrivs kommunens ambition med tillhörande mål och uppdrag utifrån vart och ett av strategiområdena.

Målområde och mål

Målområde	Mål	Uppdrag till kommunstyrelsen:
1. Medborgarnas kunskaper, värderingar och attityder	<p>Att tillgodose individuella behov hos de som får insatser från den kommunala äldreomsorgen</p> <p>Att kommunen regelbundet genomför öppna informations-och dialogträffar.</p>	Utreda förändrat resursfördelningssystem inom särskilda boenden och hemtjänst samt riktlinje för biståndshandläggning
2. Hälsa, livskvalitet och behov av särskilda insatser	<p>Förebyggande insatser ska främja en jämlik hälsa utifrån flera aspekter, såsom exempelvis kön, bakgrund och ekonomiska resurser.</p> <p>Kommunen ska kontinuerligt utveckla förebyggande insatser samt stödja anhöriga bl.a. genom utbildning och aktiviteter.</p> <p>Kommunen ska skapa förutsättningar så att frivilliga krafter i samhället ska kunna erbjuda medmänskligt stöd, gemenskap och möjlighet till fysisk aktivitet som komplement till samhällets stödinsatser.</p> <p>Att kommunen ska bidra till en meningsfull vardag för äldre.</p> <p>Att kommunen kvalitetssäkrar demenskompetens vid varje särskilt boende samt inom hemsjukvården.</p>	Utreda möjligheten till upprättande av träffpunkter som berikar de äldres liv utifrån gemenskap och social samvaro.
3. Mat och måltid	<p>Stärkt nöjdhet i Socialstyrelsens årliga nationella mätningar avseende måltider och trivsel i samband med måltid.</p> <p>Pedagogiska måltider ska finnas på våra demensboenden.</p> <p>Måltider lagas dagligen vid varje avdelning inom kommunens boenden.</p>	
4. Boende och kommunikationer	<p>Antal platser på särskilda boenden ska motsvara behovet.</p> <p>Öka nyttjandegraden av kollektivtrafik inom kommunen samt närliggande kommuner.</p> <p>Öka den fysiska tillgängligheten i kommunen.</p>	<p>Skapa en långsiktig strategi för att kunna tillgodose kommunens framtida behov av särskilda boenden samt servicenära boende (Ordinärt boende sk. "mellanboende")</p> <p>Upprätta måldokument för tillgänglighet avseende den fysiska miljön i kommunen.</p> <p>Kommunen ska vid planering av bostäder analysera behov och långsiktigt främja</p>

Äldreplan Färgelanda kommun
Förslag från Centerpartiet

	Det ska finnas trygga bostäder och bostadsområden med god tillgänglighet i kommunen.	byggnation av trygga bostäder för äldre samt skapa bostadsområden med god tillgänglighet.
5. Utveckling av teknik	Skapa högre kvalitet och effektivitet i vård och omsorg med hjälp av välfärdsteknik. Kostnadsfri internetuppkoppling på särskilt boende	Ta fram en långsiktig plan för den tekniska utvecklingen inom vård och omsorg. Planen ska innehålla bland annat: <ul style="list-style-type: none"> • Utveckla personalens e-hälsokompetens. • Öka den digitala kompetensen bland invånarna i kommunen och framförallt stötta de äldre i att lära sig använda tekniken • Ökad användning av välfärdsteknik • Fiberanslutning på särskilda boenden.
6. Framtidens goda arbetsplats	Att skapa en självförbättrande organisation som tilltalar kompetent personal. Skapa förutsättningar för en trygg arbetsplats att trivas på med god arbetsmiljö, kompetensutveckling och andra utvecklingsmöjligheter. Att personal inom kommunens äldreomsorg erbjuds vidareutbildning inom demenskompetens.	Upprätta en långsiktig plan för att trygga framtida personalförsörjning. Planen ska bland annat innehålla: <ul style="list-style-type: none"> • Ansvarsfördelning, renodling av yrkesroller samt förslag till optimal organisation • Ändamålsenliga arbetskläder • Samarbete med grundskolan gällande information om äldreomsorgens yrken för att främja framtida val av utbildning • Skapa förutsättningar för ständiga förbättringar genom att tillvarata personalens erfarenheter och därigenom skapa en självförbättrande verksamhet • Fortbildning och kompetensutveckling • Arbetsvillkor, t.ex. rätt till heltid, helgtjänstgöring, förmåner som anställd i kommunen
7. Jämställdhet	Att kommunen ska främja jämställdhet som arbetsgivare samt att jämlika förutsättningar ska gälla för kommunens vård och omsorg.	Färgelanda kommun ska ha ett ständigt arbete utifrån en jämställdhetsplan, där äldreomsorgen är en del.

1. Inledning

I denna äldreplan presenteras nationella lagar, riktlinjer och råd samt regionala och lokala styrdokument, som tillsammans sätter ramen för det kommunala arbetet med vård och omsorg om äldre. Framtidsspaning och prognoser för målgruppen ligger till grund för antaganden om framtida behov och motiv till prioriterade uppdrag.

Vid beredningens framtagande av planen har dialog med personalgrupperna, representanter för pensionärsorganisationerna samt äldre kommuninvånare genomförts. Information har också kommit från chefer i egna organisationen och medicinskt ansvarig sjuksköterska. Därutöver har Väntjänst Brålanda och Vänersborgs kommun berättat om sin förebyggande verksamhet. Beredningens förslag till äldreplan har lämnats till representanter för personalgrupperna och pensionärsorganisationerna för möjlighet till ytterligare synpunkter.

Det kommunala ansvaret för äldreomsorgen regleras i flertalet lagar, föreskrifter och andra styrdokument. Dessa är framför allt Socialtjänstlagen(SoL) och Hälso- och sjukvårdslagen(HSL), Socialstyrelsens skrifter och kommunens styrdokument. I kommunens antagna dokument Gemensamt mål och gemensam kvalitetspolicy för omsorgens verksamhetsområde, dnr 2009/139 (Antagen av KF 2010-03-17 § 36) anges sektorsövergripande värdegrund och mål, kvalitetspolicy samt kvalitetsmål för äldreomsorgen.

Äldreplanen utmynnar i ett antal mål med tillhörande aktiviteter. För att kunna verkställa planen med tillhörande mål och aktiviteter är det viktigt att förutsättningar som krävs ges.

Utifrån framtagna prognoser förväntas en ökning av antal personer 65 år och äldre med ca 100 personer från 2016 till 2036, varav merparten av ökningen är inom de åldersspann då man i störst utsträckning behöver stödinsatser från kommunen. Med dagens konsumtionsmönster sker en tydlig kostnadsökning hos kommunerna för individer i 80-årsåldern och äldre. Mellan 65 och 75 år är anspråken på kommunal service tämligen begränsade. För att detta ska vara hanterbart, i och med utvecklingen mot en allt större grupp äldre, krävs en anpassning av äldreomsorgen.

Kommunen behöver i större utsträckning arbeta med förebyggande insatser i samarbete med frivilligorganisationer för att äldre personer ska bibehålla sin hälsa och välmående i högre ålder.

Kommunen behöver också planera för aktuella och framtida behov av boendeformer för äldre. Det finns lokalt en stor efterfrågan av trygghetsbostäder och även nationellt ser man ett ökat behov av denna form av boende.

Med en ökat antal äldre-äldre i kommunen finns ett framtida behov av fler platser på särskilda boenden. Även om en viss del troligtvis kan bo kvar i sitt ordinära boende med hjälp av förebyggande insatser, möjlighet till social gemenskap och anpassade bostäder i kombination med exempelvis insatser från hemtjänst och hemsjukvård kommer behovet av fler särskilda boendeplatser att finnas kvar.

Den viktigaste resursen inom äldreomsorgen är verksamhetens personal. Yrkesskicklighet och kompetens är avgörande för hur vården och omsorgen uppfattas av de äldre. För att tilltala kompetent personal och få dem att stanna behöver kommunen erbjuda en trygg arbetsplats att

Äldreplan Färgelanda kommun Förslag från Centerpartiet

trivas på med god arbetsmiljö, kompetensutveckling och andra utvecklingsmöjligheter som stimulerar. Kommunen står, tillsammans med många andra, inför stora utmaningar avseende personalrekrytering inom äldreomsorgen i framtiden då antal äldre personer i samhället ökar samtidigt som det är för få som väljer att utbilda sig inom området.

2. Syfte

Äldreplanen är ett styrdokument och tjänar som stöd för att utveckla äldreomsorgen och annan verksamhet som berikar de äldres liv. Den ska medverka till att förverkliga kommunens mål att ”Färgelanda kommun skall vara en attraktiv kommun att bo och leva i”. Med utgångspunkt i nationella regelverk och lokala styrdokument avser äldreplanen att ge motiv till prioriterade uppdrag för perioden.

3. Uppföljning

Uppföljning av äldreplanen ska ske en gång per år och dokumenteras i kommunens årsredovisning. Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljningen.

4. Finansiering

I beredningens uppdrag ligger inte att fördela resurser. Dock förutsätter förverkligandet av äldreplanen att dess mål och innehåll beaktas i samband med de kommande årens budgetfördelningar.

5. Begreppsdefinitioner¹

Hemtjänst

Bistånd i form av service och personlig omvårdnad i ordinärt boende.

Hemsjukvård

Hälso- och sjukvård när den ges i patientens bostad och där ansvaret för de medicinska åtgärderna är sammanhängande över tid samt att patienten av hälsoskäl inte kan ta sig till primärvårdens verksamheter.

Vardagsrehabilitering

Ett arbetssätt där omsorgs- och vårdpersonal har kunskap i ett rehabiliterande förhållningssätt och uppmuntrar den äldre personen till eget handlande. Att ta tillvara personens egna resurser och möjligheter att vara aktiv i vardagen. Erbjuds både på kommunens boenden och i det ordinära boendet.

Ordinärt boende

Alla boendeformer som inte förutsätter någon form av beslut om bistånd enligt social-

¹ SOU 2017:21

tjänstlagen av kommunen.

Trygghetsbostäder

Trygghetsbostäder är en boendeform som har tillkommit för att ge äldre som önskar det tillgång till större gemenskap och trygghet. För att flytta in i en trygghetsbostad behövs inget biståndsbeslut enligt socialtjänstlagen. Det finns en stor variation av trygghetsbostäder runt om i landet, även om trygghet, tillgänglighet, gemensamhetsutrymmen och, i vissa fall, särskild personal är gemensamma nämnare för många.

Särskilt boende

Avser särskilda boendeformer enligt socialtjänstlagen som förutsätter beslut om bistånd från kommunen.

Korttidsvistelse

Vid tillfälligt behov av utökad omsorg, då den äldre av olika skäl inte kan vara kvar i det egna hemmet, kan korttidsplats på vård- och omsorgsboende erbjudas. Skäl för insatsen kan vara rehabilitering, avlastning av närstående eller vård i livets slutskede, s.k. palliativ vård. Insatsen beviljas utifrån Socialtjänstlagen.

Dagverksamhet

För äldre i behov av vardaglig aktivitet, finns daglig verksamhet. Avser verksamhet för personer i ordinärt boende och beviljas utifrån Socialtjänstlagen.

6. Regelverk och styrdokument

Socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen är de lagar som i huvudsak styr kommunens arbete med äldreomsorg. Även kommunallag, förvaltningslag och lagen om valfrihetssystem (LOV) m.fl. är väsentliga. Utöver lagstiftning finns, på nationell, regional och kommunal nivå, mål och planer för vård och omsorg om äldre samt budgetar och satsningar på olika områden.

6.1 Nationellt

Socialtjänstlagen, SoL (2001:453)

SoL är en ramlag som beskriver kommunens ansvar för att enskilda får det stöd och den hjälp som de är i behov av. Kommunen har stor frihet att utforma sin verksamhet för att uppfylla kraven i denna lag. Tilltron till människan, och hens egen förmåga att påverka sin situation, ska vara central i tillämpningen. I SoL regleras ansvar för stöd till anhöriga i form av t.ex. växelvård, dagverksamhet och avlösning i hemmet. Där står även att kommunen genom hemtjänst, dagverksamheter eller liknande, bör underlätta för den enskilde att bo hemma och ha kontakt med andra. Kommunen ska också inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd.

Nationell värdegrund

2011 infördes en värdegrund i socialtjänstlagen. Lydelsen är: ”Socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande”.

Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

I nya hälso- och sjukvårdslagen kan man bl.a. läsa om hur hälso- och sjukvården

Äldreplan Färgelanda kommun Förslag från Centerpartiet

ska organiseras och vilket ansvars respektive vårdgivare har. Lagen beskriver att målet med hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården. Hälso- och sjukvården ska arbeta för att förebygga ohälsa.

Nationell kvalitetsplan

2015 gav regeringen ett uppdrag att ta fram en Nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen. Syftet är att genom långsiktiga insatser inom strategiskt viktiga områden säkra utvecklingen av god kvalitet i den framtida äldreomsorgen. Den Nationella kvalitetsplanen ska stimulera till innovationer inom äldreomsorgen, ett strategiskt hälsofrämjande arbete på alla nivåer samt syfta till ökad jämlikhet, inflytande och valfrihet för den äldre. Förslaget till kvalitetsplan har presenterats för regeringen våren 2017.

Demenssjukdom

I Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom framhålls bland annat tidig medicinsk utredning, läkemedelsbehandling och personcentrerad vård och omsorg, som viktiga områden att utveckla. Även riktlinjer för dagverksamhet och platser på särskilt boende anpassat för personer med demenssjukdom inkluderas. Reviderade nationella riktlinjer kommer att presenteras av regeringen hösten 2017.

Nationell standard

Swedish standards institute (SIS) har tagit fram en standard för *Kvalitet i omsorg service, omvårdnad och rehabilitering för äldre med omfattande behov i ordinärt och särskilt boende* (SIS 2015). Här anges krav på tjänster som levereras till äldre med omfattande biståndsbedömt behov i både ordinärt och särskilt boende. Vid kvalitetssäkring, uppföljning, utvärdering och utveckling av sådana tjänster avses standarden kunna fungera som stöd i arbetet. Genom tydliga krav på vad som förväntas av utföraren, den som bedriver verksamhet, blir det även tydligt för den äldre personen och dennes närstående vad god omsorg, service, omvårdnad och rehabilitering avser inom ordinärt och särskilt boende.

Kvalitet i särskilt boende – rekommendation för arbete med ökad kvalitet nattetid i särskilt boende för äldre

Rekommendation framtagen av SKL (Sveriges kommuner och landsting). Bakgrunden är att regeringen våren 2016 avtog Socialstyrelsens förslag till bemanningsföreskrifter för särskilt boende för äldre. Istället för bemanningsföreskrifterna valde regeringen att förtydliga Socialtjänstförordningen (2001:937, 2 kap 3§). Där framgår det att den enskildes behov ska vara styrande och att personal ska finnas tillgänglig dygnet runt. De områden som uppmärksammas är digitalisering, arbetsmetoder och bemanning. SKL noterar särskilt att det finns en viktig utvecklingspotential vad gäller välfärdsteknik. Kommunerna bör stärka och utveckla kvaliteten utifrån koll på läget, planera utifrån individens behov, ta fram en strategi för att utveckla digitaliseringens möjligheter samt ledarskap.

Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård

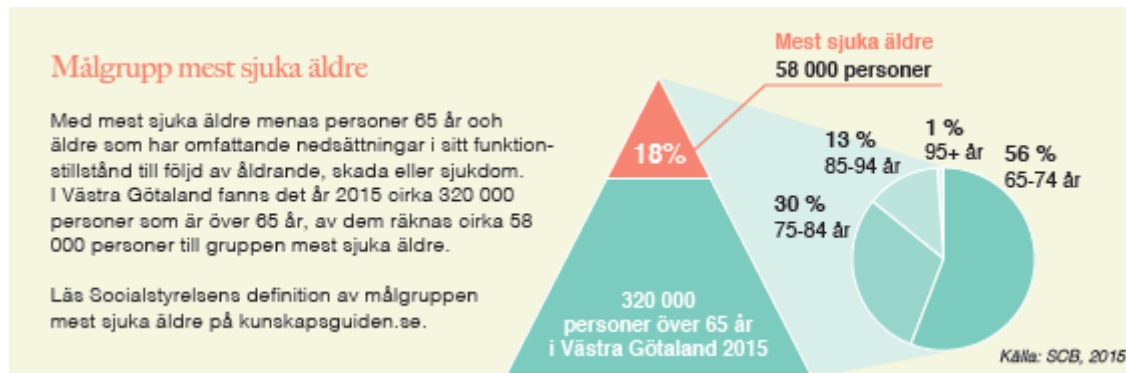
Lagen syftar till att främja en god vård och en socialtjänst av god kvalitet för enskilda personer som efter utskrivning från slutenvård behöver insatser från den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården och/eller socialtjänsten och den landstingsfinansierade öppna vården (lagen 2017:612). Lagen ska särskilt främja att en person med behov av samordnade insatser skrivs ut från den slutna vården så snart som möjligt efter det att den behandlande läkaren bedömt att personen är utskrivningsklar. Lagen gäller från 1 januari 2018

Äldreplan Färgelanda kommun Förslag från Centerpartiet

och ersätter nuvarande betalningsansvarslag.

6.2 Regionalt, Västra Götaland

I handlingsplanen ”Det goda livet för sjuka äldre i Västra Götaland” konkretiseras hur landsting och kommuner ska samverka för att upprätthålla en god kvalitet på sjukvården kring de sjuka äldre. Handlingsplanen reviderades under hösten 2015 för att gälla t o m 2018.

Fokusområden i handlingsplanen

- SIP - Samordnad individuell plan
- Mobil närvård
- Kunskapsbaserad vård
- God och säker läkemedelsbehandling
- Trygg och säker vårdövergång

Handlingsplan i Fyrbodal

Denna handlingsplan är framtagen i Vårdsamverkan Fyrbodal för att säkra genomförandet och uppföljningen av gemensamma mål som finns på regional (Västra Götaland), delregional (Fyrbodal) och lokal (enskild kommun) nivå. Handlingsplanen omfattar flera samverkansområden. Inom området ”Sammansatta vård-och omsorgsbehov” finns följande fokusområden som berör äldre

- God och säker läkemedelsbehandling
- Trygg och säker vårdövergång
- SIP och medicinsk vårdplan
- Kunskapsbaserad vård
- Mobil Närvård

6.3 Färgelanda kommun

Lokal handlingsplan, skapad via närsjukvårdsgruppen där samverkan mellan Färgelanda kommun och primärvården sker. Fokusområden:

- God och säker läkemedelsbehandling
- Trygg och säker vårdövergång
- SIP och medicinsk vårdplan
- Kunskapsbaserad vård
- Mobil Närvård

Mål och resursplan 2018-2020

Prioriterade insatsområden för Folkhälsoarbetet

7. Nuvarande äldreomsorg i Färgelanda

Kommunens äldreomsorgsarbete inkluderar till största delen biståndsinsatser, där individuell behovsbedömning görs. De insatser som beviljas av biståndshandläggare syftar i första hand till att stärka den äldres möjligheter att leva ett självständigt liv och att kunna bo kvar i sin bostad. Kvarboendepincipen har varit aktuell i Sverige sedan äldrereformen på 1990-talet och således har lösningar i hemmet utvecklats genom åren. Idag kan i princip alla biståndsbeslut erbjudas i den äldres bostad.

7.1 Bostadsanpassning

Den som har en långvarig funktionsnedsättning kan ansöka om bidrag för bostadsanpassning utifrån gällande lagstiftning, Lag (1992:1574) om bostadsanpassnings-bidrag m. m. Det kan bl.a. handla om att ta bort trösklar, byta från badkar till dusch, större ombyggnationer eller placera ramper vid entréer. Åtgärden skall vara nödvändig med hänsyn till funktionsnedsättningen, som styrks med intyg från läkare eller arbetsterapeut.

7.2 Hemtjänst

För äldre som bor kvar i det egna hemmet, men behöver stöd för att hantera det vardagliga livet, finns möjlighet till hemtjänst anpassat efter behov. De tjänster som kan beviljas innefattar omvårdnad och service och det går att välja om kommunen eller ett företag ska utföra tjänsten, enligt lagen om valfrihet (LOV). Vid upphandling enligt LOV är ersättningen för en insats satt på förhand, vilket gör att utförare konkurrerar med den kvalitet de kan erbjuda för samma peng. Det går också att få trygghetslarm och levererad lunch genom hemtjänsten.

7.3 Trygghetslarm

Ett sätt att öka tryggheten för den som bor kvar i det egna hemmet är att ha ett trygghetslarm. Genom larmet går det att få kontakt med personal om något händer och den äldre behöver få hjälp. Trygghetslarm beviljas som ett bistånd.

7.4 Rehabilitering

Färgelanda kommun erbjuder rehabilitering på olika sätt. *Hemrehabilitering* i form av exempelvis målinriktad träning i vardagssituationer, personliga hjälpmedel eller bostadsanpassning för att upprätthålla funktionsförmågan. Rehabilitering i samband med *vistelse på dagverksamhet*, då fysisk och social träning ger förutsättningar att bibehålla sin funktionsförmåga. *Korttidsrehabilitering* erbjuds där den äldre får träna på vardagliga aktiviteter som påklädning, matlagning och förflyttning med målet att kunna klara sig i det egna hemmet. Rehabiliteringens personal utför också insatser i samband med palliativ vård. Kommunens arbetsterapeuter utfärdar vid behov intyg i samband med den enskildes ansökan om bostadsanpassningsbidrag.

7.5 Särskilt boende

När behovet av vård och omsorg inte längre kan tillgodoses i det egna hemmet finns möjligheten att flytta till särskilt boende. Ansökan görs hos biståndshandläggare och hänsyn tas, så långt det är möjligt, till önskemål om specifik plats. På kommunens särskilda boende har den äldre egen lägenhet med tillgång till gemensamt kök och matsal samt övriga gemensamhetsytor. Det finns tillgång till personal, måltider serveras och rehabiliterande insatser erbjuds på boendena. Färgelanda kommun har tre särskilda boenden, alla i kommunal regi:

- Lillågården i Färgelanda, med 28 platser och 7 trygghetslägenheter, har dagverksamhet och restaurang.
- Håvestensgården i Färgelanda, med 33 demensplatser, matsal för de boende.
- Solgården har 19 platser varav 10 för dementa, 16 trygghetslägenheter samt en restaurang.

Antal platser på kommunens vård- och omsorgsboenden

Verksamhet	Lgh/platser totalt	Varav demens	Varav somatisk
Lillågården	28		28
Håvestensgården	33	33	
Solgården	19	10	9
Boendeplatser totalt	80	43	37
Varav korttid	7	2	5

Totalt finns 80 platser på dessa boenden varav 43 platser är avsedda för äldre med demenssjukdom. Det kan också, vid behov, upprättas korttidsplatser på boendena utöver de ordinarie som är 7 till antalet och fördelade på Lillågården, Solgården och Håvestensgården. Platserna för korttidsvistelse är ämnade för omvårdnad under en tillfällig period. Det kan vara en akut situation som uppstår så personen inte kan bo kvar i det ordinarie boendet. Det kan vara en rehabiliteringsinsats där den äldre ges kraft att återvända hem. Det finns också återkommande korttidsvistelse, t.ex. som avlastning för närstående, eller för palliativ vård.

7.6 Dagverksamhet

Kommunen har en dagverksamhet för äldre personer som har behov av stimulering i vardagen. Verksamheten är lokaliserad på Lillågården och är till för de som bor i ordinärt boende. Insatsen beviljas utifrån Socialtjänstlagen.

7.7 Hälso- och sjukvård

Kommunen har inom äldreomsorgen hälso- och sjukvårdsansvar för de personer som bor på särskilt boende, är på korttidsvistelse, befinner sig på dagverksamhet samt de som är beviljade hemsjukvård. Ansvaret är delegerat från Västra Götalandsregionen och sträcker sig till sjuksköterskenivå, t.ex. sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter, men inkluderar inte läkarvård. All vård och rehabilitering som kan göras i hemmet ska göras i hemmet, alternativt på kommunens korttidsplatser.

Patientsäkerhet

Kommunen ansvarar för viss hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen. Enligt samma lag ska det i varje kommun finnas en sjuksköterska med ett särskilt medicinskt ansvar, en så kallad medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS).

Äldreplan Färgelanda kommun Förslag från Centerpartiet

MAS ansvarar för att patienterna får en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård av god kvalitet. Ansvaret omfattar hälso- och sjukvård upp till sjuksköterskenivå samt den habilitering och rehabilitering som utförs av kommunens arbetsterapeuter och sjukgymnaster. Tillsammans med ansvariga chefer för MAS regelbundet dialog om planering och ledning av den kommunala hälso- och sjukvården. MAS fastställer riktlinjer och rutiner för god och säker vård och klargör regler, rutiner och ansvarsfördelning på alla nivåer i samarbete med chefer i linjeorganisationen.

Verksamhetschefen för hälso- och sjukvård (i Färgelanda innehavs denna befattning av socialchef) har, tillsammans med MAS och enhetschefer ansvar för att riktlinjer och rutiner följs i verksamheten.

Varje medarbetare har ett eget ansvar för att följa förvaltningens riktlinjer/rutiner. MAS ansvarar också för bedömning och anmälan av vårdskador till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och är även vara ansvarig för Lex Sara-anmälningar. (missförhållanden inom socialtjänsten).

MAS sammanställer inkomna klagomål och avvikelser för den kommunala hälso- och sjukvården. Analyserar och initierar risk- och händelseanalyser samt förbättringsåtgärder. MAS ansvarar för att årligen skriva en patientsäkerhetsberättelse (enl. patientsäkerhetslagen). I denna beskrivs hur arbetet med patientsäkerhet har bedrivits under året, vilka avvikelser som rapporterats och vilka resultat man uppnått i olika mätningar. Patientsäkerhetsberättelsen finns tillgänglig för alla att läsa på kommunens hemsida.

7.8 Kost

Kommunens måltidsverksamhet innefattar samtliga kök på förskolor, skolor och äldreboenden i kommunen. Verksamhetens målsättning är att alla gäster ska känna sig trygga och nöjda. Måltiderna som serveras ska vara goda, näringsrika, säkra och varierande. Måltiderna ska serveras i en lugn och trivsamt miljö vilket skapar goda matvanor. Allt detta bidrar till gästernas hälsa och välbefinnande.

På kommunens särskilda boenden lagas maten i tillagningskök på plats och de måltider som levereras i ordinärt boende av hemtjänsten tillagas på ett av kommunens storkök.

7.9 Anhörigstöd

Kommunen ska, enligt Socialtjänstlagen, erbjuda stöd för att underlätta för de personer om vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder. För anhöriga inom kommunens äldreomsorg finns stöd i form av:

- Avlösning i hemmet
- Korttidsboende/växelvård
- Möjlighet att delta i anhörigrupper eller individuellt stöd
- Nätverk, hjälp med kontakter till olika handikappföreningar, kyrkor, Röda Korset etc.

7.10 Uppsökande verksamhet

Kommunen ska arbeta med att främja hälsa och förebygga ohälsa, bl.a. genom att ge upplysningar om metoder för att förebygga sjukdom eller skada och att genom uppsökande verksamhet och på annat sätt främja förutsättningarna för goda levnadsvillkoren. För att inhämta information kring hur kommunens äldre befolkning mår erbjuds alla invånare som fyller 80 år, och som inte har kontakt med kommunens omsorgsverksamhet, ett hembesök. Syftet med den uppsökande verksamheten är att främja hälsa, sund livsstil, goda levnadsvanor samt livskvalitet för kommunens äldre invånare genom att:

- kartlägga levnadsvillkoren
- förebygga ohälsa bland äldre

Äldreplan Färgelanda kommun Förslag från Centerpartiet

- skapa trygghet i det egna hemmet
- förebygga olyckor i hemmet

7.11 Kvalitetsregister

Kommunen arbetar i och utifrån nedanstående kvalitetsregister:

Senior Alert

Ett nationellt kvalitetsregister som innehåller bedömning och åtgärder vid risk för fall, undernäring, trycksår, munhälsa och blåsdysfunktion/inkontinens. Genom att arbeta förebyggande med riskbedömningar på alla patienter kan risker upptäckas innan skada skett.

Palliativregistret

Registret ger stöd för ett strukturerat arbetssätt kring vården i livets slutskede

BPSD, beteendemässiga och psykiska symptom vid demens

Registret syftar till att kvalitetssäkra vården av personer med demenssjukdom.

SweDem

Syftet är att samla in data om personer med demenssjukdom för att kunna förbättra och utveckla vården av demenssjuka i Sverige. Målet är skapa ett rikstäckande verktyg för likvärdig och bästa behandling av personer med demenssjukdom

7.12 Kommunala pensionärsrådet (KPR)

Pensionärsrådet är ett rådgivande organ i kommunen för frågor gällande kommunens ålders- och förtidspensionärer. Det fungerar som en länk mellan pensionärsorganisationerna och kommunens politiker. Det består av representanter för pensionärsorganisationer, med aktiv lokalavdelning i kommunen. Särskilt utsedda politiker som är utvalda att ta detta ansvar, representerar kommunstyrelsen.

8. Vad tror vi om framtiden?

Fram till år 2036 beräknas antal personer i ålder 65-74 år minska med ca 106 personer. Gruppen 75-84 år beräknas öka med ca 100 personer och gruppen 85 år och äldre beräknas ha en ökning med strax över 100 personer. Totalt prognostiseras en ökning av antal personer 65 år och äldre med ca 100 personer från 2016 till 2036, varav merparten av ökningen är inom de åldersspann då man i störst utsträckning behöver stödinsatser från kommunen. Det krävs en planering av de ökade behoven men också en planering för förebyggande insatser för att senarelägga behov av kommunala insatser.

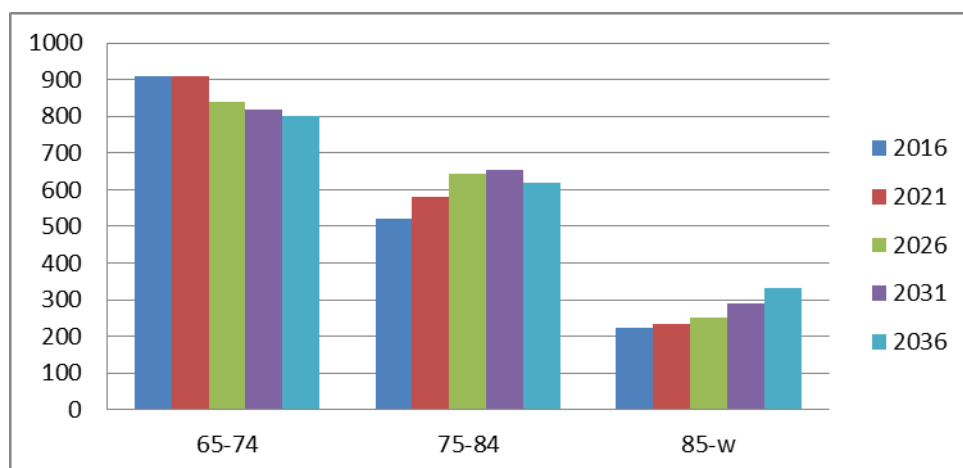
8.1 Demografisk prognos

Utifrån aktuell utveckling kan följande prognos tas fram. I tabellen syns fördelningen inom

**Äldreplan Färgelanda kommun
Förslag från Centerpartiet**

gruppen 65 år och äldre, vilken även finns beskriven i ett stapeldiagram.

År	2016	2021	2026	2031	2036
65-74 år	908	911	841	818	802
75-84 år	521	580	643	653	619
85-w år	224	233	252	289	330
Summa	1653	1724	1736	1760	1751

Befolkningsprognos och stapeldiagram för gruppen äldre i Färgelanda kommun (Källa: SCB)

I tabellen nedan beskrivs fördelningen av äldre utifrån kön och i tre åldersgrupper; 65-74 år, 75-84 år samt 85 år och äldre.

		2016	2021	2026	2031	2036
Invånare 65-74 år, antal	Kvinnor	415	435	409	393	392
	Män	493	476	432	425	410
	Totalt	908	911	841	818	802
Invånare 75-84 år, antal	Kvinnor	274	279	305	321	306
	Män	247	301	339	333	313
	Totalt	521	580	643	653	619
Invånare 85 år-w, antal	Kvinnor	126	145	152	164	184
	Män	98	88	101	125	146
	Totalt	224	233	252	289	330

Källa: SCB

8.2 Vad innebär det?

Med dagens konsumtionsmönster sker en tydlig kostnadsökning hos kommunerna för individer i 80-årsåldern och äldre. Mellan 65 och 75 år är anspråken på kommunal service

Äldreplan Färgelanda kommun Förslag från Centerpartiet

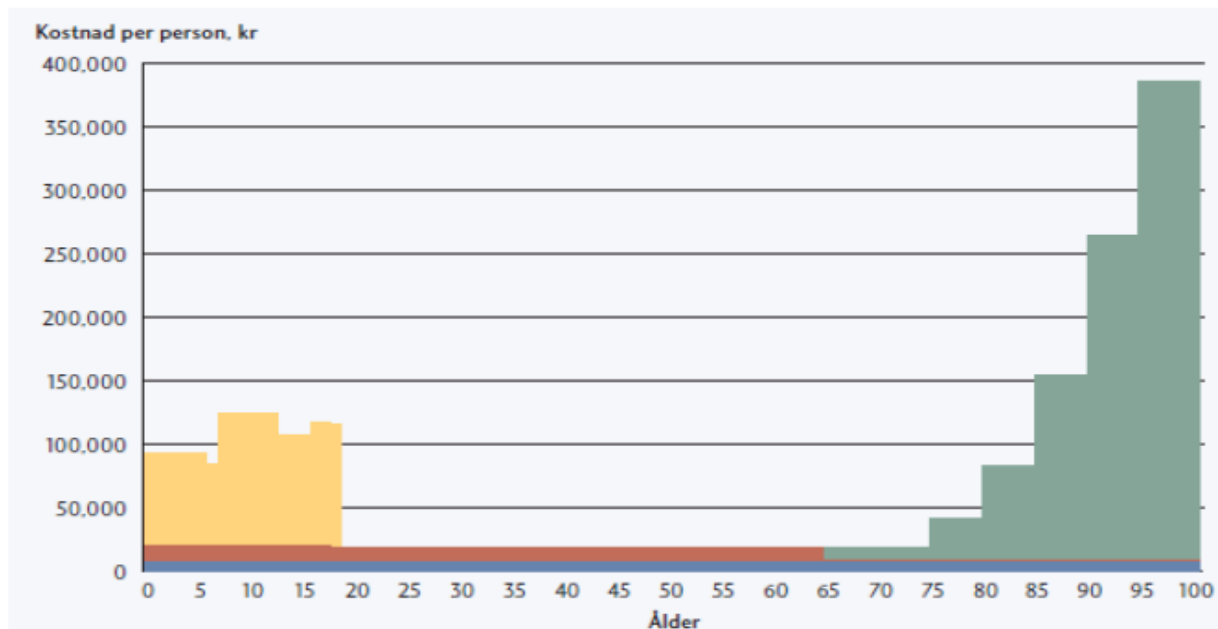
tämligen begränsade. För att detta ska vara hanterbart, i och med utvecklingen mot en allt större grupp äldre, krävs en anpassning av äldreomsorgen.

Kommunen behöver i större utsträckning arbeta med förebyggande insatser i samarbete med frivilligorganisationer för att äldre personer ska bibehålla sin hälsa och välmående i högre ålder. Kommunen behöver också planera för aktuella och framtida behov av boendeformer för äldre. Det finns lokalt en stor efterfrågan av trygghetsbostäder och även nationellt ser man ett ökat behov av denna form av boende.

Med ett ökat antal äldre äldre i kommunen finns ett framtida behov av fler platser på särskilda boenden. Även om en viss del troligtvis kan bo kvar i sitt ordinära boende med hjälp av förebyggande insatser, möjlighet till social gemenskap och anpassade bostäder i kombination med exempelvis insatser från hemtjänst och hemsjukvård kommer behovet av fler särskilda boendeplatser att finnas kvar.

Kommunala kostnader för invånare i olika åldrar

Kostnad per person, kronor

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting.

Demenssjukdomar

Demenssjukdomar drabbar främst äldre personer. De är kroniska, långvariga och påverkar hela livssituationen för de sjuka och deras anhöriga. Vård av personer med demenssjukdom är således mycket resurskrävande, både för det offentliga och för människorna närmast den sjuke. I Sverige har ungefär åtta procent av alla personer som är 65 år eller äldre någon form av demenssjukdom, motsvarande för personer äldre än 90 år nästan hälften. Fram till år 2050 förväntas antalet personer med demenssjukdom nästan fördubblas, vilket innebär en stor framtida utmaning för samhället.² I och med att fler blir äldre antas utvecklingen fortsätta mot att fler diagnostiseras med demenssjukdom. Enligt befolkningsprognosen för personer 65 år och äldre skulle det för Färgelanda kommun kunna innebära en ökning med ett 10-tal personer diagnostiserade med demenssjukdom fram till 2036.

² Socialstyrelsen, 2014, Nationell utvärdering – vård och omsorg vid demenssjukdom

Samtidigt visar forskningsresultat på att förebyggande åtgärder ger effekt och kan motverka eller skjuta upp förekomsten av dessa sjukdomar. De förebyggande åtgärderna i en nyligen utförd studie bestod av utförliga kostråd, träningsprogram och minnesträning³ och resultatet var mycket tydligt. En ökad medvetenhet bland äldre och en förbättrad folkhälsa kan således ha positiv motverkan till denna utveckling.

8.3 Framtida behov

Boende

Fler personer får vård och omsorg i det ordinära boendet. Arbetsätten utvecklas med bland annat möjlighet att få komma hem direkt efter sjukhusvistelse och tillgång till mer avancerad sjukvård i hemmet. Behovet av platser på vård- och omsorgsboende antas därför inte följa en rak framskrivning, även om det kan antas finnas behov av utökning mot dagens platser. Av de som är 75 år eller äldre bor 10,7% på särskilda boenden. (Anderberg & Berglund 2010) Vid en rak framskrivning av behovet skulle det innebära att Färgelanda kommun fram till 2036 har behov av att utöka antalet platser från dagens 80 till ca 102 (se tabell nedan).

Årtal	75 år –w, antal	Andel på säbo	Behov av platser
2016	745	10,7%	80
2021	813	10,7%	87
2026	895	10,7%	96
2031	942	10,7%	101
2036	949	10,7%	102

Källa: SCB

Flera faktorer kan dock komma att påverka det framtida behovet av plats på vård- och omsorgsboende:

- Hur det normala bostadsbeståndet ser ut och hur äldre kan få tillträde till det
- Bostädernas och omgivningens utformning
- Vilken omsorg, vård och service i övrigt som är tillgänglig
- Hur välinformerad den enskilde och hens anhöriga är
- I vilken utsträckning dagens behov kan tillgodoses och om de tillgodoses på bästa möjliga sätt.
- Folkhälsan och dess utveckling i kommunen
- Hur olika former av insatser i ordinärt boende utvecklas
- Möjligheten till förebyggande insatser
- Valfärdsteknologi och dess användning

Hemtjänst

Antal beviljade hemtjänststimmar i ordinärt boende har varit relativt konstant under åren 2012-2016. Ökningen mellan 2015 och 2016 är 5 %, vilket också är en utveckling som förväntas fortsätta. Det är dock även här svårt att göra en rak framskrivning av behovet. Ökningen av beviljade insatser inom hemtjänsten förväntas vara större än de demografiska effekterna. Detta för att brukarnas omvårdnadsbehov växer. Den genomsnittliga tiden med hemtjänst för varje person har ökat de senaste åren. Äldre väljer allt mer att bo kvar längre i ordinärt boende och där få omsorg av hemtjänstpersonal.

³ [The Lancet 2015](#)

Hemsjukvård

Kommunen arbetar aktivt för att patienter som är färdigbehandlade ska kunna lämna sjukhuset så snart som möjligt. Det främsta skälet är hänsynen till patientens möjligheter att få en god och sammanhållen vård, rehabilitering och omsorg. Det anses generellt vara bättre att rehabiliteras i sin hemmiljö än på institution. Det utökade ansvaret för patienter har inneburit att allt mer avancerad vård kan erbjudas i hemmet. I och med ett ökat antal äldre, som ofta är målgruppen för hemsjukvård, så kan det även antas att hemsjukvård och rehabilitering de närmaste åren kommer att öka. Det ställs också nya krav på personalen vad gäller kunskap och eventuellt teknik vilket motiverar till satsningar på kompetensutveckling.

9. Framtidens äldreomsorg

Kommunens äldreplan har mynnat ut i sju strategiområden. Nedan beskrivs för varje område den strategiska inriktningen för perioden baserad på identifierade utmaningar och möjligheter.

Målområde 1: Medborgarnas kunskap, värderingar och attityder

Målområde 2: Hälsa, livskvalitet och behov av särskilda insatser

Målområde 3: Mat och måltid

Målområde 4. Boende och kommunikationer

Målområde 5. Utveckling av teknik

Målområde 6. Äldreomsorgen – framtidens goda arbetsplats

Målområde 7. Jämställdhet

9.1 Medborgarnas kunskap, värderingar och attityder

Dagens och framtidens äldre har större informationsbehov än tidigare generationer äldre, mycket till följd av ett ökat självbestämmande och utökad valfrihet. För att kunna ta ansvar för sina egna liv, planera för sin ålderdom, sitt boende, samt för val av hemtjänst och vård, behövs tydlig och tillgänglig information.

I och med att fler äldre blir insatta i tekniken finns goda möjligheter för IT-samhället att i framtiden, genom tekniska innovationer, effektivisera äldrevården och inte minst kommunikationskanalerna. För att främja en informerad och kunnig och målgrupp äldre behöver information anpassas så att alla kan ta del av den, oavsett teknik- och språkkunskaper.

Den äldres roll som kund bör också förtydligas genom riktad information och marknadsföring av den service kommunen erbjuder.

Med ett personcentrerat förhållningssätt där individen betraktas som kapabel, med resurser och förmågor, och är en aktiv part i den gemensamt planerade vården skapas förutsättningar för en hög kvalitet på vård och omsorg. Genom att utgå från individens behov vid planering av insatser kommer brukarens delaktighet att öka och verksamheten blir behovsstyrd istället för insatsstyrd. Till stöd för att identifiera och beskriva individens behov på ett likvärdigt sätt över landet har Socialstyrelsen tagit fram ÄBIC/IBIC (äldres/individens behov i centrum).

MÅL: Att tillgodose individuella behov hos de som får insatser från den kommunala äldreomsorgen

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målen ser över möjligheten att:

Utreda förändrat resursfördelningssystem inom särskilda boenden och hemtjänst samt riktlinje för biståndshandläggning

9.2 Hälsa, livskvalitet och behov av särskilda insatser

Det förebyggande och hälsofrämjande arbetet för personer i åldern 65 år och äldre medför både samhällsekonomiska vinster och vinster för den enskilde. Det innefattar många områden, som att i tidigt skede diagnostisera och ge insatser, möjliggöra och motivera till hälsosamma val, kost och motion, röja hinder och minska risker för olyckor genom bostadsanpassning och rehabilitering, samt att skapa förutsättningar för ett rikt socialt liv högt upp i åldrarna. Dessutom, med en åldrande population, är det viktigt att prioritera det förebyggande arbetet för att kunna bibehålla en god kvalitet inom äldreomsorgen trots ökat behov av insatser.

MÅL: Förebyggande insatser ska främja en jämlik hälsa utifrån flera aspekter, såsom exempelvis kön, bakgrund och ekonomiska resurser.

MÅL: Kommunen ska skapa förutsättningar så att frivilliga krafter i samhället ska kunna erbjuda medmänskligt stöd, gemenskap och möjlighet till fysisk aktivitet som komplement till samhällets stödinsatser.

MÅL : Att kommunen regelbundet genomför öppna informations-och dialogträffar.

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målen ser över möjligheten att:

Utreda möjligheten till upprättande av träffpunkter som berikar de äldres liv utifrån gemenskap och social samvaro.

I och med ett ökat antal äldre i kommunen ökar även antalet personer som utvecklar någon form av demenssjukdom och behovet av en god demensvård ökar. Sådan vård ska vara personcentrerad och karaktäriseras av tidig upptäckt, utredning och diagnos samt läkemedelsbehandling. Det kräver en fungerande samverkan mellan huvudmännen där en medveten gemensam strategi står i fokus för hur mötet med och omhändertagandet av personer med demenssjukdom och deras närstående ska ske under hela sjukdomsutvecklingen.

MÅL: Att kommunen kvalitetssäkrar demenskompetens vid varje särskilt boende samt inom äldreomsorgen.

Kommunens anhörigstöd syftar till att, genom förebyggande och stödjande arbete, försöka minska anhörigas belastning, förebygga ohälsa och förse dem med den kunskap och information de har behov av.

MÅL: Kommunen ska kontinuerligt arbeta med att stödja anhöriga bland annat genom utbildning och förebyggande insatser.

9.3 Mat och måltid

Energiförbrukningen minskar oftast med åldern medan näringsbehovet i stort förblir detsamma. Det blir därför extra viktigt med rätt närings- och energiinnehåll i kosten när man blir äldre. Även en bra måltidsordning är en förutsättning för att kunna tillgodose behov av energi och näring över dygnet. Tillsammans kan kostenheten och äldreomsorgen skapa goda rutiner för mat och måltid inom äldreomsorgen. Det är grundläggande för att förebygga undernäring, sjukdom och ohälsa. Måltiderna bör, så långt det är möjligt, även anpassas efter varje enskild individs hälsa, smak och förutsättningar både vad gäller innehåll och miljö.

**Äldreplan Färgelanda kommun
Förslag från Centerpartiet**

Måltidens sociala funktion kan bidra mycket till den äldres välbefinnande. Genom att använda särskilda boendenas restauranger mer strategiskt, som platser för social samvaro, kan anhöriga till de boende och äldre i ordinärt boende också komma dit och äta.

Även äldre i ordinärt boende bör informeras och motiveras till hälsosamma matvanor. Livsmedelsverket lyfter hälso- och sjukvårdens goda möjligheter att nå ut och förebygga ohälsa genom att ta upp frågan om matvanor, på vårdcentraler och annat.

MÅL: Stärkt nöjdhet i Socialstyrelsens årliga nationella mätningar avseende måltider och trivsel i samband med måltid.

MÅL: Pedagogiska måltider ska finnas på våra demensboenden.

MÅL: Måltider lagas dagligen vid varje avdelning inom kommunens boenden.

9.4 Boende och kommunikationer

Med dagens utveckling av hemtjänst och vård i hemmet antas den procentuella efterfrågan av särskilda boendeplatser minska. Men, eftersom kommunen enligt prognos har en 30 % ökning av invånare 75 år och äldre under perioden 2016 till 2036 kommer det totala antalet platser att behöva utökas över tid.

MÅL: Antal platser på särskilda boenden ska motsvara behovet.

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målen ser över möjligheten att:

Skapa en långsiktig strategi för att kunna tillgodose framtida behov av särskilda boenden i kommunen.

Med god tillgänglighet och bra kommunikationer främjas möjligheterna för äldre att leva socialt och obehindrat. Det finns två viktiga dimensioner av tillgänglighet, den fysiska och den ekonomiska. Den fysiska tillgängligheten handlar om att alla ska kunna ta del av samhällsinformation och samhällsservice, röra sig i offentliga miljöer och leva gott, oavsett t.ex. funktionsnedsättning eller språksvårigheter. Den ekonomiska tillgängligheten regleras främst på nationell nivå, via pensionssystemet. Kommunen har en viktig roll i att främja byggandet av bostäder som är tillgängliga, ur båda dessa aspekter.

MÅL: Öka nyttjandegraden av kollektivtrafik inom kommunen samt närliggande kommuner.

MÅL: Öka den fysiska tillgängligheten i kommunen.

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målen ser över möjligheten att:

Upprätta måldokument för tillgänglighet avseende den fysiska miljön i kommunen.

Det finns ett generellt behov av fler lägenheter i kommunen. Det finns idag dessutom ett stort behov av trygga bostäder där den äldre kan bo trots funktionsnedsättning, vilket kan innebära att flytt till särskilt boende kan skjutas upp eller inte blir aktuellt.

MÅL: Det ska finnas trygga bostäder och bostadsområden med god tillgänglighet i kommunen.

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målen ser över möjligheten att:

Kommunen ska vid planering av bostäder analysera behov och långsiktigt främja byggnation av trygga bostäder för äldre samt skapa bostadsområden med god tillgänglighet.

9.5 Utveckling av teknik

Behovet av hjälp och stöd inom äldreomsorgen ökar och samtidigt blir bristen på vård- och omsorgspersonal i landet allt mer påtaglig. För att kunna behålla dagens nivå på service måste vi förändra och förädla våra arbetssätt. Hälso- och sjukvård samt vård och omsorg är viktiga områden för utvecklingen och faller in under det som benämns *e-hälsa*. Kommunen har idag digitala trygghetslarm. Dessutom sker vårdplanering via videosamtal, istället för fysiska möten på sjukhus. Vårdplaneringsmötena blir mer tidseffektiva och miljövänliga. Informations- och kommunikations-teknik (IKT) behövs för att upprätthålla goda möjligheter för den äldre befolkningen att delta aktivt i samhällslivet. IKT kan bidra till sociala kontakter och samtidigt ge möjlighet till bättre kontroll och övervakning av den egna hälsan.

Med välfärdsteknologi avses kunskap om välfärdsteknik. Det kan t.ex. avse hur det digitala samhället kan underlätta för personer med olika funktionsnedsättningar att enklare kunna hantera sin vardag, eller att få tillsyn och omsorg på ett smidigt sätt. Med välfärdsteknik avses själva tjänsterna och produkterna, insatta i sin kontext, när en viss teknisk lösning används i vård och omsorg. Digital teknik som syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för en person som har eller löper förhöjd risk att få en funktionsnedsättning. Exempel på välfärdsteknik är digitala trygghetslarm, tillsyn via kamera och sensorer för påminnelser. Välfärdsteknik kan användas av personen själv, en närstående, personal eller någon annan i personens närhet.

MÅL: Skapa högre kvalitet och effektivitet i vård och omsorg med hjälp av välfärdsteknik.

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målet ser över möjligheten att:

Ta fram en långsiktig plan för den tekniska utvecklingen inom vård och omsorg.

Planen ska innehålla bland annat:

- *Utveckla personalens e-hälsokompetens.*
- *Öka den digitala kompetensen bland invånarna i kommunen och framförallt stötta de äldre i att lära sig använda tekniken*
- *Ökad användning av välfärdsteknik*
- *Fiberanslutning på särskilda boenden.*

MÅL: Kostnadsfri internetuppkoppling på särskilt boende

9.6 Äldreomsorgen – framtidens goda arbetsplats

Den viktigaste resursen inom äldreomsorgen är verksamhetens personal. Yrkesskicklighet och kompetens är avgörande för hur vården och omsorgen uppfattas av de äldre. För att tilltala kompetent personal och få dem att stanna behöver kommunen erbjuda en trygg arbetsplats att

Äldreplan Färgelanda kommun Förslag från Centerpartiet

trivas på med god arbetsmiljö, kompetensutveckling och andra utvecklingsmöjligheter som stimulerar. Kommunen står, tillsammans med många andra, inför stora utmaningar avseende personalrekrytering inom äldreomsorgen i framtiden då antal äldre personer i samhället ökar samtidigt som det är för få som väljer att utbilda sig inom området.

MÅL: Att skapa en självförbättrande organisation som tilltalar kompetent personal. Skapa förutsättningar för en trygg arbetsplats att trivas på med god arbetsmiljö, kompetensutveckling och andra utvecklingsmöjligheter. Att personal inom kommunens äldreomsorg erbjuds vidareutbildning inom demens-kompetens.

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målen ser över möjligheten att:

Upprätta en långsiktig plan för att trygga framtida personalförsörjning. Planen ska bland annat innehålla:

- *Ansvarsfördelning, renodling av yrkesroller samt förslag till optimal organisation*
- *Ändamålsenliga arbetskläder*
- *Samarbete med grundskolan gällande information om äldreomsorgens yrken för att främja framtida val av utbildning*
- *Skapa förutsättningar för ständiga förbättringar genom att tillvarata personalens erfarenheter och därigenom skapa en självförbättrande verksamhet*
- *Fortbildning och kompetensutveckling*
- *Arbetsvillkor, t.ex. rätt till heltid, helgtjänstgöring, förmåner som anställd i kommunen*

9.7 Jämställdhet

Jämställdhet är en central fråga i allt som berör vården och omsorgen om äldre personer. Kvinnorna är i majoritet bland de som har vård och omsorg, och i kraftig majoritet bland personalen. Hur åldrandet kommer att te sig beror utöver kön också på socioekonomiska förhållanden, etnicitet och funktionsnedsättning mm. Med en jämlik och jämställd vård och omsorg menas att äldre personer oberoende av klass och kön ska få sina behov av vård och omsorg tillgodosedda.

MÅL: Att kommunen ska främja jämställdhet i rollen som arbetsgivare samt jämlika förutsättningar för den vård och omsorg som kommunen bedriver.

Beredning Äldreplan
Maria Aronsson, Utvecklingschef
0528-56 76 28
maria.aronsson@fargelanda.se

Dialog Äldreplan med
pensionärsorganisationerna

Beredning Äldreplan

Onsdag 21 september 2017 12.30-16.30

Dialog tillsammans med pensionärsrådet 13:30-15:00

Följande representanter deltar från pensionärsorganisationerna:

Anna-Britta Olsson SPF Seniorerna Valbo
Eva Gamalielsson SPF Seniorerna Valbo
Ann Marie Råhnängen SPF Seniorerna Valbo
Inga Britt Rydholm SPF Seniorerna Högsäter
Kjell Hildingsson SPF Seniorerna Högsäter
Berit Dahlgren PRO
Stig Emanuelsson PRO
Per Ola Lund PRO
Håkan Ekman, PRO

Närvarar gör också Tobias Bernhardsson (C) i sin roll i pensionärsrådet samt Barbro Isaksson, sekreterare i rådet.

De tre pensionärsorganisationerna har sammanställt ett antal synpunkter tillsammans. De tycker över lag att det är ett bra förslag till äldreplan. Synpunkterna är gulmarkerade och minnesanteckningarna bifogas beslutsprotokollet gällande äldreplanen.

1. Inledning

Med en ökat antal äldre-äldre i kommunen finns ett framtida behov av fler platser på särskilda boenden. Även om en viss del troligtvis kan bo kvar i sitt ordinära boende med hjälp av förebyggande insatser, möjlighet till social gemenskap och anpassade bostäder i kombination med exempelvis insatser från hemtjänst och hemsjukvård kommer behovet av fler särskilda boendeplatser att finnas kvar. **Finns detta idag eller är det något som är tänkt att bli? Finns det avsatt tid för hemtjänsten för social samvaro?**

2. Syfte

Äldreplanen är ett styrdokument och tjänar som stöd för att utveckla äldreomsorgen och annan verksamhet som berikar de äldres liv. Den ska medverka till att förverkliga kommunens mål att "Färgelanda kommun skall vara en attraktiv kommun att bo och leva i". Med utgångspunkt i nationella regelverk och lokala styrdokument avser äldreplanen att ge motiv till prioriterade uppdrag för perioden. **Mycket bra syfte**

5. Begreppsdefinitioner

Trygghetsbostäder

Trygghetsbostäder är en boendeform som har tillkommit för att ge äldre som önskar det tillgång till större gemenskap och trygghet. För att flytta in i en

trygghetsbostad behövs inget biståndsbeslut enligt socialtjänstlagen. Det finns en stor variation av trygghetsbostäder runt om i landet, även om trygghet, tillgänglighet, gemensamhetsutrymmen och, i vissa fall, särskild personal är gemensamma nämnare för många. Finns det några planer att bygga? Det finns många i kö och ett behov. Det finns också bidrag att söka. Det är ett gyllene tillfälle att söka bidrag och bygga.

6. Regelverk och styrdokument

6.1 Nationellt

Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård
Lagen syftar till att främja en god vård och en socialtjänst av god kvalitet för enskilda personer som efter utskrivning från slutenvård behöver insatser från den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården och/eller socialtjänsten och den landstingsfinansierade öppna vården (lagen 2017:612). Lagen ska särskilt främja att en person med behov av samordnade insatser skrivs ut från den slutna vården så snart som möjligt efter det att den behandlande läkaren bedömt att personen är utskrivningsklar. Lagen gäller från 1 januari 2018 och ersätter nuvarande betalningsansvarslag. Vad innebär lagen? (Kommer upp som en punkt på pensionärsdialogen 29 nov)

7.4 Rehabilitering

Färgelanda kommun erbjuder rehabilitering på olika sätt. Hemrehabilitering i form av exempelvis målinriktad träning i vardagssituationer, personliga hjälpmedel eller bostadsanpassning för att upprätthålla funktionsförmågan. Rehabilitering i samband med vistelse på dagverksamhet, då fysisk och social träning ger förutsättningar att bibehålla sin funktionsförmåga. Korttidsrehabilitering erbjuds där den äldre får träna på vardagliga aktiviteter som påklädning, matlagning och förflyttning med målet att kunna klara sig i det egna hemmet. Rehabiliteringens personal utför också insatser i samband med palliativ vård. Kommunens arbetsterapeuter utfärdar vid behov intyg i samband med den enskildes ansökan om bostadsanpassningsbidrag. Vem beslutar om man ska få rätt till rehabilitering i hemmet?

7.5 Särskilt boende

Totalt finns 80 platser på dessa boenden varav 43 platser är avsedda för äldre med demenssjukdom. Det kan också, vid behov, upprättas korttidsplatser på boendena utöver de ordinarie som är 7 till antalet och fördelade på Lillågården, Solgården och Håvestensgården. Platserna för korttidsvistelse är ämnade för omvårdnad under en tillfällig period. Det kan vara en akut situation som uppstår så personen inte kan bo kvar i det ordinarie boendet. Det kan vara en rehabiliteringsinsats där den äldre ges kraft att återvända hem. Det finns också återkommande korttidsvistelse, t.ex. som avlastning för närstående, eller för palliativ vård.

Verksamheterna är bra men det behövs mer personal. Det finns mycket kompetent personal bland nyanlända personer. Det hade varit bra med svenskundervisning på arbetstid för den personal som behöver det.

7.10 Uppsökande verksamhet

Kommunen ska arbeta med att främja hälsa och förebygga ohälsa, bl.a. genom att ge upplysningar om metoder för att förebygga sjukdom eller skada och att genom uppsökande verksamhet och på annat sätt främja förutsättningarna för goda levnadsförhållanden. För att inhämta information kring hur kommunens äldre befolkning mår erbjuds alla invånare som fyller 80 år, och som inte har kontakt med kommunens omsorgsverksamhet, ett hembesök.

Syftet med den uppsökande verksamheten är att främja hälsa, sund livsstil, goda levnadsvanor samt livskvalitet för kommunens äldre invånare genom att:

- kartlägga levnadsförhållanden
- förebygga ohälsa bland äldre
- skapa trygghet i det egna hemmet
- förebygga olyckor i hemmet

Finns det någon uppföljning av vad dessa 80-åringar önskar? Kan det göras uppföljning efter ett år?

7.11 Kvalitetsregister

BPSD, beteendemässiga och psykiska symptom vid demens

Registret syftar till att kvalitetssäkra vården av personer med

demenssjukdom. Vad är det för register och vad är syftet med det?

7.12 Kommunala pensionärsrådet (KPR)

Pensionärsrådet är ett rådgivande organ i kommunen för frågor gällande kommunens ålders- och förtidspensionärer. Det fungerar som en länk mellan pensionärsorganisationerna och kommunens politiker. Det består av representanter för pensionärsorganisationer, med aktiv lokalavdelning i kommunen. Särskilt utsedda politiker som är utvalda att ta detta ansvar, representerar kommunstyrelsen. Bra att vi får vara med och påverka, men skulle gärna vilja ha lite beslutanderätt.

8.1 Demografisk prognos

Utifrån aktuell utveckling kan följande prognos tas fram. I tabellen syns fördelningen inom gruppen 65 år och äldre, vilken även finns beskriven i ett stapeldiagram. Det är viktigt att kommunen har en plan för att det finns bostäder och särskilda boenden i den utsträckning som det finns behov av. Även viktigt att det finns en plan för rekrytering av personal. Sitt inte och vänta – antal äldre kommer ju att öka.

Det finns behov av en samlingslokal för de förebyggande aktiviteter som ska genomföras. Se till att det finns lämpliga lokaler för att annars går det ju inte att genomföra de aktiviteter som kommunen vill göra.

8.3 Framtida behov

Boende

Vid en rak framskrivning av behovet skulle det innebära att Färgelanda kommun fram till 2036 har behov av att utöka antalet platser från dagens 80 till ca 102 (se tabell nedan).

Det saknas bostäder i samhället och det behöver byggas bostäder så att det blir en rotation på bostadsmarknaden.

Hemsjukvård

Kommunen arbetar aktivt för att patienter som är färdigbehandlade ska kunna lämna sjukhuset så snart som möjligt. Det främsta skälet är hänsynen till patientens möjligheter att få en god och sammanhållen vård, rehabilitering och omsorg. Det anses generellt vara bättre att rehabiliteras i sin hemmiljö än på institution. Det utökade ansvaret för patienter har inneburit att allt mer avancerad vård kan erbjudas i hemmet. I och med ett ökat antal äldre, som ofta är målgruppen för hemsjukvård, så kan det även antas att hemsjukvård och rehabilitering de närmaste åren kommer att öka. Det ställs också nya krav på personalen vad gäller kunskap och eventuellt teknik vilket motiverar till satsningar på kompetensutveckling.

Vem har ansvar när någon skrivs ut från sjukhuset?

9.2 Hälsa, livskvalitet och behov av särskilda insatser

I och med ett ökat antal äldre i kommunen ökar även antalet personer som utvecklar någon form av demenssjukdom och behovet av en god demensvård ökar. Sådan vård ska vara personcentrerad och karaktäriseras av tidig upptäckt, utredning och diagnos samt läkemedelsbehandling. Det kräver en fungerande samverkan mellan huvudmännen där en medveten gemensam strategi står i fokus för hur mötet med och omhändertagandet av personer med demenssjukdom och deras närstående ska ske under hela sjukdomsutvecklingen.

MÅL: Ett samlat demenscentrum i Färgelanda kommun, där all demensomsorg i kommunens särskilda boenden bedrivs.

SPF Högsäter framför att deras medlemmar inte vill att kommunen ska ha ett samlat demenscentrum.

Samtliga tre pensionärsorganisationer uttrycker dock att det är bra att samla kompetensen på ett ställe – och har förståelse för att kommunen behöver samla det på ett ställe. Kommunen är för liten för att ha demensverksamhet på två ställen.

Kan omflyttningen ske etappvis? Kan man fasa över till ett boende successivt för att göra påverkan för brukare och anhöriga så liten som möjligt?

Men, vad händer med Solgården om man flyttar verksamhet? Vad kommer det att bli på Rosen istället?

Kommunens anhörigstöd syftar till att, genom förebyggande och stödjande arbete, försöka minska anhörigas belastning, förebygga ohälsa och förse dem med den kunskap och information de har behov av.

MÅL: Kommunen ska kontinuerligt arbeta med att stödja anhöriga bland annat genom utbildning och förebyggande insatser. Man vill ha mer information om anhörigstödet, (kommer på pensionärsdialogen i nov.)

9.3 Mat och måltid

Maten är bra

Färgelanda 2017-10-23

Kommunstyrelsen i
Färgelanda kommun
458 80 Färgelanda

Pensionärsorganisationerna i kommunen har under flera år framhållit behovet av fler "trygghetsbostäder" i kommunen. Under socialchef Christina Sandahls ledning tillsattes en kommitté, bestående av tjänstemän, politiker och representanter för 2 av kommunens pensionärsorganisationer, vilka utredde frågan. Ritningar togs fram, det skulle bli en tillbyggnad av Lillågården. Så helt plötsligt lades förslaget ned med motiveringen att det inte fanns några sökande till trygghetsbostäder. (När kommittén började arbetet stod enligt uppgifter emellertid 30 personer i kö, men de kanske hade avlidit under arbetets gång?)

Vi pensionärsorganisationer har haft möjlighet att ta del av förslag till "Äldreplan 2018-2023. det verkar vara en väl genomtänkt och utarbetad plan men det är vissa delar vi har synpunkter på.

Enligt alla prognoser kommer den äldre befolkningen i kommunen att öka. Det saknas bostäder för äldre alltså "Trygghetsboende". (Enligt biståndsbedömaren stod 50 personer i kö för trygghetsboenden den 13 oktober i år.) Många som står i kö bor i villor. Fick de möjlighet att flytta till trygghetsboende och sälja sina villor till intresserade yngre familjer, kan inflyttning till kommunen komma att ske.

I förslaget till "Äldreplan 2018-2023" sidan 7 står följande:

"Kommunen behöver också planera för aktuella och framtida behov av boendeformer för äldre. Det finnes lokalt en stor efterfrågan av trygghetsbostäder och även nationellt ser man ett ökat behov av denna form av boende".

Vi kräver att kommunen inskriver i äldreplanen att:

Kommunen omgående tar fram underlag och verkställer byggnation av Trygghetsbostäder.

Till sist vill vi framhålla att kommunen har mycket god hemtjänst och god framförhållning att ordna hemtagning av färdigbehandlade patienter från våra sjukhus, bra och god omsorg om äldre och sjuka, inte minst då det gäller maten till de äldre, både de som bor på äldreboenden och de som får hemkörning.

SPF seniorena Högsäter

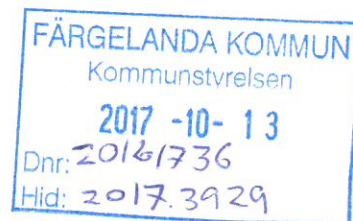
PRO Färgelanda

SPF seniorena Valbo

Inga Britt Rydholm
ordf.

Stig Emanuelsson
ordf.

Harry Hansson
ordf.

Äldreplan 2018-2023

Sammanfattning

Äldreplanen är ett dokument för styrning och kontinuerlig förbättring av kommunens äldreomsorg. I den redovisas kommunens ambitioner och förvaltningens konkreta uppdrag i strävan efter att nå politiskt satta mål och visioner. Utöver dessa utgår planen även från nationella lagar, riktlinjer och råd samt regionala och lokala styrdokument.

Likt övriga Sverige står Färgelanda kommun inför utmaningen att tillgodose behoven för den allt mer växande målgruppen äldre. År 2050 beräknas mer än en fjärdedel av Sveriges befolkning vara över 65 år med en markant ökning av andelen äldre än 80 år. I kommunen förväntas en ökning med ca 100 personer i gruppen 65 år och äldre fram till 2036. Prognosen visar på en minskning med 100 personer i ålderskategorin 65-74 år medan det är en ökning med 200 personer i ålder 75 år och äldre. För att kunna behålla dagens nivå på service måste vi förändra och förädla våra arbetssätt.

Kommunens mål för de äldre är att de ska känna sig trygga i sin vardag och leva ett så gott liv som möjligt, hela livet. De ska få tjänster av god kvalitet, känna sig delaktiga och bli bemötta med respekt. För att uppnå detta ska arbetet utgå från följande strategiska områden:

- Medborgarnas kunskap, värderingar och attityder
- Hälsa, livskvalitet och behov av särskilda insatser
- Mat och måltid
- Boende och kommunikationer
- Utveckling av teknik
- Äldreomsorgen - framtidens goda arbetsplats
- Jämställdhet

I äldreplanen beskrivs kommunens ambition med tillhörande mål och uppdrag utifrån vart och ett av strategiområdena.

Målområde och mål

Målområde	Mål	Uppdrag till kommunstyrelsen:
1. Medborgarnas kunskaper, värderingar och attityder	<p>Att tillgodose individuella behov hos de som får insatser från den kommunala äldreomsorgen</p> <p>Att kommunen regelbundet genomför öppna informations-och dialogträffar.</p>	Utreda förändrat resursfördelningssystem inom särskilda boenden och hemtjänst samt riktlinje för biståndshandläggning
2. Hälsa, livskvalitet och behov av särskilda insatser	<p>Förebyggande insatser ska främja en jämlik hälsa utifrån flera aspekter, såsom exempelvis kön, bakgrund och ekonomiska resurser.</p> <p>Kommunen ska kontinuerligt utveckla förebyggande insatser samt stödja anhöriga bl.a. genom utbildning och aktiviteter.</p> <p>Kommunen ska skapa förutsättningar så att frivilliga krafter i samhället ska kunna erbjuda medmänskligt stöd, gemenskap och möjlighet till fysisk aktivitet som komplement till samhällets stödinsatser.</p> <p>Att kommunen ska bidra till en meningsfull vardag för äldre.</p> <p>Att kommunen kvalitetssäkrar demenskompetens vid varje särskilt boende samt inom hemsjukvården.</p>	Utreda möjligheten till upprättande av träffpunkter som berikar de äldres liv utifrån gemenskap och social samvaro.
3. Mat och måltid	<p>Stärkt nöjdhet i Socialstyrelsens årliga nationella mätningar avseende måltider och trivsel i samband med måltid.</p> <p>Pedagogiska måltider ska finnas på våra demensboenden.</p> <p>Måltider lagas dagligen vid varje avdelning inom kommunens boenden.</p>	
4. Boende och kommunikationer	<p>Antal platser på särskilda boenden ska motsvara behovet.</p> <p>Öka nyttjandegraden av kollektivtrafik inom kommunen samt närliggande kommuner.</p> <p>Öka den fysiska tillgängligheten i kommunen.</p>	<p>Skapa en långsiktig strategi för att kunna tillgodose kommunens framtida behov av särskilda boenden samt servicenära boende (Ordinärt boende sk."mellanboende")</p> <p>Upprätta måldokument för tillgänglighet avseende den fysiska miljön i kommunen.</p> <p>Kommunen ska vid planering av bostäder analysera behov och långsiktigt främja</p>

Äldreplan Färgelanda kommun
Förslag från Centerpartiet

	Det ska finnas trygga bostäder och bostadsområden med god tillgänglighet i kommunen.	byggnation av trygga bostäder för äldre samt skapa bostadsområden med god tillgänglighet.
5. Utveckling av teknik	Skapa högre kvalitet och effektivitet i vård och omsorg med hjälp av välfärdsteknik. Kostnadsfri internetuppkoppling på särskilt boende	Ta fram en långsiktig plan för den tekniska utvecklingen inom vård och omsorg. Planen ska innehålla bland annat: <ul style="list-style-type: none"> • Utveckla personalens e-hälsokompetens. • Öka den digitala kompetensen bland invånarna i kommunen och framförallt stötta de äldre i att lära sig använda tekniken • Ökad användning av välfärdsteknik • Fiberanslutning på särskilda boenden.
6. Framtidens goda arbetsplats	Att skapa en självförbättrande organisation som tilltalar kompetent personal. Skapa förutsättningar för en trygg arbetsplats att trivas på med god arbetsmiljö, kompetensutveckling och andra utvecklingsmöjligheter. Att personal inom kommunens äldreomsorg erbjuds vidareutbildning inom demenskompetens.	Upprätta en långsiktig plan för att trygga framtida personalförsörjning. Planen ska bland annat innehålla: <ul style="list-style-type: none"> • Ansvarsfördelning, renodling av yrkesroller samt förslag till optimal organisation • Ändamålsenliga arbetskläder • Samarbete med grundskolan gällande information om äldreomsorgens yrken för att främja framtida val av utbildning • Skapa förutsättningar för ständiga förbättringar genom att tillvarata personalens erfarenheter och därigenom skapa en självförbättrande verksamhet • Fortbildning och kompetensutveckling • Arbetsvillkor, t.ex. rätt till heltid, helgtjänstgöring, förmåner som anställd i kommunen
7. Jämställdhet	Att kommunen ska främja jämställdhet som arbetsgivare samt att jämlika förutsättningar ska gälla för kommunens vård och omsorg.	Färgelanda kommun ska ha ett ständigt arbete utifrån en jämställdhetsplan, där äldreomsorgen är en del.

1. Inledning

I denna äldreplan presenteras nationella lagar, riktlinjer och råd samt regionala och lokala styrdokument, som tillsammans sätter ramen för det kommunala arbetet med vård och omsorg om äldre. Framtidsspaning och prognoser för målgruppen ligger till grund för antaganden om framtida behov och motiv till prioriterade uppdrag.

Vid beredningens framtagande av planen har dialog med personalgrupperna, representanter för pensionärsorganisationerna samt äldre kommuninvånare genomförts. Information har också kommit från chefer i egna organisationen och medicinskt ansvarig sjuksköterska. Därutöver har Väntjänst Brålanda och Vänersborgs kommun berättat om sin förebyggande verksamhet. Beredningens förslag till äldreplan har lämnats till representanter för personalgrupperna och pensionärsorganisationerna för möjlighet till ytterligare synpunkter.

Det kommunala ansvaret för äldreomsorgen regleras i flertalet lagar, föreskrifter och andra styrdokument. Dessa är framför allt Socialtjänstlagen (SoL) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), Socialstyrelsens skrifter och kommunens styrdokument. I kommunens antagna dokument Gemensamt mål och gemensam kvalitetspolicy för omsorgens verksamhetsområde, dnr 2009/139 (Antagen av KF 2010-03-17 § 36) anges sektorsövergripande värdegrund och mål, kvalitetspolicy samt kvalitetsmål för äldreomsorgen.

Äldreplanen utmynnar i ett antal mål med tillhörande aktiviteter. För att kunna verkställa planen med tillhörande mål och aktiviteter är det viktigt att förutsättningar som krävs ges.

Utifrån framtagna prognoser förväntas en ökning av antal personer 65 år och äldre med ca 100 personer från 2016 till 2036, varav merparten av ökningen är inom de åldersspann då man i störst utsträckning behöver stödinsatser från kommunen. Med dagens konsumtionsmönster sker en tydlig kostnadsökning hos kommunerna för individer i 80-årsåldern och äldre. Mellan 65 och 75 år är anspråken på kommunal service tämligen begränsade. För att detta ska vara hanterbart, i och med utvecklingen mot en allt större grupp äldre, krävs en anpassning av äldreomsorgen.

Kommunen behöver i större utsträckning arbeta med förebyggande insatser i samarbete med frivilligorganisationer för att äldre personer ska bibehålla sin hälsa och välmående i högre ålder.

Kommunen behöver också planera för aktuella och framtida behov av boendeformer för äldre. Det finns lokalt en stor efterfrågan av trygghetsbostäder och även nationellt ser man ett ökat behov av denna form av boende.

Med en ökat antal äldre-äldre i kommunen finns ett framtida behov av fler platser på särskilda boenden. Även om en viss del troligtvis kan bo kvar i sitt ordinära boende med hjälp av förebyggande insatser, möjlighet till social gemenskap och anpassade bostäder i kombination med exempelvis insatser från hemtjänst och hemsjukvård kommer behovet av fler särskilda boendeplatser att finnas kvar.

Den viktigaste resursen inom äldreomsorgen är verksamhetens personal. Yrkesskicklighet och kompetens är avgörande för hur vården och omsorgen uppfattas av de äldre. För att tilltala kompetent personal och få dem att stanna behöver kommunen erbjuda en trygg arbetsplats att

**Äldreplan Färgelanda kommun
Förslag från Centerpartiet**

trivas på med god arbetsmiljö, kompetensutveckling och andra utvecklingsmöjligheter som stimulerar. Kommunen står, tillsammans med många andra, inför stora utmaningar avseende personalrekrytering inom äldreomsorgen i framtiden då antal äldre personer i samhället ökar samtidigt som det är för få som väljer att utbilda sig inom området.

2. Syfte

Äldreplanen är ett styrdokument och tjänar som stöd för att utveckla äldreomsorgen och annan verksamhet som berikar de äldres liv. Den ska medverka till att förverkliga kommunens mål att "Färgelanda kommun skall vara en attraktiv kommun att bo och leva i". Med utgångspunkt i nationella regelverk och lokala styrdokument avser äldreplanen att ge motiv till prioriterade uppdrag för perioden.

3. Uppföljning

Uppföljning av äldreplanen ska ske en gång per år och dokumenteras i kommunens årsredovisning. Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljningen.

4. Finansiering

I beredningens uppdrag ligger inte att fördela resurser. Dock förutsätter förverkligandet av äldreplanen att dess mål och innehåll beaktas i samband med de kommande årens budgetfördelningar.

5. Begreppsdefinitioner¹

Hemtjänst

Bistånd i form av service och personlig omvårdnad i ordinärt boende.

Hemsjukvård

Hälso- och sjukvård när den ges i patientens bostad och där ansvaret för de medicinska åtgärderna är sammanhängande över tid samt att patienten av hälsoskäl inte kan ta sig till primärvårdens verksamheter.

Vardagsrehabilitering

Ett arbetssätt där omsorgs- och vårdpersonal har kunskap i ett rehabiliterande förhållningssätt och uppmuntrar den äldre personen till eget handlande. Att ta tillvara personens egna resurser och möjligheter att vara aktiv i vardagen. Erbjuds både på kommunens boenden och i det ordinära boendet.

Ordinärt boende

Alla boendeformer som inte förutsätter någon form av beslut om bistånd enligt social-

¹ SOU 2017:21

tjänstlagen av kommunen.

Trygghetsbostäder

Trygghetsbostäder är en boendeform som har tillkommit för att ge äldre som önskar det tillgång till större gemenskap och trygghet. För att flytta in i en trygghetsbostad behövs inget biståndsbeslut enligt socialtjänstlagen. Det finns en stor variation av trygghetsbostäder runt om i landet, även om trygghet, tillgänglighet, gemensamhetsutrymmen och, i vissa fall, särskild personal är gemensamma nämnare för många.

Särskilt boende

Avser särskilda boendeformer enligt socialtjänstlagen som förutsätter beslut om bistånd från kommunen.

Korttidsvistelse

Vid tillfälligt behov av utökad omsorg, då den äldre av olika skäl inte kan vara kvar i det egna hemmet, kan korttidsplats på vård- och omsorgsboende erbjudas. Skäl för insatsen kan vara rehabilitering, avlastning av närstående eller vård i livets slutskede, s.k. palliativ vård. Insatsen beviljas utifrån Socialtjänstlagen.

Dagverksamhet

För äldre i behov av vardaglig aktivitet, finns daglig verksamhet. Avser verksamhet för personer i ordinärt boende och beviljas utifrån Socialtjänstlagen.

6. Regelverk och styrdokument

Socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen är de lagar som i huvudsak styr kommunens arbete med äldreomsorg. Även kommunallag, förvaltningslag och lagen om valfrihetssystem (LOV) m.fl. är väsentliga. Utöver lagstiftning finns, på nationell, regional och kommunal nivå, mål och planer för vård och omsorg om äldre samt budgetar och satsningar på olika områden.

6.1 Nationellt

Socialtjänstlagen, SoL (2001:453)

SoL är en ramlag som beskriver kommunens ansvar för att enskilda får det stöd och den hjälp som de är i behov av. Kommunen har stor frihet att utforma sin verksamhet för att uppfylla kraven i denna lag. Tilltron till människan, och hens egen förmåga att påverka sin situation, ska vara central i tillämpningen. I SoL regleras ansvar för stöd till anhöriga i form av t.ex. växelvård, dagverksamhet och avlösning i hemmet. Där står även att kommunen genom hemtjänst, dagverksamheter eller liknande, bör underlätta för den enskilde att bo hemma och ha kontakt med andra. Kommunen ska också inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd.

Nationell värdegrund

2011 infördes en värdegrund i socialtjänstlagen. Lydelsen är; "Socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande".

Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

I nya hälso- och sjukvårdslagen kan man bl.a. läsa om hur hälso- och sjukvården

Äldreplan Färgelanda kommun Förslag från Centerpartiet

ska organiseras och vilket ansvars respektive vårdgivare har. Lagen beskriver att målet med hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården. Hälso- och sjukvården ska arbeta för att förebygga ohälsa.

Nationell kvalitetsplan

2015 gav regeringen ett uppdrag att ta fram en Nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen. Syftet är att genom långsiktiga insatser inom strategiskt viktiga områden säkra utvecklingen av god kvalitet i den framtida äldreomsorgen. Den Nationella kvalitetsplanen ska stimulera till innovationer inom äldreomsorgen, ett strategiskt hälsofrämjande arbete på alla nivåer samt syfta till ökad jämlikhet, inflytande och valfrihet för den äldre. Förslaget till kvalitetsplan har presenterats för regeringen våren 2017.

Demenssjukdom

I Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom framhålls bland annat tidig medicinsk utredning, läkemedelsbehandling och personcentrerad vård och omsorg, som viktiga områden att utveckla. Även riktlinjer för dagverksamhet och platser på särskilt boende anpassat för personer med demenssjukdom inkluderas. Reviderade nationella riktlinjer kommer att presenteras av regeringen hösten 2017.

Nationell standard

Swedish standards institute (SIS) har tagit fram en standard för *Kvalitet i omsorg service, omvårdnad och rehabilitering för äldre med omfattande behov i ordinärt och särskilt boende* (SIS 2015). Här anges krav på tjänster som levereras till äldre med omfattande biståndsbedömt behov i både ordinärt och särskilt boende. Vid kvalitetssäkring, uppföljning, utvärdering och utveckling av sådana tjänster avses standarden kunna fungera som stöd i arbetet. Genom tydliga krav på vad som förväntas av utföraren, den som bedriver verksamhet, blir det även tydligt för den äldre personen och dennes närstående vad god omsorg, service, omvårdnad och rehabilitering avser inom ordinärt och särskilt boende.

Kvalitet i särskilt boende – rekommendation för arbete med ökad kvalitet nattetid i särskilt boende för äldre

Rekommendation framtagen av SKL (Sveriges kommuner och landsting). Bakgrunden är att regeringen våren 2016 avslog Socialstyrelsens förslag till bemanningsföreskrifter för särskilt boende för äldre. Istället för bemanningsföreskrifterna valde regeringen att förtydliga Socialtjänstförordningen (2001:937, 2 kap 3§). Där framgår det att den enskildes behov ska vara styrande och att personal ska finnas tillgänglig dygnet runt. De områden som uppmärksammas är digitalisering, arbetsmetoder och bemanning. SKL noterar särskilt att det finns en viktig utvecklingspotential vad gäller välfärdsteknik. Kommunerna bör stärka och utveckla kvaliteten utifrån koll på läget, planera utifrån individens behov, ta fram en strategi för att utveckla digitaliseringens möjligheter samt ledarskap.

Lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård

Lagen syftar till att främja en god vård och en socialtjänst av god kvalitet för enskilda personer som efter utskrivning från slutenvård behöver insatser från den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården och/eller socialtjänsten och den landstingsfinansierade öppna vården (lagen 2017:612). Lagen ska särskilt främja att en person med behov av samordnade insatser skrivs ut från den slutna vården så snart som möjligt efter det att den behandlande läkaren bedömt att personen är utskrivningsklar. Lagen gäller från 1 januari 2018

Äldreplan Färgelanda kommun Förslag från Centerpartiet

och ersätter nuvarande betalningsansvarslag.

6.2 Regionalt, Västra Götaland

I handlingsplanen *"Det goda livet för sjuka äldre i Västra Götaland"* konkretiseras hur landsting och kommuner ska samverka för att upprätthålla en god kvalitet på sjukvården kring de sjuka äldre. Handlingsplanen reviderades under hösten 2015 för att gälla t o m 2018.

Fokusområden i handlingsplanen

- SIP - Samordnad individuell plan
- Mobil närvård
- Kunskapsbaserad vård
- God och säker läkemedelsbehandling
- Trygg och säker vårdövergång

Handlingsplan i Fyrbodal

Denna handlingsplan är framtagen i Vårdsamverkan Fyrbodal för att säkra genomförandet och uppföljningen av gemensamma mål som finns på regional (Västra Götaland), delregional (Fyrbodal) och lokal (enskild kommun) nivå. Handlingsplanen omfattar flera samverkansområden. Inom området "Sammansatta vård-och omsorgsbehov" finns följande fokusområden som berör äldre

- God och säker läkemedelsbehandling
- Trygg och säker vårdövergång
- SIP och medicinsk vårdplan
- Kunskapsbaserad vård
- Mobil Närvård

6.3 Färgelanda kommun

Lokal handlingsplan, skapad via närsjukvårdsgruppen där samverkan mellan Färgelanda kommun och primärvården sker. Fokusområden:

- God och säker läkemedelsbehandling
- Trygg och säker vårdövergång
- SIP och medicinsk vårdplan
- Kunskapsbaserad vård
- Mobil Närvård

7. Nuvarande äldreomsorg i Färgelanda

Kommunens äldreomsorgsarbete inkluderar till största delen biståndsinsatser, där individuell behovsbedömning görs. De insatser som beviljas av biståndshandläggare syftar i första hand till att stärka den äldres möjligheter att leva ett självständigt liv och att kunna bo kvar i sin bostad. Kvarboendepincipen har varit aktuell i Sverige sedan äldreformen på 1990-talet och således har lösningar i hemmet utvecklats genom åren. Idag kan i princip alla biståndsbeslut erbjudas i den äldres bostad.

7.1 Bostadsanpassning

Den som har en långvarig funktionsnedsättning kan ansöka om bidrag för bostadsanpassning utifrån gällande lagstiftning, Lag (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m. m. Det kan bl.a. handla om att ta bort trösklar, byta från badkar till dusch, större ombyggnationer eller placera ramper vid entréer. Åtgärden skall vara nödvändig med hänsyn till funktionsnedsättningen, som styrks med intyg från läkare eller arbetsterapeut.

7.2 Hemtjänst

För äldre som bor kvar i det egna hemmet, men behöver stöd för att hantera det vardagliga livet, finns möjlighet till hemtjänst anpassat efter behov. De tjänster som kan beviljas innefattar omvårdnad och service och det går att välja om kommunen eller ett företag ska utföra tjänsten, enligt lagen om valfrihet (LOV). Vid upphandling enligt LOV är ersättningen för en insats satt på förhand, vilket gör att utförare konkurrerar med den kvalitet de kan erbjuda för samma peng. Det går också att få trygghetslarm och levererad lunch genom hemtjänsten.

7.3 Trygghetslarm

Ett sätt att öka tryggheten för den som bor kvar i det egna hemmet är att ha ett trygghetslarm. Genom larmet går det att få kontakt med personal om något händer och den äldre behöver få hjälp. Trygghetslarm beviljas som ett bistånd.

7.4 Rehabilitering

Färgelanda kommun erbjuder rehabilitering på olika sätt. *Hemrehabilitering* i form av exempelvis målinriktad träning i vardagssituationer, personliga hjälpmedel eller bostadsanpassning för att upprätthålla funktionsförmågan. Rehabilitering i samband med *vistelse på dagverksamhet*, då fysisk och social träning ger förutsättningar att bibehålla sin funktionsförmåga. *Korttidsrehabilitering* erbjuds där den äldre får träna på vardagliga aktiviteter som påklädning, matlagning och förflyttning med målet att kunna klara sig i det egna hemmet. Rehabiliteringens personal utför också insatser i samband med palliativ vård. Kommunens arbetsterapeuter utfärdar vid behov intyg i samband med den enskildes ansökan om bostadsanpassningsbidrag.

7.5 Särskilt boende

När behovet av vård och omsorg inte längre kan tillgodoses i det egna hemmet finns möjligheten att flytta till särskilt boende. Ansökan görs hos biståndshandläggare och hänsyn tas, så långt det är möjligt, till önskemål om specifik plats. På kommunens särskilda boende har den äldre egen lägenhet med tillgång till gemensamt kök och matsal samt övriga gemensamhetsytor. Det finns tillgång till personal, måltider serveras och rehabiliterande insatser erbjuds på boendena. Färgelanda kommun har tre särskilda boenden, alla i kommunal regi:

- Lillågården i Färgelanda, med 28 platser och 7 trygghetslägenheter, har dagverksamhet och restaurang.
- Håvestensgården i Färgelanda, med 33 demensplatser, matsal för de boende.
- Solgården har 19 platser varav 10 för dementa, 16 trygghetslägenheter samt en restaurang.

Antal platser på kommunens vård- och omsorgsboenden

Verksamhet	Lgh/platser totalt	Varav demens	Varav somatisk
Lillågården	28		28
Håvestensgården	33	33	
Solgården	19	10	9
Boendeplatser totalt	80	43	37
Varav korttid	7	2	5

Totalt finns 80 platser på dessa boenden varav 43 platser är avsedda för äldre med demenssjukdom. Det kan också, vid behov, upprättas korttidsplatser på boendena utöver de ordinarie som är 7 till antalet och fördelade på Lillågården, Solgården och Håvestensgården. Platserna för korttidsvistelse är ämnade för omvårdnad under en tillfällig period. Det kan vara en akut situation som uppstår så personen inte kan bo kvar i det ordinära boendet. Det kan vara en rehabiliteringsinsats där den äldre ges kraft att återvända hem. Det finns också återkommande korttidsvistelse, t.ex. som avlastning för närstående, eller för palliativ vård.

7.6 Dagverksamhet

Kommunen har en dagverksamhet för äldre personer som har behov av stimulering i vardagen. Verksamheten är lokaliserad på Lillågården och är till för de som bor i ordinärt boende. Insatsen beviljas utifrån Socialtjänstlagen.

7.7 Hälso- och sjukvård

Kommunen har inom äldreomsorgen hälso- och sjukvårdsansvar för de personer som bor på särskilt boende, är på korttidsvistelse, befinner sig på dagverksamhet samt de som är beviljade hemsjukvård. Ansvar är delegerat från Västra Götalandsregionen och sträcker sig till sjuksköterskenivå, t.ex. sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter, men inkluderar inte läkarvård. All vård och rehabilitering som kan göras i hemmet ska göras i hemmet, alternativt på kommunens korttidsplatser.

Patientsäkerhet

Kommunen ansvarar för viss hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen. Enligt samma lag ska det i varje kommun finnas en sjuksköterska med ett särskilt medicinskt ansvar, en så kallad medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS).

Äldreplan Färgelanda kommun Förslag från Centerpartiet

MAS ansvarar för att patienterna får en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård av god kvalitet. Ansvaret omfattar hälso- och sjukvård upp till sjuksköterskenivå samt den habilitering och rehabilitering som utförs av kommunens arbetsterapeuter och sjukgymnaster. Tillsammans med ansvariga chefer för MAS regelbundet dialog om planering och ledning av den kommunala hälso- och sjukvården. MAS fastställer riktlinjer och rutiner för god och säker vård och klargör regler, rutiner och ansvarsfördelning på alla nivåer i samarbete med chefer i linjeorganisationen.

Verksamhetschefen för hälso- och sjukvård (i Färgelanda innehavs denna befattning av socialchef) har, tillsammans med MAS och enhetschefer ansvar för att riktlinjer och rutiner följs i verksamheten.

Varje medarbetare har ett eget ansvar för att följa förvaltningens riktlinjer/rutiner. MAS ansvarar också för bedömning och anmälan av vårdskador till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och är även vara ansvarig för Lex Sara-anmälningar. (missförhållanden inom socialtjänsten).

MAS sammanställer inkomna klagomål och avvikelser för den kommunala hälso- och sjukvården. Analyserar och initierar risk- och händelseanalyser samt förbättringsåtgärder. MAS ansvarar för att årligen skriva en patientsäkerhetsberättelse (enl. patientsäkerhetslagen). I denna beskrivs hur arbetet med patientsäkerhet har bedrivits under året, vilka avvikelser som rapporterats och vilka resultat man uppnått i olika mätningar. Patientsäkerhetsberättelsen finns tillgänglig för alla att läsa på kommunens hemsida.

7.8 Kost

Kommunens måltidsverksamhet innefattar samtliga kök på förskolor, skolor och äldreboenden i kommunen. Verksamhetens målsättning är att alla gäster ska känna sig trygga och nöjda. Måltiderna som serveras ska vara goda, näringsrika, säkra och varierande. Måltiderna ska serveras i en lugn och trivsamt miljö vilket skapar goda matvanor. Allt detta bidrar till gästernas hälsa och välbefinnande.

På kommunens särskilda boenden lagas maten i tillagningskök på plats och de måltider som levereras i ordinärt boende av hemtjänsten tillagas på ett av kommunens storkök.

7.9 Anhörigstöd

Kommunen ska, enligt Socialtjänstlagen, erbjuda stöd för att underlätta för de personer om vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder. För anhöriga inom kommunens äldreomsorg finns stöd i form av:

- Avlösning i hemmet
- Korttidsboende/växelvård
- Möjlighet att delta i anhöriggrupper eller individuellt stöd
- Nätverk, hjälp med kontakter till olika handikappföreningar, kyrkor, Röda Korset etc.

7.10 Uppsökande verksamhet

Kommunen ska arbeta med att främja hälsa och förebygga ohälsa, bl.a. genom att ge upplysningar om metoder för att förebygga sjukdom eller skada och att genom uppsökande verksamhet och på annat sätt främja förutsättningarna för goda levnadsförhållanden. För att inhämta information kring hur kommunens äldre befolkning mår erbjuds alla invånare som fyller 80 år, och som inte har kontakt med kommunens omsorgsverksamhet, ett hembesök. Syftet med den uppsökande verksamheten är att främja hälsa, sund livsstil, goda levnadsvanor samt livskvalitet för kommunens äldre invånare genom att:

- kartlägga levnadsförhållanden
- förebygga ohälsa bland äldre

Äldreplan Färgelanda kommun
Förslag från Centerpartiet

- skapa trygghet i det egna hemmet
- förebygga olyckor i hemmet

7.11 Kvalitetsregister

Kommunen arbetar i och utifrån nedanstående kvalitetsregister:

Senior Alert

Ett nationellt kvalitetsregister som innehåller bedömning och åtgärder vid risk för fall, undernäring, trycksår, munhälsa och blåsdysfunktion/inkontinens. Genom att arbeta förebyggande med riskbedömningar på alla patienter kan risker upptäckas innan skada skett.

Palliativregistret

Registret ger stöd för ett strukturerat arbetssätt kring vården i livets slutskede

BPSD, beteendemässiga och psykiska symptom vid demens

Registret syftar till att kvalitetssäkra vården av personer med demenssjukdom.

SweDem

Syftet är att samla in data om personer med demenssjukdom för att kunna förbättra och utveckla vården av demenssjuka i Sverige. Målet är skapa ett rikstäckande verktyg för likvärdig och bästa behandling av personer med demenssjukdom

7.12 Kommunala pensionärsrådet (KPR)

Pensionärsrådet är ett rådgivande organ i kommunen för frågor gällande kommunens ålders- och förtidspensionärer. Det fungerar som en länk mellan pensionärsorganisationerna och kommunens politiker. Det består av representanter för pensionärsorganisationer, med aktiv lokalavdelning i kommunen. Särskilt utsedda politiker som är utvalda att ta detta ansvar, representerar kommunstyrelsen.

8. Vad tror vi om framtiden?

Fram till år 2036 beräknas antal personer i ålder 65-74 år minska med ca 106 personer. Gruppen 75-84 år beräknas öka med ca 100 personer och gruppen 85 år och äldre beräknas ha en ökning med strax över 100 personer. Totalt prognostiseras en ökning av antal personer 65 år och äldre med ca 100 personer från 2016 till 2036, varav merparten av ökningen är inom de åldersspann då man i störst utsträckning behöver stödinsatser från kommunen. Det krävs en planering av de ökade behoven men också en planering för förebyggande insatser för att senarelägga behov av kommunala insatser.

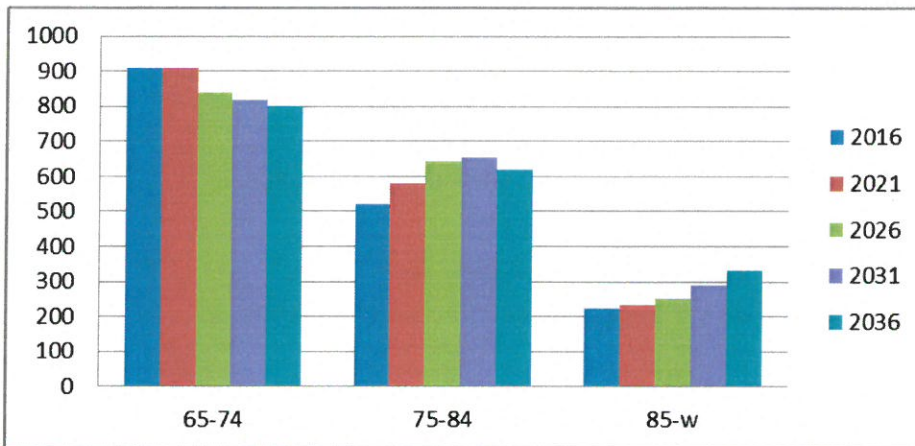
8.1 Demografisk prognos

Utifrån aktuell utveckling kan följande prognos tas fram. I tabellen syns fördelningen inom

**Äldreplan Färgelanda kommun
Förslag från Centerpartiet**

gruppen 65 år och äldre, vilken även finns beskriven i ett stapeldiagram.

År	2016	2021	2026	2031	2036
65-74 år	908	911	841	818	802
75-84 år	521	580	643	653	619
85-w år	224	233	252	289	330
Summa	1653	1724	1736	1760	1751

Befolkningsprognos och stapeldiagram för gruppen äldre i Färgelanda kommun(Källa: SCB)

I tabellen nedan beskrivs fördelningen av äldre utifrån kön och i tre åldersgrupper; 65-74 år, 75-84 år samt 85 år och äldre.

		2016	2021	2026	2031	2036
Invånare 65-74 år, antal	Kvinnor	415	435	409	393	392
	Män	493	476	432	425	410
	Totalt	908	911	841	818	802
Invånare 75-84 år, antal	Kvinnor	274	279	305	321	306
	Män	247	301	339	333	313
	Totalt	521	580	643	653	619
Invånare 85 år-w, antal	Kvinnor	126	145	152	164	184
	Män	98	88	101	125	146
	Totalt	224	233	252	289	330

Källa: SCB

8.2 Vad innebär det?

Med dagens konsumtionsmönster sker en tydlig kostnadsökning hos kommunerna för individer i 80-årsåldern och äldre. Mellan 65 och 75 år är anspråken på kommunal service

Äldreplan Färgelanda kommun Förslag från Centerpartiet

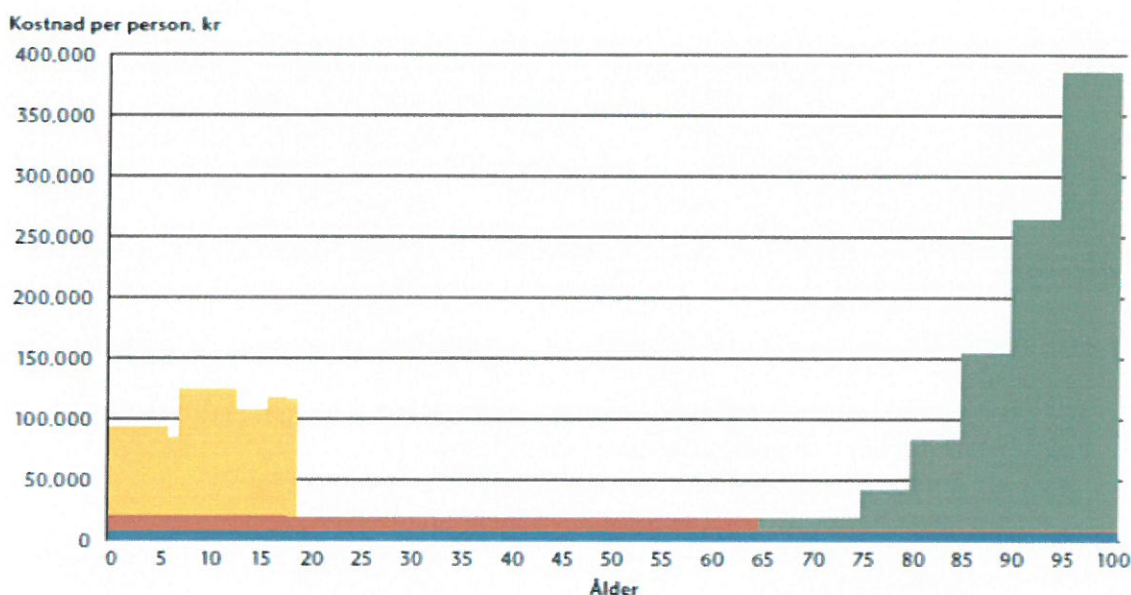
tämligen begränsade. För att detta ska vara hanterbart, i och med utvecklingen mot en allt större grupp äldre, krävs en anpassning av äldreomsorgen.

Kommunen behöver i större utsträckning arbeta med förebyggande insatser i samarbete med frivilligorganisationer för att äldre personer ska bibehålla sin hälsa och välmående i högre ålder. Kommunen behöver också planera för aktuella och framtida behov av boendeformer för äldre. Det finns lokalt en stor efterfrågan av trygghetsbostäder och även nationellt ser man ett ökat behov av denna form av boende.

Med ett ökat antal äldre äldre i kommunen finns ett framtida behov av fler platser på särskilda boenden. Även om en viss del troligtvis kan bo kvar i sitt ordinära boende med hjälp av förebyggande insatser, möjlighet till social gemenskap och anpassade bostäder i kombination med exempelvis insatser från hemtjänst och hemsjukvård kommer behovet av fler särskilda boendeplatser att finnas kvar.

Kommunala kostnader för invånare i olika åldrar

Kostnad per person, kronor

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting.

Demenssjukdomar

Demenssjukdomar drabbar främst äldre personer. De är kroniska, långvariga och påverkar hela livssituationen för de sjuka och deras anhöriga. Vård av personer med demenssjukdom är således mycket resurskrävande, både för det offentliga och för människorna närmast den sjuke. I Sverige har ungefär åtta procent av alla personer som är 65 år eller äldre någon form av demenssjukdom, motsvarande för personer äldre än 90 år nästan hälften. Fram till år 2050 förväntas antalet personer med demenssjukdom nästan fördubblas, vilket innebär en stor framtida utmaning för samhället.² I och med att fler blir äldre antas utvecklingen fortsätta mot att fler diagnostiseras med demenssjukdom. Enligt befolkningsprognosen för personer 65 år och äldre skulle det för Färgelanda kommun kunna innebära en ökning med ett 10-tal personer diagnostiserade med demenssjukdom fram till 2036.

² Socialstyrelsen, 2014, Nationell utvärdering – vård och omsorg vid demenssjukdom

Äldreplan Färgelanda kommun
Förslag från Centerpartiet

Samtidigt visar forskningsresultat på att förebyggande åtgärder ger effekt och kan motverka eller skjuta upp förekomsten av dessa sjukdomar. De förebyggande åtgärderna i en nyligen utförd studie bestod av utförliga kostråd, träningsprogram och minnesträning³ och resultatet var mycket tydligt. En ökad medvetenhet bland äldre och en förbättrad folkhälsa kan således ha positiv motverkan till denna utveckling.

8.3 Framtida behov

Boende

Fler personer får vård och omsorg i det ordinära boendet. Arbetsätten utvecklas med bland annat möjlighet att få komma hem direkt efter sjukhusvistelse och tillgång till mer avancerad sjukvård i hemmet. Behovet av platser på vård- och omsorgsboende antas därför inte följa en rak framskrivning, även om det kan antas finnas behov av utökning mot dagens platser. Av de som är 75 år eller äldre bor 10,7% på särskilda boenden. (Anderberg & Berglund 2010) Vid en rak framskrivning av behovet skulle det innebära att Färgelanda kommun fram till 2036 har behov av att utöka antalet platser från dagens 80 till ca 102 (se tabell nedan).

Årtal	75 år –w, antal	Andel på säbo	Behov av platser
2016	745	10,7%	80
2021	813	10,7%	87
2026	895	10,7%	96
2031	942	10,7%	101
2036	949	10,7%	102

Källa: SCB

Flera faktorer kan dock komma att påverka det framtida behovet av plats på vård- och omsorgsboende:

- Hur det normala bostadsbeståndet ser ut och hur äldre kan få tillträde till det
- Bostädernas och omgivningens utformning
- Vilken omsorg, vård och service i övrigt som är tillgänglig
- Hur välinformerad den enskilde och hans anhöriga är
- I vilken utsträckning dagens behov kan tillgodoses och om de tillgodoses på bästa möjliga sätt.
- Folkhälsan och dess utveckling i kommunen
- Hur olika former av insatser i ordinärt boende utvecklas
- Möjligheten till förebyggande insatser
- Välfärdsteknologi och dess användning

Hemtjänst

Antal beviljade hemtjänststimmar i ordinärt boende har varit relativt konstant under åren 2012-2016. Ökningen mellan 2015 och 2016 är 5 %, vilket också är en utveckling som förväntas fortsätta. Det är dock även här svårt att göra en rak framskrivning av behovet. Ökningen av beviljade insatser inom hemtjänsten förväntas vara större än de demografiska effekterna. Detta för att brukarnas omvårdnadsbehov växer. Den genomsnittliga tiden med hemtjänst för varje person har ökat de senaste åren. Äldre väljer allt mer att bo kvar längre i ordinärt boende och där få omsorg av hemtjänstpersonal.

³ [The Lancet 2015](#)

Hemsjukvård

Kommunen arbetar aktivt för att patienter som är färdigbehandlade ska kunna lämna sjukhuset så snart som möjligt. Det främsta skälet är hänsynen till patientens möjligheter att få en god och sammanhållen vård, rehabilitering och omsorg. Det anses generellt vara bättre att rehabiliteras i sin hemmiljö än på institution. Det utökade ansvaret för patienter har inneburit att allt mer avancerad vård kan erbjudas i hemmet. I och med ett ökat antal äldre, som ofta är målgruppen för hemsjukvård, så kan det även antas att hemsjukvård och rehabilitering de närmaste åren kommer att öka. Det ställs också nya krav på personalen vad gäller kunskap och eventuellt teknik vilket motiverar till satsningar på kompetensutveckling.

9. Framtidens äldreomsorg

Kommunens äldreplan har mynnat ut i sju strategiområden. Nedan beskrivs för varje område den strategiska inriktningen för perioden baserad på identifierade utmaningar och möjligheter.

Målområde 1: Medborgarnas kunskap, värderingar och attityder

Målområde 2: Hälsa, livskvalitet och behov av särskilda insatser

Målområde 3: Mat och måltid

Målområde 4. Boende och kommunikationer

Målområde 5. Utveckling av teknik

Målområde 6. Äldreomsorgen – framtidens goda arbetsplats

Målområde 7. Jämställdhet

9.1 Medborgarnas kunskap, värderingar och attityder

Dagens och framtidens äldre har större informationsbehov än tidigare generationer äldre, mycket till följd av ett ökat självbestämmande och utökad valfrihet. För att kunna ta ansvar för sina egna liv, planera för sin ålderdom, sitt boende, samt för val av hemtjänst och vård, behövs tydlig och tillgänglig information.

I och med att fler äldre blir insatta i tekniken finns goda möjligheter för IT-samhället att i framtiden, genom tekniska innovationer, effektivisera äldrevården och inte minst kommunikationskanalerna. För att främja en informerad och kunnig och målgrupp äldre behöver information anpassas så att alla kan ta del av den, oavsett teknik- och språkkunskaper.

Den äldres roll som kund bör också förtydligas genom riktad information och marknadsföring av den service kommunen erbjuder.

Med ett personcentrerat förhållningssätt där individen betraktas som kapabel, med resurser och förmågor, och är en aktiv part i den gemensamt planerade vården skapas förutsättningar för en hög kvalitet på vård och omsorg. Genom att utgå från individens behov vid planering av insatser kommer brukarens delaktighet att öka och verksamheten blir behovsstyrd istället för insatsstyrd. Till stöd för att identifiera och beskriva individens behov på ett likvärdigt sätt över landet har Socialstyrelsen tagit fram ÄBIC/IBIC (äldres/individens behov i centrum).

MÅL: Att tillgodose individuella behov hos de som får insatser från den kommunala äldreomsorgen

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målen ser över möjligheten att:

Utreda förändrat resursfördelningsystem inom särskilda boenden och hemtjänst samt riktlinje för biståndshandläggning

9.2 Hälsa, livskvalitet och behov av särskilda insatser

Det förebyggande och hälsofrämjande arbetet för personer i åldern 65 år och äldre medför både samhällsekonomiska vinster och vinster för den enskilde. Det innefattar många områden, som att i tidigt skede diagnostisera och ge insatser, möjliggöra och motivera till hälsosamma val, kost och motion, röja hinder och minska risker för olyckor genom bostadsanpassning och rehabilitering, samt att skapa förutsättningar för ett rikt socialt liv högt upp i åldrarna. Dessutom, med en åldrande population, är det viktigt att prioritera det förebyggande arbetet för att kunna bibehålla en god kvalitet inom äldreomsorgen trots ökat behov av insatser.

MÅL: Förebyggande insatser ska främja en jämlik hälsa utifrån flera aspekter, såsom exempelvis kön, bakgrund och ekonomiska resurser.

MÅL: Kommunen ska skapa förutsättningar så att frivilliga krafter i samhället ska kunna erbjuda medmänskligt stöd, gemenskap och möjlighet till fysisk aktivitet som komplement till samhällets stödinsatser.

MÅL : Att kommunen regelbundet genomför öppna informations-och dialogträffar.

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målen ser över möjligheten att:

Utreda möjligheten till upprättande av träffpunkter som berikar de äldres liv utifrån gemenskap och social samvaro.

I och med ett ökat antal äldre i kommunen ökar även antalet personer som utvecklar någon form av demenssjukdom och behovet av en god demensvård ökar. Sådan vård ska vara personcentrerad och karaktäriseras av tidig upptäckt, utredning och diagnos samt läkemedelsbehandling. Det kräver en fungerande samverkan mellan huvudmännen där en medveten gemensam strategi står i fokus för hur mötet med och omhändertagandet av personer med demenssjukdom och deras närstående ska ske under hela sjukdomsutvecklingen.

MÅL: Att kommunen kvalitetssäkrar demenskompetens vid varje särskilt boende samt inom äldreomsorgen.

Kommunens anhörigstöd syftar till att, genom förebyggande och stödjande arbete, försöka minska anhörigas belastning, förebygga ohälsa och förse dem med den kunskap och information de har behov av.

MÅL: Kommunen ska kontinuerligt arbeta med att stödja anhöriga bland annat genom utbildning och förebyggande insatser.

9.3 Mat och måltid

Energiförbrukningen minskar oftast med åldern medan näringsbehovet i stort förblir detsamma. Det blir därför extra viktigt med rätt närings- och energiinnehåll i kosten när man blir äldre. Även en bra måltidsordning är en förutsättning för att kunna tillgodose behov av energi och näring över dygnet. Tillsammans kan kostenheten och äldreomsorgen skapa goda rutiner för mat och måltid inom äldreomsorgen. Det är grundläggande för att förebygga undernäring, sjukdom och ohälsa. Måltiderna bör, så långt det är möjligt, även anpassas efter varje enskild individs hälsa, smak och förutsättningar både vad gäller innehåll och miljö.

**Äldreplan Färgelanda kommun
Förslag från Centerpartiet**

Måltidens sociala funktion kan bidra mycket till den äldres välbefinnande. Genom att använda särskilda boendenas restauranger mer strategiskt, som platser för social samvaro, kan anhöriga till de boende och äldre i ordinärt boende också komma dit och äta.

Även äldre i ordinärt boende bör informeras och motiveras till hälsosamma matvanor. Livsmedelsverket lyfter hälso- och sjukvårdens goda möjligheter att nå ut och förebygga ohälsa genom att ta upp frågan om matvanor, på vårdcentraler och annat.

MÅL: Stärkt nöjdhet i Socialstyrelsens årliga nationella mätningar avseende måltider och trivsel i samband med måltid.

MÅL: Pedagogiska måltider ska finnas på våra demensboenden.

MÅL: Måltider lagas dagligen vid varje avdelning inom kommunens boenden.

9.4 Boende och kommunikationer

Med dagens utveckling av hemtjänst och vård i hemmet antas den procentuella efterfrågan av särskilda boendeplatser minska. Men, eftersom kommunen enligt prognos har en 30 % ökning av invånare 75 år och äldre under perioden 2016 till 2036 kommer det totala antalet platser att behöva utökas över tid.

MÅL: Antal platser på särskilda boenden ska motsvara behovet.

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målen ser över möjligheten att:

Skapa en långsiktig strategi för att kunna tillgodose framtida behov av särskilda boenden i kommunen.

Med god tillgänglighet och bra kommunikationer främjas möjligheterna för äldre att leva socialt och obehindrat. Det finns två viktiga dimensioner av tillgänglighet, den fysiska och den ekonomiska. Den fysiska tillgängligheten handlar om att alla ska kunna ta del av samhällsinformation och samhällsservice, röra sig i offentliga miljöer och leva gott, oavsett t.ex. funktionsnedsättning eller språksvårigheter. Den ekonomiska tillgängligheten regleras främst på nationell nivå, via pensionssystemet. Kommunen har en viktig roll i att främja byggandet av bostäder som är tillgängliga, ur båda dessa aspekter.

MÅL: Öka nyttjandegraden av kollektivtrafik inom kommunen samt närliggande kommuner.

MÅL: Öka den fysiska tillgängligheten i kommunen.

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målen ser över möjligheten att:

Upprätta måldokument för tillgänglighet avseende den fysiska miljön i kommunen.

Det finns ett generellt behov av fler lägenheter i kommunen. Det finns idag dessutom ett stort behov av trygga bostäder där den äldre kan bo trots funktionsnedsättning, vilket kan innebära att flytt till särskilt boende kan skjutas upp eller inte blir aktuellt.

MÅL: Det ska finnas trygga bostäder och bostadsområden med god tillgänglighet i kommunen.

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målen ser över möjligheten att:

Kommunen ska vid planering av bostäder analysera behov och långsiktigt främja byggnation av trygga bostäder för äldre samt skapa bostadsområden med god tillgänglighet.

9.5 Utveckling av teknik

Behovet av hjälp och stöd inom äldreomsorgen ökar och samtidigt blir bristen på vård- och omsorgspersonal i landet allt mer påtaglig. För att kunna behålla dagens nivå på service måste vi förändra och förädla våra arbets sätt. Hälso- och sjukvård samt vård och omsorg är viktiga områden för utvecklingen och faller in under det som benämns *e-hälsa*. Kommunen har idag digitala trygghetslarm. Dessutom sker vårdplanering via videosamtal, istället för fysiska möten på sjukhus. Vårdplaneringsmötena blir mer tidseffektiva och miljövänliga. Informations- och kommunikations-teknik (IKT) behövs för att upprätthålla goda möjligheter för den äldre befolkningen att delta aktivt i samhällslivet. IKT kan bidra till sociala kontakter och samtidigt ge möjlighet till bättre kontroll och övervakning av den egna hälsan.

Med välfärdsteknologi avses kunskap om välfärdsteknik. Det kan t.ex. avse hur det digitala samhället kan underlätta för personer med olika funktionsnedsättningar att enklare kunna hantera sin vardag, eller att få tillsyn och omsorg på ett smidigt sätt. Med välfärdsteknik avses själva tjänsterna och produkterna, insatta i sin kontext, när en viss teknisk lösning används i vård och omsorg. Digital teknik som syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för en person som har eller löper förhöjd risk att få en funktionsnedsättning. Exempel på välfärdsteknik är digitala trygghetslarm, tillsyn via kamera och sensorer för påminnelser. Välfärdsteknik kan användas av personen själv, en närstående, personal eller någon annan i personens närhet.

MÅL: Skapa högre kvalitet och effektivitet i vård och omsorg med hjälp av välfärdsteknik.

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målet ser över möjligheten att:

Ta fram en långsiktig plan för den tekniska utvecklingen inom vård och omsorg.

Planen ska innehålla bland annat:

- *Utveckla personalens e-hälsokompetens.*
- *Öka den digitala kompetensen bland invånarna i kommunen och framförallt stötta de äldre i att lära sig använda tekniken*
- *Ökad användning av välfärdsteknik*
- *Fiberanslutning på särskilda boenden.*

MÅL: Kostnadsfri internetuppkoppling på särskilt boende

9.6 Äldreomsorgen – framtidens goda arbetsplats

Den viktigaste resursen inom äldreomsorgen är verksamhetens personal. Yrkesskicklighet och kompetens är avgörande för hur vården och omsorgen uppfattas av de äldre. För att tilltala kompetent personal och få dem att stanna behöver kommunen erbjuda en trygg arbetsplats att

**Äldreplan Färgelanda kommun
Förslag från Centerpartiet**

trivas på med god arbetsmiljö, kompetensutveckling och andra utvecklingsmöjligheter som stimulerar. Kommunen står, tillsammans med många andra, inför stora utmaningar avseende personalrekrytering inom äldreomsorgen i framtiden då antal äldre personer i samhället ökar samtidigt som det är för få som väljer att utbilda sig inom området.

MÅL: Att skapa en självförbättrande organisation som tilltalar kompetent personal. Skapa förutsättningar för en trygg arbetsplats att trivas på med god arbetsmiljö, kompetensutveckling och andra utvecklingsmöjligheter. Att personal inom kommunens äldreomsorg erbjuds vidareutbildning inom demens-kompetens.

Beredningen förutsätter att Kommunstyrelsen i samband med arbetet att nå målen ser över möjligheten att:

Upprätta en långsiktig plan för att trygga framtida personalförsörjning. Planen ska bland annat innehålla:

- *Ansvarsfördelning, renodling av yrkesroller samt förslag till optimal organisation*
- *Ändamålsenliga arbetskläder*
- *Samarbete med grundskolan gällande information om äldreomsorgens yrken för att främja framtida val av utbildning*
- *Skapa förutsättningar för ständiga förbättringar genom att tillvarata personalens erfarenheter och därigenom skapa en självförbättrande verksamhet*
- *Fortbildning och kompetensutveckling*
- *Arbetsvillkor, t.ex. rätt till heltid, helgtjänstgöring, förmåner som anställd i kommunen*

9.7 Jämställdhet

Jämställdhet är en central fråga i allt som berör vården och omsorgen om äldre personer. Kvinnorna är i majoritet bland de som har vård och omsorg, och i kraftig majoritet bland personalen. Hur åldrandet kommer att te sig beror utöver kön också på socioekonomiska förhållanden, etnicitet och funktionsnedsättning mm. Med en jämlik och jämställd vård och omsorg menas att äldre personer oberoende av klass och kön ska få sina behov av vård och omsorg tillgodosedda.

MÅL: Att kommunen ska främja jämställdhet i rollen som arbetsgivare samt jämlika förutsättningar för den vård och omsorg som kommunen bedriver.

KS § 283

Dnr 2017/643

Riktlinjer för att förebygga och hantera hot och våld mot förtroendevalda.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige antar Riktlinjer för att förebygga och hantera hot och våld mot förtroendevalda.

Ledningsutskottets beslut

Kommunchefen får i uppdrag att med beaktande av BRÅ:s undersökningar göra en lokal kartläggning av förekomsten av hot, trakasserier och våld mot förtroendevalda i Färgelanda

Ärendebeskrivning

För att trygga demokratin och ett hållbart politiskt ledarskap måste de förtroendevaldas säkerhet värnas. Enligt Brå blev tre av tio lokalpolitiker under år 2014 utsatta för hot trakasserier eller våld. Kvinnor är särskilt drabbade. Detta kan få till följd att människor avstår från att ta politiska uppdrag och att förtroendevalda hoppar av i förtid. Mot bakgrund av ovanstående är det av vikt att det finns en beredskap i kommunen för att förebygga respektive hantera hot och våld mot förtroendevalda.

Färgelanda kommun har under år 2017, tillsammans med Mellerud och Bengtsfors kommun deltagit i utvecklingsprojektet ” Att förebygga hat och hot mot förtroendevalda ” initierat av Sveriges kommuner och Landsting.

Riktlinjerna har tagits fram gemensamt under projektets gång.

Riktlinjerna har som syfte att utgöra ett stöd och en vägledning för kommunens förtroendevalda för att öka tryggheten vid utförande av sina offentliga förtroendeuppdrag.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets, stabens tjänsteskrivelse 2017-11-16.

Ledningsutskottets protokoll 2017-11-27, § 240

Säkerhetssamordnaren informerar.

Skickas till kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens Ledningsutskott

KLU § 240

Dnr 2017/643

Riktlinjer för att förebygga och hantera hot och våld mot förtroendevalda.

Ledningsutskottets förslag

Kommunfullmäktige antar Riktlinjer för att förebygga och hantera hot och våld mot förtroendevalda.

Ledningsutskottets beslut

Kommunchefen får i uppdrag att med beaktande av BRÅ:s undersökningar göra en lokal kartläggning av förekomsten av hot, trakasserier och våld mot förtroendevalda i Färgelanda

Ärendebeskrivning

För att trygga demokratin och ett hållbart politiskt ledarskap måste de förtroendevaldas säkerhet värnas. Enligt Brå blev tre av tio lokalpolitiker under år 2014 utsatta för hot trakasserier eller våld. Kvinnor är särskilt drabbade. Detta kan få till följd att människor avstår från att ta politiska uppdrag och att förtroendevalda hoppar av i förtid. Mot bakgrund av ovanstående är det av vikt att det finns en beredskap i kommunen för att förebygga respektive hantera hot och våld mot förtroendevalda.

Färgelanda kommun har under år 2017, tillsammans med Mellerud och Bengtsfors kommun deltagit i utvecklingsprojektet ” Att förebygga hat och hot mot förtroendevalda ” initierat av Sveriges kommuner och Landsting.

Riktlinjerna har tagits fram gemensamt under projektets gång.

Riktlinjerna har som syfte att utgöra ett stöd och en vägledning för kommunens förtroendevalda för att öka tryggheten vid utförande av sina offentliga förtroendeuppdrag.

Skickas till kommunstyrelsen

Beslutet skickas till kommunchefen

Kommunledningskontoret
Staben
Elisabet Lisa Niklasson
0528-56 72 12
Elisabet.niklasson@fargelanda.se

Kommunstyrelsen

Riktlinjer för att förebygga och hantera hot och våld mot förtroendevalda.

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige antar Riktlinjer för att förebygga och hantera hot och våld mot förtroendevalda.

Ärendebeskrivning

För att trygga demokratin och ett hållbart politiskt ledarskap måste de förtroendevaldas säkerhet värnas. Enligt Brå blev tre av tio lokalpolitiker under år 2014 utsatta för hot trakasserier eller våld. Kvinnor är särskilt drabbade. Detta kan få till följd att människor avstår från att ta politiska uppdrag och att förtroendevalda hoppar av i förtid. Mot bakgrund av ovanstående är det av vikt att det finns en beredskap i kommunen för att förebygga respektive hantera hot och våld mot förtroendevalda.

Färgelanda kommun har under år 2017, tillsammans med Mellerud och Bengtsfors kommun deltagit i utvecklingsprojektet ” Att förebygga hat och hot mot förtroendevalda ” initierat av Sveriges kommuner och Landsting.

Riktlinjerna har tagits fram gemensamt under projektets gång.

Riktlinjerna har som syfte att utgöra ett stöd och en vägledning för kommunens förtroendevalda för att öka tryggheten vid utförande av sina offentliga förtroendeuppdrag.

Susanne Korduner
Kommunchef

Elisabet Lisa Niklasson
Säkerhetssamordnare

Bilaga

Riktlinjer för att förebygga och hantera hot och våld mot förtroendevalda.

Beslutet skickas till:
Säkerhetssamordnare

C:\Users\famarmar\AppData\Local\Microsoft\Windows\Temporary Internet Files\Content.Outlook\IC20T63F\tjänsteutlåtande riktlinjer hot och hat (2).doc

RIKTLINJER FÖR ATT FÖREBYGGA OCH HANTERA HOT OCH VÅLD MOT FÖRTROENDEVALDA

2017-10-30

**BENGTSFORS
KOMMUN**

**Färgelanda
Kommun**

**MELLERUDS
KOMMUN**

Innehåll

1. Inledning och bakgrund	2
Omfattning	2
Syfte.....	2
Mål.....	2
Utbildning av förtroendevalda mot hot, våld och allvarliga trakasserier	2
Definitioner	2
2. Roller och ansvar	3
Säkerhetsansvarig inom de politiska partierna	3
Förtroendevald.....	3
Kommunen/säkerhetssamordnaren	3
3. Förebyggande åtgärder	4
Kommunikationsstrategier	4
Hemsidor, e-post och sociala medier	4
Uppmärksamhet kring bostaden och vägen till och från bostaden	5
4. Rutin vid hot mot offentligt sammanträde	6
Beslut om säkerhetskontroll	6
Genomförande av säkerhetskontroll	6
Checklista offentliga sammanträden.....	6
4. Rutin vid hot, våld och allvarliga trakasserier mot förtroendevald.....	8
När en incident har ägt rum	8
Polisanmälan	8
5. Checklistor	9
Egna åtgärder om du utsätts	9
Åtgärder vid hot eller allvarliga trakasserier via telefonsamtal	9
Misstänkta försändelser och föremål.....	9
Åtgärder vid hot eller allvarliga trakasserier via e-post, sms/mms, meddelandelappar eller sociala medier	9
Kapade konton (fejk-konton)	10
När en förtroendevald utsätts för stalking.....	10
Checklista för stöd vid incidentrapportering.....	10

1. Inledning och bakgrund

Färgelanda kommun är en politisk styrd organisation och har därmed ett särskilt ansvar att skydda och bevaka de demokratiska värden som organisationen vilar på. För att trygga demokratin och ett hållbart politiskt ledarskap måste de förtroendevaldas säkerhet värnas. Statistiken visar på att allt fler lokalpolitiker blir utsatta för hot, trakasserier eller våld. Kvinnor är särskilt utsatta. Detta kan få till följd att människor avstår att ta politiska uppdrag eller hoppar av i förtid. Mot bakgrund av ovanstående är det av vikt att det finns en beredskap i kommunen för att förebygga respektive hantera hot och våld mot förtroendevalda.

Omfattning

Dessa riktlinjer tillämpas vid olika former av hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda i X kommun med koppling till deras offentliga uppdrag. Riktlinjerna omfattar även hot och våld riktat mot förtroendevalda i samband med offentliga sammanträden.

Syfte

Riktlinjerna ska utgöra ett stöd och en vägledning för kommunens förtroendevalda i syfte att öka tryggheten vid utförande av sina offentliga förtroendeuppdrag.

Mål

Målet med riktlinjerna är att förtroendevalda som utsätts:

- Ska kunna utföra sitt uppdrag utan inskränkningar
- Ska känna godtagbar trygghet och säkerhet i sitt uppdrag
- Inte ska påverkas i sitt beslutsfattande.
- Ska veta vad man kan eller bör göra om man råkar ut för hot, trakasserier eller våld.

Utbildning av förtroendevalda mot hot, våld och allvarliga trakasserier

Inför och under varje mandatperiod ska förtroendevalda utbildas i frågor som rör hot, hat och trakasserier som riktas mot förtroendevalda. Upprättade riktlinjer och därtill hörande dokument och rutiner ska göras kända. Särskilt ska information och utbildning för samtliga nyvalda förtroendevalda prioriteras. Även de politiska partierna rekommenderas att arbeta proaktivt med trygghetsfrämjande och förebyggande säkerhetsåtgärder.

Definitioner

Otillåten påverkan

Ett samlingsnamn för hot, våld och trakasserier är otillåten påverkan. Med otillåten påverkan avses allvarliga trakasserier och hot samt våldssituationer mot person och egendom som riskerar att påverka den enskildes beslut i vilket förlängningen kan utgöra ett hot mot demokratin. Hotet som riktas kan även omfatta personer, djur eller föremål som har stor betydelse för den som hotas.

Otillåten påverkan kan handla om påtryckningar som:

- Trakasserier som exempelvis kränkning, ofredanden eller subtila ”hot”.
- Hot som exempelvis utpressning eller uttryck som medför att den hotade personen fruktar för sin egen eller annans säkerhet eller egendom.
- Korruption i form av otillbörliga erbjudanden av olika slag.

Hot

Hot innebär att någon hotar att skada någon person, närstående eller dennes egendom. Hot kan även omfatta andra personers djur eller föremål som har stor betydelse för den som blir utsatt. Hotet kan ske via telefon, sms, mail, sociala medier, direkt tilltal eller med hjälp av vapen. För att hotet ska vara brottsligt i lagens mening måste den som blir utsatt uppfatta hotet som allvarligt.

Våld

Med våld avses slag, sparkar eller annan typ av fysiskt våld som riktats mot förtroendevalda med anledning av deras uppdrag. Våld är, fysiskt sett, den grövsta formen av otillåten påverkan. Det kan vara våld, till exempel misshandel, mot en förtroendevald, en anhörig eller en kollega. Det kan även handla om våld mot egendom, till exempel skadegörelse.

2. Roller och ansvar

Förtroendevalda är inte formellt anställda, därför är inte hot och våld mot dem en arbetsmiljöfråga i juridisk mening och arbetsmiljölagen (AFS1993:”) är därmed inte tillämplig.

Säkerhetsansvarig inom de politiska partierna

- Partierna bör själv utse säkerhetsansvariga kontaktpersoner¹ t.ex. gruppledarna, som kan stödja sina medlemmar i händelse av hat, hot, och våld samt vid behov övergripande ansvar för kontakter med polis och kommunens säkerhetssamordnare.
- Den säkerhetsansvarige inom partiet skall vara väl uppdaterad kring eventuella risker som kan förekomma för de förtroendevalda inom sitt parti samt aktuella, kontroversiella frågor som väcker starka känslor bland medborgarna.
- Säkerhetsansvarig tillsammans med kommunens säkerhetssamordnare ansvarar för rådgivning och stöd till utsatta och för att ta emot, dokumentera och administrera incidentrapporter.

Förtroendevald

- Medverka vid utbildning om hot och våld, ta del av rutinerna om förebyggande arbete och ha kännedom om åtgärder vid incidenter.
- Varje enskild förtroendevald ansvarar för att rapportera eventuella incidenter till säkerhetssamordnaren.

Kommunen/säkerhetssamordnaren

- Säkerhetsansvarig tillsammans med kommunens säkerhetssamordnare ansvarar för rådgivning och stöd till utsatta och för att ta emot, dokumentera och administrera incidentrapporter.
- Säkerhetssamordnaren i kommunen ansvarar vidare för att vid behov informera och anordna utbildning samt för att kontaktvägar finns upprättade med polis och andra berörda myndigheter

¹ Ofta har partierna en säkerhetsansvarig utsedd person på nationell eller regional nivå och denna funktion kan vara ett stöd i det lokala arbetet. Partiernas förutsättningar ser olika ut varför olika lösningar kan behövas.

3. Förebyggande åtgärder

Attityder

Det finns en mer eller mindre outtalad norm i samhället som säger att medborgarna ska förhålla sig skeptiska till politiker, ibland finns även ett politikerförakt. En del incidenter skulle kanske ha förhindrats om allmänheten hade haft en annan attityd gentemot politiker. De flesta förtroendevalda är förvärvsarbetande som engagerar sig politiskt på sin fritid.

Ibland kan förtroendevalda utsättas för incidenter av någon med politiskt extrema åsikter. Det är viktigt att markera mot sådant. Ett samhälle som inte tydligt tar avstånd från våldsbejakande extremism samt från de grupper som använder sig av sådana metoder riskerar att bli polariserat.

Vissa incidenter skulle säkerligen förhindrats om en del förtroendevalda hade en annan attityd gentemot andra förtroendevalda.

I vissa rapporter framgår att förövaren emellanåt har varit en annan förtroendevald, ibland till och med från det egna partiet. Personpåhopp och hätsk tongång mellan förtroendevalda förekommer både i politiska debatter och i utspel i medier. Det behövs en samsyn i de olika fullmäktigeförsamlingarna och inom partierna om vilket samtalsklimat som är acceptabelt. Samtalstonen förtroendevalda sinsemellan är normerande. Om förtroendevalda har en hård ton och använder personangrepp mot varandra legitimerar det allmänheten att använda samma jargong mot politiker i allmänhet.

Kommunikationsstrategier

En kommunikationsstrategi kan innehålla riktlinjer för hur politiska budskap och beslut förmedlas, vem som bör framföra det samt hur eventuella konflikter kan bemötas. Ordförandepositionen är mer utsatt än andra positioner. Ordföranden är också den som "frontar" beslut och känsliga frågor och därför i stor utsträckning syns i offentliga sammanhang. För att inte en enskild representant för en hel nämnd eller till och med hela fullmäktige kan synligheten roteras bland flera.

Det händer ibland att den vinklingen i media blir personbetonad och att sakfrågan kommer i skymundan. En viktig åtgärd är att förskjuta fokus från den enskilde till kollektivet genom att flera ställer sig bakom de beslut som eller de ställningstagande som debatteras. Det är särskilt viktigt när negativa beslut kan väcka hotfulla och ibland aggressiva reaktioner. På så sätt läggs ansvaret där det hör hemma, det vill säga partiet eller den politiska församlingen och inte på individen.

Hemsidor, e-post och sociala medier

Det är bra att sätta en gräns mellan privatlivet och förtroendeuppdraget.

Var medveten om faran att lägga ut för mycket information och bilder på privata hemsidor eller sociala medier som Facebook och Twitter. Denna information kan lätt användas av personer som önskar framföra hot eller vill göra skada. Var också medveten om att e-posttrafik kan vara lätt åtkomligt. Betrakta därför e-postsäkerheten som gamla tiders vykort.

Tänk på hur du skriver på sociala media.

- Berätta vad du har gjort inte vad du ska göra.
- Berätta aldrig om någon annan (familj, vän, partikollega).

- På Facebook kan man till exempel ha en öppen profil som förtroendevald och en stängd profil för privat bruk.

Uppmärksamhet kring bostaden och vägen till och från bostaden

En del personer som framför hot, ägnar sig ibland åt att systematiskt kartlägga vanor och levnadsmönster. Man bör därför vara uppmärksam på omgivningen och andra trafikanter, som man möter eller passerar på väg till eller från bostaden. Oavsett om man färdas i bil, åker kollektivt eller promenerar bör man vara vaksam på om någon följer efter på ett sätt som verkar omotiverat. Om så är fallet bör man en tid framöver variera sina tider och färdvägar som man tar sig till och från bostaden eller arbetsplatsen. Var också uppmärksam på bilar som normalt inte brukar stå i närheten av bostaden och arbetsplatsen eller personer som omotiverat tycks uppehålla sig i närheten.

4. Rutin vid hot mot offentligt sammanträde

Den 1 juli 2010 infördes lag (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting. Enligt lagen får kommuner och landsting anordna säkerhetskontroll vid sina offentliga sammanträden om det finns anledning att misstänka brott som medför fara för någons liv, hälsa, frihet eller omfattande skadegörelse på egendom i samband med sammanträdet.

Kommunfullmäktiges ordförande

Det är fullmäktiges ordförandes roll att ansvara för ordningen under sammanträdet. Ordföranden har rätt att visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse. Ordförande får inte utvisa någon utan att först ha gett en tillsägelse.

Bestämmelse om ordförandes rätt att utvisa störande personer gäller såväl åhörare som ledamöter och ersättare. Om det under sammanträdet uppstår oordning så att sammanträdet inte på ett meningsfullt sätt kan fortsätta så får ordföranden bestämma att sammanträdet ska ajourneras eller som en sista väg upplösas.

Kommunstyrelsens samt nämndernas ordförande

Till skillnad från fullmäktiges sammanträden är huvudregeln för nämnder och styrelser att sammanträden hålls inom stängda dörrar. En nämnd eller kommunstyrelse får däremot besluta att dess sammanträden ska vara offentliga om fullmäktige medgett det och ärendet som behandlas vid sammanträdet inte avser myndighetsutövning eller innehåller sekretessbelagda uppgifter.

Om en nämnd eller kommunstyrelsen håller offentliga sammanträden så gäller i fråga om ordning vid sammanträdet samma regler som för fullmäktige.

Beslut om säkerhetskontroll

Beslut om säkerhetskontroll fattas av den som är eller ska vara ordförande vid sammanträdet. Enligt lagen ska samråd med Polisen och hotbilsbedömning göras innan ordföranden beslutar om säkerhetskontroll.

Genomförande av säkerhetskontroll

Det är Polisen som beslutar om säkerhetskontrollen ska genomföras av närvarande polis eller om den kan utföras av ordningsvakt. I det fall en säkerhetskontroll genomförs får den omfatta identitetsundersökning av besökande personer till sammanträdet.

Vid säkerhetskontrollen eftersöks vapen och andra föremål i väskor, paket och dylikt som kan vara ägnade att komma till användning vid brott. Besökare som inte underkastar sig beslutad säkerhetskontroll får vägras tillträde till sammanträdet och avvisas eller avlägsnas dessa lokaler. Samma åtgärder får vidtas mot den som inte följer en uppmaning att lämna vapen eller farliga föremål ifrån sig.

Checklista offentliga sammanträden

Risikfaktorer

- Kan mötet dra till sig ett intresse från grupper eller individer som utgör en särskild risk för hot och våld eller som på annat sätt kan vara ute efter att störa mötet? (Behandlas några kontroversiella ämnen?)

- Finns det risk för överförda hotbilder? (medverkar personer eller grupper som har en hotbild riktad mot sig?)
- Pågår andra evenemang i närheten som kan påverka situationen? (Demonstrationer, möten med mera)
- Vilken bedömning gör arrangören/ordföranden av hotbilden utifrån stämningssläge. Medierapportering, antal deltagare och eventuell övrig information?

Före mötet (planering):

- Vid möten utan utpekad ordförande ska en ansvarig för ordningen och säkerheten på mötet alltid pekas ut och vara känd bland deltagarna.
- Undvik ensamarbete, se till att det finns medhjälpare/kollega på plats. Prata ihop er innan mötet om hur ni hanterar uppkomna situationer och vem som gör vad.
- Se till att lokal polis är underrättad om situationen. Informera exempelvis om eventuella kontroversiella budskap som kan påverka hotbilden.
- Ordna med en smidig väg till och från talarstol. Inga åskådare bakom ryggen eller fysiska hinder i utrymme mellan talare och publik.
- Se över möjligheten att larma. Ladda mobiltelefoner, bestäm vem som larmar, till vilka nummer och se över möjligheten till snabb hjälp.
- Transport till och från mötesplatsen bör ses över. Parkera bilen lämpligt för att underlätta en snabb och smidig ankomst och avfärd, ordna eventuellt sällskap till och från mötet.

Efter mötet (följa upp och förbättra)

- Om polis är underrättad, kontakta dem och berätta att aktiviteten är avslutad.
- Om något hänt, se till att drabbad inte lämnas ensam. Prata igenom händelsen och utifrån situationen kontaktas lämpliga parter.
- Vad gick bra och vad kan göras bättre?

4. Rutin vid hot, våld och allvarliga trakasserier mot förtroendevald

När en incident har ägt rum

- Rapportera incidenten till partiets säkerhetsansvarig och kommunens säkerhetssamordnare.
- Dokumentera incidenten så noggrant som möjligt, se mall för incidentrapportering
- Polisanmäl vid misstanke om brott.
- Upprätta en incidentrapport
- Undersök behov av stöd och tillgodose i rimlig mån
- Återkoppla till den utsatte och följ upp händelsen.

Polisanmälan

Grundregeln är att brott ska polisanmälas och att polisen ska utreda dessa. Förtroendevalda har lagstadgad rätt att begära att polisanmälan blir åtkomstskyddad. Det innebär att endast de tjänstemän hos polisen som är berörda och arbetar med ärendet kan ta del av innehållet. Om ett angrepp kan bero på gärningspersonens negativa inställning till den drabbades hudfärg, nationella eller etniska ursprung, religionstillhörighet, trosbekännelse eller sexuell läggning är det viktigt att det anges vid polisanmälan. Detta klassas som hatbrott och kan leda till straffskärpning vid lagföring. I första hand gör den förtroendevalda en polisanmälan. Partiets säkerhetsansvarig och kommunens säkerhetssamordnare kan bistå vid anmälan.

5. Checklistor

Egna åtgärder om du utsätts

Hot eller våldssituation

- Larma 112, ropa på hjälp
- Vid akutsamtal uppge vem du är, platsen, skador hot, drabbade samt telefonnummer man når dig på
- Försök uppträda lugnt, lyssna utan att avbryta den som hotar, undvik motargument.
- Försök att uppmärksamma andra på situationen
- Om hotet övergår till handling
 - Ta skydd
 - Ropa på hjälp
 - Försök ta dig från platsen
 - Nödvarn

Åtgärder vid hot eller allvarliga trakasserier via telefonsamtal

- Om någon ringer och framför ett hot, försök att hålla igång samtalet så länge som möjligt och försök att lyssna till rösten, sättet att uttrycka sig, eventuella bakgrundsljud etc.
- Anteckna allt som sagts och era intryck av personen.
- Ställ frågor som: mot vem/ vilka riktas hotet, när ska hotet genomföras, var ska hotet genomföras?
- Personens dialekt, utländsk brytning/språk
- Finns möjlighet så spela in samtalet.

Misstänkta försändelser och föremål

Får du hotelsebrev, spara brev och kuvert och kontakta säkerhetsansvarig för vidare bedömning om åtgärder. Post/föremål som levereras till ditt hem eller arbete kan vara ett hot mot din säkerhet. Var särskilt uppmärksam på försändelser och föremål som avviker från det normala. Öppna inte försändelser som väcker misstankar. Var extra uppmärksam på försändelser om:

- Den är ojämn, sned eller bucklig
- Den ger ljud ifrån sig
- Har inskränkande text som ”personligt” eller ”får endast öppnas av”
- Är lätt/tung i förhållande till storleken
- Har olje- eller fettfläckar
- Saknar returadress

Åtgärder vid hot eller allvarliga trakasserier via e-post, sms/mms, meddelandelappar eller sociala medier

- Blir du hotad via Internet så ta en så kallad skärmdump (print screen) och spara bilden
- Spara e-postmeddelanden
- Spara SMS och MMS
- Kontakta säkerhetsansvarig i partiet och kommunens säkerhetssamordnare

Kapade konton (fejk-konton)

Om någon kapar eller öppnar ett falskt socialt media-konto i en förtroendevalds namn:

1. Anmäl kontot. Det finns ofta upplysningar om hur du går tillväga på webbplatsen.
2. Informera partiets säkerhetsansvarig och kommunens säkerhetssamordnare.
3. Händelsen bör polisanmälas.

När en förtroendevald utsätts för stalking

- Dokumentera och upprätta en logg. Samla allt som kommer från stalkaren, dvs. e-post, telefonsamtal och sms. Kontrollera att informationen sparas och en försvinner av misstag.
- Ta reda på mot vem förföljelsen riktar sig. Är det bara en person eller flera? Vad kan ha hänt beteendet? Har det hänt förut? Finns det ett mönster av den typen av kontakt som är nytt?
- Ta reda på vem stalkaren är. Kolla ip-adresser i e-postmeddelandet, telefonnummer och kommunens egna databaser. Är han eller hon en kund eller en före detta medarbetare?
- Skicka ett tydligt nej via e-post/brev med en tydlig markering att ni inte vill att stalkaren ska ha någon kontakt med de förföljda personerna. Spara en kopia på all korrespondens.
- Informera kollegorna. Se till att alla medarbetare är medvetna om situationen och att de inte bör ha kontakt med stalkaren. Kontakter verkar som utlöser och stärker stalkarens självförtroende. På så sätt kan det leda till en spiral av eskalerande våldshandlingar eller våld.
- Analysera allvaret i hotet. Vilken metod använder han eller hon? Har personen uppträtt hotfullt? Kolla offentliga register. Har han dömts för brott tidigare? Äger personen ett vapen?
- Skydda den drabbade. Byt ut alla e-postadresser och telefonnummer, styr om dem till den säkerhetsansvarige. Se till att reception och bevakningsbolag är medvetna om stalkarens inte är välkommen. Hur ser det ut i den drabbats hem? Behövs larm? Ändringar i resväg?
- Polisanmäl om hotet bedöms som allvarligt. Se till att få med all dokumentation. Anmäl utan brottsrubricering. Begär besöksförbud. Se till att all kontakt från polisen går till partiets säkerhetsansvarig eller säkerhetssamordnaren och inte till den drabbade förtroendevalda.

Checklista för stöd vid incidentrapportering

- Vem rapporterar incidenten?
- Vem utsattes? Namn, nämnd, position?
- Vad utsattes personen för och hur?
- När och var ägde händelsen rum? Var det någon som såg händelsen? Till exempel annan förtroendevald, familjemedlem etc.
- Vem/vilka utsatte den förtroendevalde? Känd/okänd förövare? En eller flera personer?
- Antas förövaren tillhöra en grupp/ falang av något slag?
- Finns det någon känd utlösande faktor? T.ex en särskilt politisk fråga, ett beslut, annat?
- Beslut om ev. åtgärder? Ex. Polisanmälan, säkerhetsinformation till den utsatte etc.
- Hur upplevde den utsatte incidenten? Skrämmande eller inte? Allvarligt menad eller inte? Andra upplevelser eller känslor?
- Har polis kontaktas?
- Har incidenten polisanmälts?
- Har återkoppling skett till den utsatte?
- Har den utsatte behov av stöd/ hjälp?
- Har den utsatte fått stöd/hjälp?

KS § 267

Dnr 2017-331

Revidering gällande Taxor och avgifter 2018 Snöskottning pensionärer

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa reviderad avgift för snöskottning till pensionärer till 210 kronor per halvtimme under 2018. Beslutet gäller fr.o.m. 1 mars 2018

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsens beslutar att 2017 års taxa för snöskottning till pensionärer (200 kr/halvtimme) ska gälla fram 28 februari 2018.

Ärendebeskrivning

Taxor och avgifter för 2018 fastställdes av kommunfullmäktige 2017-06-14 § 81.

Det har nu upptäckts ett redaktionellt fel i beslutad avgift avseende Snöskottning, pensionärer. Taxan ska vara 210 kr per halvtimme (200 kr 2017) och inte 1 646 kr (per halvtimme) enligt beslutat taxedokument.

Beslutsunderlag

Kommunledningens ekonomiavdelnings tjänsteskrivelse 2017-11-13.
Ledningsutskottets protokoll 2017-11-27, § 243

Ekonomichefen informerar.

Skickas till kommunfullmäktige

Beslutet skickas till
Ekonomikontoret
Sektor samhällsutveckling

Kommunstyrelsens Ledningsutskott

KLU § 243

Dnr 2017-331

Revidering gällande Taxor och avgifter 2018 Snöskottning pensionärer

Ledningsutskottets förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa reviderad avgift för snöskottning till pensionärer till 210 kronor per halvtimme under 2018.

Ledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens beslutar att 2017 års taxa för snöskottning till pensionärer (200 kr/halvtimme) ska gälla fram till dess kommunfullmäktiges beslut om den reviderade taxan har justerats.

Ärendebeskrivning

Taxor och avgifter för 2018 fastställdes av kommunfullmäktige 2017-06-14 § 81.

Det har nu upptäckts ett redaktionellt fel i beslutad avgift avseende Snöskottning, pensionärer. Taxan ska vara 210 kr per halvtimme (200 kr 2017) och inte 1.646 kr (per halvtimme) enligt beslutat taxedokument.

Beslutsunderlag

Kommunledningens ekonomiavdelnings tjänsteskrivelse 2017-11-13.

Skickas till kommunstyrelsen

Kommunledningen
Ekonomiavdelningen
Kristina Olsson
0528-567 107
kristina.olsson@fargelanda.se

Kommunstyrelsen

Revidering gällande Taxor och avgifter 2018 Snöskottning pensionärer

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att fastställa reviderad avgift 2018 för snöskottning, pensionärer till 210 kr per halvtimme.

Ärendebeskrivning

Taxor och avgifter för 2018 fastställdes av kommunfullmäktige 2017-06-14 § 81.

Det har nu upptäckts ett redaktionellt fel i beslutad avgift avseende Snöskottning, pensionärer. Taxan ska vara 210 kr per halvtimme (200 kr 2017) och inte 1.646 kr (per halvtimme) enligt beslutat taxedokument

Förvaltningen föreslår att kommunstyrelsen reviderar tidigare beslutad taxa avseende avgift Snöskottning, pensionärer till 210 kr per halvtimme för 2018. Då det uppenbart är en felskrivning i beslutat dokument för taxor 2018 bör beslutet kunna tas av kommunstyrelsen och inte tas upp för ny behandling i kommunfullmäktige.

Susanne Korduner
Kommunchef

Kristina Olsson
Ekonomichef

Bilaga

Antagen avgift Snöskottning, pensionärer 2018 (KF § 81, 2017-06-14)

Beslutet expedieras till

Ekonomiavdelningen
Sektor samhällsutveckling
Diariet

Diverse avgifter

	Belopp i kr 2017	Belopp i kr 2018	Avser
Gräsklippning, pensionärer och föreni Snöskottning, pensionärer	200,00 1 600,00 200,00	206,00 1 646,00 210,00	Per halvtimme Per halvtimme
Transport av trädgårdsavfall (Tippavgift tillkommer)	100,00	103,00	Per mil
Båtplats Sundsbron	1 010,00	1 039,00	Årsavgift
Kolonilott	400,00	412,00	Årsavgift
Felparkeringsavgift			
Felparkeringsavgift	206,00	212,00	
Felaktig utnyttjande av handikapplats	516,00	531,00	
Fjärrvärme till externa kunder indexregleras			Per MWh

Bygglov

PLAN- OCH BYGGLOV

Plan- och bygglovverksamheten har en taxa som utgår från SKLs förslag.

Taxan bygger på det s.k. prisbasbeloppet (2017: 44 800kr)

Torghandel

	Belopp i k Inkl moms 2017	Belopp i kr Inkl moms 2018	Avser
Saluplats			
Tillfällig saluplats, 3*3 meter	186,00	191,00	Per dag
Tillfällig saluplats, 6*3 meter	372,00	383,00	Per dag
Tillfällig saluplats, 9*3 meter	557,00	573,00	Per dag
Tillfällig saluplats, 12*3 meter	743,00	765,00	Per dag
Elanslutning	77,00	79,00	Per dag
Saluplats, en dag/vecka, exkl el	4 210,00	4 332,00	Helår
Saluplats, en dag/vecka, inkl el	5 368,00	5 524,00	Helår

Färdtjänst

Färdtjänst:	Egenavgiften är Västrafiks kollektivtrafiks baspristaxa +50%
Riksfärdtjänst:	Normalkostnad med allmänt färdmedel (enligt regeringens föreskrifter)
Färdtjänst i annan kommun:	Egenavgift 30 % av reskostnaden
Arbetsresa inom ramen för färdtjänst	Motsvarande Västrafiks taxa för områdesladdning

Kommunstyrelsen

KS § 271

Dnr 2017/605

VA-taxor 2018 för Färgelanda – taxor för Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna förslaget till taxor och avgifter för Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning att gälla från och med 2018-03-01

Ärendebeskrivning

Enligt ägardirektiv (Färgelanda kommun – Färgelanda Vatten AB) ska kommunfullmäktige godkänna införande och ändring av taxor och principer för taxor och andra normbeslut om införandet eller ändringen är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt eller om så följer av lag.

Färgelanda Vatten AB har inkommit med förslag till taxor och avgifter för Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning att gälla från och med 2018 -01-01.

Beslutsunderlag

Kommunledningens ekonomiavdelnings tjänsteskrivelse 2017-11-22.

Ledningsutskottets protokoll 2017-11-27, § 247

Skickas till
Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens Ledningsutskott

KLU § 247

Dnr 2017/605

VA-taxor 2018 för Färgelanda – taxor för Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning

Ledningsutskottet överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget förslag.

Ärendebeskrivning

Enligt ägardirektiv (Färgelanda kommun – Färgelanda Vatten AB) ska kommunfullmäktige godkänna införande och ändring av taxor och principer för taxor och andra normbeslut om införandet eller ändringen är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt eller om så följer av lag.

Färgelanda Vatten AB har inkommit med förslag till taxor och avgifter för Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning att gälla från och med 2018 -01-01.

Beslutsunderlag

Kommunledningens ekonomiavdelnings tjänsteskrivelse 2017-11-22.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Kommunledningen
Ekonomiavdelningen
Kristina Olsson
0528-567 107
Kristina.olsson@fargelanda.se

Kommunstyrelsen

VA-taxor 2018 för Färgelanda Kommun

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna förslaget till taxor och avgifter för Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning att gälla från och med 2018-01-01.

Ärendebeskrivning

Enligt ägardirektiv (Färgelanda kommun – Färgelanda Vatten AB) ska kommunfullmäktige godkänna införande och ändring av taxor och principer för taxor och andra normbeslut om införandet eller ändringen är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt eller om så följer av lag.

Färgelanda Vatten AB har inkommit med förslag till taxor och avgifter för Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning att gälla från och med 2018 -01-01.

Förslaget framgår av bilaga.

Susanne Korduner
Kommunchef

Kristina Olsson
Ekonomichef

Antagen av kommunfullmäktige _____, § _____

VA-TAXA

för Färgelanda kommuns allmänna
vatten- och avloppsanläggning

att gälla från och med 2018-01-01

Innehåll

ANLÄGGNINGSAVGIFTER (§§ 5-13)	3
BRUKNINGSAVGIFTER (§§ 14-22).....	8

VA-TAXA

för Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning

Antagen av kommunfullmäktige _____, § ____.

Huvudmannen för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen är Färgelanda Vatten AB. Avgifterna enligt denna taxa skall betalas till Färgelanda Vatten AB.

§ 1

För att täcka nödvändiga kostnader för Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning skall ägare av fastighet eller annan avgiftsskyldig inom anläggningens verksamhetsområde betala avgifter enligt denna taxa.

Avgiftsskyldighet är alternativt den som enligt 2 och 4 §§ i *Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster*, nedan kallad *vattentjänstlagen*, jämställs med fastighetsägare. Avgiftsskyldig för ändamålet *dagvatten från allmän platsmark (Dg)* är även den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § vattentjänstlagen är uppfyllda.

§ 2

Avgifterna utgörs av *anläggningsavgifter* (engångsavgifter) och *bruksavgifter* (periodiska avgifter).

§ 3

I dessa taxeföreskrifter avses med:

Småhusfastighet: fastighet som är bebyggd eller avsedd att bebyggas med en- eller två bostäder och som är taxerad som *Småhusenhet (1-2 familjer)*.

Bostadsfastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses bebyggas för bostadsändamål och som inte klassas som småhusfastighet.

Med bostadsfastighet jämställs fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd, eller enligt beviljat bygglov avses bebyggas, för vissa ändamål där lokalytan är det viktigaste sett från användarsynpunkt.

Exempel på byggnader som jämställs med bostadsändamål är:

Kontor	Förvaltning	Stormarknader
Butiker	Utställningslokaler	Sporthallar
Hotell	Restauranger	Lagerlokaler
Hantverk	Småindustri	
Utbildning	Sjukvård	

Annan fastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses bebyggas, eller som nyttjas, för annat ändamål än bostadsändamål och som inte enligt ovan jämställs med bostadsändamål.

Obebyggd fastighet: fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggande, men inte ännu bebyggt.

Lägenhet: ett eller flera utrymmen i byggnad, eller på fastighet, som i upplåtelsehänseende bildar en enhet. I fråga om sådana utrymmen i bostadsfastighet, eller därmed jämställd fastighet, som är avsedda för bostadsändamål, räknas varje påbörjat 150-tal m² bruttoarea (BTA) enligt svensk standard (SS 02 10 53) som en lägenhet.

För byggnad, eller del av byggnad, som inte är avsedd för bostadsändamål, räknas varje påbörjat 300-tal m² bruttoyta (BTA) enligt svensk standard (SS 02 10 53) som *en* lägenhet. Hela byggnaden eller delar av byggnaden kan vara antingen uppvärmd eller ouppvärmd.

Ytor där dagvatten avleds: Fastighetsytor och allmän platsmark som har behov av avledning av dagvatten till den allmänna va-anläggningen delas in i tre kategorier utifrån hur hårdgjord marken är. Huvudmannen bestämmer till vilken kategori fastigheten respektive den allmänna platsmarken hör och kategorierna definieras på följande sätt:

Kategori 1: Mestadels grönyta, eller yta med hög genomsläpplighet, där endast en mindre del av ytan är hårdgjord.

Kategori 2: En blandning av dels hårdgjord yta och dels grönyta eller yta med hög genomsläpplighet.

Kategori 3: Mestadels hårdgjord yta, **eller yta med låg genomsläpplighet** där den största delen av ytan är hårdgjord.

Uppdelningen av ytor i kategorier gäller för uttag av brukningsavgifter för dagvatten. Småhusfastigheter betalar en schablonavgift för dagvatten och deras fastighetsytor delas inte i kategorier enligt ovan.

Allmän platsmark: mark som i detaljplan enligt *Plan- och bygglag (2010:900)* redovisas som allmän plats, eller om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som i övrigt motsvarar sådan mark.

Förbindelsepunkt (FP): den punkt, som huvudmannen bestämt, där den allmänna anläggningen slutar och fastighetens va-installation börjar.

§ 4

4.1 Avgift tas ut för nedan angivna ändamål:

Ändamål	Anläggningsavgift	Brukningsavgift
Vattenförsörjning (V)	Ja	Ja
Spillvattenavlopp (S)	Ja	Ja
Dag- och dränvattenavlopp från fastighet (Df)	Ja	Ja
Dagvattenavlopp från allmän platsmark (Dg)	Ja	Ja

Fortsättningsvis i denna taxa benämns ovanstående ändamål med förkortningarna V, S, Df och Dg.

4.2 Avgiftsskyldighet för vart och ett av ändamålen V, S och Df inträder när huvudmannen upprättat förbindelsepunkt för ändamålet och informerat fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge, **även innan inkoppling skett.**

Om dagvatten från fastighet (Df) avleds till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt upprättats, inträder avgiftsskyldighet när åtgärder för bortledandet av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

Denna taxa förutsätter att samtliga i 24 § första stycket 1 och 2 vattentjänstlagen angivna förutsättningar för avgiftsskyldighet är uppfyllda.

4.3 Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg inträder när åtgärder för bortledande av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

4.4 Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg gäller även den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § vattentjänstlagen är uppfyllda.

4.5 Anläggningsavgift skall beräknas enligt taxa som gäller vid den tidpunkt när avgiftsskyldigheten inträder.

ANLÄGGNINGSAVGIFTER (§§ 5-13)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 5

5.1 För *småhusfastighet*, *bostadsfastighet* och därmed jämställd fastighet skall anläggningsavgift betalas. Avgift tas ut per småhusfastighet, bostadsfastighet eller därmed jämställd, enligt nedan. I avgiften ingår mervärdesskatt, moms 25 %. Avgiften angiven inom parentes () är utan moms.

	PER LEDNING			SAMTLIGA TJÄNSTER	
	En ledning	Två ledningar	Tre ledningar		
a) Servisavgift en avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledning till förbindelsepunkter för V, S och Df	24 095 kr (19 276 kr)	29 200 kr (23 360 kr)	34 425 kr (27 540 kr)	34 425 kr (27 540 kr)	
	PER VATTENTJÄNST				SAMTLIGA TJÄNSTER
	V	S	Df	Dg	
b) Förbindelsepunktsavgift en avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df	12 390 kr (9 912 kr)	20 655 kr (16 524 kr)	8 265 kr (6 612 kr)		41 310 kr (33 048 kr)
c) Tomtyteavgift en avgift per m ² tomtyta	7,25 kr (5,80 kr)	12,25 kr (9,80 kr)		5,00 kr (4,00 kr)	24,50 kr (19,60 kr)
d) Lägenhetsavgift en avgift per lägenhet	5 245 kr (4 196 kr)	8 740 kr (6 992 kr)		3 500 kr (2 800 kr)	17 485 kr (13 988 kr)
e) Grundavgift Df utan FP* en grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats			8 250 kr (6 600 kr)		

*Avgift enligt 5.1 e) tas inte ut om avgift tas ut för Df enligt 5.1 a) och b). I det fall avgift enligt 5.1 e) tas ut, tas inte avgift ut för Df enligt 5.1 a) och 5.1 b) eftersom servisledning och förbindelsepunkt för detta inte lagts respektive upprättats.

5.2 Är *förbindelsepunkt gemensam* för två eller flera fastigheter, fördelas avgifterna enligt 5.1 a) lika mellan fastigheterna.

5.3 *Tomtytan* utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner. Vid tredimensionella fastigheter fördelas den tomtyta som är gemensam för fastigheterna i proportion till byggnadernas bruttoareal (BTA).

Avgift enligt 5.1 c) tas ut endast upp till det belopp som motsvarar summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) och d), eller i det fall förbindelsepunkt för Df inte upprättats, summan av avgifterna enligt 5.1 a), b), d) och e).

Vid ändrade förhållanden enligt 5.5, 5.6, 5.7 och 5.8 tas ytterligare avgift enligt 5.1 c) i den mån ovan angiven *begränsningsregel* så medger och med iakttagande av vad som föreskrivs i 8.2.

5.4 *Lägenhetsantalet* bestäms efter de ritningar enligt vilka bygglov beviljats, eller efter annan ritning eller uppmätning som huvudmannen godkänner.

5.5 Dras *ytterligare servisledningar* fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter, skall avgifter enligt 5.1 a) och b) betalas.

5.6 *Ökas fastighets tomtyta* skall avgift enligt 5.1 c) betalas för tillkommande tomtyta som härrör från fastighet för vilken tomtteavgift inte skall anses vara förut betald.

Vid beräkning av avgift för tillkommande tomtyta iakttas begränsningsregeln i 5.3.

5.7 Sker *om- eller tillbyggnad*, uppförs ytterligare byggnad eller ersätts riven bebyggelse på fastighet skall avgift betalas enligt 5.1 d) för varje tillkommande lägenhet.

5.8 *Tillkommer bortledning av Df* till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättats, skall avgifter enligt 5.1 e) betalas.

§ 6

6.1 För *annan fastighet* skall anläggningsavgift betalas. Avgift tas ut per *annan fastighet* enligt nedan.

I avgiften ingår mervärdesskatt, moms 25 %. Avgiften angiven inom parentes () är utan moms.

	PER LEDNING			SAMTLIGA TJÄNSTER	
	En ledning	Två ledningar	Tre ledningar		
a) Servisavgift en avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df	24 100 kr (19 280 kr)	29 200 kr (23 360 kr)	34 425 kr (27 540 kr)	33 750 kr (27 000 kr)	
	PER VATTENTJÄNST				SAMTLIGA TJÄNSTER
	V	S	Df	Dg	VSDfDg
b) Förbindelsepunktsavgift en avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df	12 390 kr (9 912 kr)	20 655 kr (16 524 kr)	8 265 kr (6 612 kr)		41 310 kr (33 048 kr)
c) Tomtiteavgift en avgift per m ² tomtyta	11,07 kr (8,85 kr)	18,41 kr (14,73 kr)		7,34 kr (5,88 kr)	36,82 kr (29,46 kr)
d) Grundavgift Df utan FP* en grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats			8 250 kr (6 600 kr)		

*Avgift enligt 6.1 d) tas inte ut om avgift tas ut för Df enligt 6.1 a) och b). I det fall avgift enligt 6.1 d) tas ut, tas inte avgift ut för Df enligt 6.1 a) och 6.1 b) eftersom servisledning och förbindelsepunkt för detta inte lagts respektive upprättats.

6.2 Är *förbindelsepunkt gemensam* för två eller flera fastigheter, eller därmed jämställda, fördelas avgifterna enligt 6.1 a) lika mellan fastigheterna.

6.3 *Tomtytan* utgörs av fastigheternas areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner.

6.4 Huvudmannen kan, om godtagbar säkerhet ställs, bevilja *anstånd* med betalning av tomyteavgift för andel av fastighets areal, motsvarande mark som tillsvidare inte nyttjas för verksamhet på fastigheten.

Anstånd medges för viss tid, högst 10 år. Om mark under anståndstiden genom fastighetsbildningsåtgärd frångår fastigheten upphör anståndsmedgivandet att gälla och resterande tomyteavgift förfaller till betalning.

Utestående belopp löper med ränta enligt 5 § i *Räntelag* (SFS 1975:635), nedan kallad *räntelagen*, från den dag anståndet beviljades tills anståndet upphör. För tid därefter utgår dröjsmålsränta enligt 6 § i *räntelagen*.

6.5 Dras *yttre ledningar* fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter skall avgifter betalas enligt 6.1 a) och b).

6.6 *Ökas fastighets tomyta*, skall avgift enligt 6.1 c) betalas för tillkommande tomyta som härrör från fastighet för vilken tomyteavgift inte skall anses vara tidigare betald.

6.7 *Tillkommer bortledning av Df* till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättas, skall avgift enligt 6.1 d) betalas.

§ 7

7.1 För *obebyggd fastighet* skall del av full anläggningsavgift betalas. Avgift tas ut per fastighet, enligt nedanstående.

		Småhusfastighet, Bostadsfastighet		Annan fastighet
Servisavgift	5.1 a)	100 %	6.1 a)	100 %
Avgift per uppsättning FP	5.1 b)	100 %	6.1 b)	100 %
Tomyteavgift	5.1 c)	100 %	6.1 c)	70 %
Lägenhetsavgift	5.1 d)	0 %	-	
Grundavgift för Df, om FP för Df inte upprättats	5.1 e)	100 %	6.1 d)	100 %

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

Avgift enligt 5.1 c) tas ut endast upp till det belopp som motsvarar summan av avgifterna 5.1 a) och b), eller i det fall dagvatten bortleds till den allmänna anläggningen men förbindelsepunkt för Df inte upprättats, summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) och e), jämför 5.3 andra stycket.

7.2 *Bebyggs obebyggd fastighet* skall resterande avgifter betalas enligt nedanstående.

		Småhusfastighet, Bostadsfastighet		Annan fastighet
Tomyteavgift	5.1 c)	*)	6.1 c)	30 %
Lägenhetsavgift	5.1 d)	100%	-	

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

*Bebyggs småhusfastighet eller bostadsfastighet tas ytterligare avgift ut enligt 5.1 c) om föreskriften i 5.3 andra stycket så medger.

§ 8

8.1 Föreligger *inte avgiftsskyldighet* för samtliga i 4.1 angivna ändamål, skall avgifter enligt 5.1 respektive 6.1 betalas för de ändamål där avgiftsskyldighet föreligger.

För avgiftsändamålet Df tas avgifter ut antingen enligt 5.1 a) och b) eller 5.1 e), samt enligt 6.1 a) och b) eller 6.1 d).

8.2 *Inträder avgiftsskyldighet* för ändamål, för vilket avgiftsskyldighet inte tidigare funnits, skall avgifter enligt 5.1 respektive 6.1 betalas.

Vid tillämpning av begränsningsregeln enligt 5.3 inräknas de sammanlagda avgifterna för tillkommande servisledning inte till högre belopp än 100 % av avgiften enligt 5.1 a), även om servisledningarna lagts vid olika tillfällen och avgifterna därmed blivit högre.

8.3 För *servisledning* som på fastighetsägarens begäran utförs *senare* än övriga servisledning för fastigheten skall, utöver avgift enligt 5.1 a) och b) respektive 6.1 a) och b) betalas en etableringsavgift om 50 % av avgiften enligt 5.1 a) respektive 6.1 a). Etableringsavgiften avses täcka huvudmannens merkostnader till följd av att arbetet inte utförs i samband med framdragning av övriga servisledning.

§ 9

Den som svarar för att *allmän platsmark* ställs i ordning och underhålls skall betala anläggningsavgift. Avgift tas ut enligt nedan.

I avgiften ingår mervärdesskatt, moms 25 %. Avgiften angiven inom parentes () är utan moms.

Avgift per m² för anordnande av dagvattenbortledning för:

Väghållare	66,25 kr	(53,00 kr)
Övriga	18,56 kr	(14,85 kr)

§ 10

Vid beloppsavrundning tillämpas *Lag (1970:1029) om avrundning av vissa öresbelopp*.

§ 11

Om för viss eller vissa fastigheter kostnaden för att förse fastigheterna med vatten och avlopp i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, skall enligt vattentjänstlagen avgifter tas ut enligt särskild antagen *särta*.

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt §§ 5-9 får huvudmannen i stället *komma överens* med fastighetsägaren om avgiftens storlek.

§ 12

12.1 Sedan *avgiftsskyldighet inträtt*, skall avgift betalas inom tid som anges i faktura.

12.2 Betalas inte debiterat belopp inom tid som anges i fakturan, skall dröjsmålsränta betalas enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle ha skett.

12.3 Enligt 36 § vattentjänstlagen skall en anläggningsavgift fördelas på årliga inbetalningar under en viss tid, längst tio år, om avgiften uppgår till belopp som är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft och övriga omständigheter, om fastighetsägaren så begär och godtagbar säkerhet ställs. Ränta skall betalas enligt 5 § räntelagen på varje del av avgiften som förfaller till betalning i framtiden från den dag då den första inbetalningen skall ske till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta skall betalas till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta skall betalas enligt 12.2.

12.4 Avgiftsskyldighet enligt 5.6, 5.7, 6.6 eller 7.2 föreligger, då bygglov för avsett *ändrat förhållande* meddelats eller ändrat förhållande inträtt utan att bygglov krävts eller meddelats – till exempel ökning av tomtyta eller tillkommande byggnad vilken kan räknas som tillkommande lägenhet. Det åligger fastighetsägaren att omgående anmäla till huvudmannen när det ändrade förhållandet inträtt. Försummar fastighetsägaren denna anmälningsplikt, tas dröjsmålsränta enligt 12.2 ut för tiden från det två månader förflutit sedan avgiftsskyldighet inträdde och fram till dess tilläggsavgiften betalas.

§ 13

13.1 Om efter *ansökan från fastighetsägare* och särskilt medgivande av huvudmannen ledningar utförts på *annat sätt* eller försetts med andra anordningar än huvudmannen bedömt nödvändiga, skall fastighetsägaren som begärt arbetets utförande ersätta huvudmannen överenskomna kostnader för detta.

13.2 Om en *fastighetsägare* begär att *ny servisledning* skall utföras i stället för redan befintlig och finner huvudmannen skäl att bevilja ansökan om detta, är fastighetsägaren skyldig att bekosta dels den nya servisledningens allmänna del med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick, dels borttagandet av den tidigare servisledningens allmänna del.

13.3 Finner *huvudmannen påkallat* att utföra *ny servisledning* i stället för och med annat läge än redan befintlig, är huvudmannen skyldig att ersätta fastighetsägaren dennes kostnad för fastighetens del av den nya servisledningen och dess inkoppling med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick.

BRUKNINGSAVGIFTER (§§ 14-22)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 14

14.1 För *bebyggd fastighet* skall brukningsavgift betalas. Avgift tas ut enligt nedan.

I avgiften ingår mervärdesskatt, moms 25 %. Avgiften angiven inom parentes () är utan moms.

FASTA AVGIFTER

a) Fast avgift*	Mätarstorlek	Avgift per	V	S	TOTALT
Småhusfastigheter	Qn2,5x1	år	890 kr (712 kr)	1 100 kr (880 kr)	1 990 kr (1 592 kr)
Övriga fastigheter	Qn2,5x1	år	1 410 kr (1 128 kr)	1 725 kr (1 380 kr)	3 135 kr (2 508 kr)
	Qn2,5x2	år	3 410 kr (2 728 kr)	4 160 kr (3 328 kr)	7 570 kr (6 056 kr)
	Qn2,5x3	år	7 950 kr (6 360 kr)	9 720 kr (7 776 kr)	17 670 kr (14 136 kr)
	Qn2,5x4	år	13 190 kr (10 552 kr)	16 135 kr (12 908 kr)	29 325 kr (23 460 kr)
	Qn6x1	år	4 280 kr (3 424 kr)	5 240 kr (4 192 kr)	9 520 kr (7 616 kr)
	Qn6x2	år	17 570 kr (14 056 kr)	21 470 kr (17 176 kr)	39 040 kr (31 232 kr)
	Qn6x3	år	27 185 kr (21 748 kr)	33 220 kr (26 576 kr)	60 405 kr (48 324 kr)
	Qn6x4	år	42 040 kr (33 632 kr)	51 380 kr (41 104 kr)	93 420 kr (74 736 kr)
	Qn10x1	år	11 455 kr (9 164 kr)	13 995 kr (11 196 kr)	25 450 kr (20 360 kr)
	Qn10x2	år	27 180 kr (21 744 kr)	33 225 kr (26 580 kr)	60 405 kr (48 324 kr)
	Qn10x3	år	57 775 kr (46 220 kr)	70 610 kr (56 488 kr)	128 385 kr (102 708 kr)
	Qn10x4	år	80 500 kr (64 400 kr)	98 375 kr (78 700 kr)	178 875 kr (143 100 kr)
	Qn15x1	år	13 105 kr (10 484 kr)	16 025 kr (12 820 kr)	29 130 kr (23 304 kr)

b) Dagvattenavgift	Kategori#	Avgift per	Df	Dg	TOTALT
Småhusfastigheter	Småhus	år	915 kr (732 kr)	95 kr (76 kr)	1010 kr (808 kr)
Övriga fastigheter	Kategori 1	m ² /år	0,77 kr (0,61 kr)	0,10 kr (0,08 kr)	0,87 kr (0,69 kr)
	Kategori 2	m ² /år	1,33 kr (1,06 kr)	0,15 kr (0,12 kr)	1,48 kr (1,18 kr)
	Kategori 3	m ² /år	1,68 kr (1,35 kr)	0,20 kr (0,16 kr)	1,89 kr (1,51 kr)
Allmän platsmark	Kategori 1	m ² /år		0,82 kr (0,65 kr)	0,82 kr (0,65 kr)
	Kategori 2	m ² /år		1,33 kr (1,06 kr)	1,33 kr (1,06 kr)
	Kategori 3	m ² /år		2,09 kr (1,67 kr)	2,09 kr (1,67 kr)

RÖRLIGA AVGIFTER

c) Förbrukning	Avgift per	V	S	TOTALT
Uppmätt/beräknad mängd	m ³	18,76 kr (15,01 kr)	22,85 kr (18,28 kr)	41,61 kr (33,29 kr)

*Den fasta avgiften baseras på mätarens nominella kapacitet.

#För definition av 14.1 b) Kategori 1-3, samt Småhus, se § 3.

Huvudmannen beslutar vilken mätarstorlek som skall installeras utifrån fastighetens behov, där hänsyn tas till behovet av hushållsvatten.

14.2 Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål skall avgifter enligt 14.1 betalas för de ändamål där avgiftsskyldighet föreligger. För fastigheter som inte är avgiftsskyldiga för vatten gör huvudmannen en bedömning av vilken mätarstorlek som motsvarar fastighetens behov av vatten för hushållsbruk. Fastighetsägaren får sedan betala spillvattendelen av avgiften för den mätare som bedöms motsvara behovet av hushållsvatten.

Fastighetens förbrukning bestäms enligt reglerna i 14.3, dock tas bara spillvattendelen av den rörliga avgiften ut.

14.3 Fastighetsägaren är betalningsansvarig för allt vatten som levererats till fastigheten. Har huvudmannen bestämt att för bebyggd fastighet vattenförsörjningen tillsvidare inte skall fastställas genom mätning, tas rörlig avgift ut för *småhusfastighet* och *bostadsfastighet* enligt 14.1 c) efter antagen förbrukning om 60 m³ per år och folkbokförd person, ~~dock högst 200 m³ per år och lägenhet.~~ För småhusfastighet och bostadsfastighet där ingen är folkbokförd tas avgift ut efter en antagen förbrukning om 60 m³ per år och lägenhet. **Fast avgift debiteras i nivå med den mätarstorlek som motsvarar fastighetens behov av vatten.**

För *övriga fastigheter* där vattenförsörjningen tillsvidare inte skall fastställas genom mätning, tas rörlig avgift ut enligt 14.1 c) *enligt överenskommelse* i avtal. **Fast avgift debiteras i nivå med den mätarstorlek som motsvarar fastighetens behov av vatten.**

14.4 För så kallat *byggvatten* skall bruksavgift enligt 14.1 c) betalas efter antagen förbrukning om 30 m³ per lägenhet enligt § 3. **Fast avgift debiteras i nivå med den mätarstorlek som motsvarar fastighetens behov av vatten.**

14.5 För *extra mätställe* (mätställe utöver ett per fastighet) skall **fast** avgift enligt 14.1 a) betalas.

Parallellkopplade mätare räknas som ett mätställe.

14.6 Antas mätaren visa annan förbrukning än den verkliga, låter huvudmannen *undersöka mätaren*, om huvudmannen finner det nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det.

Vid ovan avsedd undersökning eller prövning bestäms mätarens felvisning i två kontrollpunkter enligt SWEDAC:s föreskrifter om vatten- och värmemätare, STAFS 2007:2.

Kan mätfelets storlek inte bestämmas eller har mätaren inte fungerat, har huvudmannen rätt att uppskatta förbrukningen.

Fastighetsägare som inte godtar huvudmannens beslut efter genomförd undersökning eller huvudmannens uppskattning av förbrukningen, kan begära prövning av frågan hos Mark- och miljödomstol eller annan instans bestämd av Riksdagen.

14.7 Har fastighetsägare begärt undersökning av vattenmätare och mätaren blivit godkänd, skall fastighetsägaren ersätta huvudmannen för undersökningskostnaderna i enlighet med vad som framgår av § 18.

14.8 För spillvattenmängd, som enligt huvudmannens medgivande avleds till dagvattenledning (kylvatten o dyl.), skall avgift betalas för motsvarande spillvattenandel enligt 14.1 c).

§ 15

Den som ansvarar för att *allmän platsmark* ställs i ordning och underhålls skall betala bruksavgift enligt 14.1 b).

§ 16

Tillförs avloppsnätet *större spillvattenmängd* än som svarar mot levererad vattenmängd eller avleds inte hela den levererade vattenmängden till avloppsnätet skall avgift för spillvattenavlopp betalas efter den mängd spillvatten som avleds till avloppsnätet.

Mängden skall bestämmas genom mätning på fastighetsägarens bekostnad av ifrågavarande vatten- eller spillvattenmängd eller på annat sätt som överenskommits mellan huvudmannen och fastighetsägaren.

En förutsättning för att avgiften för avlett spillvatten skall debiteras efter annan grund än efter levererad mängd vatten är att skillnaden mellan mängderna vatten och spillvatten är avsevärd.

§ 17

För *obebyggda fastigheter* som enligt detaljplan är avsedda för småhus betalas avgift motsvarande mätaravgift för småhus enligt 14.1 a) och dagvattenavgift enligt 14.1 b). Alla andra obebyggda fastigheter inom detaljplanelagt område betalar fast avgift motsvarande mätarstorlek Qn2,5x1 enligt 14.1 a) och dagvattenavgift enligt 14.1 b).

Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål skall avgifter enligt 14.1 a) och b) betalas för de ändamål där avgiftsskyldighet föreligger.

Bebyggs småhusfastighet tillkommer avgift enligt 14.1 c).

Bebyggs bostadsfastighet eller *annan fastighet* skall avgifter enligt 14.1 a), b) och c) betalas, där storleken på mätaren eller mätarkombinationen bestäms av huvudmannen efter fastighetens behov av vatten för hushållsbruk och där dagvattenavgiften bestäms utifrån fastighetens hårdgjordhet.

§ 18

Har huvudmannen på fastighetsägarens begäran vidtagit åtgärd eller har på grund av att fastighetsägaren åsidosatt sin skyldighet vattentillförseln stängts av eller reducerats eller annan åtgärd vidtagits av huvudmannen skall avgift för detta betalas. Avgift tas ut enligt nedan. *I avgiften ingår mervärdesskatt, moms 25 %. Avgiften angiven inom parentes () är utan moms.*

Avgift per åtgärd och tillfälle:*

Nedtagning av vattenmätare	700 kr	(560 kr)
Uppsättning av vattenmätare	700 kr	(560 kr)
Avstängning av vattentillförsel på fastighetsägares begäran	700 kr	(560 kr)
Avstängning av vattentillförsel på grund av utebliven betalning	1 400 kr	(1 120 kr)
Påsläpp av vattentillförsel	700 kr	(560 kr)
Montering av strypbricka	1 400 kr	(1 120 kr)
Demontering av strypbricka	700 kr	(560 kr)
Undersökning av vattenmätare	1 431 kr	(1 145 kr)
Länsning av vattenmätarbrunn	700 kr	(560 kr)
Förgävesbesök	875 kr	(700 kr)

*För arbeten som på fastighetsägarens begäran utförs utanför ordinarie arbetstid debiteras ett tillägg om 100 % av ovan angivna belopp. Påsläpp av vattentillförsel vid utebliven betalning utförs endast helgfria vardagar under ordinarie arbetstid.

§ 19

Om för viss eller vissa fastigheter kostnaden för att förse fastigheterna med vatten och avlopp i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, skall enligt lagen om allmänna vattentjänster avgifter tas ut enligt antagen *särta*.

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt §§ 14-18 får huvudmannen i stället *komma överens* med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 20

Avgift enligt 14.1 a) och b) debiteras i efterskott per månad, kvartal, tertial eller halvår enligt beslut av huvudmannen. Avgift enligt 14.1 c) debiteras i efterskott på grundval av enligt mätning förbrukad vattenmängd, uppskattad förbrukning eller annan grund som anges i §§ 14 och 16.

Betalas inte debiterat belopp inom tid som anges på faktura, skall dröjsmålsräntas betalas på obetalt belopp enligt 6 § i räntelagen från den dag betalningen skulle skett. Övriga avgifter på grund av utebliven betalning kan tillkomma enligt *Inkassolag (1974:182)*.

Sker enligt huvudmannens beslut inte mätaravläsning för varje debitering, får mellanliggande debiteringar ske efter uppskattad förbrukning. Mätaravläsning och debitering efter verklig förbrukning bör ske i genomsnitt minst *en* gång per år.

Om självavläsning inte har skett och huvudmannen har skäl att tro att den preliminära förbrukningen understiger verklig förbrukning har huvudmannen rätt att öka den preliminära årsförbrukningen till att motsvara förbrukningen enligt bestämmelse i § 17 tills avläsning sker och verklig förbrukning kan debiteras.

I samband med *fastighetsöverlåtelse* skall fastighetsägare skriftligen meddela mätarställning samt övriga nödvändiga uppgifter för registrering av fastighetsöverlåtelsen.

§ 21

Har fastighetsägare begärt att huvudmannen skall företa åtgärd för att underlätta eller möjliggöra hans brukande av anläggningen i visst fall eller avseende eller har i övrigt särskild åtgärd påkallats på grund av fastighetens VA-förhållanden, får huvudmannen i stället *komma överens* med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 22

Vid beloppsavrundning tillämpas *Lag (1970:1029) om avrundning av vissa öresbelopp*.

TAXANS INFÖRANDE

§ 23

Denna taxa träder i kraft **2018-01-01**. De bruksavgifter enligt 14.1, 14.3 och 14.6 samt § 16, som är baserade på uppmätning, eller uppskattad förbrukning, hos fastighetsägare, skall därvid tillämpas i fråga om den vattenmängd som levereras och den spillvattenmängd som släpps ut efter den ovan angivna dagen för taxans ikraftträdande.

Mål som rör tvist mellan fastighetsägare och huvudmannen beträffande tillämpning och tolkning av denna taxa prövas hos Mark- och miljödomstol, eller annan instans bestämd av Riksdagen, jämlikt 53 § vattentjänstlagen.

Handläggare:

Carina Sjöstrand
Tfn: 0522-63 88 04**Protokoll nr 4 för styrelsemöte 2017-10-19 – Färgelanda Vatten AB****Tid:** Torsdag 19 oktober 2017, kl 09,00**Plats:** Furåsen, Färgelanda**Närvarande:**

Kent Carlsson (s), ordförande

Ann-Marie Jacobsson (c), vice ordförande

Lennart Hansson (c)

Karl-Erik Segersax (kd) ersätter Tomas Andersson (m)

Peter Höög (s)

Urban Henriksson (s) ersätter Rune Månsson (s)

Magnus Fröberg (s)

Närvarande suppleanter:

Fredrik Gustavsson (c)

Närvarande tjänstemän:

Marianne Erlandson

- § 1 Mötet öppnas av Kent Carlsson**
- § 2 Upprop förrättas**
- § 3 Dagordningen godkändes**
- § 4 Ann-Marie Jacobsson utses att justera protokollet**
- § 5 Föregående protokoll, nr 2, 2017-05-18, godkänns**
- § 6 Beslut – Budget 2018 och plan för 2019-2020**

Beslutsunderlag

Budget 2018 och plan för 2019-2020, Dnr 2017/639

Styrelsen beslutar**att godkänna budget 2018 och plan 2019-2020,**

Handläggare:

Carina Sjöstrand
Tfn: 0522-63 88 04**§ 7 Beslut – Investeringar 2018 och plan för 2019-2020****Beslutsunderlag**

Budget 2018 och plan för 2019-2020, Dnr 2017/639

Styrelsen beslutar

att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta om investeringar i enlighet med budget 2018 samt plan 2019-2020, Färgelanda Vatten AB.

§ 8 Beslut – Taxeföreskrift 2018, Färgelanda Vatten AB**Beslutsunderlag**

Taxeföreskrift 2018, Dnr 2017/636

Styrelsen beslutar

att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att anta taxeföreskrift 2018, Färgelanda Vatten AB.

§ 9 Beslut – Anläggningsavgift för 2018 – Färgelanda**Beslutsunderlag**Budget 2018 och plan för 2019-2020, Dnr 2017/619
Taxeföreskrift, Dnr 2017/636**Styrelsen beslutar**

att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta om en höjning av anläggningsavgiften med 2,0 % från och med 2018-01-01.

§ 10 Beslut – Brukningsavgift för 2018 – Färgelanda**Beslutsunderlag**Budget 2018 och plan för 2019-2020, Dnr 2017/619
Taxeföreskrift, Dnr 2017/636**Styrelsen beslutar**

att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta om en höjning av brukningsavgiften med 2,0 % från och med 2018-01-01.

Handläggare:

Carina Sjöstrand
Tfn: 0522-63 88 04**§ 11 Beslut – Reviderad Affärsplan 2016-2020****Beslutsunderlag**

Reviderad Affärsplan 2016-2020, Dnr 2017/276

Styrelsen beslutar

att godkänna reviderad Affärsplan 2016-2020.

§ 12 Beslut – Styrkort 2018 del av Affärsplan 2016-2020**Beslutsunderlag**

Styrkort 2018, Dnr 2017/276

Styrelsen beslutar

att godkänna styrkort för 2018.

§ 13 Beslut – Intern kontroll för 2018**Beslutsunderlag**

Intern kontroll för 2018, Dnr 2017/103

Styrelsen beslutar

att godkänna internkontrollplan för 2018.

§ 14 Beslut – Regelverk för finansverksamhet**Beslutsunderlag**

Regelverk för finansverksamhet, Dnr 2017/614

Styrelsen beslutar

att godkänna regelverk för finansverksamhet.

§ 15 Beslut – Nyupplåning**Beslutsunderlag**

Budget 2018 och plan för 2019-2020, Dnr 2017/619

Styrelsen beslutar

att uppdra till VD, med ekonomichef som ersättare att från och med 19 oktober till och med 31 december 2018 för företagets räkning nyupplåna, dvs öka företagets skulder under nämnda period, med totalt 2 000 tkr, i enlighet med Finanspolicy Färgelanda kommun och regelverk för finansverksamhet.

Handläggare:

Carina Sjöstrand
Tfn: 0522-63 88 04**§ 16 Beslut – Omsättning lån****Styrelsen beslutar**

att uppdra till VD, med ekonomichef som ersättare att för företagets räkning omsätta lån, dvs låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning, i enlighet med Finanspolicy Färgelanda kommun och regelverk för finansverksamhet.

§ 17 Beslut – Internkontroll 2017**Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse 2017-10-06, Dnr 2017/103

Styrelsen beslutar

att godkänna genomförd internkontroll 2017, rev 2017-10-17, bifogas.

§ 18 Delegationsbeslut**§ 19 Information****§ 20 Information från VD****§ 21 Information - Västvatten****§ 22 Strategiska frågor****§ 23 Kurser****§ 24 Övriga frågor****§ 25 Kommande sammanträden 2018 – återkommer vi med****§ 26 Mötet avslutas**
Kent Carlsson (ordförande)
Ann-Marie Jacobsson (justerare)
Marianne Erlandson, VD (justerare)

KS § 278 Dnr 2017-545

Försäljning av mark till Högsäters GF

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att sälja Tångelanda 2:5 samt delar av Solberg 1:173 för ett markpris på 0.04 kr per kvadratmeter till Högsäters GF.

Köparens skall betala samtliga kostnader i samband med köpet såsom eventuella kostnader för vatten- och avlopp, förrätningskostnader, lagfartskostnader och övriga kostnader som hör samman med köpet.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att, under förutsättning att Kommunfullmäktige godkänner försäljning enligt ovan, delegera till samhällsutvecklingschef Patrick D'Imporzano, att godkänna erforderliga köpehandlingar samt bemyndiga honom att underteckna dessa.

Yrkanden

Tommy Larsson (S) yrkar bifall till ledningsutskottets förslag.

Propositionsordning

Kommunstyrelsen godkänner att proposition ställs på yrkandet. Efter ställd proposition finner ordföranden att kommunstyrelsen bifaller yrkandet.

Ärendebeskrivning:

Högsäters GF har inkommit med en förfrågan om att få köpa kommunens fastighet Tångelanda 2:5 samt delar av Solberg 1:173 i Högsäter.

Det aktuella området ligger utanför planlagt område och delar av området utpekats i översiktsplanen som område för fritidsanläggning/park och en del utpekats som framtida område för verksamheter.

Ledningsutskottet har 2017-10-23 för sin del ställt sig positiv till en försäljning till Högsäters GF och då även av området som i översiktsplanen anges för framtida verksamheter.

Det föreslagna markpriset bygger på en jämförelse med kommunens försäljningspris för ett område vid Högalid i Färgelanda

Kommunstyrelsen

Forts KS § 278

Beslutsunderlag

Sektor Samhällsutveckling (mark och exploatering) tjänsteskrivelse 2017-11-15.
Ledningsutskottets protokoll 2017-11-27, § 254

Mark och exploateringschefen informerar.

Skickas till kommunfullmäktige

Beslutet skickas till
Samhällsutvecklingschefen
Mark- och exploateringschefen

Kommunstyrelsens Ledningsutskott

KLU § 254 Dnr 2017-545

Försäljning av mark till Högsäters GF

Ledningsutskottets förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att sälja Tångelanda 2:5 samt delar av Solberg 1:173 för ett markpris på 0.04 kr per kvadratmeter till Högsäters GF.

Köparens skall betala samtliga kostnader i samband med köpet såsom eventuella kostnader för vatten- och avlopp, förrätningskostnader, lagfartskostnader och övriga kostnader som hör samman med köpet.

Ledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att under förutsättning att Kommunfullmäktige godkänner försäljning enligt ovan delegera till Patrick D'Imporzano, sektorchef Samhällsutveckling att godkänna erforderliga köpehandlingar samt bemyndiga honom att underteckna dessa.

Yrkanden

Kenneth Carlsson (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Ärendebeskrivning:

Högsäters GF har inkommit med en förfrågan om att få köpa kommunens fastighet Tångelanda 2:5 samt delar av Solberg 1:173 i Högsäter.

Det aktuella området ligger utanför planlagt område och delar av området utpekats i översiktsplanen som område för fritidsanläggning/park och en del utpekats som framtida område för verksamheter.

Ledningsutskottet har 2017-10-23 för sin del ställt sig positiv till en försäljning till Högsäters GF och då även av området som i översiktsplanen anges för framtida verksamheter.

Det föreslagna markpriset bygger på en jämförelse med kommunens försäljningspris för ett område vid Högalid i Färgelanda

Beslutsunderlag

Sektor Samhällsutveckling (mark och exploatering) tjänsteskrivelse 2017-11-15.

Mark och exploateringschefen informerar.

Skickas till kommunstyrelsen

Mark-och exploatering
Mark-och exploateringschef
Maria Wagerland
0528-567163

Kommunstyrelsen

Försäljning av mark till Högsäter GF

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att:

sälja Tångelanda 2:5 samt delar av Solberg 1:173 för ett markpris på 0.04 kr per kvadratmeter till Högsäters GF. Området är ungefärligt markerat på kartbilaga 4.

Köparens skall betala samtliga kostnader i samband med köpet såsom eventuella kostnader för vatten- och avlopp, förrätningskostnader, lagfartskostnader och övriga kostnader som hör samman med köpet.

Kommunstyrelsen beslutar att:

under förutsättning att Kommunfullmäktige godkänner försäljning enligt ovan delegera till Patrick D'Imporzano, sektorchef Samhällsutveckling att godkänna erforderliga köpehandlingar samt bemyndiga honom att underteckna dessa.

Ärendebeskrivning:

Högsäters GF har inkommit med en förfrågan om att få köpa kommunens fastighet Tångelanda 2:5 samt delar av Solberg 1:173 i Högsäter enligt bilagd skrivelse samt kartbilagor, bilaga 1.

På delar av området finns ett nyttjanderättsavtal upprättat 1992-06-05 mellan Färgelanda kommun och Högsäters GF, enligt bilaga 2.

Det aktuella området ligger utanför planlagt område och delar av området utpekats i översiktsplanen som område för fritidsanläggning/park och en del utpekats som framtida område för verksamheter.

Området för framtida verksamheter är markerat på bilaga 3.

Ledningsutskottet ställde sig för sin del positiv till en försäljning till Högsäters GF vid sammanträde 2017-10-23 och då även av området som i översiktsplanen anges för framtida verksamheter.

Priset ska enligt dem baseras på det markpris som Färgelanda IF betalade för den mark som kommunen tidigare sålde på Högalid i Färgelanda till föreningen enligt undertecknat köpeavtal 2015-10-12, se bilaga 5.

Om möjligt skall jämförelse göras med olika funktionstyper (t ex parkering vid Högalid och parkering vid Högsäter.
Köparen skall betala samtliga kostnader i samband med köpet såsom eventuella kostnader för vatten- och avlopp, förrättningskostnader, lagfartskostnader och övriga kostnader som hör samman med köpet.

Med anledning av ovanstående beräknas ett ungefärligt markpris enligt nedan:

Vid tidigare försäljning till Färgelanda Idrottsförening såldes fastigheten Dyrtorp 1:49. Arealen var ca 25 400 kvm och priset för marken 1000 kr.

Detta ger ett kvadratmeterpris på ca 0.04 kr/kvm.

Det område som Högsäters GF önskar förvärva består av fastigheten Tångelanda 2:5 som har en areal på totalt 98 863 kvm samt del av Solberg 1:173 som beräknas till ca 8 800 kvm. Den totala arealen blir ca 107 663 kvm vilket skulle resultera i ett totalt pris för marken på ca 4300 kr om lantmäterimyndigheten bedömer att avstyckning kan ske enligt önskemål.

Nedan görs en jämförelse mellan funktionsytor och viss övrig jämförelse.

Dyrtorp 1:49

Området i Färgelanda som såldes till Färgelanda IF 2015-10-12.

Området pekas till största delen ut som framtida område för fritidsanläggning/park i översiktsplanen. Området är inte planlagt. Området består av gräsytor för idrott och en mindre del på ca 7 % av ytan består av ett område som används till parkering.

Tångelanda 2:5, del av Solberg 1:173

Det område i Högsäter som Högsäters GF önskar köpa.

Del av området pekas ut som område för verksamheter i Översiktsplanen. Detta område utgör ca 7 % av den totala arealen.

Övriga delar anges i översiktsplanen som område för fritidsanläggning/park.

Område som används för parkering utgör ca 6 %.

Området är inte planlagt.

Sammanfattning:

Vid en grov jämförelse har de båda områdena liknande förutsättningar förutom att området i Högsäter till viss del planeras för framtida verksamheter.

Båda områdena består till största delen av yta för idrottsändamål och ungefär lika stor del på båda områdena utgörs av en grusyta för parkering.

Susanne Korduner
Kommunchef

Patrick D'Imporzano
Sektorchef samhällsutveckling

Beslutet skickas till:
Högsäters GF

- Bilaga 1: Skrivelse från Högsäters GF
- Bilaga 2: Nyttjanderättsavtal
- Bilaga 3: Område utpekad för framtida verksamheter
- Bilaga 4: Aktuellt område för försäljning
- Bilaga 5: Köpeavtal Färgelanda If

Högsäters GF

Ansöker om att få köpa Tångelanda 2:5 och delar av Solberg 1:173 . Idag har HGF olika Dispositionsrätter på Tångelanda 2:5 och Solberg 1:173.

Jag Stefan Dahl ordf. i HGF har även pratat med ordf. Bo Jakobsson i Högsäters Tennis och han samtycker att HGF Köper marken . Sänder med kartor på det vi vill köpa. Skickar med olika Dispositionsrätter . Vi önskar att samma villkor gäller för Högsäters GF som Färgelanda IF fick vid köp av Dyrtorp 1:49. Se KS Protokoll 2006-11-28 Paragraf 132. 2015-08-09 Paragraf 173

Sänder kopior för kännedom till Ulla, Kenneth, Tobias

Ordförande i Högsäters GF

Stefan Dahl

20/9-2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

FÄRGELANDA KOMMUN

Kommunstyrelsens arbetsutskott

1995-05-22

Dnr 195.173

Au § 186

Dispositionsrätt till mark

Högsäters GF, fotbollsektionen, begär dispositionsrätt till mark söder om infarten till Genevi, mellan väg 172 och Valboån.

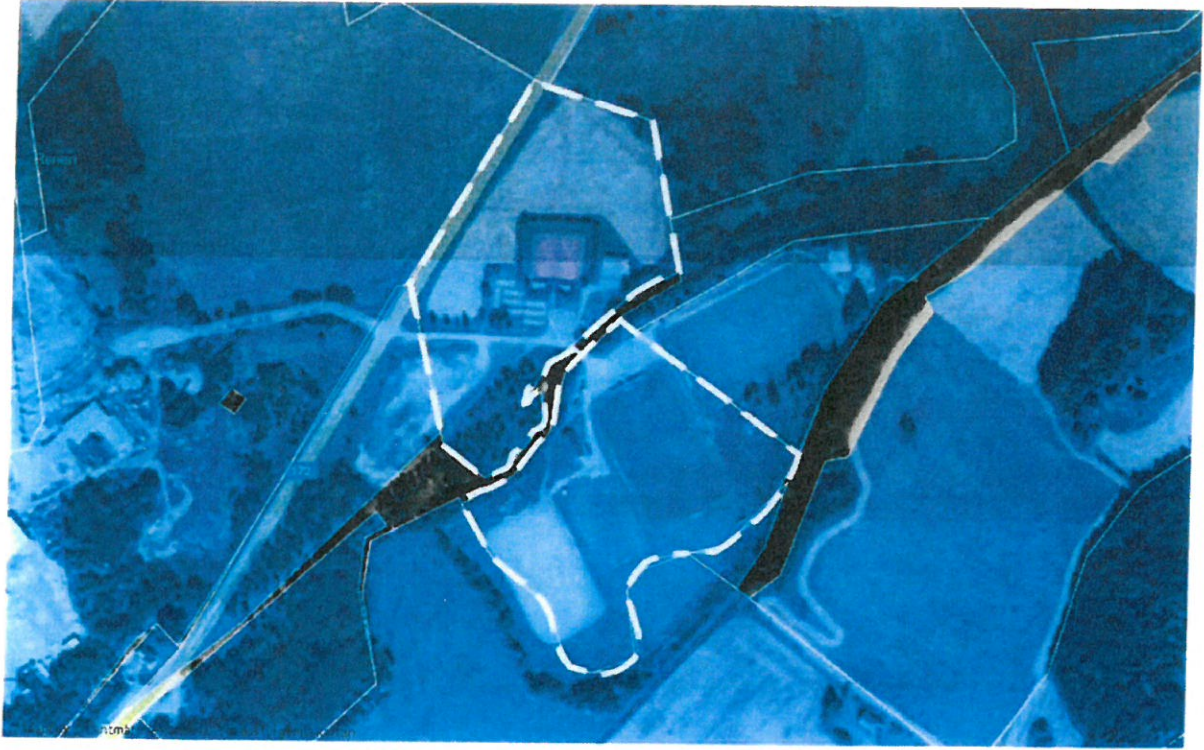
Marken skall iordningställas för parkering.

Tekniska kontoret tillstyrker under förutsättning

att Vägverket inte har något att erinra
att uppfyllnader ej göres som försämrar stabiliteten (ej för nära ån)
att ev dräneringsledningar eller dike ej förstörs
att olägenhet ej uppstår för bef kablar.

ARBETSUTSKOTTETS BESLUT

Enligt tekniska kontorets förslag.

Tänge 2m da 2:5

Protokoll vid sammanträde med
Högsätters kommunfullmäktige 1973-06-12

Förvarande enligt till protokollet fogad sammanträdeslista, bilaga
nr 1 till detta protokoll.

§ 55.

Att justera detta protokoll utses Johan Hberg och Sven Andersson.

§ 56.

Dispositionsrätt av mark till idrottsanläggning.

Från ordf i Högsätters Gymnastikförening, herr Bertil Eriksson,
Säter, föreligger begäran om att föreningen erhåller dispositionsrätt
på mark från kommunägda Tängelanda Norra 2:5 till nya planen och
parkeringsplatser på Genevi. Ifrågavarande område gränsar omedelbart
intill nuvarande fotbollsplanen i söder.

*Utdrag till
Bertil Eriksson
Trotten
1973-06-22*

Kommunstyrelsen beslöt föreslå fullmäktige
att Gymnastikföreningen kostnadsfritt får disponera ifrågavarande
område - eller, enligt kommunstyrelsens bedömning, hela mark-
området mellan Valboån och f d järnvägsvallen, som tillhör
kommunen, med reg.nr Tängelanda Norra 2:5. Dispositionsrätten
avser tid, så länge idrottsverksamheten på Genevi bedrivs.

Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 57.

Reparation av Lerdals Badstuga.

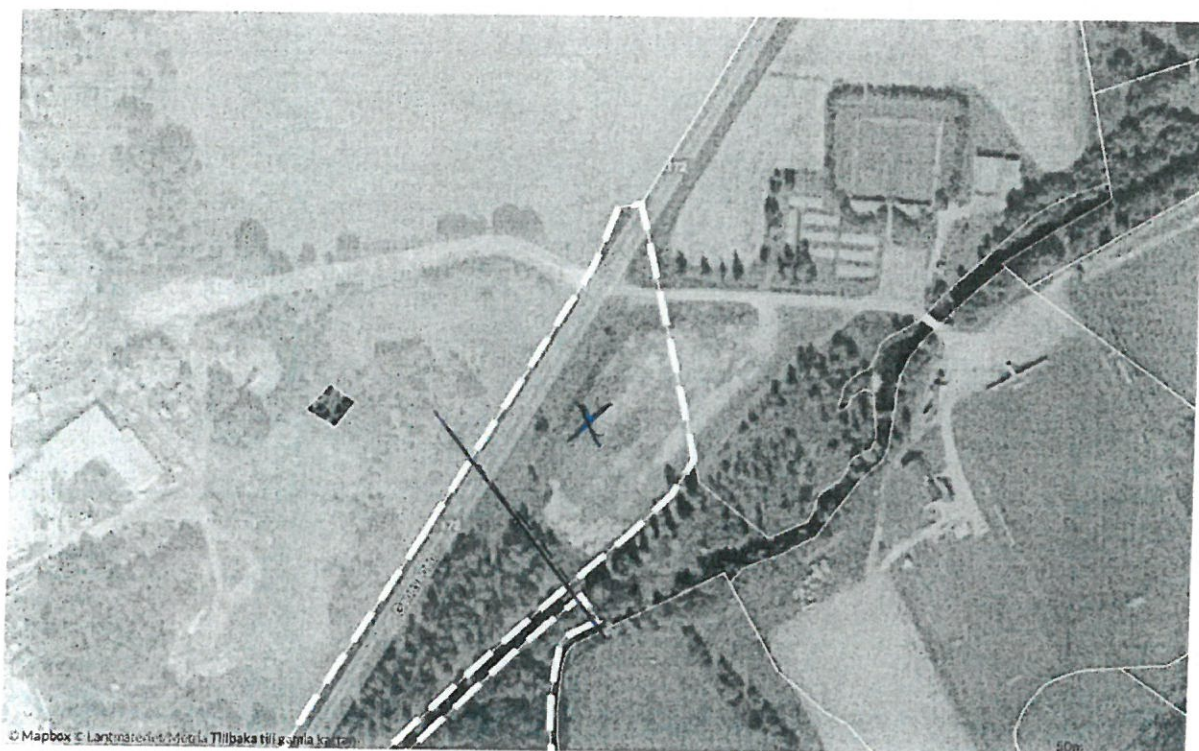
Förelåg framställning från bad- och tvätteristyrelsen om anslag å
5.000 kronor, avsedda till följande reparationer av Lerdals badstuga
Trappor: Ny entretrappa av betong och nya trappräcken.

Källarytterväggar: Berttagning av trasig puts och ytong. 3 cm trä-
ulleplattor i stället för ytong, som putsas med cementbruk. Lag-
ning av tegel där så erfordras.

Beskrivning av tak fogas med cementbruk.

Kommunstyrelsen beslöt föreslå

Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Solberg 1:173

KOPIA

57/92

212hgf

NYTTJANDERÄTTSAVTAL

Emellan Färgelanda Kommun i egenskap av ägare till fastigheten Tängelanda 2:5, härnedan benämnd Kommunen, och Högsätters GF, ägare till öxnäs 1:14, härnedan benämnd HGF, har följande nyttjanderättsavtal tecknats.

Kommunen medger HGF rätt att inom fastigheten Tängelanda 2:5, med röd begränsningslinje markerat område, nyttja området för tennisbanor och parkering (se ks 5 125/91).

HGF förbinder sig att ansvara för området och hålla det i städat skick under nyttjandetiden. Vidare ankommer det på HGF att ansvara för att erforderliga tillstånd mm inhämtas före arbetenas utförande.

Nyttjanderättsavtalet gäller från det parterna undertecknat detsamma och längst 49 år från denna datum. Om HGF dessförinnan lägger ner verksamheten eller inte längre använder området till avsett ändamål skall området återlämnas till kommunen, varvid återställandet skall ske till samma utseende som innan tillträdet eller på sätt som då överenskommes.

För nyttjanderättsavtalet skall ingen ersättning utgå. Dock skall HGF betala ev kostnader som är förenade med avtalet.

Detta avtal har upprättats i två exemplar varav parterna tagit varsitt.

Färgelanda den 31 6 1992

[Signature]
.....
För Färgelanda Kommun

[Signature]
.....
För HGF

Egenhändiga namnteckningar bevittnas:

[Signature] *[Signature]*
.....

Bilagda ritningar
är förminskade där-
för ej skalentliga.

KOPIA

110

109

108.4

110

111

110.9

112

Parkering

Omsklädning
föräd

Temporär
banor

Belysning

TRAS-

TÄNGELANDA

Ang

-mattn

Boll-
plan

Pumpstus

PEEL

GRÄNS

2:5

112

113

116

115

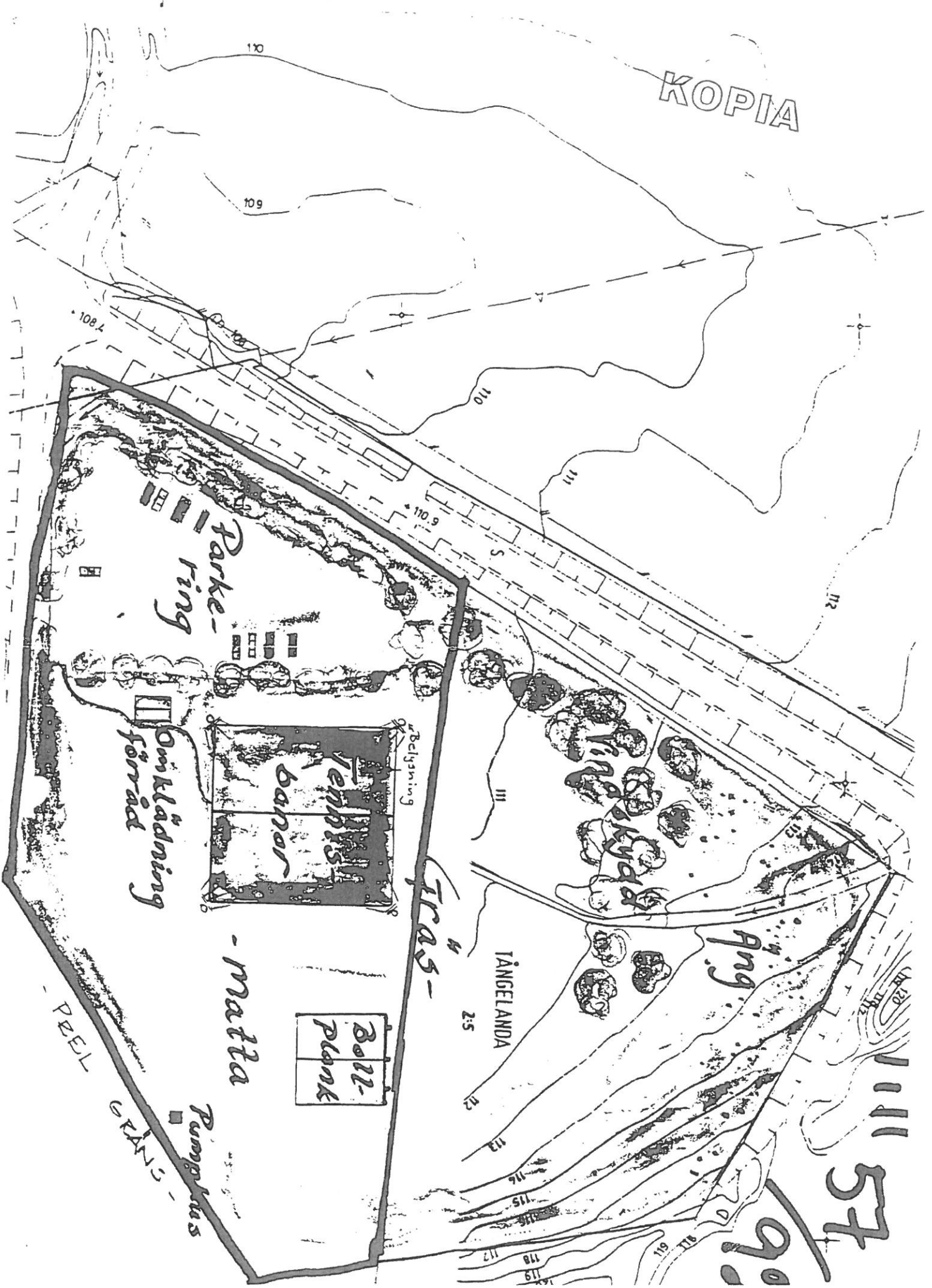
118

117

117

118

57
90

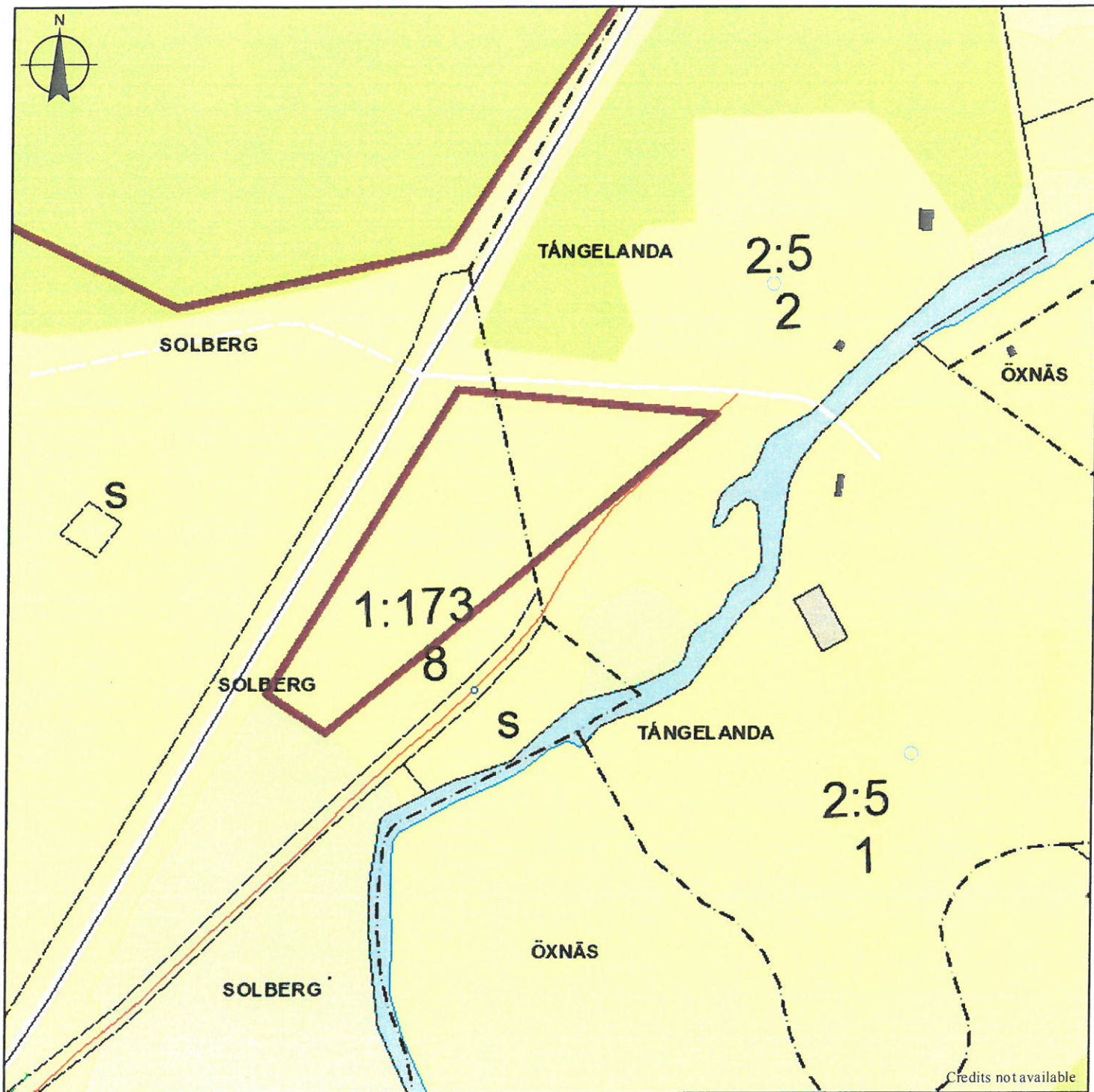

Plan och Bygg(1)

Bilaga 3

oktober 12, 2017

50 0 50 100 150 [m]

1:2 000

Credits not available

Teckenförklaring

Sök fastighet (FASTIGHETSAD...)	Ospecifierat område, ofta kod på felaktig yta
Fastigheter och samfälligheter	Samfällighetsomr...
Fastighetsområde	Samfällighetsomr... utan identitet
Fastighetsområde, utan identitet	

K Ö P E A V T A L

Säljare: FÄRGELANDA kommun, org.nr 212000-1421
458 80 FÄRGELANDA,
via *kommunstyrelsen*.

Köpare: Färgelanda Idrottsförening, org.nr 862500-4141
458 93 Färgelanda

Fastighet: Färgelanda Dyrtorp 1:49 med adress
Dyrtorpsvallen
458 32 Färgelanda, nedan kallad fastigheten.
Se bifogad kartbilaga.

§ 1 Överlåtelseförklaring och köpeskillning

Säljaren överlåter och försäljer till köparen ovan angiven fastighet. Fastigheten har enligt fastighetsregistret en areal om 25400 kvm.
Köpeskillingen har överenskommit till:

ETTTUSEN (1.000) KRONOR

§ 2 Tillträde

Fastigheten skall tillträdas den 19 oktober 2015. Köparen skall innan dess till fullo ha betalt köpeskillingen.

§ 3 Inteckningar, övriga rättigheter och noteringar

Fastigheten överlåts fri från inskrivningar i form av pantbrev.

Enligt fastighetsregistret berörs fastigheten inte av någon gemensamhetsanläggning eller officialservitut.

Ett avtalsservitut till förmån Dyrtorp 1:49 belastande Färgelanda Prästgård 1:69 avseende ledning gäller oförändrat mellan fastigheterna.

Gällande arrende avseende basstation för mobiltelefoni berörande *arrendatorn* Telia Mobile AB och *jordägaren* Färgelanda kommun överlåts arrendeupplåtelsen till den nya jordägaren Färgelanda idrottsförening och gäller på oförändrat vis enligt gällande avtal (dnr 167/2003).

Gällande arrende avseende basstation för mobiltelefoni berörande *arrendatorn* 3G Infrastructure services AB och *jordägaren* Färgelanda kommun överlåts arrendeupplåtelsen till den nya jordägaren Färgelanda idrottsförening och gäller på oförändrat vis enligt gällande avtal (dnr 167/2003).

I övrigt besväras inte fastigheten av några kända, oinskrivna servitut- eller nyttjanderätter såsom säljaren känner till per dagens datum.

Handwritten initials:
LT UB

§ 5 Lagfart

Köparen söker själv lagfart och svarar för lagfartskostnaderna. Köparen svarar även för övriga kostnader som tillkommer köpet, t.ex. pantbrevskostnader.

§ 6 VA-anslutningsavgifter

Fastigheten är inte ansluten till det kommunala vatten-och avloppssystemet. Köparen är informerad och medveten om detta och står själv alla kostnader förenade med en eventuell in-/påkoppling till det kommunala systemet.

§7 Fastighetens skick

Köparen har beretts möjlighet att noggrant undersöka fastigheten. Köparen avstår från alla anspråk mot säljaren på grund av fel eller brister i fastigheten som säljaren inte känt till.

§ 8 Skatter och avgifter

Skatter och avgifter som åvilar fastigheten, och som belöper på tiden efter att tillträde skett med äganderätt, betalas av köparen. Eventuella inkomster regleras på samma sätt.

[Handwritten signature]
GT UB

Färgelanda
kommun

Detta köpeavtal är upprättat i två likalydande exemplar, varav parterna tagit var sitt.

Färgelanda 2015-10-12

Säljare:

FÄRGELANDA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEN

Ulla Börjesson

Ordf. KS

Cecilia Trolin

Samhällsbyggnadschef

Färgelanda 2015-10-12

Köpare:

Ordförande Färgelanda Idrottsförening
Hans-Jacob Svensson, 19560516-5678

Parternas egenhändiga namnteckningar bevitnas:

Underskrift
Namnförtydligande
Underskrift
Namnförtydli

Till avtalet bifogas:

Bilaga 1; Kartbild

Bilaga 2; Utdrag från fastighetsregistret

Bilaga 3; Betalningsanvisning

Bilaga 2, Utdrag från Fastighetsregistret

FASTIGHETSREKVISIT

Äldre fastighetsregister, Taxeringsmyndigheten

24 Jun 2015

Fastighet

Fastighetsbeteckning
Färgelanda Dyrstorp 1:49
Nyckel: 1407294E
Församling
Färgelanda

Aktuellt till datum i
inskrivningsdelen
2015-06-22

Adress

Adress
Dyrstorpavallen
458 32 Färgelanda

Areal

Område	Totalareal	Dyrstorpavallen	Dyrstorpavallen
Totalt	2 5400 kvm	2 5400 kvm	

Läge, karta

Område	N. Botten (x, y)	N. Botten (x, y)	Fastighetsläge
1	6494973.9 325550.9	6493674.9 150064.5	Färgelanda
2	6495090.5 325426.5	6493785.9 149937.0	Färgelanda
3	6494911.5 325532.7	6493612.6 150069.1	Färgelanda

Lagfart

Ägare	Andel	Inskrivningsdag	Åld
212000-1421 Färgelanda Kommun 458 80 Färgelanda Ölvis 1947-12-30	1/1	1949-11-30	49/665

Tidigare lagfarna ägare

Några tidigare lagfarna ägare är ej registrerade i fastighetsregistret.

Inteckningar, Avtalsrättigheter och Anteckningar

Fastigheten är gravationsfri.

Rättigheter

Redovisning av rättigheter kan vara ofullständig.

Handwritten signatures and initials:
JBS
CT 4B

FASTIGHETSREKLISTA

Allmänna fastighetsregisteret i Färgelanda. Taxeringsuppgifter avseende

2014 (sid 2 av 3)

Andensid	Rättsförhållande	Rättighetstyp	Äldre
Ledning	Förman	Avtalsavsett	15-1M5-80/613.1

Taxeringsuppgifter

Taxeringsenhet

Specialenhet, bad-, sport- och skidbanläggning (824) 239506-6

Omfattar hel nygärdfastighet

Taxeringsenhet	däns byggnadsenhet	däns markenhet	Uppgiftår
0	0	0	2014
Taxerad ägare	Andel	Juridisk form	
212000-1421	1/1	Frimarkommunen, borgarlign	
Färgelanda Kommun			
458 80 Färgelanda			

Andel i gemensamhetsanläggningar och samfälligheter

Samfällighetsutredning ej verkställd, redovisningen av fastighetsandel i samfällighet kan vara ofullständig

Atgård

Fastighetsrättsliga åtgärder	Datum	Äldre
Avstyckning	1949-09-24	15-FÄR-572
Ägoutbyte FCG1+2+8	1950-05-20	15-FÄR-589

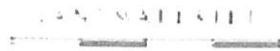
Ursprung

Färgelanda Dyrtorp 149

Tidigare beteckning

Beteckning	Omregistreringsdatum	Äldre
P-Färgelanda Dyrtorp 149	1991-05-15	1580-450

CT

Ajourförande myndighet

Lantmätningmyndighet

Lantmätare

Box 1022

406 21 Göteborg

Telefon

0771-63 63 63

Ajourförande fastighetenskrivningskontor, område

Fastighetenskrivningskontor (Uddevalla)

Postadress

Öppningstider

Telefon

Lantmätare Fastighetenskrivning

Zarhaus gränd 2

Personaltid: 09:00-12:00

0771-63 63 63

761 80 Norrtälje

451 30 Uddevalla

Lantbesiktning: 12:00-13:00

Fax: 0522-62 62 40

E-post: fastighetenskrivning.uddevalla@tm.se

CT UB

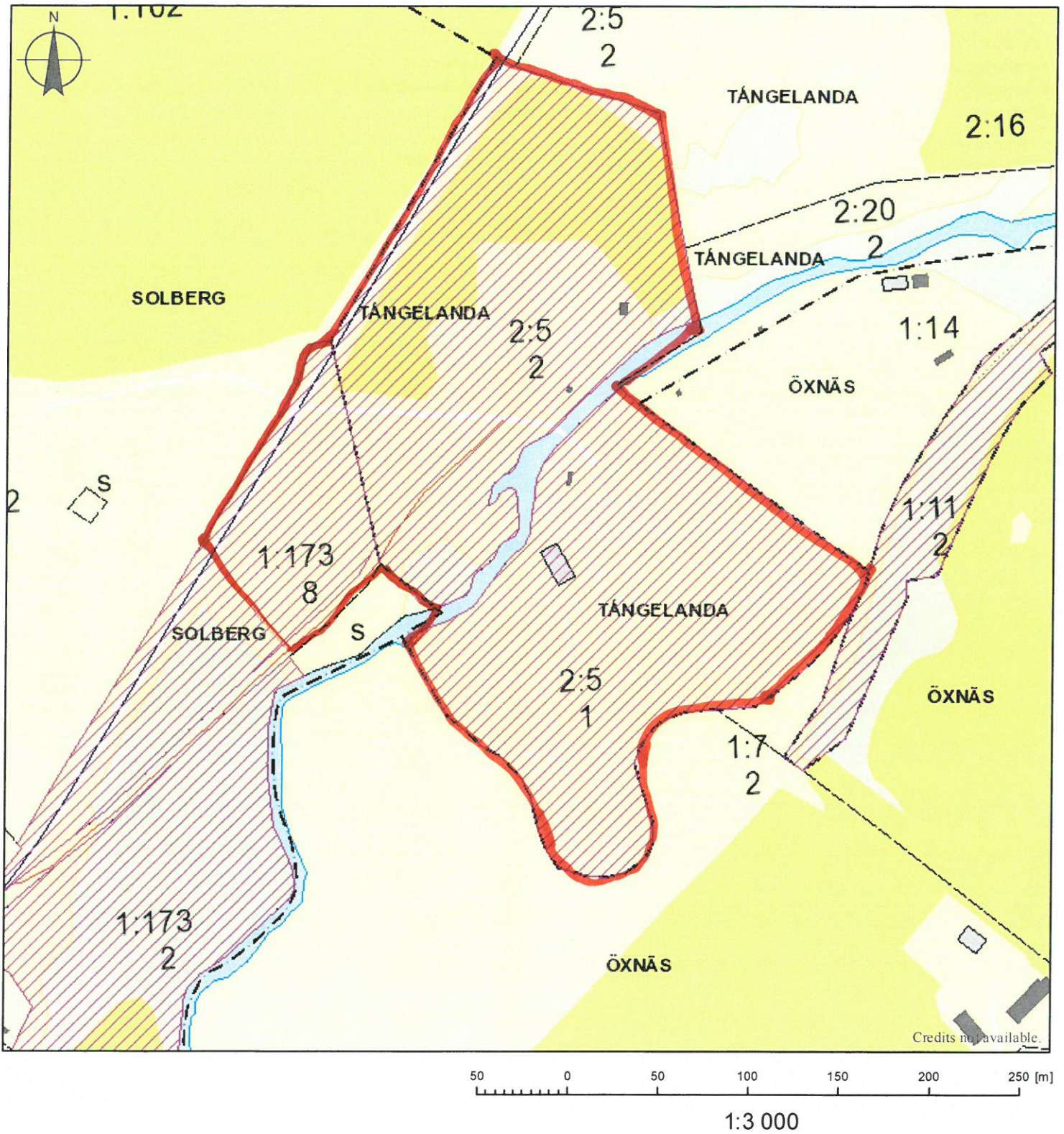
Färgelanda
kommun

Bilaga 3, Betalningsanvisningar

Köpeskillingen skall sättas in på bankgiro 890-9269, ange FIF som referens.

Betalning skall ske i samband med detta avtals undertecknande.

UT UB

Teckenförklaring

Fastigheter och samfälligheter

Fastighetsområde

Fastighetsområde,
utan identitet

Ospecifierat
område, ofta kod på
felaktig yta

Samfällighetsomr...

Samfällighetsomr...
utan identitet

Kommunägd mark

Kommunstyrelsen

KS § 2

Dnr 2018/62

Bolagsordning för Färgelanda Vatten AB - revidering

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta reviderat förslag till Bolagsordning för Färgelanda Vatten AB. Ändringarna av bolagsordningen börjar gälla från 1 april eller den senare dag då den nya bolagsordningen har godkänts av bolagsstämman för Färgelanda Vatten AB.

Med revideringen upphör tidigare antagen bolagsordning (KF 2012-06-19 § 118) för Färgelanda Vatten AB att gälla.

Yrkanden

Tommy Larsson (S) yrkar bifall till att anta reviderat förslag till Bolagsordning för Färgelanda Vatten AB.

Propositionsordning

Kommunstyrelsen godkänner att proposition ställs på yrkandet. Efter ställd proposition finner ordföranden att yrkandet bifalls.

Ärendebeskrivning

Av ägardirektivet framgår ägarens förväntningar och krav på bolaget. Bolagsordningen är aktiebolagets regelverk som tillsammans med lagstiftning anger ramarna för verksamheten.

Nuvarande Ägardirektiv och bolagsordning för Färgelanda Vatten AB antogs 2012 i samband med bildandet av bolaget samt Västvatten AB. Revidering har nu skett av båda dokumenten.

Kommunstyrelsen

Forts KS § 2

Beslutsunderlag

Ekonomikontorets tjänsteskrivelse 2018-01-10
Ledningsutskottets protokoll 2018-01-15, § 10

Ekonomichefen informerar

Skickas till
Kommunfullmäktige

Beslutet skickas till
Färgelanda Vatten AB
Kommunchefen
Ekonomichefen

Justering

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens Ledningsutskott

KLU § 10 Dnr 2018/62
Bolagsordning för Färgelanda Vatten AB - revidering

Ledningsutskottets förslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta reviderat förslag till Bolagsordning för Färgelanda Vatten AB. Ändringarna av bolagsordningen börjar gälla från 1 april eller den senare dag då den nya bolagsordningen har godkänts av bolagsstämman för Färgelanda Vatten AB.

Med revideringen upphör tidigare antagen bolagsordning (KF 2012-06-19 § 118) för Färgelanda Vatten AB att gälla.

Ärendebeskrivning

Av ägardirektivet framgår ägarens förväntningar och krav på bolaget. Bolagsordningen är aktiebolagets regelverk som tillsammans med lagstiftning anger ramarna för verksamheten.

Nuvarande Ägardirektiv och bolagsordning för Färgelanda Vatten AB antogs 2012 i samband med bildandet av bolaget samt Västvatten AB. Revidering har nu skett av båda dokumenten.

Beslutsunderlag

Ekonomikontorets tjänsteskrivelse 2018-01-10

Ekonomichefen informerar.

Skickas till kommunstyrelsen

Administrativa enheten/Ekonomienheten
Ekonomichef
Kristina Olsson
0528-56 7107
kristina.olsson@fargelanda.se

Kommunstyrelsen

Revidering Ägardirektiv och Bolagsordning Färgelanda Vatten AB

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta reviderat förslag till Ägardirektiv respektive Bolagsordning för Färgelanda Vatten AB. Ändringarna av bolagsordningen börjar gälla från 1 april eller den senare dag då det nya ägardirektivet respektive bolagsordningen har godkänts av bolagsstämman för Färgelanda Vatten AB.

Med revideringen upphör tidigare antaget ägardirektiv respektive bolagsordning (KF 2012-06-19 § 118) för Färgelanda Vatten AB att gälla.

Ärendebeskrivning

Av ägardirektivet framgår ägarens förväntningar och krav på bolaget. Bolagsordningen är aktiebolagets regelverk som tillsammans med lagstiftning anger ramarna för verksamheten.

Nuvarande Ägardirektiv och bolagsordning för Färgelanda Vatten AB antogs 2012 i samband med bildandet av bolaget samt Västvatten AB. Revidering har nu skett av båda dokumenten.

Beslutsunderlag:

Förslag till Ägardirektiv Färgelanda Vatten AB respektive Bolagsordning Färgelanda Vatten AB

Susanne Korduner
Kommunchef

Kristina Olsson
Ekonomichef

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige
Diariet

Gul text = Tillägg

Grön text = Revideringar (tidigare lydelse är i parantes)

Turkos text = Borttaget

Färgelanda Vatten AB
Org. nr. 556901-9630

Antagen vid Färgelanda Vatten AB:s (extra) bolagsstämma 2018-xx-xx.

Bolagsordning Färgelanda Vatten AB

§ 1 Firma

Bolagets firma är Färgelanda Vatten AB.

§ 2 Säte

Styrelsen skall ha sitt säte i Färgelanda kommun i Västra Götalands län.

§ 3 Föremålet för bolagets verksamhet

Bolagets verksamhet skall bestå i att äga och förvalta den allmänna VA-anläggningen i Färgelanda kommun samt därmed förenlig verksamhet.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet

Bolagets ändamål är att genom ett gemensamt bolag tillsammans med de kommunala bolag som är huvudmän för VA-anläggningarna i Munkedal, Uddevalla och **Sotenäs** kommuner svara för den allmänna vattenförsörjningen och avloppshanteringen i kommunerna.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Färgelanda kommun.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Färgelanda kommun möjlighet att ta ställning innan beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

§ 6 Aktiekapital

Aktiekapitalet skall utgöra lägst 2 500 000 kronor och högst 10 000 000 kronor.

§ 7 Aktieantal

I bolaget skall finnas lägst 2 500 aktier och högst 10 000 aktier.

§ 8 Styrelse

Styrelsen skall bestå av sju ledamöter och högst fem suppleanter.

Ledamöter och suppleanter utses för tiden från den årsstämma som följer närmast efter det att val till kommunfullmäktige förrättats intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige utser styrelsens ordförande och vice ordförande.

Bolagets styrelse äger rätt att adjungera sakkunniga med särskild kompetens inom bolagets verksamhetsområden. Sådana sakkunniga skall ej ha rösträtt utan endast yttranderätt.

§ 9 Revisor

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av årsstämman **en revisor och en suppleant. (en revisor med minst en suppleant.)**

Revisorns och **suppleants (suppleantens)** uppdrag gäller till slutet av den årsstämma som hålls under det fjärde året efter revisorsvalet.

Till revisor får även ett registrerat revisionsbolag utses.

§ 10 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets revisor skall kommunfullmäktige i Färgelanda kommun utse en lekmannarevisor och en suppleant.

§ 11 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma skall ske genom brev med posten **alternativt elektroniskt med e-post** till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 12 Ärende på årsstämma

På årsstämman ska följande ärenden förekomma till behandling:

1. Stämmans öppnande;
2. Val av ordförande vid stämman;
3. Upprättande och godkännande av röstlängd;
4. Val av en eller två justeringsmän;
5. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad;
6. Godkännande av dagordning;
7. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelsen och lekmannarevisorernas granskningsrapport;
8. Beslut om
 - a. fastställelse av resultat- och balansräkningen

- b. dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen;
 - c. ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören;
9. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorerna med suppleanter
 10. I förekommande fall val av revisor och revisorssuppleant;
 11. I förekommande fall anmälan av kommunfullmäktiges val av styrelse, ordförande samt lekmannarevisor **med suppleant;**
 12. Annat ärende som ankommer på årsstämman enligt aktiebolagslagen, bolagsordningen eller ägardirektiv.

§ 13 Bolagsstämmans kompetens

Beslut i följande frågor skall alltid fattas av bolagsstämman.

1. Årligt fastställande av handlingsprogram med strategiska mål för de närmaste tre åren;
2. Fastställande av budgeten för verksamheten;
3. Ram för upptagande av krediter;
4. Ställande av säkerhet;
5. Bildande av bolag;
6. Köp eller försäljning av bolag eller andel i sådant;
7. Förändring av aktiekapitalet
8. Köp eller försäljning av fast egendom överstigande ett belopp av 3 MKR (tre miljoner kronor) per tillfälle;
9. Andra köp, förvärv eller upplåtelse än som nämnts ovan överstigande ett värde av 3 MRK (tre miljoner kronor) per tillfälle;
10. Beslut i annat ärende av principiell betydelse eller annars av större vikt.

§ 14 Räkenskapsår

Kalenderår skall vara bolagets räkenskapsår.

§ 15 Firmateckning

Bolagets firma tecknas av den eller dem bland styrelsens ledamöter och suppleanter som styrelsen därtill utser. Styrelsen äger även rätt att bemyndiga annan än styrelseledamot eller suppleant att teckna firman. Sådant bemyndigande får **avse endast (endast avse)** två personer i förening.

Hembud

Hembudsskyldighet

Har en aktie övergått från en aktieägare till en person som inte är aktieägare i bolaget har övriga aktieägare rätt att lösa aktien. Lösningrätten skall kunna utnyttjas även för ett mindre antal aktier än erbjudandet omfattar. Den nye ägaren av aktien ska genast skriftligen anmäla övergången till aktiebolagets styrelse. Han ska också visa på vilket

sätt han har fått äganderätt till aktien. När anmälan om en akties övergång har gjorts ska styrelsen genast skriftligen meddela detta till varje lösningsberättigad vars postadress är känd för aktiebolaget. Styrelsen ska uppmana de lösningsberättigade att skriftligen framställa lösningsanspråk hos aktiebolaget, senast två månader räknat från anmälan hos styrelsen om övergången.

Företräde mellan flera lösningsberättigade

Anmäler sig fler än en lösningsberättigad ska samtliga aktier så långt det är möjligt fördelas mellan de lösningsberättigade i förhållande till deras tidigare innehav av aktier i aktiebolaget. Återstående aktier fördelas genom lottning av aktiebolagets styrelse eller, om någon lösningsberättigad begär det, av notarius publicus.

Lösenbelopp och betalning

Har en aktie som är underkastad lösningsrätt överlåtit mot vederlag ska lösenbeloppet motsvara vederlaget om inte särskilda skäl föranleder annat. Lösenbeloppet ska erläggas inom en månad från den tidpunkt lösenbeloppet blev bestämt.

Tvist

Talan i en fråga om hembud måste väckas inom två månader från den dag då lösningsanspråket framställdes hos aktiebolaget.

§ 16 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Färgelanda kommun äger ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av lagstadgad sekretess.

§ 17 Insyn i entreprenader

Bolaget ska tillförsäkra allmänheten insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får inte ändras utan att fullmäktige i Färgelanda kommun godkänt ändringen.

Färgelanda Vatten AB
Org. nr. 556901-9630

Antagen vid Färgelanda Vatten AB:s (extra) bolagsstämma 2018-xx-xx.

Bolagsordning Färgelanda Vatten AB

§ 1 Firma

Bolagets firma är Färgelanda Vatten AB.

§ 2 Säte

Styrelsen skall ha sitt säte i Färgelanda kommun i Västra Götalands län.

§ 3 Föremålet för bolagets verksamhet

Bolagets verksamhet skall bestå i att äga och förvalta den allmänna VA-anläggningen i Färgelanda kommun samt därmed förenlig verksamhet.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet

Bolagets ändamål är att genom ett gemensamt bolag tillsammans med de kommunala bolag som är huvudmän för VA-anläggningarna i Munkedal, Uddevalla och Sotenäs kommuner svara för den allmänna vattenförsörjningen och avloppshanteringen i kommunerna.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Färgelanda kommun.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Färgelanda kommun möjlighet att ta ställning innan beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

§ 6 Aktiekapital

Aktiekapitalet skall utgöra lägst 2 500 000 kronor och högst 10 000 000 kronor.

§ 7 Aktieantal

I bolaget skall finnas lägst 2 500 aktier och högst 10 000 aktier.

§ 8 Styrelse

Styrelsen skall bestå av sju ledamöter och högst fem suppleanter.

Ledamöter och suppleanter utses för tiden från den årsstämma som följer närmast efter det att val till kommunfullmäktige förrättats intill slutet av den årsstämma som följer

efter nästa val till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige utser styrelsens ordförande och vice ordförande.

Bolagets styrelse äger rätt att adjungera sakkunniga med särskild kompetens inom bolagets verksamhetsområden. Sådana sakkunniga skall ej ha rösträtt utan endast yttranderätt.

§ 9 Revisor

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av årsstämman en revisor och en suppleant.

Revisorns och suppleants uppdrag gäller till slutet av den årsstämma som hålls under det fjärde året efter revisorsvalet.

Till revisor får även ett registrerat revisionsbolag utses.

§ 10 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets revisor skall kommunfullmäktige i Färgelanda kommun utse en lekmannarevisor och en suppleant.

§ 11 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma skall ske genom brev med posten alternativt elektroniskt med e-post till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 12 Ärende på årsstämma

På årsstämman ska följande ärenden förekomma till behandling:

1. Stämmans öppnande;
2. Val av ordförande vid stämman;
3. Upprättande och godkännande av röstlängd;
4. Val av en eller två justeringsmän;
5. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad;
6. Godkännande av dagordning;
7. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelsen och lekmannarevisorernas granskningsrapport;
8. Beslut om
 - a. fastställelse av resultat- och balansräkningen
 - b. dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen;
 - c. ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören;
9. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorerna med suppleanter
10. I förekommande fall val av revisor och revisorssuppleant;
11. I förekommande fall anmälan av kommunfullmäktiges val av styrelse, ordförande samt lekmannarevisor med suppleant;

12. Annat ärende som ankommer på årsstämman enligt aktiebolagslagen, bolagsordningen eller ägardirektiv.

§ 13 Bolagsstämmans kompetens

Beslut i följande frågor skall alltid fattas av bolagsstämman.

1. Årligt fastställande av handlingsprogram med strategiska mål för de närmaste tre åren;
2. Fastställande av budgeten för verksamheten;
3. Ram för upptagande av krediter;
4. Ställande av säkerhet;
5. Bildande av bolag;
6. Köp eller försäljning av bolag eller andel i sådant;
7. Förändring av aktiekapitalet
8. Köp eller försäljning av fast egendom överstigande ett belopp av 3 MKR (tre miljoner kronor) per tillfälle;
9. Andra köp, förvärv eller upplåtelser än som nämnts ovan överstigande ett värde av 3 MRK (tre miljoner kronor) per tillfälle;
10. Beslut i annat ärende av principiell betydelse eller annars av större vikt.

§ 14 Räkenskapsår

Kalenderår skall vara bolagets räkenskapsår.

§ 15 Firmateckning

Bolagets firma tecknas av den eller dem bland styrelsens ledamöter och suppleanter som styrelsen därtill utser. Styrelsen äger även rätt att bemyndiga annan än styrelseledamot eller suppleant att teckna firman. Sådant bemyndigande får avse endast två personer i förening.

§ 16 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Färgelanda kommun äger ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrig inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av lagstadgad sekretess.

§ 17 Insyn i entreprenader

Bolaget ska tillförsäkra allmänheten insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får inte ändras utan att fullmäktige i Färgelanda kommun godkänt ändringen.

Kommunstyrelsen

KS § 3

Dnr 2018/62

Ägardirektiv för Färgelanda Vatten AB - revidering

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta reviderat förslag till Ägardirektiv för Färgelanda Vatten AB. Ändringarna av ägardirektiven börjar gälla från 1 april eller den senare dag då det nya ägardirektivet har godkänts av bolagsstämman för Färgelanda Vatten AB.

Med revideringen upphör tidigare antagna ägardirektiv (KF 2012-06-19 § 118) för Färgelanda Vatten AB att gälla.

Yrkanden

Tommy Larsson (S) yrkar bifall till att anta reviderat förslag till Ägardirektiv för Färgelanda Vatten AB.

Propositionsordning

Kommunstyrelsen godkänner att proposition ställs på yrkandet. Efter ställd proposition finner ordföranden att yrkandet bifalls.

Ärendebeskrivning

Av ägardirektivet framgår ägarens förväntningar och krav på bolaget. Bolagsordningen är aktiebolagets regelverk som tillsammans med lagstiftning anger ramarna för verksamheten.

Nuvarande Ägardirektiv och bolagsordning för Färgelanda Vatten AB antogs 2012 i samband med bildandet av bolaget samt Västvatten AB. Revidering har nu skett av båda dokumenten.

Kommunstyrelsen

Forts KS § 3

Beslutsunderlag

Ekonomikontorets tjänsteskrivelse 2018-01-10
Ledningsutskottets protokoll 2018-01-15, § 11

Ekonomichefen informerar

Skickas till
Kommunfullmäktige

Beslutet skickas till
Färgelanda Vatten AB
Kommunchefen
Ekonomichefen

Justering

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens Ledningsutskott

KLU § 11

Dnr 2018/62

Ägardirektiv för Färgelanda Vatten AB - revidering

Ledningsutskottets förslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta reviderat förslag till Ägardirektiv för Färgelanda Vatten AB. Ändringarna av ägardirektiven börjar gälla från 1 april eller den senare dag då det nya ägardirektivet har godkänts av bolagsstämman för Färgelanda Vatten AB.

Med revideringen upphör tidigare antagna ägardirektiv (KF 2012-06-19 § 118) för Färgelanda Vatten AB att gälla.

Ärendebeskrivning

Av ägardirektivet framgår ägarens förväntningar och krav på bolaget. Bolagsordningen är aktiebolagets regelverk som tillsammans med lagstiftning anger ramarna för verksamheten.

Nuvarande Ägardirektiv och bolagsordning för Färgelanda Vatten AB antogs 2012 i samband med bildandet av bolaget samt Västvatten AB. Revidering har nu skett av båda dokumenten.

Beslutsunderlag

Ekonomikontorets tjänsteskrivelse 2018-01-10

Ekonomichefen informerar.

Skickas till kommunstyrelsen

Administrativa enheten/Ekonomienheten
Ekonomichef
Kristina Olsson
0528-56 7107
kristina.olsson@fargelanda.se

Kommunstyrelsen

Revidering Ägardirektiv och Bolagsordning Färgelanda Vatten AB

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta reviderat förslag till Ägardirektiv respektive Bolagsordning för Färgelanda Vatten AB. Ändringarna av bolagsordningen börjar gälla från 1 april eller den senare dag då det nya ägardirektivet respektive bolagsordningen har godkänts av bolagsstämman för Färgelanda Vatten AB.

Med revideringen upphör tidigare antaget ägardirektiv respektive bolagsordning (KF 2012-06-19 § 118) för Färgelanda Vatten AB att gälla.

Ärendebeskrivning

Av ägardirektivet framgår ägarens förväntningar och krav på bolaget. Bolagsordningen är aktiebolagets regelverk som tillsammans med lagstiftning anger ramarna för verksamheten.

Nuvarande Ägardirektiv och bolagsordning för Färgelanda Vatten AB antogs 2012 i samband med bildandet av bolaget samt Västvatten AB. Revidering har nu skett av båda dokumenten.

Beslutsunderlag:

Förslag till Ägardirektiv Färgelanda Vatten AB respektive Bolagsordning Färgelanda Vatten AB

Susanne Korduner
Kommunchef

Kristina Olsson
Ekonomichef

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige
Diariet

Gul text = Tillägg

Grön text = Revideringar (tidigare lydelse är i parentes)

Turkos text = Borttaget

Ägardirektiv för Färgelanda Vatten AB (556901-9630)

Antagna av kommunfullmäktige i Färgelanda kommun 2018-xx-xx och av bolagsstämman 2018-xx-xx (för verksamheten i Färgelanda Vatten AB, nedan kallat bolaget, antagna av kommunfullmäktige i Färgelanda kommun, nedan kallat kommunen, den [infoga] 2012.)

1. Bolaget som organ för kommunal VA-verksamhet

Bolaget är helägt av Färgelanda kommun. Bolaget är organ för kommunens VA-verksamhet och således underordnat Färgelanda kommun. Bolaget står i sin verksamhet under kommunstyrelsens uppsikt och har att följa av bolagsstämman utfärdade direktiv (följa av kommunfullmäktige och av kommunstyrelsen med stöd av delegation utfärdade direktiv). De utfärdade direktiven har i sin tur beslutats av kommunfullmäktige.

Förutom genom lag och författning regleras bolagets verksamhet och bolagets förhållande till kommunen och till övriga koncernbolag genom

- a) Gällande bolagsordning,
- b) Gällande ägardirektiv,
- c) Den vid var tid av Färgelanda kommun i översiktsplaneringen fastställda samhällsbyggnadsstrategin, av fullmäktige och av kommunstyrelse enligt ovan utfärdade särskilda direktiv
- d) Förekommande avtal mellan kommunen och bolaget och
- e) Förekommande avtal mellan bolaget och dess dotterbolag och intressebolag.

Kommunens direktivrätt

Det ankommer på bolagets styrelse och verkställande direktör att följa av kommunen utfärdade direktiv om de ej står i strid mot tvingande bestämmelser i aktiebolagslagen eller annan lag eller författning.

Kommunens samhällsbyggnadsstrategi

Bolagets styrelse och verkställande direktör skall följa den vid var tid gällande samhällsbyggnadsstrategin som fastställts i gällande översiktsplan för kommunen.

2. Kommunens uppsikts (tillsyns) - och styrningsfunktion

Bolagets verksamhet står under uppsikt av kommunstyrelsen och kommunstyrelsen utövar kommunens styrningsfunktion över bolaget i de avseenden som följer av kommunallagen samt i de avseenden som anges i kommunstyrelsereglementet. Bolaget är medvetet om att kommunstyrelsen i årliga beslut ska pröva om den

verksamhet som bolaget bedrivit under föregående kalenderår varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Bolaget skall löpande ge kommunstyrelsen den information och tillställa dem de handlingar som de begär samt som följer av uttryckliga regler eller föreskrifter i lag, bolagsordning, ägardirektiv, bolagspolicy eller gällande styrprinciper för Färgelanda kommun. Informationen skall lämnas genom att bolaget löpande tillställer kommunstyrelsen handlingar och lämnar information. Karaktären och omfattningen av den fortlöpande informationen skall fastställas efter samråd mellan kommunstyrelsen och bolagets styrelse.

Kommunstyrelsens granskningsrätt och bolagets informationsskyldighet omfattar ej handling eller förhållande för vilket gäller sekretess enligt lag.

3. Föremålet för bolagets verksamhet

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga och förvalta den allmänna VA-anläggningen i Färgelanda kommun samt att tillhandahålla tjänster som har anknytning till denna verksamhet.

Bolaget får ej driva verksamhet eller vidta åtgärd som ej är förenlig med kommunal kompetens.

4. Ändamålet med bolagets verksamhet

Ändamålet med bolagets verksamhet är att sörja för den allmänna vatten- och avloppsverksamheten i Färgelanda kommun. Bolaget ska upplåta till Västvatten AB, delägt tillsammans med Uddevalla, Munkedals och Sotenäs kommuner, att sköta driften av anläggningen. (tillsammans med anläggningsbolag som är huvudmän för VA-anläggningarna i Uddevalla och Färgelanda kommuner svara för den allmänna vattenförsörjningen och avloppshanteringen i kommunerna)

5. Grundläggande principer för bolagets verksamhet

Bolaget ska drivas med iakttagande av självkostnads- och likställighetsprinciperna som de är uttryckta i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Bolagets verksamhet ska finansieras via taxor, som beslutas av fullmäktige i Färgelanda kommun.

Ansvar för bolagets organisation och förvaltning åvilar enligt aktiebolagslagen bolagets styrelse. Styrelsen har att utforma organisationen så att de bästa förutsättningarna för bolagets ändamål och mål tillgodoses.

Bolaget skall drivas enligt affärsmässiga marknadsorienterade grunder under iakttagande av det kommunala ändamålet med verksamheten och de kommunrättsliga principer som framgår av dessa direktiv.

Syftet med att driva verksamheten i bolagsform är att åstadkomma effektivitetsvinster till gagn för dem som utnyttjar bolagets tjänster utan att detta går ut över den totala kommunala organisationen. Bolaget kan därför inte tillåtas att optimera effektiviteten i

sin verksamhet om detta medför nackdelar för den kommunala organisationen i dess helhet som överväger fördelarna för bolaget. Kommunen och bolaget skall därför i samråd söka lösningar som tillgodoser båda dessa intressen.

Skulle bolaget likvideras skall dess behållna tillgångar tillfalla Färgelanda kommun.

6. Bolagets organisation

Ansvar för bolagets organisation och förvaltning åvilar enligt aktiebolagslagen bolagets styrelse. Styrelsen har att utforma organisationen så att de bästa förutsättningarna för bolagets ändamål tillgodoses.

7. Bolagets medverkan i krisledningsarbete

Bolaget ska, som en del av den kommunala organisationen, aktivt delta i och bidra med resurser och kompetens i kommunens krisledningsarbete, innefattande planeringen och genomförandet av krisledningsarbete.

Omfattningen av bolagets fortlöpande deltagande i kommunens krisledningsarbete ska fastställas efter samråd mellan kommunstyrelsen och bolagets styrelse.

Kommunövergripande uppgifter

Bolaget skall såsom en del av den kommunala organisationen aktivt delta i och bidra med resurser och kompetens i kommunens krisledningsarbete, innefattande planeringen och genomförandet av krisledningsarbete.

Karaktären och omfattningen av bolagets fortlöpande deltagande i kommunens krisledningsarbete skall fastställas efter samråd mellan kommunstyrelsen och bolagets styrelse.

Självkostnads- och lokaliseringsprincipen

Enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster kan en kommun bedriva VA-verksamhet i samverkan med andra kommuner utan att komma i konflikt med lokaliseringsprincipen eller självkostnadsprincipen. Bestämmelsen gäller även för kommunala bolag, oaktat om de är helägda eller delvis ägda av kommunen.

8. Underställningsplikt

Kommunfullmäktige ska innan beslut av bolagets styrelse fattas (fattas av bolaget), beredas möjlighet att ta ställning till ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Av bolagsordningen framgår att vissa beslut i bolaget fattas av bolagsstämman. En fråga som faller utanför uppräknningen i bolagsordningen kan trots detta vara en sådan fråga som kräver ställningstagande enligt denna punkt. Skulle olika meningar uppkomma i styrelsen om fråga är av sådant slag att den ska underställas fullmäktige, ska samråd ske med kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktiges godkännande ska inhämtas såvitt avser:

- a) Planer på ny eller ändrad inriktning på bolagets inriktning
- b) Bildande eller förvärv av dotterföretag (mer än 50 % av aktierna)

- c) Bildande eller förvärv av intresseföretag
- d) Investeringar avseende enskilt objekt överstigande 3 MKR (tre miljoner kronor) eller under ett räkenskapsår överstigande bolagets egna kapital (eget kapital och obeskattade reserver).

a) (Införande och ändring av taxor och principer för taxor och andra normbeslut om införandet eller ändringen är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt eller om så följer av lag.

b) Ändring av bolagsordningen

c) Förändring av aktiekapitalet

d) Planer på ny eller ändrad inriktning av bolagets verksamhet

e) Bildande eller förvärv av dotterföretag (mer än 50 % av aktierna)

f) Bildande eller förvärv av andel i intresseföretag)

För investeringar gäller följande:

Investeringar avseende enskilt objekt eller under ett räkenskapsår överstigande bolagets egna kapital (eget kapital och obeskattade reserver) skall godkännas av kommunfullmäktige.

9. Budget och verksamhetsplan

Bolaget ska årligen fastställa verksamhetsplan för de närmaste tre verksamhetsåren (räkenskapsåren), varav det första detaljplaneras och budgeteras. Verksamhetsplan och budget ska delges kommunstyrelsen enligt en årligen fastställd tidsplan.

Bolaget skall löpande delge kommunen tertialrapport innefattande balans- och resultatrapport samt kontrollrapport avseende bolagets ekonomiska resultat och ställning.

Avkastningskrav

De av Färgelanda kommun helägda bolaget Färgelanda Vatten AB åsätts årligen ett avkastningskrav såsom borgensavgift för given säkerhet för bolagets investeringsvolym. Kommunen skall för bolaget årligen i samband med upprättandet av bolagets årsredovisning beredas tillfälle att ta ställning i dessa frågor innan slutlig årsredovisning upprättas.

10. Informationsskyldighet

Bolaget ska hålla kommunstyrelsen väl informerad om sin verksamhet.

Det åligger bolaget att till kommunstyrelsen snarast översända

- a) Protokoll från årsstämma och bolagsstämma
- b) Protokoll från styrelsesammanträde
- c) Bolagets årsredovisning
- d) Revisionsberättelse
- e) Bolagets delårsrapport inklusive balans- och resultatrapport (tertialrapport inkl balans-, resultat- och kontrollrapport)
- f) Arbetsordning för styrelsen
- g) VD-instruktion

- h) Annan handling av särskild betydelse för kommunstyrelsens uppsiktsplikt (tillsynsplikt) och styrningsfunktion.

Skyldigheten att informera kommunstyrelsen omfattar inte uppgift som omfattas av lagstadgad sekretess (Innehåller protokoll som skall översändas till kommunstyrelsen uppgift av sådant slag att bolaget ej är skyldigt att tillhandahålla allmänheten handling vari uppgiften återfinns äger bolaget utesluta uppgiften). Bolaget äger i sådant fall rätt att utesluta uppgiften. I översänt material ska framgå att sådan åtgärd vidtagits.

11. Årsstämma och bolagsstämma

Bolaget ska senast under mars månad varje år hålla årsstämma, varvid de ärenden som följer av aktiebolagslagen, bolagsordningen och ägardirektiv ska behandlas.

Av bolagsordningen framgår hur kallelse till bolagsstämma ska ske. Information om bolagsstämman med angivande av tid och plats samt dagordning ska publiceras på bolagets hemsida senast två veckor i förväg. Samma information ska inom samma tid tillställas kommunen för möjliggörande av publicering på kommunens hemsida.

Till årsstämman och bolagsstämma skall bolagets styrelse kalla kommunens ägarrepresentant.

12. Information och ägardialog

Ägaren ska fortlöpande hållas informerad om bolaget och dess verksamhet. Bolaget ska initiera möten med kommunen om omständigheterna så påkallar.

Bolagets styrelse, VD och andra nyckelpersoner i bolaget ska delta vid möte med företrädare för kommunen minst två gånger per år. Kommunen kallar till sådant möte.

13. Arbetsordning för styrelsen

Styrelsen ska årligen utarbeta och fastställa en skriftlig arbetsordning för sitt arbete.

Allmänhetens rätt att ta del av bolagets handlingar

Bolaget skall tillhandahålla allmänna handlingar i överensstämmelse med de regler som följer av kommunallagen, offentlighets- och sekretesslagstiftning, bolagsordning och dessa ägardirektiv.

14. Suppleanters inträde

För suppleanters inträde ska gälla den ordning som bestämts av fullmäktige vid valet av ledamöter och suppleanter. (För suppleanters inträde i styrelsen gäller vad som sagts i bolagsordningen. Finns ej sådan föreskrift skall ordningen för suppleanters inträde i kommunens nämnder tillämpas.)

Suppleant ska alltid kallas till sammanträde.

Suppleant har rätt att närvara och yttra sig vid styrelsesammanträde även om denne inte ersätter ledamot.

Närvarande suppleant som inte ersätter ledamot har att iaktta motsvarande tystnadsplikt som gäller för ledamot.

15. Instruktion för verkställande direktör

Styrelsen har enligt aktiebolagslagen att meddela riktlinjer och anvisningar för verkställande direktörens handhavande av den löpande förvaltningen. Sådana riktlinjer och anvisningar ska utformas skriftligt i instruktion för verkställande direktören.

Styrelsen ska fortlöpande ompröva VD-instruktionen med hänsyn till ändrade förhållanden (Styrelsen skall tillse att instruktion omprövas mot bakgrund av ändrade förhållanden och vunna erfarenheter). I instruktionen ska anges de inom bolaget förekommande ärenden som med hänsyn till arten och omfattningen av bolagets verksamhet är att hänföra till löpande förvaltning och således omfattas av verkställande direktörens kompetens.

I instruktionen ska anges i vilken omfattning VD skall anmäla till styrelsen vilka beslut denne fattat. De sålunda anmälda besluten ska tas upp i styrelsens protokoll.

Bolaget skall tillställa kommunstyrelsen kopia av upprättad instruktion för verkställande direktören.

16. Arkivfrågor

Bolaget har att följa kommunens arkivreglemente. Arkivmyndighet är kommunstyrelsen i Färgelanda kommun.

17. Taxa för utlämnande av allmänna handlingar

Bolaget ska anta och vidmakthålla en taxa för utlämnande av allmänna handlingar. Taxan ska motsvara den som tillämpas av Färgelanda kommun.

18. Förvaltningsberättelsens innehåll

Bolagets styrelse ska i förvaltningsberättelsen, utöver vad aktiebolagslagen och årsredovisningslagen i detta avseende stadgar, redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det kommunala ändamålet med detsamma och av kommunen uppställda mål.

Uttalandet ska vara så utformat att det kan läggas till grund för lekmannarevisorns granskning liksom för kommunstyrelsens uppsikt och beslut enligt 6 kap. 1 och 1 a §§ kommunallagen.

19. Granskningsrapport

Det åligger bolagets lekmannarevisor att årligen i sin granskningsrapport särskilt yttra sig om huruvida bolaget bedrivits på ett ändamålsenligt sätt utifrån det syfte som angetts i bolagsordningen och i detta ägardirektiv, liksom de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten.

Lekmannarevisorn ska snarast uppmärksamma kommunstyrelsen på om bolaget brister i de avseenden som nämns i första stycket.

Revision

Bolagets revisorer skall utöver vad aktiebolagslagen stadgar mot bakgrund av det kommunala syftet med bolagets verksamhet pröva huruvida denna utövats på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Revisionsberät-

telsen skall innehålla uttalande om hur denna prövning utfallit (och om bolagets utveckling mot bakgrund av uppställda mål).

Ägardirektiv för Färgelanda Vatten AB (556901-9630)

Antagna av kommunfullmäktige i Färgelanda kommun 2018-xx-xx och av bolagsstämman 2018-xx-xx

1. Bolaget som organ för kommunal VA-verksamhet

Bolaget är helägt av Färgelanda kommun. Bolaget är organ för kommunens VA-verksamhet och således underordnat Färgelanda kommun. Bolaget står i sin verksamhet under kommunstyrelsens uppsikt och har att följa av bolagsstämman utfärdade direktiv. De utfärdade direktiven har i sin tur beslutats av kommunfullmäktige.

Förutom genom lag och författning regleras bolagets verksamhet och bolagets förhållande till kommunen och till övriga koncernbolag genom

- a) Gällande bolagsordning,
- b) Gällande ägardirektiv,
- c) Den vid var tid av Färgelanda kommun i översiktsplaneringen fastställda samhällsbyggnadsstrategin,
- d) Förekommande avtal mellan kommunen och bolaget och
- e) Förekommande avtal mellan bolaget och dess dotterbolag och intressebolag.

2. Kommunens uppsikts - och styrningsfunktion

Bolagets verksamhet står under uppsikt av kommunstyrelsen. Bolaget är medvetet om att kommunstyrelsen i årliga beslut ska pröva om den verksamhet som bolaget bedrivit under föregående kalenderår varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

3. Föremålet för bolagets verksamhet

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga och förvalta den allmänna VA-anläggningen i Färgelanda kommun samt att tillhandahålla tjänster som har anknytning till denna verksamhet.

Bolaget får ej vidta åtgärd som ej är förenlig med kommunal kompetens.

4. Ändamålet med bolagets verksamhet

Ändamålet med bolagets verksamhet är att sörja för den allmänna vatten- och avloppsverksamheten i Färgelanda kommun. Bolaget ska upplåta till Västvatten AB, delägt tillsammans med Uddevalla, Munkedals och Sotenäs kommuner, att sköta driften av anläggningen.

5. Grundläggande principer för bolagets verksamhet

Bolaget ska drivas med iakttagande av självkostnads- och likställighetsprinciperna som de är uttryckta i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Bolagets verksamhet ska finansieras via taxor, som beslutas av fullmäktige i Färgelanda kommun.

6. Bolagets organisation

Ansvar för bolagets organisation och förvaltning åvilar enligt aktiebolagslagen bolagets styrelse. Styrelsen har att utforma organisationen så att de bästa förutsättningarna för bolagets ändamål tillgodoses.

7. Bolagets medverkan i krisledningsarbete

Bolaget ska, som en del av den kommunala organisationen, aktivt delta i och bidra med resurser och kompetens i kommunens krisledningsarbete, innefattande planeringen och genomförandet av krisledningsarbete.

Omfattningen av bolagets fortlöpande deltagande i kommunens krisledningsarbete ska fastställas efter samråd mellan kommunstyrelsen och bolagets styrelse.

8. Underställningsplikt

Kommunfullmäktige ska innan beslut av bolagets styrelse fattas, beredas möjlighet att ta ställning till ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Av bolagsordningen framgår att vissa beslut i bolaget fattas av bolagsstämman. En fråga som faller utanför uppräkningsdelen i bolagsordningen kan trots detta vara en sådan fråga som kräver ställningstagande enligt denna punkt. Skulle olika meningar uppkomma i styrelsen om fråga är av sådant slag att den ska underställas fullmäktige, ska samråd ske med kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktiges godkännande ska inhämtas såvitt avser:

- a) Planer på ny eller ändrad inriktning på bolagets inriktning
- b) Bildande eller förvärv av dotterföretag (mer än 50 % av aktierna)
- c) Bildande eller förvärv av intresseföretag
- d) Investeringar avseende enskilt objekt överstigande 3 MKR (tre miljoner kronor) eller under ett räkenskapsår överstigande bolagets egna kapital (eget kapital och obeskattade reserver).

9. Budget och verksamhetsplan

Bolaget ska årligen fastställa verksamhetsplan för de närmaste tre verksamhetsåren, varav det första detaljplaneras och budgeteras. Verksamhetsplan och budget ska delges kommunstyrelsen enligt en årligen fastställd tidsplan.

10. Informationsskyldighet

Bolaget ska hålla kommunstyrelsen väl informerad om sin verksamhet.

Det åligger bolaget att till kommunstyrelsen snarast översända

- a) Protokoll från årsstämma och bolagsstämma
- b) Protokoll från styrelsesammanträde
- c) Bolagets årsredovisning
- d) Revisionsberättelse
- e) Bolagets delårsrapport inklusive balans- och resultatrapport
- f) Arbetsordning för styrelsen
- g) VD-instruktion
- h) Annan handling av särskild betydelse för kommunstyrelsens uppsiktsplikt och styrningsfunktion.

Skyldigheten att informera kommunstyrelsen omfattar inte uppgift som omfattas av lagstadgad sekretess. Bolaget äger i sådant fall rätt att utesluta uppgiften. I översänt material ska framgå att sådan åtgärd vidtagits.

11. Årsstämma och bolagsstämma

Bolaget ska senast under mars månad varje år hålla årsstämma, varvid de ärenden som följer av aktiebolagslagen, bolagsordningen och ägardirektiv ska behandlas.

Av bolagsordningen framgår hur kallelse till bolagsstämma ska ske. Information om bolagsstämman med angivande av tid och plats samt dagordning ska publiceras på bolagets hemsida senast två veckor i förväg. Samma information ska inom samma tid tillställas kommunen för möjliggörande av publicering på kommunens hemsida.

12. Information och ägardialog

Ägaren ska fortlöpande hållas informerad om bolaget och dess verksamhet. Bolaget ska initiera möten med kommunen om omständigheterna så påkallar.

Bolagets styrelse, VD och andra nyckelpersoner i bolaget ska delta vid möte med företrädare för kommunen minst två gånger per år. Kommunen kallar till sådant möte.

13. Arbetsordning för styrelsen

Styrelsen ska årligen utarbeta och fastställa en skriftlig arbetsordning för sitt arbete.

14. Suppleanters inträde

För suppleanters inträde ska gälla den ordning som bestämts av fullmäktige vid valet av ledamöter och suppleanter.

Suppleant ska alltid kallas till sammanträde.

Suppleant har rätt att närvara och yttra sig vid styrelsesammanträde även om denne inte ersätter ledamot.

Närvarande suppleant som inte ersätter ledamot har att iaktta motsvarande tystnadsplikt som gäller för ledamot.

15. Instruktion för verkställande direktör

Styrelsen har enligt aktiebolagslagen att meddela riktlinjer och anvisningar för verkställande direktörens handhavande av den löpande förvaltningen. Sådana riktlinjer och anvisningar ska utformas skriftligt.

Styrelsen ska fortlöpande ompröva VD-instruktionen med hänsyn till ändrade förhållanden. I instruktionen ska anges de inom bolaget förekommande ärenden som med hänsyn till arten och omfattningen av bolagets verksamhet är att hänföra till löpande förvaltning och således omfattas av bolagsstämmans kompetens.

I instruktionen ska anges i vilken omfattning VD skall anmäla till styrelsen vilka beslut denne fattat. De sålunda anmälda besluten ska tas upp i styrelsens protokoll.

16. Arkivfrågor

Bolaget har att följa kommunens arkivreglemente. Arkivmyndighet är kommunstyrelsen i Färgelanda kommun.

17. Taxa för utlämnande av allmänna handlingar

Bolaget ska anta och vidmakthålla en taxa för utlämnande av allmänna handlingar. Taxan ska motsvara den som tillämpas av Färgelanda kommun.

18. Förvaltningsberättelsens innehåll

Bolagets styrelse ska i förvaltningsberättelsen, utöver vad aktiebolagslagen och årsredovisningslagen i detta avseende stadgar, redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det kommunala ändamålet med detsamma.

Uttalandet ska vara så utformat att det kan läggas till grund för lekmannarevisorns granskning liksom för kommunstyrelsens uppsikt och beslut enligt 6 kap. 1 och 1 a §§ kommunallagen.

19. Granskningsrapport

Det åligger bolagets lekmannarevisor att årligen i sin granskningsrapport särskilt yttra sig om huruvida bolaget bedrivits på ett ändamålsenligt sätt utifrån det syfte som

angetts i bolagsordningen och i detta ägardirektiv, liksom de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten.

Lekmannarevisorn ska snarast uppmärksamma kommunstyrelsen på om bolaget brister i de avseenden som nämns i första stycket.

Kommunstyrelsen

KS § 4

Dnr 2017/594

Delårsrapport 2017 för Norra Älvsborgs Räddningsförbund (NÄRF)

Handlingar: TU, delårsrapport, granskningsrapport, revisionsrapport

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna delårsrapporten och lägga den till handlingarna.

Ärendebeskrivning

NÄRF har inkommit med delårsrapport per 31 augusti 2017. Periodens resultat uppgår till - 1 372 tkr inklusive sotning och - 888 tkr exklusive sotning.

Revisorernas uppgift är att bedöma om resultatet i delårsrapporten är rättvisande och förenligt med de beslutade målen i verksamhetsplanen och handlingsprogrammet för ekonomi och verksamhet och som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska även bedöma om det är troligt att ett balanserat resultat kommer att uppnås vid årets slut och om styrningen är tillräcklig. Med utgångspunkt från revisorernas samlade granskning har revisorerna gjort nedanstående bedömningar:

Delårsrapporten bedöms i allt väsentligt vara rättvisande och upprättad enligt god redovisningssed.

Det finansiella resultatet bedöms vara förenligt med beslutade finansiella mål och lagstadgat balanskrav.

Delårsrapporten innehåller en redovisning av förbundets mål, som är förenliga med budget och verksamhetsplan 2017 samt mål och verksamhetsuppdrag. Graden av måluppfyllelse varierar, men avvikelserna förklaras kortfattat.

Revisorerna bedömer att delårsrapporten uppfyller syftet att ge direktionen och medlemmarna möjlighet att använda den som ett underlag för styrning, ledning och kontroll av verksamheten.

Kommunstyrelsen

Forts KS § 4

Beslutsunderlag

Ekonomikontorets tjänsteskrivelse 2017-12-13

Ledningsutskottets protokoll 2018-01-15, § 12

Ekonomichefen informerar

Skickas till
Kommunfullmäktige

Beslutet skickas till
Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
Ekonomichefen

Justering

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens Ledningsutskott

KLU § 12

Dnr 2017/594

Delårsrapport 2017 för Norra Älvsborgs Räddningsförbund (NÄRF)

Handlingar: TU, delårsrapport, granskningsrapport, revisionsrapport

Ledningsutskottets förslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna delårsrapporten och lägga den till handlingarna.

Yrkanden

Tommy Larsson (S) yrkar bifall till att delårsrapporten godkänns och läggs till handlingarna.

Ärendebeskrivning

NÄRF har inkommit med delårsrapport per 31 augusti 2017. Periodens resultat uppgår till - 1 372 tkr inklusive sotning och - 888 tkr exklusive sotning.

Revisorernas uppgift är att bedöma om resultatet i delårsrapporten är rättvisande och förenligt med de beslutade målen i verksamhetsplanen och handlingsprogrammet för ekonomi och verksamhet och som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska även bedöma om det är troligt att ett balanserat resultat kommer att uppnås vid årets slut och om styrningen är tillräcklig. Med utgångspunkt från revisorernas samlade granskning har revisorerna gjort nedanstående bedömningar:

Delårsrapporten bedöms i allt väsentligt vara rättvisande och upprättad enligt god redovisningssed.

Det finansiella resultatet bedöms vara förenligt med beslutade finansiella mål och lagstadgat balanskrav.

Delårsrapporten innehåller en redovisning av förbundets mål, som är förenliga med budget och verksamhetsplan 2017 samt mål och verksamhetsuppdrag. Graden av måluppfyllelse varierar, men avvikelserna förklaras kortfattat.

Revisorerna bedömer att delårsrapporten uppfyller syftet att ge direktionen och medlemmarna möjlighet att använda den som ett underlag för styrning, ledning och kontroll av verksamheten.

Beslutsunderlag

Ekonomiavdelningens tjänsteskrivelse 2017-12-13.

Ekonomichefen informerar.

Skickas till Kommunstyrelsen

Kommunledningen
Ekonomiavdelningen
Kristina Olsson
0528-567 107
Kristina.olsson@fargelanda.se

Kommunstyrelsen

Delårsrapport 2017 för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF)

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna delårsrapporten och lägga den till handlingarna.

Ärendebeskrivning

NÄRF har inkommit med delårsrapport per 31 augusti 2017. Periodens resultat uppgår till - 1 372 tkr inklusive sotning och - 888 tkr exklusive sotning.

Revisorernas uppgift är att bedöma om resultatet i delårsrapporten är rättvisande och förenligt med de beslutade målen i verksamhetsplanen och handlingsprogrammet för ekonomi och verksamhet och som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska även bedöma om det är troligt att ett balanserat resultat kommer att uppnås vid årets slut och om styrningen är tillräcklig. Med utgångspunkt från revisorernas samlade granskning har revisorerna gjort nedanstående bedömningar:

Delårsrapporten bedöms i allt väsentligt vara rättvisande och upprättad enligt god redovisningssed.

Det finansiella resultatet bedöms vara förenligt med beslutade finansiella mål och lagstadgat balanskrav.

Delårsrapporten innehåller en redovisning av förbundets mål, som är förenliga med budget och verksamhetsplan 2017 samt mål och verksamhetsuppdrag. Graden av måluppfyllelse varierar, men avvikelserna förklaras kortfattat.

Revisorerna bedömer att delårsrapporten uppfyller syftet att ge direktionen och medlemmarna möjlighet att använda den som ett underlag för styrning, ledning och kontroll av verksamheten.

Susanne Korduner
Kommunchef

Kristina Olsson
Ekonomichef

Delårsrapport augusti 2017 med bokslutsprognos

Verksamhetsperiod: 2017-01-01--2017-08-31

Vice ordförande: Monica Hansson (S) Trollhättan
Förbundschef/Räddningschef: Hans Därnemyr

Förvaltningsberättelse januari-augusti 2017

Verksamheten i förbundet har under året planerats utifrån Handlingsprogram 2016-2018 som styrande dokument. Förbundsuppdraget innebär att genom myndighetsutövning, olycksförebyggande åtgärder och operativa räddningsinsatser, minska antalet bränder och skador till följd utav bränder.

Under perioden har samverkan med förbundets medlemskommuner varit fortsatt mycket god.

Av förbundschefen beslutad revidering av budgeten för 2017, antogs av Direktionen vid sammanträdet i juni månad.

Av förbundschefen beslutad förändring, angående övergång från 5:e skiftorganisation till Resurs och utvecklingsgrupp (RUG) trädde i kraft den 28 augusti. Organisationen har stora förhoppningar på denna förändring i verksamheten. Planeringsarbetet för RUG-arbetsgrupp startade redan i maj månad. Genom internrekrytering är samtliga RUG-tjänster tillsatta.

För att stärka kompetensen inom HR-frågor anställdes en HR-ansvarig i maj månad, denne kommer främst att svara för frågor kring rekrytering, lönebildning, rehab ärenden, avtalsfrågor med mera.

Den administrativa verksamheten förändrades den 1 juli, personalansvar för medarbetare inom ekonomi, lönehantering, dokumentation/diarieföring samt HR-frågor, övergick då från stf. Räddningschef till tf. ekonomichef. Benämning på denna verksamhet är förvaltningsstab.

För effektivisering och kostnadsbesparing har förvaltningsstaben påbörjat ett arbete med att överföra all lönehantering till egen regi. Avsikten är att från och med 2018 hantera detta i egen organisation.

Behov av en informatör för intern/ extern information utreds av förbundschefen. Att snabbt och professionellt kunna kommunicera ut saklig och relevant information blir en allt mer viktig del i förhållandet till egen personal och allmänhet. Även behov utav en funktion för plats- och stationsbefäl på brandstation Vänersborg är föremål för utredning.

Utöver räddningsinsatserna har verksamheten genomfört övningar, utbildning, tillsyn, service och underhåll av fastigheter, material och fordon. Verksamheten har tagit emot ungdomar från grundskola och gymnasium på PRAO och praktik samt genomfört utåtriktade informationsinsatser.

Datum
2017-09-15

Diarienummer
5010-2017-1-24

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Arbetet med att, tillsammans med räddningstjänstförbunden Södra Älvsborg samt Östra Skaraborg skapa redundans i larmmottagning, har övergått i en genomförandefas. Under hösten 2017 kommer NÄRF och Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund att kunna vara redundanta vad det gäller automatlarmsmottagning.

Initiativ från NÄRF och Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän, angående möjligheterna till samverkan mellan förbunden, främst avseende bakre ledningsstöd från Ledningscentralen NÄRF, fortgår i fördjupad fas. Avsikten är att ha ett underlag för beslut innan årets slut.

Samverkan mellan räddningstjänsterna och förbunden i Västra Götaland fortgår med målet att stärka och utveckla vår gemensamma förmåga att hantera de oönskade händelserna samt att finna samordningsvinster avseende utbildning, övning, inköp, etc.

Arbetet kring frågan om "Gränslös Räddningstjänst" inom Fyrbodal kommunerna fortskrider. Målet kring detta är att gemensamt kunna utnyttja de gemensamma resurserna i händelse av brand och olycka. Frågan hanteras för närvarande på tjänstemannanivå inom respektive räddningstjänstorganisation.

Ett fortsatt stort orosmoln är svårigheten med rekryteringen av RIB-personal (Räddningsman I Beredskap). De centrala löneförhandlingarna med ett nytt avtal, RIB 17, resulterade i diverse missnöjesaktioner runt om i landet. Lokalt har förhållandet mellan facklig organisation och arbetsgivare varit gott, dock uppstod bemanningsproblem under semesterperioden, problem som under tidigare år har kunnat lösa sig. Främst gällde dessa problem med beredskapen stationerna Mellerud och Sjuntorp - för dessa stationer skulle vi inte klara att upprätthålla beredskapen enligt gällande handlingsprogram. Detta faktum påpekades också av Länsstyrelsen i skrivelse till förbundet. Bemanningproblematiken löstes genom ett ensidigt arbetsgivarbeslut avseende ersättning vid beredskapstjänstgöring under beredskapsvecka då den enskilde har semester hos sin huvudarbetsgivare.

Frågan om, en organisationsform där en stor del av bemanningen utgörs av RIB-personal är framtidens lösning, måste ställas. Nuvarande tillämpning är både otidsenlig och i högsta grad osäker och förekommer idag endast inom räddningstjänsten. Tidigare nämnt rekryteringsproblem och den flexibilitet i anställningen som en deltidsanställning medför, talar för med hänsyn tagen till framtiden, att en översyn av alternativa organisations- och bemanningslösningar genomförs.

Tack till våra medarbetare för era insatser under den gångna delen av verksamhetsåret.

Trollhättan 2017-08-31

Hans Därnemyr
Förbundschef/ Räddningschef

Datum
2017-09-15

Diarienummer
5010-2017-1-24

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Verksamhetsledning

Stf. räddningschef har i uppdrag att se till att beslutat handlingsprogram (HP), budget- och verksamhetsplan (BVP) samt mål och verksamhetsuppdrag (MVU) genomförs enligt direktions och förbundschefens direktiv. Uppföljning sker enligt fastställda rutiner och tidsplaner inom hela förbundet för att säkerställa korrekt måluppfyllelse, avvikelser analyseras och åtgärdas enligt uppkommet behov.

Under året har förbundet arbetat med riskanalyser för verksamhetens kontrollområden, system och rutiner. Analysen avspeglar förhållandet utifrån gällande lagar och åliggande uppdrag. Utifrån framkomna uppgifter har ledningsgruppen arbetat vidare med analyser och åtgärdsförslag för olika delområden.

De senaste årens förändrade omvärldsläge har ändrat regeringens syn på planeringen för militärt och civilt försvar, vilket kommer att påverka både ägarkommunernas och NÄRF:s framtida planeringsarbete. Därför påbörjades före sommaren ett arbete med inventering av åtgärder och resursbehov för att kunna anpassa förbundets resurser och förmåga vid Räddningstjänst under höjd beredskap (RUHB).

Händelser

Förbundet har under perioden hanterat några större insatser avvikande ifrån ordinarie verksamhet. Som exempel kan nämnas;

- Brand i torvmosse i Bredaryd (Småland) där förbundet skickade personal som förstärkningsresurs. Insatserna vid brandplatsen samordnades via Räddsam VG.
- En större brand i industrilokaler på Lextorp i Trollhättan.
- Grundstötning av fartyget Skagern i Göta Älv söder om Trollhättan.
- Brand på flyktingboendet vid Restad Gård i Vänersborg. Förbundet har även genomfört en olycksutredning av räddningsinsatsen. I utredningen presenteras ett antal förslag på förändringar som i stor omfattning redan hunnit genomföras.

Information

Den tekniska utvecklingen i samhället har bl. a inneburit att media, kommuninvånare samt övriga samhällsaktörer har en förväntan att snabbt och lätt kunna hitta och ta del av information.

Förbundet har idag planer för hantering av massmedia samt information till allmänheten i samband med olyckor och räddningstjänstuppdrag men behöver utveckla och förbättra informationshanteringen på förbundets hemsida och i sociala medier. Detta gäller även hanteringen av information som rör förbundets dagliga verksamhet, inte minst inom det skadeförebyggande området. Den digitala informationshanteringen är också en viktig del i förbundets arbete med omvärldsbevakning. Behovet av en informatör för intern/ extern information, vilket f n utreds av förbundschefen, är därför stort.

Datum
2017-09-15

Diarienummer
5010-2017-1-24

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Samverkan

Frågan om samverkan med Mitt Bohusläns Räddningstjänstförbund avseende gemensam funktion inom ledningscentralen utreds. Arbetet visar på mycket positiva möjligheter för framtiden. Utredningsarbetet fortgår under hösten. NÄRF har även tagit initiativ till utökad samverkan mellan räddningstjänsterna i Fyrbodalen. Från och med midsommartid har räddningstjänsterna genomfört ett operativt samordningsmöte per vecka för att få en samlad lägesbild. Samtliga nio räddningstjänster inom Fyrbodalen har medverkat, NÄRF har varit huvudansvarig för mötena. Under september månad kommer en uppföljning göras för att diskutera resultatet av dessa möten och om dessa bör ske stadigvarande.

Den formaliserade samverkan mellan räddningstjänsterna i Västra Götaland, Räddsam VG, som startades upp 2015 fortgår alltjämt. Förutom att Beredningsgruppen, bestående av ett antal räddnings-/förbundschefer (motsvarande), träffas ett antal gånger per år för att övergripande forma och styra samverkan, så pågår kontinuerligt arbete i ett antal olika arbetsgrupper i syfte att stärka och utveckla vår gemensamma förmåga. NÄRF är bland annat representerat i Beredningsgruppen, Utbildningsrådet, HR-rådet och Förebyggandegruppen.

Förbundsledning

Förbundet arbetar med en plan för det systematiska arbetsmiljöarbetet i samarbete med företagshälsovården, delar avhängiga företagshälsovården har dock dragit ut på tiden. Rutiner för rapportering av tillbud och arbetsskador finns och fungerar, dock håller förbundet på att undersöka möjligheterna till digital rapportering via AFA försäkring vilka tillhandahåller ett webbaserat rapporteringssystem, "RIA". IA-systemet är främst utvecklat för att hantera avvikelser inom arbetsmiljö, men kan även användas inom områdena kvalitet, miljö, egendom, säkerhet samt för att fånga upp förbättringsförslag. (RIA är särskilt utvecklat för räddningstjänst).

En översyn av brandstationernas fortifikatoriska skyddsnivåer pågår, tillträdessystem till räddningstjänstens lokaler är installerade. Vid station Trollhättan har arbete med inhägnad av brandstationen påbörjats och beräknas vara slutfört under 2017. Arbetet leds av enhet teknik.

Incidenter där personalen uppfattar situationen som hotfull är ett relativt nytt fenomen som tyvärr ökar. Företeelser avspeglar samhällsutvecklingen i övrigt där blåljuspersonal inte alltid ses som den hjälpsamma handen. Åtgärder för att undvika ensamarbete i situationer som kan förväntas innebära risk för hot och våld vidtas redan, men behöver utvecklas.

Ekonomi

Förbundet har säkerställt hanteringen av de ekonomiska transaktionerna. Under våren har en vikarierande ekonomiadministratör anställts och är under upplärning. Denna åtgärd har medfört en minskad sårbarhet i förbundet då kompetens tidigare endast funnits hos enskild medarbetare.

Förbundet har utrett frågan samt beslutat om lönehantering i egen regi. Syftet är att säkerställa en korrekt hantering med inrapportering och utbetalning av lön och pension. Implementering av ny programvara är på gång under hösten 2017 utifrån den kravspecifikation och beställning som förbundet genomfört. Utbildningsinsatser kommer genomföras för berörd personal. Befintligt avtal med Vänersborgs kommun avseende lönehantering har sagts upp och upphör 2017-12-31.

Datum
2017-09-15

Diarienummer
5010-2017-1-24

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Arbetet med genomgång av förbundsövergripande avtal har fortsatt. Det finns ett stort antal avtal som är i behov av nytecknande/omförhandling pga. ändrade förutsättningar. Huvuddelen av dessa avser avtal för automatiska brandlarm.

Arbete är uppstartat avseende revidering av förbundets investeringsplan. En översyn görs även av attestbehörigheter och andra ekonomiska rutiner för att säkerställa att korrekt hantering sker inom förbundet.

Personalhantering

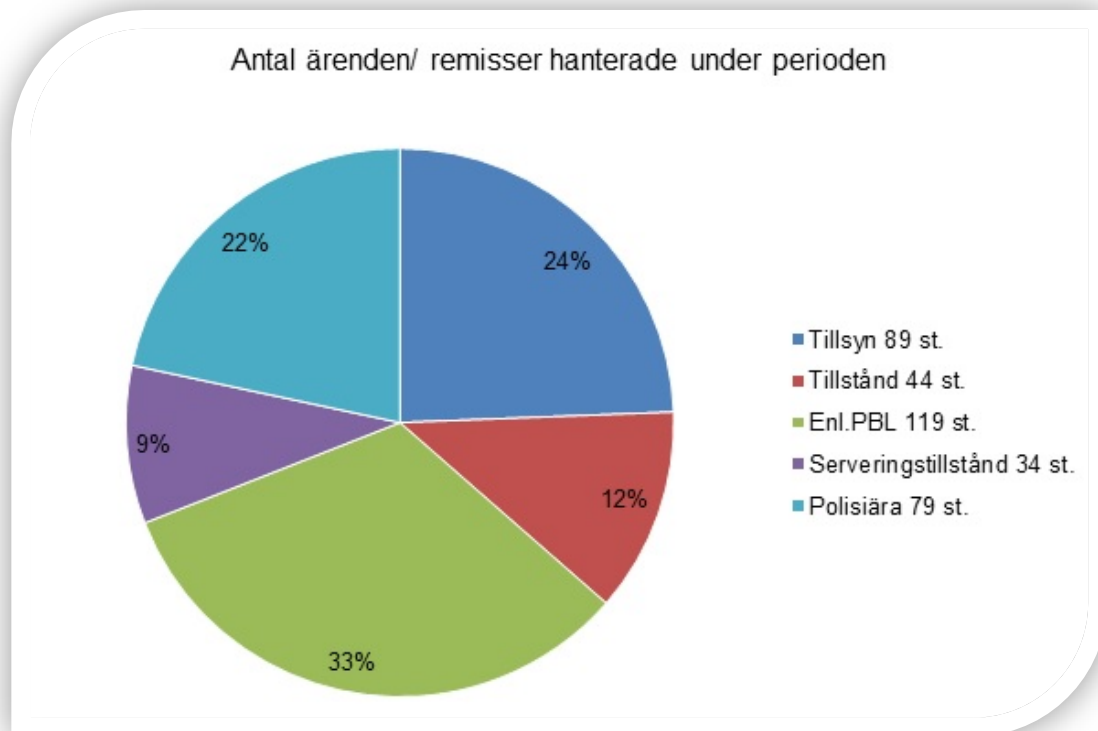
Under våren har förbundet anställt en HR-ansvarig som framöver kommer att utgöra ett stöd för verksamheten och dess chefer, bland annat i rehabiliteringsärenden. Förbundet arbetar med att säkerställa korrekt tids- och frånvarorapportering etc. genom informationsinsatser till personalen. Mycket arbete pågår kring det nya RIB-avtalet. Förbundet har svårigheter att rekrytera RIB-personal till vissa stationsområden. Konsekvensen är att full bemanning inte kan uppnås vilket kortsiktigt är hanterbart, men långsiktigt ett stort problem där åtaganden enligt fastställt handlingsprogram kan vara svåra att uppnå.

Vad avser bemanning av operativ heltidspersonal, så är en analys av nuvarande och framtida personalsituation och konsekvenser nödvändig utifrån komplexiteten i samhällsstrukturen och växande medlemskommuner. Förslag på åtgärder bör ställas gentemot ekonomi, kompetens och effektivitet, arbetsmiljö samt samverkan med andra räddningstjänster. Förbundet har tillskrivit medlemskommunerna angående att få ta del av framtidsplaner inför framtida resursplanering.

Samhällsskydd

I rollen som myndighetsutövare bedriver Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund tillsyn över efterlevnaden av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. Under de åtta månader som passerat har 89 tillsynsbesök genomförts av totalt 162 inplanerade tillsyner för året. Förbundet har under samma period utfärdat 44 tillstånd avseende brandfarliga och explosiva varor.

Enhet samhällsskydd är sakkunnig i brandskyddsfrågor och remissinstans åt våra ägarkommuner i frågor om bygglov och remisser rörande serveringstillstånd. Enheten yttrar sig även vid remisser från Polismyndigheten rörande tillståndsansökningar enligt Ordninglagen (1993:1617) för begagnande av allmän plats, allmän sammankomst och offentlig tillställning. Totalt har 232 remissvar upprättats under perioden.

Figur 1. Cirkeldiagram avseende antal hanterade ärenden/ remisser under jan-aug vid enhet Samhällsskydd.

Information om brandsäkerhet ges kontinuerligt till människor i vårt område genom flera enheters engagemang. Enhet samhällsskydd och enhet beredskaps personal informerar vid evenemang av olika slag, och enhet sotning når i samband med sotning och brandskydds-kontroll människor som annars är svåra att nå med information.

Antalet ärenden inom myndighetsutövningen ökar ständigt, framförallt kan ses en stor ökning av remissärenden från våra medlemskommuner. Allt mer komplexa verksamheter och högre krav utifrån lagstiftning medför att förbundet kontinuerligt arbetar med att effektivisera arbetssätt och dokumentation. Handläggningen kräver till stor del hög kompetens hos personalen.

Svårigheter föreligger med att rekrytera personal med rätt kompetens som ex brandingenjör och tillsynsförare. Förbundet konkurrerar med andra räddningstjänster vid rekrytering om ett relativt fåtal personer som innehar rätt utbildning för uppdragen. Hög personalomsättning har gjort att förbundet tappat fart i det dagliga arbetet för måluppfyllnad och utveckling av verksamheten. Sårbarheten är hög när vakanser uppstår. Förbundet arbetar proaktivt för att erhålla personal med rätt kompetenser.

Datum
2017-09-15

Diarienummer
5010-2017-1-24

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Enhet Ledningscentral (LC)

Samarbetet med Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (SÄRF) och Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS) fortsätter för att tillsammans utveckla driften av våra ledningscentraler. Vi kommer även under resterande del av året att utveckla vår mottagning av automatiska brandlarm till att vara redundant tillsammans med SÄRF. Redundansen kommer innebära att NÄRF och SÄRF, vid omfattande driftstörningar, kan ta över varandras verksamhet i ledningscentralen för att inte få driftsstopp. Denna åtgärd är vi först i Sverige med att genomföra. Om förbundet står utan en redundans i larmmottagning finns risk att våra medlemskommuner och övriga kunder inte anser att ledningscentralen lever upp till grundläggande krav.

Förberedande utredning har skett för att se över möjligheten att byta ledningscentralens ledningssystem för räddningsinsatser. Ett system som undersöks för att eventuellt ersätta det befintliga är SOS Alarms system Zenith. Detta kommer innebära att vi har bättre möjligheter att bedriva ledning från vår ledningscentral. Eventuellt kan vissa kostnader öka men behovet av personal som ansvarar för drift kommer att minska.

För att säkerställa driften i LC arbetar man aktivt med frågor inom redundans även avseende insatsledning. Tillsammans med Mitt Bohuslän utreds förutsättningarna för samarbete, till exempel genom personaltillförsel för insatsledning och stab. Enhet LC har också internrekryterat två vikarierande (avlösande) inre befäl för att förstärka redundansen. Strukturella förändringar i arbetsfördelningen inom enheten har förbättrat möjligheten till spridning av kompetens mellan inre befäl och enhetschef.

Teknikförändringar sker snabbt inom området för ledningscentralen vilket gör att förbundet måste ha god framförhållning inför nödvändiga uppdateringar för att säkerställa en funktionell verksamhet. Denna aspekt måste beaktas vid revidering av förbundets investeringsplan.

Enhet Beredskap

Förbundschefen har initierat en utredning om tillgång till värmeövningar i egen regi (rökövning) som motsvarar AFS-krav. Även tillgång till ny eller alternativa övningsplatser ses över. Med anledning av detta har personal ifrån enhet beredskap och teknik varit på studiebesök i Västervik för att titta på redan etablerade övningshus.

För att få rättvisande redovisning av anspänningstidernas längd, behövs bl. a teknik i fler fordon än nuvarande, teknik som "klockar" enheterna samt rutiner som ersätter tekniken när denna saknas. Ytterligare utbildning och information till personalen är nödvändig. Åtgärder pågår.

Ökade investeringskostnader för fordon, teknik och material kommer att belasta NÄRF:s ekonomi i framtiden. Investeringar som är nödvändiga för att upprätthålla korrekt beredskapsnivå enligt handlingsprogram.

Förbundet har tecknat avtal med NU-sjukvården avseende att respondera på IVPA-larm (i väntan på ambulans) vid befarat hjärtstopp/ medvetslös person. Under perioden jan-aug har förbundet åkt på 85 st. IVPA-larm. Fördröjning av räddningsuppdrag kan förekomma om räddningsstyrkorna befinner sig på IVPA-uppdrag. Vårt huvuduppdrag prioriteras.

Datum
2017-09-15

Diarienummer
5010-2017-1-24

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Enhet Teknik

Enheten har under perioden arbetat med de löpande arbetsuppgifterna utifrån fastställda rutiner. Utöver detta har ombyggnationer skett och planering för ombyggnation av flertalet lokaler. Process avseende äskande av medel för förbättring och behovsanpassning av Högsäters brandstation har genomförts. I samband med nyrekrytering av administrativ personal har anpassning skett av kontorslokaler vid Trollhättans brandstation. Förrävarande pågår ett arbete med verksamhetsanpassning av nya lokaler för enhet sotning. Enheten ansvarar för kontakt och samordning med hyresvärderna.

Vid brandstationen i Mellerud har en ombyggnation genomförts för att anpassa lokalerna i den del där ambulanssjukvården hyr in sig. Förbundet har i samband med detta påbörjat ett arbete med revidering av befintliga hyresavtal med NU-sjukvården. Ambitionen är att nytt avtal träder i kraft fr.o.m. 2018-01-01.

Återställning/ avyttring har skett av material från tidigare civilförsvarsförrådet i samverkan med Trollhättans Stad och Försvarsmakten. Förbundet har därmed frigjort plats till eget materiel samt skapat möjligheter för framtida utveckling av verksamheten.

Arbete har även genomförts med att revidera drifrutiner samt planera för investering av andningsskyddsutrustning och planerat genomförandet av utbildning hösten 2017.

Verksamheten inom förbundet bedrivs utifrån olika miljökrav, åtgärder ska ske utifrån hur stor miljöpåverkan vår verksamhet har. Detta ställer krav på mer resurser, utökande av årlig dokumentation samt att erforderliga åtgärder genomförs som till viss del medför ökade kostnader för förbundet. Historiskt sett har verksamheten bedrivits helt utan regelbundna kontroller från kommunernas miljöförvaltningar, vilket medfört att förbundet har många delar att utveckla kring hanteringen av kemikalier osv i den dagliga verksamheten. Riskfaktorer av större vikt är tvätthallar för fordonstvätt, tvättanläggningar för slangvård och skyddsutrustning samt användning av släckmedelstillsats vid räddningsinsats, samt de delar som är förknippade med sotningsverksamheten.

Enhet Sotning

Sotningsverksamheten är ytterst sårbar ur administrativ synpunkt vid frånvaro av ordinarie personal. Risk för dålig kundservice, utebliven arbetsplanering, utebliven/ försenad tillsyn enligt LSO för brandskyddskontroll etc. Arbetsgivaren har huvudansvaret för personalens arbetsmiljö. En översyn (riskinventering) av rutiner och arbetsmiljö pågår just nu på enheten i samverkan med förbundets HR-ansvarig. Enheten kommer också att genomföra en enkätundersökning avseende NKI (nöjd kundindex) under hösten 2017.

Rutiner och utbildning måste genomföras för skorstensfejarna, bland annat ur konceptet för "friska brandmän". En nätverksgrupp är uppstartad mellan räddningstjänster för att samverka frågor kring skyddsutrustning, hälsovådliga miljöer och kemikalier. Hotbilden för ensamarbete för sotarna är svår att förutsäga. Som ett led i att säkra arbetsmiljön för enhetens skorstensfejare har förbundet införskaffat säkerhetsseklar till personalen. Utrustningen minimerar risken för fallskador i tjänst, då personalen kan förankra sig under pågående takarbeten.

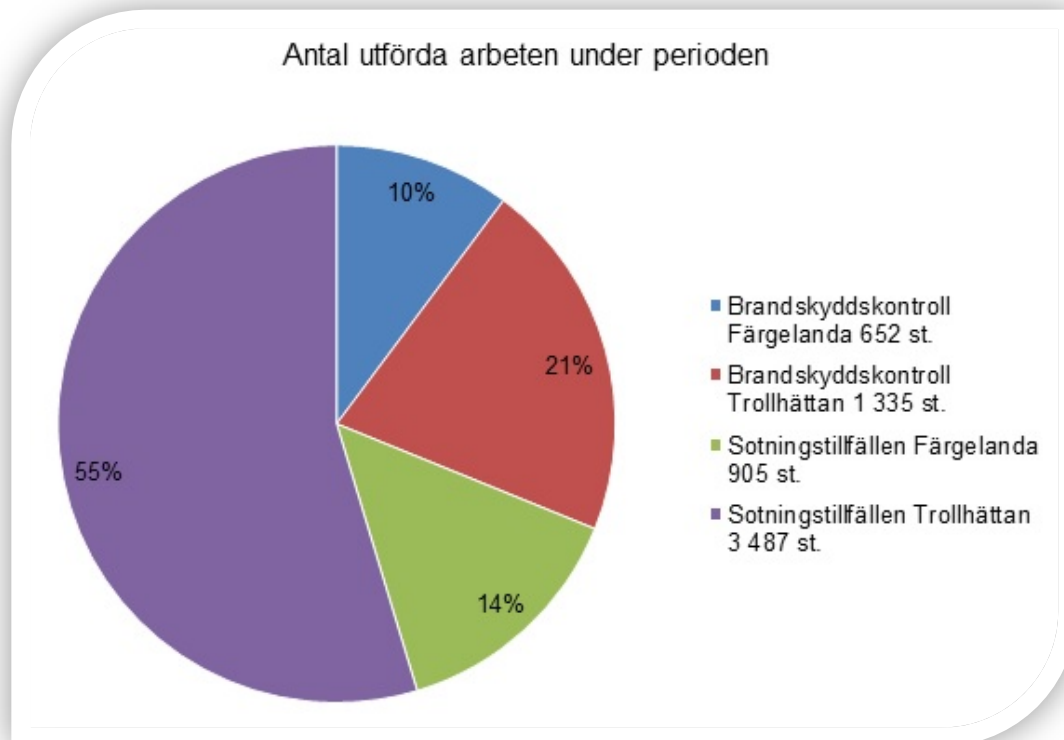
Förbundet arbetar för närvarande med en projektering avseende ombyggnation av nya lokaler för sotningsverksamheten. Arbetet sker i samverkan mellan enhet teknik, enhet sotning och fastighetsägaren Kraftstadens Fastigheter AB. Byggmöten genomförs löpande.

Avsikten är att förbundet ska sänka befintlig hyreskostnad och få tillgång till en lokal som är mer anpassad för den verksamhet som bedrivs. Målsättningen är att en flytt ska genomföras vid årsskiftet 2017/ 2018.

Under delar av året har enheten varit underbemannad pga. personal som varit långtids-sjukskriven och/ eller slutat sin anställning. Detta har medfört att inplanerat arbete till viss del blivit eftersläpande. Verksamheten räknar ändå med att kunna nå full måluppfyllelse för året. Genom nyrekrytering av skorstensfejare under våren, samt tillkommande lärling i augusti beräknar enheten vara fulltaliga igen.

Under perioden jan-aug har enhet sotning genomfört totalt 1 987 brandskyddskontroller samt 4 392 rengöringar (sotningstillfällen) inom Färgelanda och Trollhättans kommunområden.¹

Figur 2. Cirkeldiagram avseende utförda arbeten under jan-aug vid enhet Sotning.

¹ Se figur 2. Cirkeldiagram avseende antal utförda arbeten för detaljerad information.

Datum
2017-09-15

Diarienummer
5010-2017-1-24

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Måluppfyllelse

Uppföljningen av förbundets mål och verksamhetsuppdrag visar hur väl vi följer de uppsatta målen för verksamhetsåret 2017. Oklara rutiner och andra prioriteringar i verksamheten under föregående verksamhetsår (2016) har bidragit till att vissa uppdrag har flyttats med till 2017 att arbeta vidare med.²

Gemensamma mål för verksamheten

Förbundet har framtagna rutiner för intern informationsspridning, kommunikation och delaktighet för egen personal, samt för extern information och samverkan med respektive medlemskommun, allmänhet och media. Förbundsledning och enheter har ansvar för att hålla arbetsplatsträffar (APT), medarbetarsamtal, förhandlingar med fackliga parter etc., samt se till att nödvändiga styrdokument och instruktioner finns framtagna och är aktuella för verksamheten. Arbetet pågår löpande genom hela verksamhetsåret, dessa uppdrag räknas som verksamhetsgemensamma och är ett beständigt ledningsansvar inom förbundet. Varje morgon, året om, genomför de operativa heltidsstyrkorna Check-Points (video-konferensmöten) i samband med skiftbyten mellan Vänersborgs och Trollhättans heltidsstationer. Inre befäl (IB) leder mötet och tillsammans går deltagarna igenom relevanta händelser sedan de senast tjänstgjorde. Vid mötet deltar vid behov även övrig heltidspersonal.

² Se måluppfyllelse sid.14 i Årsredovisning 2016, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

Datum
2017-09-15

Diarienummer
5010-2017-1-24

Norra Älvsborgs
Rådningstjänstförbund
Förbundsledningen

Nedanstående uppföljning visar en kortfattad nulägesanalys över den förväntade måluppfyllelsen för året utifrån förbundets mål och verksamhetsuppdrag. Avstämning har gjorts per den 31 augusti 2017.

Uppdrag - Förvaltningsstab	Måluppfyllelse	Kommentarer
Mallar och blanketter	Följer plan	Revidering av mallar och blanketter sker löpande under verksamhetsåret vid behov.
Arkiv	Följer plan	Förvaltningsstabens arbetar löpande med att säkerställa god arkivordning inom förbundet. Arkivering, avställning och gallring genomförs enligt plan.
Revidering av styrdokument och instruktioner	Följer plan	Staben är behjälplig i arbetet i samverkan med förbundsledningen.
Samverkan med informationsansvariga inom respektive medlemskommun	Följer plan	Samverkan med informationsansvariga inom respektive medlemskommun har stärkts ytterligare under året.
God företagshälsovård	Följer plan	Regelbundna undersökningar har under året genomförts enligt inlagd plan. Ny tjänst som HR-strateg tillsatt inom förbundet.
Personalplanering	Följer delvis plan	Genomförd utbildning för personal avseende allmänna handlingar och sekretessbelagd information 2017-04-20 rep. 2017-05-17. Vik. YB dagtid (enhet Beredskap) planerar schema och bemanning av heltidspersonal.
Framtagande av informations/kommunikationsplan	Följer ej plan	Utöver instruktion för mediehantering återstår arbetet med framtagande av informations/kommunikationsplan. Detta pga. prioriterat arbete med andra delar av verksamheten.
Utveckla och förbättra förbundets webbplats	Följer delvis plan	Förbundets webbplats uppdateras vid behov, dock kvarstår behov av komplett ombearbetning i ny form.
Avtal	Följer delvis plan	Förbundet håller på med en omfattande revidering av avtal, huvuddelen rör automatiska brandlarmsavtal.
Ekonomisystem, lönehantering och personakter	Följer plan	Kvalitetssäkring av ekonomisystem pågår, lönehantering i egen regi kommer implementeras under hösten. Åtgärderna genomförs för att säkerställa en effektiv ekonomihantering inom förbundet. Arbetet med personakter för förbundets personal pågår löpande under året.
Rekrytering och utbildning vid MSB:s skolor	Följer delvis plan	Målet beräknas inte att nås fullt ut. MSB kan inte tillhandahålla totalt antal utbildningsplatser som krävs.

Datum
2017-09-15

Diarienummer
5010-2017-1-24

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Uppdrag - enhet Samhällsskydd	Måluppfyllelse	Kommentarer
Tillståndsansökningar LBE	Följer plan	Enheten har hanterat 44 ansökningar under perioden.
Genomförande av tillsyner enligt LSO, LBE, tema-/ händelsetillsyn	Följer delvis plan	Under året har 162 tillsyner planerats in varav 89 tillsynsbesök nu är genomförda. Enheten har genomfört tre händelsetillsyner samt en tillsyn avseende farlig verksamhet under perioden. Behov föreligger utav fortutbildning avseende farlig verksamhet. Enheten har också påbörjat kunskapsinhämtning avseende tillsyn av dammanläggningar.
Kvalitetssäkring av dokumentation för ärendeprocesser	Följer plan	Kvalitetssäkring sker löpande enligt regler och frågor på APT för samstämmighet mellan handläggare. Enheten har haft möten med respektive medlemskommuns bygglovsförvaltning.
Utbildning/ information till offentlig sektor	Följer plan	Genomfört enligt plan, enheten har deltagit vid mässor och dylikt under året. Ex. kan nämnas Bomässan där 400-500 personer mottog information, Färgelandamässan och Nissedagarna i Trollhättan. Genom inre befäl vid enhet LC förs budskap fram till media om brandskydd.
Remisshantering/ yttrande	Följer plan	Enheten hanterar ett ökande antal remisser. Totalt har enheten hanterat 119 yttranden enligt PBL, 34 avseende serveringstillstånd samt 79 polisiära ärenden.
Kundanpassad utbildning, till minst 4 000 personer tillsammans med enhet Beredskap.	Följer delvis plan	Kundanpassad utbildning har getts till 2 500 personer inom medlemskommunerna. Pga. brist på resurser samt en ökad remisshantering har enheten behövt omprioritera årets verksamhet.
Genomföra utbildningar och informationsinsatser kring brandskydd	Följer plan	Förbundet har genomfört kompetensutveckling av personal och håller nu utbildning avseende heta arbeten i förbundets regi (tidigare extern part). Utbildningar/ informationsinsatser genomförs enligt plan av enhetens personal.
Arbete med insatsplaner	Följer delvis plan	6 insatsplaner färdigställda för farlig verksamhet, 3 verksamheter saknar idag plan. Två bergtäkter har av LST klassats som Sevesoanläggningar i Mellerud och Vänersborg. Planeringsarbete har påbörjats avseende information kring insatsplaner. Förbundet behöver i samråd komma fram till vilka andra verksamheter som ska prioriteras för upprättande av insatsplaner.

Datum
2017-09-15

Diarienummer
5010-2017-1-24

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Uppdrag - enhet LC	Måluppfyllelse	Kommentarer
Optimera resurser vid uppdrag	Följer plan	Under del av verksamhetsåret märks att enheten inte har hög redundans vid sjukskrivning/ föräldradidighet. Inre befäl har dock varit bemannat fullt ut av godkänd och erfaren personal vid enheten. Två avlösande inre befäl har rekryterats internt för att säkerställa bemanning.
Samverkan med kommuner och myndigheter	Följer plan	Aktiv omvärldsbevakning sker. Händelser som upptäckts i närområdet är främst av social oro och andra händelser inom Trollhättans stad där samverkan med lokala aktörer är god.
Samverkan med kommunala larm-/ ledningscentraler	Följer plan	I närtid har framförallt utbyte skett med RÖS och SÄRF. Inom närtid ska inre befäl från samtliga organisationer genomföra ett utbyte vid ett arbetspass för att se hur de andra organisationerna arbetar.
Samverkan med IT-avd Trollhättan	Följer plan	Samverkan har utvecklats under delåret, flertalet utredningsuppdrag har givits till IT-avdelningen för att utveckla IT-verksamheten. Uppdragen är installation av TRAC-servrar, licens- och användarstrategi samt införande av Skype.
Kvalitetssäkring av händelserapporter	Följer plan	100 % av förbundets händelserapporter granskade av MSB uppvisar inga anmärkningar avseende brister och fel.
Utveckla/ revidera stabsrutiner	Följer plan	Förbundet har genomfört utbildningar och övningar i stabsarbete, arbetet fortskrider. Utvärdering av RIS-övning för att lokalisera aktuella utvecklingsområden. Försök görs att utveckla samverkan med Dalslands miljökontor för att belysa roller vid räddningsinsatser. Studiebesök har genomförts hos miljöavdelningen vid Trollhättan/ Vänersborg. Inbjudan har skickats till avd. för miljö och hälsa i medlemskommunerna kring deltagande i seminarium för miljö vid räddningsinsatser.
Säkerställa/ utveckla drift i ledningscentralen	Följer delvis plan	Pågående arbete i samverkan tillsammans med räddningstjänsten i Södra Älvsborg (SÄRF) samt Östra Skaraborg (RÖS). Beslut taget i juni om Investering av redundant larmmottagning, planering för övriga investeringar pågår (Zenith).

Datum
2017-09-15

Diarienummer
5010-2017-1-24

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Kvalitetssäkra verksamhet LC	Följer plan	Enhet LC har identifierat olika processer som ska kvalitetssäkras, ex. automatlarmsprocessen. Certifiering av LC kan troligen genomföras under kommande år, dock avvaktas standardiseringsarbetet som pågår.
Avtalshantering, automatiska brandlarm	Följer delvis plan	Förbundet tecknar löpande avtal med nya kunder. Det pågår ett omfattande arbete med revidering och kvalitetssäkring av arbetet med automatiska brandlarm. En tillfällig resursförstärkning har tillförts som kommer att arbeta bl a med dessa frågor.
Vidareutveckla en gemensam larm-/säkerhets-/ krishantering	Följer plan	De som har önskat att ansluta sig till LC-NÄRF har fått möjligheten. Arbete pågår med att få in anläggningar från Trollhättan Stad. Erbjudande till medlemskommuner kring gemensam hantering av Rakel har skickats ut.
Revidering/ framtagande av insatsplaner/ kort	Följer ej plan	Detta arbete har inte drivits aktivt under delåret. Efter semesterperioden kommer verksamhetsområde insatsplanering att genomföra en planeringsträff för att identifiera vad som ska göras under hösten.
Olycksundersökning	Följer delvis plan	Från 2017-01-01 ansvarar enhet LC för genomförande av olycksundersökningar. Hittills har en rapport framställts avseende Restad Gård. Utbildningsinsatser pågår för inre befäl avseende utredningskompetens.

Datum
2017-09-15

Diarienummer
5010-2017-1-24

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Uppdrag - enhet Beredskap	Måluppfyllelse	Kommentarer
Ta emot praoelever grundskolan åk 7-9	Följer plan	Förbundet har tagit emot praoelever från Färgelanda, Mellerud och Vänersborgs Kommun. Denna verksamhet genomförts årligen under våren. Trollhättans Stad bedriver ett TOPP-projekt som motsvarar praoverksamheten, NÄRF deltar löpande i detta arbete under hela året.
Utbildning brandskydd till grundskolan åk 5	Följer plan	Brandskyddsutbildning för åk 5 i NÄRF:S ägarkommuner genomförs årligen under hösten. Den nyuppstartade RUG-gruppen kommer att ansvara för dessa utbildningar under 2017.
Räddningsinsats, normal beredskap	Följer delvis plan	De angivna anspänningstiderna överskrider i flera fall, de enligt Handlingsprogrammet, tillåtna. Utredning/ fortsatt analys pågår.
Planering för räddningsinsatser och övningar	Följer plan	Planering för räddningsinsatser sker med prioritering på trafikolyckor, rökdykning vid hög riskmiljö, brand i byggnad samt farliga ämnen. Under våren 2017 har inriktning varit på brand i byggnad där slutövningar genomfördes i MittBohusläns gasolanläggning i Uddevalla. För RIB-stationer planeras övningsverksamheten även utifrån specialisering.
Implementering av IVPA (i väntan på ambulans) på förbundets samtliga stationer	Följer plan/ Genomfört	RIB-bemanning är kopplad till IVPA, förbundet åker inte på IVPA när resurserna inte tillåter, huvuduppdraget prioriteras.
Kundanpassad utbildning, till minst 4 000 personer tillsammans med enhet Samhällsskydd. BKA, HLR, brandutbildning SFI	Följer delvis plan	Intensiva utbildningsinsatser och andra aktiviteter har tagit tid ifrån den ordinarie verksamheten, vilket bidrar till att man inte beräknar nå målet fullt ut för året. Den nya organisationen med Resurs- och utvecklingsgrupp beräknas på sikt att bidra till bättre måluppfyllelse.
Information till > 500 flerbostadshus/villor via hembesök, Bomässa, budskap via media etc. avseende brandskydd	Följer delvis plan	Informationskampanjer genomförs vid evenemang, dock inte direkta informationsinsatser avseende hembesök. Den nya organisationen med Resurs- och utvecklingsgrupp beräknas på sikt att bidra till bättre måluppfyllelse.

Datum
2017-09-15

Diarienummer
5010-2017-1-24

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Uppdrag - enhet Teknik	Måluppfyllelse	Kommentarer
100 % av förbundets fordon ska klara kontrollbesiktning utan anmärkning	Följer delvis plan	Kontrollen fungerar i stort sett bra. Dock fungerar inte återrapportering fullt ut, brister finns i dokumentation. RIB anställd personal har begränsad tid för att utföra fordonskontrollen (fadderansvar) vilket påverkar kvalitén i kontrollen negativt. Utveckling och förbättringar pågår ständigt i samverkan med personal.
100 % rapporterade avvikelser på fordon och utryckningsmateriel ska vara åtgärdade inom 3 veckor	Följer plan	Enheten har en effektiv hantering av inrapporterade avvikelser och åtgärder vidtas inom målsättningen.
Skyddsronder	Följer delvis plan	Planeras och genomförs i samverkan med skyddsombud/ plats- och stationsbefäl. Det finns brister i arbetsplatsernas utformning på flera brandstationer. Dessa fysiska brister i arbetsmiljön är ofta svåra att åtgärda då kostnaden för t.ex. underhåll åligger fastighetsägaren.
Drift, underhåll och utveckling av lokaler	Följer plan	Uppdrag utdelat att projektera för ombyggnad av kontorslokaler vid brandstationen i Trollhättan.
VMA-anläggningar (viktigt meddelande till allmänheten)	Följer plan	Drift och underhåll sköts enligt avtal med kommunerna Mellerud, Vänersborg och Trollhättan.
Säkerställa förbundets investeringar	Följer delvis plan	Avvikelsen beror delvis på tidigare investeringsstopp i förbundet men även av att enhet teknik fått prioritera andra uppdrag. Revidering av investeringsplan initierad i juli.
Metodutvecklingsgruppen	Följer delvis plan	Arbete pågår med utdelade uppdrag men påverkas av andra prioriterade uppdrag.

Datum
2017-09-15

Diarienummer
5010-2017-1-24

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Uppdrag - enhet Sotning	Måluppfyllelse	Kommentarer
Informera minst 7 500 personer i samverkan med övriga enheter	Följer delvis plan	Enhetens personal informerar och svarar på frågor via e-post, telefonsamtal samt personlig kontakt med fastighetsägare i samband med rengöring eller brandskyddskontroll.
Planera för kundundersökning 2017	Följer plan	Enkät för NKI undersökning 2017 framtagen i samarbete med förvaltningsstab. Distribution ut till kunder ska ske under hösten 2017. Efter avslutad undersökning sker sammanställning, analys med ev. följande åtgärd.
Uppföljning av sotningsuppdrag, soteld etc. inom Färgelanda och Trollhättan	Följer plan	Under perioden har enheten genomfört 905 rengöringar i Färgelanda och 3 487 i Trollhättan.
Genomföra >2 253 brandskyddskontroller, Trollhättan	Följer delvis plan	1 335 brandskyddskontroller har genomförts under perioden.
Genomföra >721 brandskyddskontroller, Färgelanda	Följer plan	652 brandskyddskontroller har genomförts under perioden.
Översyn av arbetsrutiner och arbetsmiljö/ lokaler	Följer delvis plan	Förbundet håller på med riskinventering/ översyn av arbetsmiljön för enhet sotning. Projektering/ ombyggnad av nya lokaler för verksamheten pågår.

Ekonomi

Analys

Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen för räddningstjänstförbundet. Förbundet följer grundläggande redovisningsprinciper som framgår av kommunal redovisningslag och god revisionssed.

Förbundet redovisar under perioden januari – augusti 2017 ett resultat om -1 372 tkr. Resultatet, exklusive sotningsenheten, uppgår till -887 tkr. Sotningsenheten redovisar ett resultat på -485 tkr. Soliditeten uppgår till 24,13 %, år 2016 var soliditeten 19,47 % vid samma period.

Förbundets totala intäkter under perioden uppgick till ca 59 000 tkr och totala kostnader till ca 60 000 tkr. Förbundets dominerande inkomstkälla består av medlemsavgifter från NÄRF:s ägarkommuner.

Vid redovisning av 2016 års skattedeklaration upptäcktes ett systemfel i ekonomisystemet som har resulterat i att fakturor som avser pensionsutbetalningar inte har automatkonterats. Konsekvensen av detta är att löneskatten inte har redovisats på ett korrekt sätt. Felet har uppstått i juli månad 2016 och upptäcktes i juni 2017. Det innebär att kostnader på 508 tkr inte är redovisade år 2016 och kostnader på 530 tkr inte är redovisade under första halvåret 2017. Resultatet blir att ca 1 000 tkr, som inte var kända vid tertialrapporten i april, belastar resultatet 2017 varav 508 tkr härrör till år 2016. Löneskatten är dock korrekt redovisad till skattemyndigheten.

Den prognostiserade pensionsskulden från Skandia har bokats med fel belopp för perioden. Det bokade beloppet, 6 403 tkr är 801 tkr lägre än det korrekta beloppet som uppgår till 7 204 tkr. Beloppet bokas i BR dels som skuld dels som fordran. I RR bokas beloppet som intäkt och kostnad. Felbokningen påverkar alltså inte resultatet. Revisorn har granskat bokföringen och godkänner att korrigerings sker inför årsbokslut 2017.

RiB personalens lönekostnader för semestermånaderna juli och augusti har ökat markant vilket är en konsekvens av innehållet i avtal RiB 2017. För att bedriva räddningstjänst enligt beslutat handlingsprogram och upprätthålla beredskapen krävdes att arbetsgivaren tog ett ensidigt arbetsgivarbeslut. Det resulterade i ökade personalkostnader med ca 350 tkr.

Förbundet har beslutat att hantera lönerna i egen regi vilket, förutom att ge NÄRF en bättre helhetssyn och mindre fel i redovisning och löneutbetalningar, blir betydligt billigare. Den nya lönehanteringen förväntas ge en kostnadsbesparing på ca 90 % jämfört med tidigare hantering.

Datum
2017-09-15

Diarienummer
5010-2017-1-24

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Bokslutsprognos

Räddningstjänst

Konsekvensen av systemfelet i ekonomisystemet gör att prognosen för första tertialet, då ett större plusresultat prognostiserades för helåret, inte stämmer fullt ut. Prognosen för helåret visar dock på att NÄRF kommer att avsluta året med ett plusresultat på ca 1 000 tkr. Prognosen bygger bla på att enhet LC:s arbete angående nytecknande av abonnemang avseende larmförmedling ger positivt resultat.

Externutbildningar är planerade för hösten, mestadels är det kommuninnevånare från våra ägarkommuner som är våra kunder. I externutbildningar ingår även HLR-utbildningar som utförs av RUG (Resurs och Utvecklings Gruppen).

Semesterperioden, juni, juli och augusti visar på att lönekostnaderna för operativ personal har ökat kraftigt, främst arvodesanställd personal. NÄRF prognostiserar dock med lägre lönekostnader för tertial 3 än vad augustiresultatet visar pga. att det är semesterkostnader som har ökat.

Kända kostnader, utöver ordinarie verksamhet, som kommer att belasta tertial 3 är bl. a utbildningskostnader för att säkerställa rätt utrustning och handhavande avseende NÄRF:s andningsskyddsutrustning. Kostnaden är i dagsläget inte känd men utbildningen beräknas kosta ca 50-60 tkr.

Man bör ta i beaktande att augusti månad inte är en signifikant period att prognostisera årets resultat på, eftersom intäkterna är lägre under semesterperioden och kostnaderna högre än normalt. Detta gäller såväl räddningstjänst och i ännu högre utsträckning sotningsenhet.

Enhet sotning

Prognosen för helåret avseende sotningsenheten visar på ett minusresultat på ca 200 tkr. Prognosen bygger på resultat från tidigare år, samt ökade kostnader för lokaler. I beaktande skall man dock ha att sotningsenheten endast har varit i NÄRF:s regi sedan 2015-01-01 och därmed är det svårt att ge en rättvisande prognos utefter tidigare resultat.

En längre sjukfrånvaro av en skorstensfejartekniker, under första halvåret 2017, har medfört tappade intäkter. Bemanningen på enheten är nu fulltalig men inkluderar en lärling vilket medför att intäkterna blir något lägre än med en utbildad sotare.

Hyreskostnaderna för sotningsenhetens lokaler har ökat från 196 tkr/år 2015 till 402 tkr/år 2017, en förändring som påverkar resultatet med ca 200 tkr/år.

Allmänt

Rådande ekonomiska förutsättningar föranleder att det är klokt att avvakta med vissa önskvärda utvecklingsmål i verksamheten. Detta gäller i första hand nyanställning av platsansvarig i Vänersborg samt Förbundsformatör. Därmed finns heller inget behov av ombyggnation av kontorslokaler.

Datum
2017-09-15

Diarienummer
5010-2017-1-24

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Planerade förändringar som kvarstår:

- Förbundets Luftverkstad genomgår en stor översyn vilket kommer att medföra kostnadsökningar som främst påverkar investeringsbudgeten, men även driften i form av utbildning av personal. Uppgradering av luftpaketen beräknas uppgå till en kostnad på ca 500 tkr/år, summan kommer att belasta investeringsbudgeten.
- Nytt ledningssystem, Zenith, estimerad kostnad 50 tkr/ mån vilket skall jämföras med dagens kostnad som ligger i paritet med summan. Det NÄRF vinner på bytet är bättre kvalitet, ökad säkerhet och mindre eget underhåll avseende ledningssystemet. Systemet beräknas vara driftsatt under senhösten 2017.
- Inköp och uppgradering av IT-utrustning, mobila whiteboards, telefoner/ Ipads, utrustning för Skype, utbyte av datorer mm. Investering av utrustning av Skype samt inköp av datorer är påbörjad och beräknas färdigställas under senhösten 2017.
- Ombyggnation av ny lokal, för verksamhetsanpassning sotningsenheten, ca 500 tkr enligt prognos första tertialet. Ritningar är framtagna och godkända av berörda parter. Kostnaderna beräknas dock öka till ca 1 000 tkr. Inflyttning beräknas ske i början av 2018.
- Ombyggnation för utveckling av LC (Ledningscentral). Platsbehovet ökar i takt med att NÄRF utvecklar samarbete med andra räddningstjänstförbund. Diskussioner och planering fortgår, dock kommer ingen byggnation att påbörjas under 2017.

Finansiella mål

Ekonomiskt utrymme för att utveckla och driva räddningstjänst utefter aktuella styrdokument. Förbundets ägarkommuner skall känna sig trygga i att verksamheten bedrivs utefter god ekonomisk hushållning och resurseffektivitet.

NÄRF ska planera långsiktigt för att möjliggöra investeringar avseende fordon och andra tillgångar som behövs för att driva en effektiv och säker räddningstjänst.

Förbundet ska öka sina intäkter genom att aktivt arbeta för att fler kunder ansluter till befintliga resurser såsom ledningscentralen (LC) samt utföra fler externutbildningar.

Låneskulden ska uppgå till högst 10 000 tkr år 2017.

Avstämning av finansiella mål delår 2017

Resurseffektivitet

Under våren har NÄRF genomlyst frågan att hantera löneadministrationen i egen regi, en tjänst som idag är outsourcad. Beslut har tagits och avtalet har sagts upp. Från och med januari 2018 skall löneadministrationen hanteras i egen regi. En anledning till beslutet är att mer effektivt nyttja de förutsättningar som NÄRF har avseende ekonomi och personal. Kalkylen visar på att förändringen ger en besparing på cirka 90 %. Lönekostnad för löneassistent har NÄRF redan.

Investeringar

Under hösten 2017 påbörjas arbetet med att skapa i första hand en 5-årig investeringsplan men även en mer långsiktig plan skall arbetas fram som omfattar investeringar 20 år framåt.

Intäkter

Ett av Förbundets mål är att öka intäkterna avseende larmförmedling som enhet LC ansvarar för. Arbetet fortgår med att få främst NÄRF:S ägarkommuner att ansluta sig till tjänsten larmförmedling.

Datum
2017-09-15

Diarienummer
5010-2017-1-24

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Externutbildningen är en verksamhet som inte genererar intäkter under semesterperioden. Därmed är enheten inte i fas med det budgeterade resultatet per den sista augusti. Utbildningar är planerade under hösten och RUG-gruppen kommer, i form av HLR-utbildningar, att bidra med ökade intäkter under tertiäl 3. Prognosen visar på att verksamheten håller budget vid årets slut.

NÄRF skall arbeta aktivt för att larm avseende teknisk återställning skall minska vilket påverkar det finansiella målet med lägre intäkter. Larmen har minskat under år 2017 vilket har genererat i 585 tkr lägre intäkter.

Låneskuld

Förbundets låneskuld uppgick till 2 750 tkr vid augusti månads slut. Därmed har NÄRF uppfyllt det ekonomiska målet gällande låneskulden.

Datum
2017-09-15

Diarienummer
5010-2017-1-24

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Personalekonomisk redovisning

Per den 31 augusti 2017 fanns det totalt 223 personer anställda inom förbundet med tjänstgöring antingen på heltid, som vikarie eller som arvodesanställd. Av det totala antalet utgör 126 personer räddningspersonal i beredskap (RIB) vid någon av förbundets 7 deltidstationer.

Totalt 69 personer är heltidsanställda brandmän, 29 personer är dagtidsanställda med uppgifter inom förbundsledning, förebyggande verksamhet, teknik/fordon, sotning samt administration. En person tjänstgör 50 % på dagtid som stationsbefäl för stationerna i Mellerud och Åsensbruk.

Totalt, den 31 augusti 2017, fanns 18 kvinnor anställda inom förbundet. Av dessa kvinnor utgör 5 st. RIB-personal, 5 st. brandmän på heltid, 6 st. tjänstgör inom förvaltningsstaben och 1 st. som enhetschef.

Under jan-aug har förbundet anställt 10 personer. Antalet personer som valt att avsluta sin anställning på egen begäran, blivit uppsagd eller gått i pension är 9 st. Under huvudsemesterperioden visstidsanställdes 10 personer som semestervikarier.

Sjukfrånvaro

Riksdagen har beslutat om att förvaltningsberättelserna inom kommun och kommunala bolag ska innehålla redovisning om de anställdas sjukfrånvaro. Uppgifter ska lämnas om den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer, sjukfrånvaron för kvinnor respektive män samt sjukfrånvaron för anställda i åldrarna 29 år eller yngre, 30-49 år och 50 år eller äldre.

Uppgift enligt punkt 2 och 3 ska dock inte lämnas om antalet anställda i gruppen är högst tio eller om uppgiften kan härröras till en individ. Redovisningen ska omfatta sju indikatorer som kallas nyckeltal och som redovisas i tabellen nedan.

Sjukfrånvaro % av total bruttoarbetstid per åldersgrupp*		
Åldersgrupp	År 2016, totalt	År 2017, t.o.m. 2017-08-31
0 - 29	1,13	0,9
30 - 49	5,74	0,94
50 -	6,51	6,53

Sjukfrånvaro % av total bruttoarbetstid per respektive kön		
Kön	År 2016, totalt	År 2017, t.o.m. 2017-08-31
Kvinnor	2,34	1,09
Män	5,55	2,64

Annan frånvaro	
Område	År 2017, t.o.m. 2017-08-31
Föräldraledighet	Totalt 1 292 kalenderdagar fördelat på 36 personer
Vård av barn (VAB)	Totalt 98 kalenderdagar fördelat på 18 personer

Datum
2017-09-15

Diarienummer
5010-2017-1-24

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Förbundet erbjuder alla anställda företagshälsovård genom avtal. Personal i uttryckningstjänst genomgår årligen läkarundersökning enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter och övrig personal erbjuds årlig hälsokontroll. Dessa regelbundna undersökningar har under året genomförts enligt vad som varit planerat.

Företagshälsovården stöder vid behov förbundet i rehabiliteringsärenden och genomför även nyanställningsundersökningar i samband med personalrekrytering.

Arbetsskador/ tillbud

Förbundet har hanterat 3 st. ärenden avseende arbetsskador. Förbundet har även hanterat 7 st. tillbudsrapporter, dessa avser främst brister på fordon eller materiel.

Utbildning och övningsverksamhet

Under våren har förbundet genomfört riktad internutbildning för personalen inom målgruppen, förbundsledning, förvaltningsstab, RBC, YB, IB, styrkeledare heltid samt stations- och platsbefäl. Syftet var att belysa centrala författningar, samt grunder och metodik/teknik för bedömning och hantering av allmänna handlingar och sekretessbelagda uppgifter. All operativ heltidspersonal har genomgått en halvdagsutbildning inom området för suicid för att öka den generella kunskapen om självmord så personalen kan vara förberedda om en sådan situation uppstår. Utöver ovanstående har alla utbildade befäl inom förbundet genomgått en tvådagars taktikutbildning för sjustegsmetoden. Stabsorganisationen i förbundet har genomfört flertalet utbildningar samt en större övning avseende omfattande räddningsinsatser.

Informationsinsatser har skett till personalen kring särskild ålderspension. Det är svårt att ha framförhållning om och när den anställde avser att utnyttja förmånen. Kort uppsägningstid ger svårigheter att ersätta personal, i synnerhet om denne har specialkunskaper.

Den operativa personalen har genomfört tertiälövningar, prioriterade övningar för brand i byggnad, trafikolyckor samt olyckor med farliga ämnen. Därutöver tillkommer allmänt inplanerade övningar samt övningar för personal vid de brandstationer i förbundsområdet som innehar någon form av specialisering.

Befattningsspecifika utbildningar genomförs vid räddningsskolor som drivs utav Myndigheten för Samhällsnydd och Beredskap (MSB). Enligt förbundets handlingsprogram ska 100 % av personalen genomföra utbildning enligt beslutad utbildningsplan för att upprätthålla korrekt kompetensnivå inom organisationen. Från den 1 januari 2018 inför MSB en ny utbildning, Grundutbildning för räddningspersonal i beredskap (GRiB), vilken helt kommer att ersätta den nuvarande utbildningen räddningsinsats för arvodesanställda brandmän.

MSB har inte heller under 2017 kunnat erbjuda det antal utbildningsplatser som förbundet efterfrågat. Detta har medfört att förbundet emellanåt måste vidta särskilda åtgärder för att uppfylla det kompetenskrav som ställs enligt handlingsprogram på befäl, samt att RIB-personalen får vänta onödigt länge på sin grundutbildning. Räddsam VG arbetar för att, både genom beredningsgrupp (förbunds-/ Räddningschefer) och utbildningsråd, påverka MSB i utbildningsfrågorna. Räddningstjänsterna vill tydliggöra för MSB att man vill samverka med myndigheten för att förbättra utbildningssituationen.

Datum
2017-09-15

Diarienummer
5010-2017-1-24

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

MSB utbildningar 2017	Tilldelade platser	Faktiskt behov
Räddningsinsats	3	4
Räddningsledare A	2	4
Räddningsledare B	1	1
Tillsyn och olycksförebyggande A	2	3

Tabell x. Antal medarbetare som under våren har genomfört grund- och vidareutbildning via MSB. Antalet tilldelade platser uppnår 66,7 % av egentligt utbildningsbehov som föreligger inom förbundet.

Personalrörlighet (avslutad tjänst/ rekrytering)

Under perioden januari-augusti 2017 har 9 personer avslutat sin anställning inom förbundet, 4 personer var anställda som RiB-personal och 5 personal på heltid. Förbundet har under samma period ny-anställt 9 personer, varav 5 på heltid, 3 som RiB-personal och 1 person som lärling på sotningsenheten.

Personalkostnader

Personalkostnader under perioden januari – augusti 2017 uppgår till 49 080 tkr och utgör ca 83 % av förbundets totala kostnader. Med personalkostnader avses löne- och pensionskostnader, sjuklön samt personalomkostnader.

Pensions-/ semester- och övertidsskuld

Prognosen av pensionsskulden, från Skandia försäkringsbolag, visar att pensionsskulden har minskat med 5 602 tkr, utgående balans tom augusti 2017 är 49 220 tkr.

Förbundets skuld till de anställda avseende inarbetad, ej uttagen semester har ökat med 868 tkr och inarbetad, ej uttagen, övertid har minskat med 30 tkr. Tillsammans uppgår utgående balans vid periodens slut till 5 134 tkr.

Datum
2017-09-15

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Verksamhetsredovisning

Verksamhetsredovisningarna visar ekonomiskt utfall per den 31 augusti 2017 för respektive ansvarsområde inom Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

ANSVAR 10 Direktion och revision					
	Årsbudget	per budget	per utfall	per budget- utfall	Prognos bokslut
Personalkostnad	-263 000	-175 336	-139 388	35 948	-209 000
Övriga kostnader	-54 000	-36 000	-18 118	17 882	-27 000
Resultat	-317 000	-211 336	-157 507	53 830	-236 000

Kommentar:

Ingen avvikelse att notera.

ANSVAR 20 Förbundsledning, 21 UBK, 22 Beklädnad, 23 Ekonomichef					
	Årsbudget	per budget	per utfall	per budget- utfall	Prognos bokslut
Verksamhetens intäkter, ansvar 20	79 777 000	53 184 664	53 184 016	-648	79 777 000
Personalkostnad, ansvar 20	-2 292 000	-1 528 016	-1 923 763	-395 747	-2 555 000
Övriga kostnader, ansvar 20	-1 314 000	-875 984	-327 332	548 652	-822 000
Personalkostnad, ansvar 21	-64 000	-42 664	-53 797	-11 133	-74 000
Övriga kostnader, ansvar 21	-21 000	-14 000	-24 795	-10 795	-21 000
Övriga kostnader, ansvar 22	-305 000	-203 336	-207 539	-4 203	-305 000
Övriga kostnader, ansvar 23	-1 195 000	-796 680	-789 581	7 099	-1 195 000
Resultat	74 586 000	49 723 984	49 857 182	133 198	74 805 000

Kommentar:

20 Personalkostnad för tf. ekonomichef ej budgeterad. Ersättning för tidigare ekonomichef utbetalas tom årsskiftet 2017/2018.

20 Övriga kostnader, avser oförutsedda kostnader för förbundet.

ANSVAR 30 Verksamhetsledning, 32 rekrytering, 33 kamratstöd					
	Årsbudget	per budget	per utfall	per budget- utfall	Prognos bokslut
Verksamhetens intäkter, ansvar 30	204 000	136 000	160 385	24 385	215 000
Personalkostnad, ansvar 30	-3 340 000	-2 226 656	-1 941 840	284 816	-2 950 000
Personalkostnad, RCB YB	-1 117 000	-744 664	-786 504	-41 840	-1 350 000
Övriga kostnader, ansvar 30-33	-929 000	-619 344	-476 838	142 506	-650 000
Resultat	-5 182 000	-3 590 528	-3 044 797	409 867	-4 735 000

Kommentar:

30 Personalkostnader, två personer har avslutat sin anställning i februari. En HR ansvarig har anställts och två chefstjänster inom enheten har ersatts av en tjänst vid omorganisation. Detta är förklaringen till plusresultatet avseende lönekostnader.

30 RCB, beredskap, lönekostnader överstiger budget något.

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Larmvägen 1
461 38 Trollhättan

Telefon växel
0521-26 59 00
Fax
0520-818 21

E-post
info@brand112.se
Webb
www.brand112.se

Datum
2017-09-15

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

ANSVAR 40 Ledningscentral (LC)					
	Årsbudget	per budget	per utfall	per budget- utfall	Prognos bokslut
Verksamhetens intäkt	1 318 000	878 648	1 034 724	156 076	1 550 000
Personalkostnad	-4 557 000	-3 038 000	-3 000 310	37 690	-4 500 000
Övriga kostnader	-4 339 000	-2 892 640	-2 738 916	153 724	-4 000 000
Resultat	-7 578 000	-5 051 992	-4 704 502	347 490	-6 950 000

Kommentar:

Verksamhetens intäkter har ett överskott på 150 tkr. 50 tkr avser nyanslutningar av automatiska brandlarm. 40 tkr avser hjälp vid branden i Bredaryd i Småland. 60 tkr är 100 % av intäkt som tidigare var 50 %. (övriga 50 % bokades tidigare på enhet teknik). Övriga kostnader understiger budgeten i augusti men beräknas följa budget för helåret.

ANSVAR 50 beredskap, 56 räddning/övning, 58 farliga ämnen, 59 friskvård					
	Årsbudget	per budget	per utfall	per budget- utfall	Prognos bokslut
Verksamhetens intäkter, ansvar 50	4 456 000	2 970 664	3 158 256	187 592	4 560 000
Personalkostnad, heltid, ansvar 50	-33 077 000	-22 051 328	-21 702 780	348 548	-32 500 000
Personalkostnad, deltid, ansvar 50	-15 667 000	-10 444 664	-11 670 859	-1 226 195	-16 300 000
Övriga kostnader ansvar 50	-822 000	-548 000	-388 868	159 132	-700 000
Resultat	-45 110 000	-30 073 328	-30 604 250	-530 923	-44 940 000

Kommentar:

I verksamhetens intäkter saknas intäkter för funktionsprovning kvartal 1 och 2 ca 60 tkr för perioden. Ökade personalkostnader för deltid beror på större händelser som skogsbrand i Dalsland, brand i Lextorp, grundstötning av Skagen samt hjälp till andra räddningstjänster. Konsekvensen av avtal RiB 2017 har blivit en fördyrning av främst semesterperioden.

ANSVAR 60 teknik, 61 fordon, 64 pulververkstad, 65 andningsskydd					
	Årsbudget	per budget	per utfall	per budget- utfall	Prognos bokslut
Verksamhetens intäkter, ansvar 60	450 500	300 328	415 374	115 046	600 000
Personalkostnad, ansvar 60	-2 222 000	-1 481 344	-1 461 286	20 058	-2 200 000
Övriga kostnader, ansvar 60	-3 679 500	-2 453 000	-2 381 610	71 390	-3 564 000
Verksamhetens intäkter, ansvar 61	5 000	3 336	76 837	73 501	350 000
Övriga kostnader, ansvar 61	-1 904 000	-1 269 328	-1 481 674	-212 346	-1 800 000
Övriga kostnader, ansvar 64	-22 000	-14 672	-11 926	2 746	-20 000
Övriga kostnader, ansvar 65	-156 000	-104 000	-64 772	-44 669	-156 000
Resultat	-7 528 000	-5 018 680	-4 909 057	25 726	-6 790 000

Kommentar:

I verksamhetens intäkter ingår försäljning av fordon, material som inte längre används inom NÄRF med 110 tkr. Intäkter som inte är budgeterade och som är av engångskaraktär. Kostnader som överstiger budget för ansvar 61 (fordon) avser reservdelar med 85 tkr och service med 126 tkr.

Datum
2017-09-15

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

ANSVAR 70 Samhällsskydd, 76 externutbildning, 77 olycksfallsutredning					
	Årsbudget	per budget	per utfall	per budget- utfall	Prognos bokslut
Verksamhetens intäkter, ansvar 70	1 150 000	766 664	821 374	54 710	1 200 000
Personalkostnad, ansvar 70	-2 945 000	-1 963 320	-2 178 405	-215 085	-2 945 000
Övriga kostnader, ansvar 70	-81 000	-54 008	-68 758	-14 750	-81 000
Verksamhetens intäkter, ansvar 76	933 000	622 000	364 872	-257 128	800 000
Personalkostnad, ansvar 76	-990 000	-660 000	-598 701	61 299	-990 000
Övriga kostnader, ansvar 76	-141 000	-94 008	-76 459	17 549	-110 000
Resultat	-2 074 000	-1 382 672	-1 736 077	-353 405	-2 126 000

Kommentar:

Personalkostnader, ansvar **70**, överstiger budget pga. att två personer har gått parallellt för pensionsavgång/övertagande av tjänst. Personen har avslutat sin anställning from aug 2017. Verksamhetens intäkter, ansvar **76**, (utbildning) understiger budget pga. semesterperioden då inga utbildningar genomförs. Under hösten är ett flertal utbildningar inbokade.

ANSVAR 98 Sotningsenheten					
	Årsbudget	per budget	per utfall	per budget- utfall	Prognos bokslut
Verksamhetens intäkter, Thn	3 850 000	2 566 664	2 137 058	-429 606	3 225 000
Personalkostnad, Thn	-2 699 500	-1 799 672	-1 740 522	59 150	-2 249 000
Övriga kostnader, Thn	-1 126 000	-750 624	-735 776	14 848	-1 126 000
Verksamhetens intäkter, Fld	1 256 000	837 328	657 721	-179 607	1 075 000
Personalkostnad, Fld	-900 500	-600 328	-580 174	20 154	-825 000
Övriga kostnader, Fld	-380 000	-253 328	-223 199	30 129	-300 000
Resultat	0	40	-484 892	-484 932	-200 000

Kommentar:

Verksamhetens intäkter understiger budget med ca 600 tkr vilket kan förklaras med en delvis vakant tjänst och semesterperioden som inte genererar några intäkter. Både personalkostnader och övriga kostnader ligger under budget i båda kommunerna.

ANSVAR 90 Finansförvaltning					
	Årsbudget	per budget	per utfall	per budget- utfall	Prognos bokslut
Verksamhetens intäkter	6 979 000	4 652 664	-3 196 033	-7 848 697	-3 897 000
Övriga kostnader	-6 979 000	-4 652 664	1 800 343	6 453 007	2 501 000
Avskrivningar	-6 684 000	-4 456 000	-4 111 841	344 159	-6 300 000
Ränteintäkt	0	0	1 000	1 000	2 000
Räntekostnad	-112 000	-74 664	-80 058	-5 394	-120 000
Resultat	-6 796 000	-4 530 664	-5 587 060	-1 056 396	-7 814 000

Kommentar:

Verksamhetens intäkter avviker, precis som vid årsbokslutet 2016, kraftigt från budget beroende på att prognosen för pensionsskulden är minus (förändring -6 403 tkr). Summan redovisas med samma belopp i kostnader med omvänt tecken. Avskrivningarna är lägre än budgeterat vilket kan förklaras av påbörjade investeringar som inte är slutförda och därmed inte genererar kostnader för avskrivning.

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Larmvägen 1
461 38 Trollhättan

Telefon växel
0521-26 59 00
Fax
0520-818 21

E-post
info@brand112.se
Webb
www.brand112.se

Datum
2017-09-15

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Resultaträkning, period januari-augusti 2017

NÄRF inklusive sotningsenheten

tkr	Not	budget 2017	Delår 2017	Delår 2016	Prognos bokslut
Verksamhetens intäkter	1	20 746	5 729	9 665	9 813
Medlemsavgifter från kommuner	2	79 632	53 088	51 542	79 632
Verksamhetens kostnader	3	-93 582	-56 003	-54 846	-82 023
Avskrivningar	4	-6 692	-4 112	-4 239	-6 300
Verksamhetens nettokostnader		104	-1 298	2 122	1 122
Finansiella intäkter	5	8	6	0	10
Finansiella kostnader	6	-111	-80	-82	-120
Periodens resultat		1	-1 372	2 040	1 012

NÄRF exklusive sotningsenheten

tkr	Not	Budget 2017	Delårsbokslut 2017	Delårsbokslut 2016	Prognos bokslut
Verksamhetens intäkter	1	15 641	2 934	6 705	5 513
Medlemsavgifter från kommuner	2	79 632	53 088	51 542	79 632
Verksamhetens kostnader	3	-88 476	-52 718	-51 635	-77 523
Avskrivningar	4	-6 684	-4 112	-4 232	-6 300
Verksamhetens nettokostnader		113	-808	2 380	1 322
Finansiella kostnader	6	-112	-80	-83	-120
Periodens resultat		1	-888	2 297	1 202

NÄRF sotningsenheten

tkr	Not	Budget 2017	Delårsbokslut 2017	Delårsbokslut 2016	Prognos bokslut
Verksamhetens intäkter		5 097	2 789	2 959	4 300
Verksamhetens kostnader		-5 106	-3 280	-3 217	-4 500
Verksamhetens nettokostnader		-9	-491	-258	-200
Finansiella intäkter		9	6	1	10
Årets resultat		0	-485	-257	-190

Datum
2017-09-15

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Balansräkning, period januari–augusti 2017

tkr	Not	Budget 2017	Delår 2017	Bokslut 2016
Tillgångar				
Anläggningstillgångar				
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>				
Maskiner och inventarier	7		31 655	32 824
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>				
Långfristiga fordringar	8		36 051	42 454
Summa anläggningstillgångar			67 706	75 278
Omsättningstillgångar				
Kortfristiga fordringar	9		7 417	6 511
Kassa och bank	10		14 491	15 380
Summa omsättningstillgångar			21 908	21 891
Summa tillgångar			89 614	97 169
Eget kapital, avsättningar och skulder				
Eget kapital				
Ingående eget kapital			22 995	16 872
Årets resultat	11		-1 371	5 841
Summa eget kapital			21 624	22 713
Avsättningar				
Avsättningar pensioner	12		49 220	54 822
Skulder				
Långfristiga skulder	13		1 500	2 500
Kortfristiga skulder	14		17 150	16 733
Resultatutjämnning, sotning	15		120	401
Summa skulder			18 770	19 634
Summa eget kapital, avsättningar och skulder			89 614	97 169

Datum
2017-09-15

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Finansieringsanalys/kassaflöde, period januari-augusti 2017

tkr	Not	Delår 2017	Delår 2016
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		-1 372	2 041
Justering för av- och nedskrivningar	4	4 112	4 239
Justering för gjorda avsättningar	12	-5 602	-2 459
Justering för försäljning		0	0
Justering för utjämningsresultat sotn	3		
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		-2 862	3 821
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	9	-906	2 227
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	14	418	-2 178
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-3 350	3 870
Investeringsverksamheten			
Investering i materiella anläggningstillgångar	7	-2 942	-7 066
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-2 942	-7 066
Finansieringsverksamheten			
Nyupptagna lån		0	0
Amortering av skuld	14	-1 000	-1 000
Ökning långfristiga fordringar	8		3 125
Minskning av långfristiga fordringar		6 403	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		5 403	2 125
Årets kassaflöde/förändring av likvida medel		-889	-1 071
Likvida medel vid årets början	10	15 380	12 862
Likvida medel vid periodens slut	10	14 491	11 791

Datum
2017-09-15

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Investeringsredovisning, period januari–augusti 2017

tkr

Benämning	Budget	Periodens utfall	Budgetavvikelse
Teknisk utrustning	1 000	904	96
Fastigheter	700	218	482
Fordon	5 600	1 370	4 230
Friskvård	100	0	100
Ledningscentral	700	190	510
IT - Kommunikation	300	261	39
Summa:	8 400	2 943	5 457

Specificering

Proj/Invrnr	Investering	Tkr	Avsl/pågår
9117-01	Säkerhetsutr soteld	33 605	Avslutat
9117-02	Säkerhetsskåp objektsnycklar	32 439	Avslutat
9117-03	Mobil hydraulpump basbil	82 920	Avslutat
9117-05	Andningsskyddsmaterial	62 786	Pågår
9117-07	IR kamera	82 512	Avslutat
9117-08	Material för arbete på väg	87 004	Avslutat
9117-11	Brandslang 42 mm	54 760	Avslutat
9117-12	Larmställ	0	Pågår
9117-13	Andningsskydd regulator/bärställ	467 571	Pågår
		903 596	
9217-18	Anpassning kontorslokaler	85 700	Pågår
9217-20	Ombyggnad ambulans, Mellerud	132 635	Pågår
		218 335	
9316-08	Befäls-, stabs-, resefordon	632 794	Avslutat
9316-10	Stationsfordon, IVPA	337 984	Avslutat
9317-06	Släckbil, bas 4	10 275	Pågår
9317-09	Varningsutrustning	343 900	Avslutat
9317-14	Stationsfordon	44 947	Pågår
		1 369 900	
9517-15	Redundans inalarmering	189 655	Pågår
		189 655	
9617-04	IT-infrastruktur	66 084	Avslutat
9617-10	Datorer	26 640	Pågår
9617-16	Mobilt kartstöd	139 055	Pågår
9617-17	Teknsk utrustn för visualisering och distansmöte	29 389	Pågår
		261 168	
Summa totalt:		2 942 654	

Uppdrag avseende revidering av investeringsplanen är påbörjad. Dels skall en 5 årsplan tas fram men även en mer långsiktig plan för investeringsbehov 20 år framåt skall utarbetas. Målet är att redovisning av uppdraget skall presenteras för direktionen på direktion mötet den 14 november.

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Larmvägen 1
461 38 Trollhättan

Telefon växel
0521-26 59 00
Fax
0520-818 21

E-post
info@brand112.se
Webb
www.brand112.se

Datum
2017-09-15

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Noter

Resultaträkning (tkr)	Delår 2017	Delår 2016	Resultaträkning (tkr)	Delår 2017	Delår 2016
Not 1 Verksamhetens intäkter			Not 4 Avskrivningar		
Momspliktig försäljning, personalens löneavdrag	652	393	Byggnader tekniska anl	79	68
Tillsyn, teknisk återställning, kvartalsprovning	7 216	8 256	Maskiner och inventarier	4 004	4 142
Sotning, besiktning	2 791	2 960	Maskiner och inventarier, sotning	29	29
Hyror	302	287	Summa avskrivningar totalt	4 112	4 239
Ersättning, bidrag ex utbildning arvodesanställd	37	73	Not 5 Finansiella intäkter		
Samverkan annan räddntj. utbildning, byggn.nämnden	1 060	883	Räntor likvida medel	6	0
Försäljning maskiner, fordon, engångskaraktär	74	110	Summa finansiella intäkter	6	0
Jämförelsestörande post	0	0	Not 6 Finansiella kostnader		
Resultatutjämning, sotningsenheten	0	-170	Räntor långfristig upplåning	80	82
Förändring av pensionsåtagande, minus			Summa finansiella kostnader	80	82
Förändring av pensionsåtagande, plus	-6 403	-3 127			
Summa intäkter	5 729	9 665			
Not 2 Medlemsavgifter					
Medlemsavgifter från kommuner	53 088	51 542			
Varav preliminärt betalt pensionsförskott	801	667			
Summa medlemsavgifter	53 088	51 542			
Summa intäkter totalt	58 817	61 207			
Not 3 Verksamhetens kostnader					
Bygg, el, avtal, anläggningsentreprenad etc	1 395	1 178			
Kostnader för arbetskraft	52 789	49 225			
Specifisering, kostnader för arbetskraft					
Löner och personalomkostnader	47 719	44 553			
pensionsutbetalningar inklusive skatt *	3 744	2 028			
* varav 2016 års löneskatt redovisad 2017	508	0			
Förändring semester- och övertidsskuld	838	951			
Övriga personalkostnader	488	693			
Ökning av pensionsåtagande					
Minskning av pensionsåtagande	-6 403	-3 127			
Övriga verksamhetskostnader	8 222	7 570			
Specifisering, övriga verksamhetskostnader					
Hyror och fastighetsunderhåll	455	377			
Bränsle, nätavgifter	1 514	1 417			
Förbrukningsmaterial	1 037	948			
Kontorsmat, reparation, service	1 260	617			
Data, abonnemang, support, telefoni	2 213	2 304			
Hotell och logi, representation, annonser	245	179			
Försäkringsavg, fordonskatt, övriga avg	1 498	1 726			
Sotningsenheten resultatutjämning		0			
Summa kostnader totalt	55 495	54 846			

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Larmvägen 1
461 38 Trollhättan

Telefon växel
0521-26 59 00
Fax
0520-818 21

E-post
info@brand112.se
Webb
www.brand112.se

Datum
2017-09-15

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Förbundsledningen

Balansräkning (tkr)	Delår 2017	Bokslut 2016	Balansräkning (tkr)	Delår 2017	Bokslut 2016
Not 7 Materiella anläggningstillgångar			Not 11 Eget kapital		
Pågående i arbete	1 189	0	Eget kapital	--21 624	-22 713
Byggnader			Summa eget kapital	-21 624	-22 713
Anskaffningsvärd, totalt	2 504	2 504	Not 12 Avsättningar		
Varav årets förändring	0	245	Avsättningar för pensioner	-49 220	-54 822
Akkumulerade avskrivningar	-526	-447	Summa avsättningar	-49 220	-54 822
Varav årets förändring	-79	-105	Not 13 Långfristiga skulder		
Årets förändring, byggnader	-79	140	NORDEA	-1 500	-2 500
Summa bokfört värde byggnader	3 167	2 057	Summa långfristig fordran	-1 500	-2 500
Maskiner, inventarier			Not 14 Kortfristiga skulder		
Anskaffningsvärde	44 762	44 322	Am kortfr lån	-1 250	-1 000
Varav årets förändring	439	1 047	Leverantörsskulder	-1 606	-2 638
Akkumulerade avskrivningar	-37 455	-35 724	Utgående moms	-178	-151
Varav årets förändring	-1 732	-2 855	Arbetsgivaravgift och preliminär skatt	-3 220	-2 566
Årets förändring, maskiner, inv	-1 293	-1 808	Särskild löneskatt*	-1 136	-1 307
Summa bokfört värde maskiner, inv	7 307	9 645	Upplupen särskild löneskatt, individuell del	-675	-663
Fordon			Upplupen pensionskostnad, individuell del	-2 445	-2 731
Anskaffningsvärd, totalt	54 569	53 222	Semester- och övertidsskuld	-5 133	-4 296
Varav årets förändring	1 315	7 047	Övriga kortfristiga skulder*	-1 507	-1 381
Akkumulerade avskrivningar totalt	-33 388	-31 053	* varav 2016 års löneskatt redovisad 2017	-508	0
Varav årets förändring	-2 302	-3 488	Summa kortfristiga skulder	-17 150	-16 733
Årets förändring, fordon	-987	3 559	Not 15 Resultatutjämnning, sotning		
Summa bokfört värde, fordon	21 181	22 169	Trollhättan	-90	-330
Anskaffningsvärde totalt	103 024	100 048	Färgelanda	-30	-71
Akkumulerade avskrivningar totalt	-71 369	-67 224	Summa resultatutjämnning sotning	-120	-401
Summa mat anläggningstillgångar	31 655	32 824	Summa eget kapital, avsättn & skulder	-89 614	-97 169
Not 8 Finansiella anläggningstillgångar					
Långfristig fordran, pensionsskuld	36 051	42 454			
Summa finansiella anläggningstillgångar	36 051	42 454			
Summa anläggningstillgångar totalt	67 706	75 278			
Not 9 Kortfristig fordran					
Kundfordran	1 260	1 615			
Ingående moms	603	1 093			
Upplupna intäkter, periodisering	5 554	3 803			
Summa kortfr fordran	7 417	6 511			
Not 10 kassa och bank					
Bank och postgiro	14 491	15 380			
Summa, kassa och bank	14 491	15 380			
Summa tillgångar totalt	89 614	97 169			

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Larmvägen 1
461 38 Trollhättan

Telefon växel
0521-26 59 00
Fax
0520-818 21

E-post
info@brand112.se
Webb
www.brand112.se

Revisorerna
Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Till förbundsmedlemmarnas fullmäktige
Direktionen i Norra Älvsborgs Räddningstjänst

**Utlåtande avseende delårsrapport 2017-08-31 för Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund.**

Vi har i enlighet med kommunallagen och god revisionssed översiktligt granskat delårsrapporten per 31 augusti 2017 för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund. En översiktlig granskning är väsentligt begränsad i förhållande till granskning av en årsredovisning. Vår uppgift är att bedöma om resultatet i delårsrapporten är rättvisande och förenligt med de beslutade målen i verksamhetsplanen och handlingsprogrammet för ekonomi och verksamhet och som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Vi skall även bedöma om det är troligt att ett balanserat resultat kommer att uppnås vid årets slut och om styrningen är tillräcklig.

Vi bifogar revisionsrapporten från PwC som på vårt uppdrag granskat delårsrapporten per 31 augusti 2017.

Med utgångspunkt från vår samlade granskning hittills har vi gjort nedanstående bedömningar:

Räkenskaperna

Delårsrapporten bedöms i allt väsentligt vara rättvisande och upprättad enligt god redovisningssed.

Avstämning av finansiella mål

Vi bedömer att det finansiella resultatet är förenligt med beslutade finansiella mål och lagstadgat balanskrav.

Avstämning av verksamhetsmål

Delårsrapporten innehåller en redovisning av förbundets mål, som är förenliga med budget och verksamhetsplan 2017 samt mål och verksamhetsuppdrag. Graden av måluppfyllelse varierar, men avvikelserna förklaras kortfattat.

 T.N

Revisorerna
Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Styrning

Vi bedömer att delårsrapporten uppfyller syftet att ge direktionen och medlemmarna möjlighet att använda den som ett underlag för styrning, ledning och kontroll av verksamheten.

Trollhättan 2017-09-21

Jörgen Jørgensen

Torsten Gunnarsson

Roger Martinsson

Tomas Nilsson

PM avseende granskning av delårsrapport 2017 Norra Älvsborgs Räddningstjänst

Syfte

Vi har på uppdrag av kommunalförbundets revisorer granskat delårsrapporten i syfte att pröva om denna ger en rättvisande bild av resultatet och den ekonomiska ställningen för rapportperioden och om delårsrapporten i övrigt uppfyller de krav som ställs i KRL 9 kap samt övrig normgivning/vägledning såsom rekommendation från RKR (Rådet för kommunal redovisning) nr 22.

Vi har också översiktligt bedömt huruvida delårsrapporten innehåller en redovisning av måluppfyllelsen utifrån beslutade mål och om styrningen är tillräcklig.

Vår granskning och bedömning är inte heltäckande utan är mer analytisk och översiktlig utifrån en väsentlighets- och riskbedömning av olika revisionsfrågor enligt vägledning från SKYREV samt våra granskningsprogram som omfattar områdena i förvaltningsberättelse, resultaträkning och balansräkning.

Slutsats och synpunkter

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild av resultat och ställning. Det kvarstår vissa oklarheter avseende beräkning av pensionsåtaganden. Dessa uppstod i samband med övergång från KPA till Skandia, som genomför prognoserna. På vår rekommendation lämnas det information om denna problematik på ett öppet sätt i delårsrapporten och eventuella rättelser sker i årsredovisning 2017.

Direktionens budget och verksamhetsplan 2017 samt mål och verksamhetsuppdrag är nu synkroniserad med förbundets handlingsprogram, vilket inte var fallet 2016.

Delårsrapporten innehåller en redovisning av förbundets mål och verksamhetsuppdrag ur ett ekonomiskt (finansiellt och verksamhetsmässigt) perspektiv. Graden av måluppfyllelsen varierar men avvikelserna förklaras kortfattat. Vi rekommenderar att dock att bedömning av helårsutfallet av målen utvecklas.

Semesterskulden ökar kraftigt (över 800 tkr) och många har mer än 30 dgr (40 tidigare) sparade. Förbundet jobbar med frågan och försöker minska antalet sparade semesterdagar.

Vi bedömer att delårsrapporten uppfyller syftet att ge direktionen och medlemmarna möjlighet att använda den som ett underlag för styrning, ledning och kontroll av verksamheten.

2017-09-13

Håkan Olsson
PwC

Kommunstyrelsen

KS § 5

Dnr 2017/644

Delårsrapport 2017 för Fyrbodals kommunalförbund

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna delårsrapporten och lägga den till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Fyrbodals kommunalförbund har inkommit med delårsrapport per 30 juni 2017.

Periodens resultat uppgår till -646 tkr, varav basverksamheten -713 tkr.

Av fullmäktige utsedda revisorer har att bedöma om resultatet i delårsrapporten för perioden är förenligt med de mål direktionen beslutat. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Vid granskningen har särskilt iakttagits att det saknas redogörelse för uppföljning av resultatmål för verksamheten samt att det inte framgår hur de negativa balanskravsresultaten från tidigare år ska åtgärdas.

Revisorerna kan inte bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål direktionen beslutat om då det saknas redovisning av utfallet.

Beslutsunderlag

Ekonomikontorets tjänsteskrivelse 2017-12-14
Ledningsutskottets protokoll 2018-01-15, § 13

Ekonomichefen informerar

Skickas till
Kommunfullmäktige

Beslutet skickas till
Fyrbodals kommunalförbund
Ekonomichefen

Kommunstyrelsens Ledningsutskott

KLU § 13 Dnr 2017/644
Delårsrapport 2017 för Fyrbodals kommunalförbund

Ledningsutskottets förslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna delårsrapporten och lägga den till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Fyrbodals kommunalförbund har inkommit med delårsrapport per 30 juni 2017.

Periodens resultat uppgår till -646 tkr, varav basverksamheten -713 tkr.

Av fullmäktige utsedda revisorer har att bedöma om resultatet i delårsrapporten för perioden är förenligt med de mål direktionen beslutat. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Vid granskningen har särskilt iakttagits att det saknas redogörelse för uppföljning av resultatmål för verksamheten samt att det inte framgår hur de negativa balanskravsresultaten från tidigare år ska åtgärdas.

Revisorerna kan inte bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål direktionen beslutat om då det saknas redovisning av utfallet.

Beslutsunderlag

Ekonomiavdelningens tjänsteskrivelse 2017-12-14.

Ekonomichefen informerar.

Skickas till Kommunstyrelsen

Kommunledningen
Ekonomiavdelningen
Kristina Olsson
0528-567 107
Kristina.olsson@fargelanda.se

Kommunstyrelsen

Delårsrapport 2017 för Fyrbodals kommunalförbund

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna delårsrapporten och lägga den till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Fyrbodals kommunalförbund har inkommit med delårsrapport per 30 juni 2017.

Periodens resultat uppgår till -646 tkr, varav basverksamheten -713 tkr.

Av fullmäktige utsedda revisorer har att bedöma om resultatet i delårsrapporten för perioden är förenligt med de mål direktionen beslutat. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Vid granskningen har särskilt iakttagits att det saknas redogörelse för uppföljning av resultatmål för verksamheten samt att det inte framgår hur de negativa balanskravsresultaten från tidigare år ska åtgärdas.

Revisorerna kan inte bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål direktionen beslutat om då det saknas redovisning av utfallet.

Susanne Korduner
Kommunchef

Kristina Olsson
Ekonomichef

DELÅRSBOKSLUT
2017-01-01--2017-06-30

Fyrbodals kommunalförbund

Org.nr 222000-1776

Innehållsförteckning	Sid.
Kommentar till delårsbokslutet	1
Resultaträkning total	2
Resultaträkning basverksamhet	3
Resultaträkning projektverksamhet	4
Resultaträkning övrig verksamhet	5
Balansräkning	6
Kassaflödesanalys	7
Redovisning projekt	8
Redovisning övrig verksamhet	9
Redovisningsprinciper	10
Budgetavstämning basverksamhet – not 1	11
Avstämning projektverksamhet – not 2.1	12
Avstämning övrig verksamhet – not 2.2	13
Personalkostnader – not 3	14
Inventarier – not 4	15
Finansiella anläggningstillgångar – not 5	15
Regionala tillväxtmedel (RTV) – not 6	15
Gränskommittén – not 7	15
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter – not 7-14	16
Återbetalning Mediapoolen – not 15	16
Återförda resultatöverskott Gryning Vård AB – not 16	16
Soliditetstal – not 17	16
Tjänsteköp från medlemskommunerna – not 18	16
Prognos 1707-1712	17
Underskrifter	18

Kommentar till delårsbokslutet 2017-06-30

Verksamheten under första halvåret 2017 har fungerat väl trots viss osäkerhet avseende förbundets framtid. Viktiga beslut har fattats av politiken avseende kommunalförbundets ekonomiska ramar och verksamhetens prioriteringar. Det har varit en nyttig resa att genomlysna förbundet och fastställa inriktningen från 2018 och framåt.

Halvårsrapporten visar på ett underskott på - 646 tkr och är i enlighet med prognos. Inga stora avvikelser mer än att extern finansiering av projekt varit ovanligt hög vilket har bidragit till ökade intäkter i basadministrationen vilket är positivt.

Direktionen har den 9 februari 2017 tagit beslut om att årets underskott ska täckas via fakturering till medlemskommunerna. Vid årsskiftet kommer därmed det egna kapitalet att vara oförändrat från 2016.

Soliditeten uppgår till 3,1% jämfört med direktionens beslut om en långsiktig stabil soliditetsnivå på 10 %. Denna får dock variera över tid beroende av åtaganden som direktionen finner angelägna. En fortsatt diskussion om en rimlig lägsta nivå på soliditeten kommer att fortsätta under hösten.

Politiken beslutade i år att mätetal och finansiella mål ska följas upp och beskrivas tydligt i framtida verksamhetsplaner och årsredovisningar. Detta finns nu med i den nya verksamhetsplanen för 2018.

Den 8 juni 2017 beslutade direktionen att från 2018 höja medlemsavgiften från 28 kr/inv till 33 kr/inv, med en indexhöjning på 3 % från 2019.

Nu fortsätter arbetet med full kraft att anpassa organisationen till de nya förutsättningarna avseende volym och ekonomi. Den nya organisationen ska vara startklar 1 januari 2018. Jag ser fram emot att tillsammans med mina medarbetare lägga detta pussel för att sen kunna fokusera ännu mer på våra omvärldsfrågor och utvecklingen i Fyrbodalen.

Anneli Snobl
Förbundsdirektör

RESULTATRÄKNING		2017-01-01- 2017-06-30	2016-01-01- 2016-06-30
<u>Intäkter</u>	(not 1,2)		
Medlemsavgifter basverksamhet		3 774 274	3 722 908
Extern finansiering projekt och övrig verksamhet		12 060 365	8 929 658
EU-bidrag projekt och övrig verksamhet		421 709	9 433
Ersättning för uppdrag i projekt och övrig verksamhet		3 447 362	5 063 803
Övriga intäkter		194 467	69 456
		19 898 177	17 795 258
<u>Kostnader</u>	(not 1,2)		
Konsultkostnader		-2 629 981	-2 020 375
Administration, marknadsföring, möteskostn		-2 109 397	-2 206 373
Faktiska resekostnader, utlägg		-216 565	-411 822
Nätverkskostnader politiker och tjänstemän		-98 276	-74 720
Konferensarrangemang		-782 459	-729 815
Personalkostnader	(not 3)	-13 942 831	-11 972 446
Bilersättning och traktamente		-234 749	-246 553
Politiska ersättningar ordf o revisorer		-174 264	-93 347
Lämnade bidrag		<u>-329 824</u>	<u>-680 381</u>
		-20 518 345	-18 435 830
<i>Resultat före avskrivningar</i>		-620 168	-640 572
Avskrivningar inventarier	(not 4)	<u>-45 397</u>	<u>-30 476</u>
<i>Resultat efter avskrivningar</i>		-665 565	-671 048
<u>Finansiella intäkter och kostnader</u>			
Ränteintäkter		20 625	37 203
Räntekostnader		<u>-1 370</u>	<u>-113</u>
		19 255	37 090
PERIODENS RESULTAT		-646 310	-633 958

VARAV RESULTATRÄKNING BASVERKSAMHET	2017-01-01- 2017-06-30	2016-01-01- 2016-06-30
<u>Intäkter</u>	(not 1)	
Medlemsavgifter	3 774 274	3 722 908
Ersättning för uppdrag	103 000	168 573
Övriga intäkter	<u>64 603</u>	<u>43 208</u>
	3 941 877	3 934 689
 <u>Kostnader</u>	(not 1)	
Konsultkostnader	-64 194	0
Administration, marknadsföring, möteskostn	-696 327	-750 084
Faktiska resekostnader, utlägg	-13 137	-16 771
Möteskostnader politiker och tjänstemän	-98 276	-74 720
Personalkostnader	(not 3) -3 484 308	-3 483 867
Bilersättning och traktamente	-54 188	-111 473
Politiska ersättningar ordf o revisorer	-174 264	-93 347
Lämnade bidrag	<u>-45 000</u>	<u>-45 000</u>
	-4 629 694	-4 575 261
 <i>Resultat före avskrivningar</i>	-687 817	-640 572
 Avskrivningar inventarier	(not 4) <u>-45 397</u>	<u>-30 476</u>
 <i>Resultat efter avskrivningar</i>	-733 214	-671 048
 <u>Finansiella intäkter och kostnader</u>		
Ränteintäkter	20 625	37 203
Räntekostnader	<u>-504</u>	<u>-113</u>
	20 121	37 090
 PERIODENS RESULTAT	-713 092	-633 958

VARAV RESULTATRÄKNING PROJEKTVERKSAMHET
**2017-01-01-
2017-06-30**
**2016-01-01-
2016-06-30**
Intäkter

(not 2.1)

Extern finansiering	6 148 648	5 657 155
EU-bidrag	421 709	9 433
Ersättning för uppdrag	1 341 639	629 638
Övriga intäkter	<u>126 966</u>	<u>26 248</u>
	8 038 962	6 322 474

Kostnader

(not 2.1)

Konsultkostnader	-1 256 568	-1 273 839
Administration, marknadsföring, möteskostn	-660 217	-498 760
Konferensarrangemang	-411 263	-218 626
Resekostnader	-126 009	-315 437
Personalkostnader	(not 3) -5 302 030	-3 552 275
Bilersättning och traktamente	-91 094	-55 907
Lämnade bidrag	<u>-125 000</u>	<u>-407 631</u>
	-7 972 180	-6 322 474

Resultat före avskrivningar 66 782 0

Avskrivningar inventarier (not 4) 0 0

Resultat efter avskrivningar 66 782 0

Finansiella intäkter och kostnader

Ränteintäkter	0	0
Räntekostnader	<u>0</u>	<u>0</u>
	0	0

PERIODENS RESULTAT 66 782 0

VARAV RESULTATRÄKNING ÖVRIG VERKSAMHET	2017-01-01- 2017-06-30	2016-01-01- 2016-06-30
<u>Intäkter</u>	(not 2.2)	
Extern finansiering	5 911 717	3 272 503
EU-bidrag	0	0
Ersättning för uppdrag	2 002 722	4 265 593
Övriga intäkter	<u>2 899</u>	<u>0</u>
	7 917 338	7 538 095
 <u>Kostnader</u>	 (not 2.2)	
Konsultkostnader	-1 309 219	-746 537
Administration, marknadsföring, möteskostn	-752 853	-957 529
Konferensarrangemang	-371 197	-511 190
Resekostnader	-77 419	-79 614
Personalkostnader	(not 3) -5 156 493	-4 936 304
Bilersättning och traktamente	-89 467	-79 172
Lämnade bidrag	<u>-159 824</u>	<u>-227 750</u>
	-7 916 471	-7 538 095
 <i>Resultat före avskrivningar</i>	 867	 0
 Avskrivningar inventarier	(not 4) <u>0</u>	<u>0</u>
 <i>Resultat efter avskrivningar</i>	 867	 0
 <u>Finansiella intäkter och kostnader</u>		
Ränteintäkter	0	0
Räntekostnader	<u>-867</u>	<u>0</u>
	-867	0
 PERIODENS RESULTAT	 0	 0

BALANSRÄKNING		2017-06-30	2016-12-31
<i>TILLGÅNGAR</i>			
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>			
Inventarier	(not 4)	<u>325 360</u>	<u>370 758</u>
		325 360	370 758
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>			
Aktier och andelar	(not 5)	<u>2 767 000</u>	<u>2 767 000</u>
		2 767 000	2 767 000
<u>Omsättningstillgångar</u>			
Kundfordringar		1 468 797	6 063 373
Momsfordran		290 378	109 171
Övriga kortfristiga fordringar		78 596	245 048
Upplupna int. och förutbet. kostn. basverksamhet	(not 10)	612 509	398 335
Upplupna int. och förutbet. kostn. övrig verksamhet	(not 11)	3 234 032	3 754 552
Upplupna intäkter projektverksamhet	(not 12)	<u>11 638 393</u>	<u>7 939 954</u>
		17 322 706	18 510 434
<u>Likvida medel</u>			
Kassa, postgiro och bank	(not 13)	34 352 517	21 298 670
SUMMA TILLGÅNGAR		54 767 583	42 946 862
<i>SKULDER OCH EGET KAPITAL</i>			
<u>Eget kapital</u>			
Balanserat resultat	(not 19)	-2 364 249	-3 193 495
Periodens resultat		<u>646 311</u>	<u>829 246</u>
		-1 717 938	-2 364 249
<u>Kortfristiga skulder</u>			
Leverantörsskulder		-1 214 761	-2 360 899
Övriga kortfristiga skulder basverksamhet		-828 584	-590 141
Regionala tillväxtmedel (RTV)	(not 6)	-34 721 728	-25 313 718
Uppl.kostn., förutbet. int basverksamhet	(not 7)	-4 786 018	-624 753
Uppl.kostn., förutbet.int övrig verksamhet	(not 9)	-6 116 935	-5 351 636
Uppl.kostn., förutbet. int projektverksamhet	(not 8)	<u>-5 381 618</u>	<u>-6 341 465</u>
		-53 049 645	-40 582 613
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		-54 767 583	-42 946 862
Ställda panter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

KASSAFLÖDESANALYS2017-01-01-
2017-06-302016-01-01-
2016-12-31**Den löpande verksamheten**

Årets resultat -646 311 -829 246

*Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet*Avskrivningar inventarier 45 397 60 958

-600 914 -768 288

Förändringar i rörelsekapital

Förändring av omsättningstillgångar 1 187 728 -8 319 462

Förändring av kortfristiga skulder 12 467 033 5 594 611

13 654 761 -2 724 852

Kassaflöde från den löpande verksamheten 13 053 847 -3 493 140**Investeringsverksamheten**

Förvärv av inventarier 0 -182 000

Försäljning av inventarier 0 0**Kassaflöde från investeringsverksamheten 0 -182 000****Finansieringsverksamheten**Förändring av långfristiga skulder 0 0**Kassaflöde från finansieringsverksamheten 0 0****ÅRETS KASSAFLÖDE****13 053 847 -3 311 140**Likvida medel vid årets början 21 298 670 24 973 810

Likvida medel vid årets slut (not 13) 34 352 517 21 298 670

SOLIDITET

(not 17)

2017-06-30

2016-12-31

Eget kapital/Tillgångar

3,1%

6%

Not 14.

<u>Projektverksamhet 2017-06-30</u>	<u>Kostnader</u>	<u>Intäkter</u>	<u>Acc. kostn.</u>	<u>Acc. intäkter</u>
<u>Pågående projekt</u>				
EBP - Äldre H-029, H-031, H-042, H-057	-348 143	348 143	-10 831 981	10 831 981
Anhörigstödsnätverk	-700	700	-30 158	30 158
SKL - Prio	-95 022	95 022	-564 294	564 294
iCare4Fyrbodol	-28 938	28 938	-90 830	90 830
F & U Valfärdsteknik	-131 558	131 558	-269 870	269 870
Våldsförebyggande med genusperspektiv	-392 717	392 717	-577 239	577 239
Nätverksledare IFO	-335 793	335 793	-349 021	349 021
BBIC 2017-2018	-51 763	51 763	-51 763	51 763
Kreativa kraffält	-45 238	45 238	-650 919	650 919
Kulturkollo 2017	-372 957	372 957	-372 957	372 957
Kultursamverkan Fyrbodol	-61 956	61 956	-61 956	61 956
Näringslivsutveckl. Fyrbodol	-31 109	31 109	-739 167	739 167
Fyrbodol växer på träd	-4 427	4 427	-2 181 973	2 181 973
Biogas 2020	-121 829	121 829	-374 525	374 525
Företagsakuten	-51 129	51 129	-243 229	243 229
Hela Gröna Vägen	-559 529	559 529	-1 533 796	1 533 796
Ågarskifte Micro	-119 253	119 253	-483 995	483 995
Finansieringsrådgivning	-77 138	77 138	-327 419	327 419
Strukturbild Fyrbodol	-610 420	610 420	-885 321	885 321
Företagsklimat Fyrbodol	-364 139	364 139	-403 439	403 439
Framtidsentreprenörer Fyrbodol	-134 464	134 464	-134 464	134 464
Framtidsentreprenörer TVV	-214 469	214 469	-214 469	214 469
Teknikcollege Fyrbodol	-206 016	206 016	-2 715 000	2 715 000
Vård- och omsorgscollege	-153 496	153 496	-1 310 080	1 310 080
KOBRA	-185 645	185 645	-746 585	746 585
SSC - Scandinavian Science Cluster	-365 152	365 152	-1 080 553	1 080 553
Samhällsorientering Fyrbodol	-95 720	95 720	-635 818	635 818
Kompetensplattformarb. Fyrbodol	-610 362	610 362	-2 043 724	2 043 724
Avtal vuxenutbildning	-43 665	43 665	-57 531	57 531
College VG	-412 573	412 573	-715 148	715 148
Skolavhopp	-427	427	-94 477	94 477
Praktksamordning Fyrbodol	-506 518	506 518	-540 423	540 423
En skola för alla	-42 050	42 050	-42 050	42 050
Vägledning för livet	-102 310	102 310	-102 310	102 310
Plattform för nyanländas etablering	-423 344	423 344	-2 125 750	2 125 750
Samverkansavtal HV	-7 048	7 048	-599 107	599 107
<u>Projekt som förvaltas av förbundet</u>				
Miljöchefer i samverkan	-1 126	1 126	-87 970	87 970
Fiskekommunerna	0	0	-323 305	323 305
Fiskekommunerna del 2	-110 132	110 132	-201 531	201 531
Kompletteringspremier KPA	-1 243	1 243	-9 559	9 559
Västkom LW	-200 704	200 704	-200 704	200 704
<u>Projekt som slutredovisats under 2017</u>				
Miljösamverkan - årsavgift	0	38 839	-1 531 033	1 569 872
Kommunal IT-samordning	0	190 833	-2 251 623	2 442 456
Samverkan ensamkommande flyktingbarn	0	12 788	-368 422	381 210
Digitala trygghetslarm	0	50 046	-707 270	757 316
Vårdsamverkan barn och unga	-73 084	35 800	-1 037 284	1 000 000
Kompetensförsörjning barnavård	-255 606	463 969	-3 071 581	3 279 945
Projektpersonal	-60 520	-350 016	-523 065	112 529
Kompetensplattform	0	35 626	-2 481 984	2 517 610
SYV-online	0	-45 326	-218 837	173 511
Samordning skolavhopp	0	23 432	-151 816	175 248
Zambia biogas	37 251	-37 251	-297 911	297 911
Saldo	-7 972 180	8 038 962	-47 645 235	47 712 017
Resultat		66 782		

<u>Övrig verksamhet 2017-06-30</u>	<u>Kostnader</u>	<u>Intäkter</u>	
Hälsokällan II	-907 458	907 458	P
Forskning och utveckling (FoU)	-1 092 902	1 092 902	P
Antagningskansliet	-1 028 583	1 028 583	P
IT-samverkan II	-505 977	505 977	P
Kurser och konferenser	-1 554 211	1 554 211	P
Kultur/Marianna Andersson	-254 249	254 249	P
Affärsdriven miljöutveckling	-1 116 759	1 116 759	P
Position Väst	-1 457 200	1 457 200	P
Saldo	-7 917 338	7 917 338	
Resultat		0	

P = Pågående

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Delårsbokslutet har upprättats enligt Lagen om kommunal redovisning, redovisnings- och värderingsprinciper är i allt väsentligt oförändrat i förhållande till förbundets årsredovisning 2016.

Värderingsprinciper m m

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärdet om inget annat anges nedan.

Intäkter

Intäkter har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Inventarier	10 år
Datorer	Direktavskrivning från 2013
Kostnad i förhyrda lokaler	5 år

Fordringar

Fordringar upptas till det lägsta av nominellt värde och det belopp varmed de beräknas inflyta.

Likvida medel

Likvida medel omfattar kassa och tillgodohavande hos bank samt kortfristiga placeringar med en ursprunglig löptid på högst tre månader.

Not 1. Budgetavstämning basverksamhet

INTÄKTER	Budget	Budget	Utfall	+ / - budget	Budget	Utfall	+ / - budget
	1701-1712	1701-1706	1701-1706		1601-1606	1601-1606	
Medlemsavg. kommunbidrag	7 450 000	3 725 000	3 774 274	49 274	3 700 000	3 722 908	22 908
Övriga intäkter	300 000	150 000	167 603	17 603	135 000	143 218	8 218
Ränteintäkter	70 000	35 000	20 625	-14 375	37 500	37 203	-298
lanspråktagande eget kapital	0	0	0	0	180 000	0	-180 000
SUMMA INTÄKTER	7 820 000	3 910 000	3 962 502	52 502	4 052 500	3 903 328	-149 172
KOSTNADER							
<i>Personalkostnader</i>							
Löner basanställda inkl soc.avg	-5 650 000	-2 825 000	-2 938 476	-113 476	-2 435 000	-2 903 012	-468 012
- försäkringar	-710 000	-355 000	-366 907	-11 907	-265 000	-389 858	-124 858
- löneskatt på pensioner	-175 000	-87 500	-88 173	-673	-65 000	-88 228	-23 228
- försäkringskostnader Pacta, OF	-15 000	-7 500	-12 029	-4 529	-15 000	1 611	16 611
Friskvård	-18 000	-9 000	-3 260	5 740	-7 500	-5 434	2 066
Resor med egen bil, trakt. personal	-200 000	-100 000	-54 188	45 812	-100 000	-111 473	-11 473
Politiska ersättningar, ordf. o revisorer	-300 000	-150 000	-174 264	-24 264	-137 500	-93 347	44 154
Möteskostnader politiker och tjänstemän	-250 000	-125 000	-98 276	26 724	-75 000	-74 720	280
Konsultkostnader	-50 000	-25 000	-64 194	-39 194	-20 000	0	20 000
<i>Administrativa fasta kostnader</i>							
- hyra, städ, underhåll	-460 000	-230 000	-156 537	73 463	-210 000	-206 833	3 167
- kopiering, fax	-20 000	-10 000	-14 346	-4 346	-5 000	-16 141	-11 141
- IT, drift, hemsida, programvara	-330 000	-165 000	-88 546	76 454	-150 000	-90 128	59 872
- företagsförsäkring	-15 000	-7 500	-1 909	5 591	-7 500	-2 700	4 800
- telefon (mobil och data)	-40 000	-20 000	-19 084	916	-17 500	-19 944	-2 444
<i>Administrativa rörliga kostnader</i>							
- larmhållning	-12 000	-6 000	-2 577	3 423	-5 000	-3 830	1 170
- porto, förbr.mat inkl datorer	-80 000	-40 000	-75 222	-35 222	-40 000	-87 994	-47 994
- repr., möteskostn. resekostn personal	-110 000	-55 000	-20 659	34 341	-50 000	-32 472	17 528
- pren tidn, litteratur	-20 000	-10 000	-12 182	-2 182	-7 500	-9 582	-2 082
- personal soc.kostn	-60 000	-30 000	-34 661	-4 661	-30 000	-23 483	6 517
- utbildning, intern utveckling	-75 000	-37 500	-40 801	-3 301	-30 000	-6 900	23 100
- extern revision och rådgivning	-60 000	-30 000	-13 048	16 952	-25 000	-12 044	12 956
- informationsmaterial, annonser m m	-70 000	-35 000	-19 245	15 755	-25 000	-8 597	16 403
Avskrivningar	-75 000	-37 500	-45 397	-7 897	-50 000	-30 476	19 524
- övriga kostnader	-50 000	-25 000	-14 720	10 280	-10 000	-10 780	-780
Avgift Västkom	-530 000	-265 000	-271 891	-6 891	-250 000	-265 922	-15 922
Avgift Svinesundskommittén	-90 000	-45 000	-45 000	0	-20 000	-45 000	-25 000
							0
SUMMA KOSTNADER	-9 465 000	-4 732 500	-4 675 594	56 906	-4 052 500	-4 537 287	-484 787
RESULTAT	-1 645 000	-822 500	-713 093	109 407	0	-633 958	-633 958

Not 2.1 Projektverksamhet

INTÄKTER	Utfall	Utfall
	1701-1706	1601-1606
Extern finansiering	6 148 648	5 657 155
EU-bidrag	421 709	9 433
Ersättning för uppdrag	1 341 639	629 638
Övriga intäkter	126 966	26 248
SUMMA INTÄKTER	8 038 962	6 322 474
KOSTNADER		
<i>Personalkostnader</i>		
Löner projanställda inkl soc.avg	-4 932 584	-3 387 651
Resor med egen bil, trakt. anställda, inkl soc	-91 094	-55 907
<i>Administrativa fasta kostnader</i>		
- projekthyra	-231 332	-104 974
- kopiering, fax	-5 951	-4 828
<i>Administrativa rörliga kostnader</i>		
- dataunderhåll	-81 434	-29 677
- porto	-1 481	-1 719
- telefon (telefon, mobil, fax)	-23 764	-16 585
- repr., möteskostn. resekostn	-274 805	-431 364
- pren tidn, litteratur	-2 082	-2 908
- försäkringar	-296 554	-133 101
- förbrukningsmaterial	-50 412	-43 887
- övriga kostnader	-15 024	-9 033
- löneskatt på pensioner	-70 897	-31 523
- utbildning	-1 995	0
- konsultarvode	-1 256 568	-1 273 839
- konferensarrangemang	-411 263	-218 626
Information (PR, mässor, annonser)	-51 941	-101 222
Lämnade bidrag	-125 000	-407 631
Föreningsavgift (VoC)	-48 000	-68 000
SUMMA KOSTNADER	-7 972 180	-6 322 474
RESULTAT	66 782	0

Not 2.2 Övrig verksamhet

INTÄKTER	Utfall	Utfall
	1701-1706	1601-1606
Extern finansiering	5 911 717	3 272 503
Ersättning för uppdrag	2 002 722	4 265 593
Övriga intäkter	2 899	0
SUMMA INTÄKTER	7 917 338	7 538 095
KOSTNADER		
<i>Personalkostnader</i>		
Löner projektanställda inkl soc.avg	-4 770 349	-4 521 535
Resor med egen bil, trakt. anställda, inkl soc	-89 467	-79 172
<i>Administrativa fasta kostnader</i>		
- projekthyra	-188 378	-256 315
- kopiering, fax	-21 393	-9 388
<i>Administrativa rörliga kostnader</i>		
- dataunderhåll	-42 177	-92 615
- porto	-8 483	-11 465
- telefon (telefon, mobil, fax)	-27 050	-30 315
- repr., möteskostn. resekostn	-161 447	-117 550
- pren tidn, litteratur, kursmaterial	-11 867	-83 680
- försäkringar	-311 317	-334 617
- förbrukningsmaterial	-35 931	-76 973
- övriga kostnader	-40 005	-15 881
- löneskatt på pensioner	-74 827	-80 153
- utbildning	0	0
- konsultarvode	-1 309 219	-746 537
- konferensarrangemang	-371 197	-511 190
Information (PR, mässor, annonser)	-294 408	-342 962
Lämnade bidrag	-159 824	-227 750
SUMMA KOSTNADER	-7 917 338	-7 538 095
RESULTAT	0	0

NOT 3 Personalkostnader, ersättningar och sjukfrånvaro

MEDELANTALET ANSTÄLLDA	2017-06-30	2016-06-30
Män i basverksamhet	1	1
Kvinnor i basverksamhet	8	8
Män i övrig verksamhet	2	2
Kvinnor i övrig verksamhet	13	15
Män i projektverksamhet	6	4
Kvinnor i projektverksamhet	<u>8</u>	<u>7</u>
	38	37
Tillsvidareanställda basverksamhet	9	9
Tillsvidareanställda övrig verksamhet	14	15
Tillsvidareanställda projektverksamhet	2	3
Visstidsanställda	<u>13</u>	<u>10</u>
	38	37
Tjänsteköp från medlemskommuner	<u>7</u>	<u>5</u>
	45	42

LÖNER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR

	2017-06-30				2016-06-30			
	Förbunds direktör	Bas personal	Projekt personal	Övrig personal	Förbunds direktör	Bas personal	Projekt personal	Övrig personal
Löner och andra ers.	617 880	1 539 866	4 082 092	3 622 903	458 133	1 812 032	2 849 879	3 467 714
Utbildning	0	40 801	1 995	0	0	6 900	0	0
Övriga personalkostn.	2 763	35 158	0	697	0	28 917	0	8 561
Soc. avgifter	338 846	908 993	1 217 943	1 532 893	309 271	868 615	702 396	1 460 029
<i>varav pension</i>	<u>144 698</u>	<u>222 210</u>	<u>295 311</u>	<u>311 317</u>	<u>161 070</u>	<u>228 788</u>	<u>133 101</u>	<u>334 617</u>
	959 489	2 524 819	5 302 030	5 156 493	767 404	2 716 463	3 552 275	4 936 304

UPPLYSNING OM SJUKFRÅNVARO	2017-06-30	2016-06-30
Sjukfrånvaro för män	0,22%	0,23%
Sjukfrånvaro för kvinnor	1,94%	2,88%
Sjukfrånvaro för anställda	1,30%	1,94%
yngre än 30 år	0,00%	0,00%
mellan 30 - 49 år	0,63%	3,70%
äldre än 49 år	1,67%	1,05%

Sjukfrånvaron för varje ovanstående grupp anges i procent av gruppens sammanlagda ordinarie arbetstid.

Total sjukfrånvaro	1,30%
Långtidssjukfrånvaro*	74,93%

Total sjukfrånvaro anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid. Långtidssjukfrånvaron är den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

NOT 4 Inventarier

	<u>2017-06-30</u>	<u>2016-12-31</u>
Ingående anskaffningsvärde	1 881 472	1 699 472
Inköp	0	182 000
<i>Utgående ackumulerade anskaffningsvärde</i>	<i>1 881 472</i>	<i>1 881 472</i>
Ingående avskrivningar	-1 510 715	-1 449 757
Årets avskrivningar	-45 397	-60 958
<i>Utgående ackumulerade avskrivningar</i>	<i>-1 556 112</i>	<i>-1 510 715</i>
Utgående planenligt restvärde	325 360	370 757

Inventarier skrivs av på 10 år

Datorer direktskrivs från 2013

NOT 5 Finansiella anläggningstillgångar

Antal	Namn		Bokfört värde	Eget kapital andel
17 000	Gryning Vård AB	17,0%	17 000	24 057 549
250	Mediapoolen Västra Götaland AB	16,7%	250 000	1 079 576
13	Innovatum AB	1,3%	<u>2 500 000</u>	<u>237 764</u>
			2 767 000	25 374 889

NOT 6 Regionala tillväxtmedel (RTV)

Fyrbodals kommunalförbund (FK) erhåller årligen medel från VG-regionen för genomförandet av det delregionala tillväxtprogrammet på uppdrag av VG-regionen.

Kostnader och intäkter har tidigare år redovisats i resultaträkningen i projektredovisningen men redovisas från 2007 endast i balansräkningen eftersom det endast är ett administrativt uppdrag för FK.

Medlemskommunerna motfinansiering till de regionala tillväxtmedlen (RTV) rekvireras från 2008 i förskott.

- Not 7 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter basverksamhet**
Upplupna kostnader basverksamhet består i huvudsak av upplupen semesterlöneskuld, löneskuld samt upplupna arbetsgivaravgifter.
- Not 8 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter projektverksamhet**
Förutbetalda intäkter i projektverksamheten omfattar i huvudsak beviljade projektbidrag som erhållits vid projektstart på ännu ej avslutade projekt.
- Not 9 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter övrig verksamhet**
Förutbetalda intäkter i övrig verksamhet omfattar i huvudsak beviljade bidrag som erhållits vid verksamhetsstart.
- Not 10 Förutbetalda kostnader basverksamhet**
Förutbetalda kostnader basverksamhet består i huvudsak av hyra och IT-avtal.
- Not 11 Upplupna intäkter övrig verksamhet**
Upplupna intäkter övrig verksamhet består i huvudsak av beviljade bidrag som rekvireras i efterhand mot redovisade kostnader.
- Not 12 Upplupna intäkter projektverksamhet**
Upplupna intäkter projekt består i huvudsak av beviljade men ännu ej utbetalda EU-bidrag.
- Not 13 Likvida medel**
Medlemskommunerna motfinansiering till de regionala tillväxtmedlen (RTV) rekvireras från 2008 i förskott.
- Not 14 Resultat projektverksamhet**
Projekt som har avslutas under 2017 slutredovisas i delårsrapporten.
- Not 15 Återbetalning av villkorat aktieägartillskott Mediapoolen Västra Götaland AB**
Fyrbodal erhöll under 2011 och 2012 återbetalning av villkorat aktieägartillskott från Mediapoolen med 166 130 kr per år, totalt 332 260 kr.
- Not 16 Återföring till ägarna av resultatöverskott från Gryning Vård AB**
Gryning Vård AB har under 2012 gjort en återföring av resultatöverskott på 6 720 tkr till ägarna att fördela efter andel i bolaget.
Fyrbodal äger 17 % av bolaget och överskott uppgick till 1 142 tkr.
- Not 17 Soliditetstal**
Direktionen beslutade den 2 maj 2013 att en långsiktig stabil soliditetsnivå på 10 % bör eftersträvas, men nivån kan variera över tid beroende av åtaganden som direktionen finner angelägna.
Direktionen har den 9 februari 2017 tagit beslut om att årets underskott ska täckas via fakturering till medlemskommunerna, det egna kapitalet kommer alltså vid årsskiftet att vara oförändrat från 2016.
Förbundsdirektionen tog den 8 juni 2017 beslut att mätetal och finansiella mål ska följas upp och beskrivas på ett tydligt sätt i framtida verksamhetsplaner och årsredovisningar.
- Not 18 Tjänsteköp från medlemskommunerna**
Förbundet har under de senaste åren ersatt visstidsanställningar med tjänsteköp från medlemskommunerna.
- Not 19 Avsättning resultatöverskott från Gryning Vård AB (se not 17)**
2013 erhöll förbundet i form av ett resultatöverskott från Gryning Vård AB 1 142 tkr. Dessa medel redovisades i förbundets bokslut som en intäkt på resultatet.
I samband med detta fördes en diskussion med kommunerna att dessa medel borde återbetalas till kommunerna. Resultatet av denna diskussion blev att medlen skulle ligga kvar i förbundet men vid lämpligt tillfälle kunna användas för att investera i någon form av satsning för barn och unga.
Direktionen har den 7 maj 2015 beslutat avsätta 500 tkr av dessa medel för att starta upp det arbete som den politiska styrgruppen för vårdssamverkan i samråd med kommunernas socialtjänst pekat ut.

Not 18 Prognos 1707-1712

INTÄKTER	Budget	Utfall	Prognos	+/- budget
	1701-1712	1701-1706	1707-1712	1701-1712
Medlemsavg. kommunbidrag	7 450 000	3 774 274	3 774 275	98 549
Övriga intäkter	300 000	167 601	150 000	17 601
Ränteintäkter	70 000	20 625	20 000	-29 375
SUMMA INTÄKTER	7 820 000	3 962 500	3 944 275	86 775
KOSTNADER				
<i>Personalkostnader</i>				
Löner basanställda inkl soc.avg	-5 650 000	-2 938 476	-2 880 000	-168 476
- försäkringar	-710 000	-366 908	-375 000	-31 908
- löneskatt på pensioner	-175 000	-88 173	-90 000	-3 173
- försäkringskostnader Pacta, OF	-15 000	-12 029	-6 500	-3 529
Friskvård	-18 000	-3 260	-3 000	11 741
Resor med egen bil, trakt. personal	-200 000	-54 188	-110 000	35 813
Politiska ersättningar, ordf o revisorer	-300 000	-174 264	-180 000	-54 264
Möteskostnader politiker och tjänstemän	-250 000	-75 037	-80 000	94 963
Konsultkostnader	-50 000	-64 194	-30 000	-44 194
<i>Administrativa fasta kostnader</i>				
- hyra, städ, underhåll	-460 000	-156 537	-170 000	133 463
- kopiering, fax	-20 000	-14 346	-15 000	-9 346
- IT-drift, hemsida, programvara	-330 000	-88 546	-100 000	141 454
- företagsförsäkring	-15 000	-1 909	-5 000	8 091
- telefon (telefon, mobil, fax)	-40 000	-19 084	-20 000	916
<i>Administrativa rörliga kostnader</i>				
- larmhållning	-12 000	-2 577	-3 000	6 423
- porto och förbrukningsmaterial, datorer	-80 000	-75 222	-30 000	-25 222
- repr., möteskostn. resekostn personal	-110 000	-43 898	-60 000	6 102
- pren tidn, litteratur	-20 000	-12 182	-15 000	-7 182
- personal soc.kostn	-60 000	-34 661	-25 000	339
- utbildning, intern utveckling	-75 000	-40 801	-40 000	-5 801
- extern revision och rådgivning	-60 000	-13 048	-60 000	-13 048
- informationsmaterial, annonser m m	-70 000	-19 245	-50 000	755
Avskrivningar	-75 000	-45 397	-50 000	-20 397
- övriga kostnader	-50 000	-14 720	-15 000	20 280
Avgift VästKom	-530 000	-271 891	-270 000	-11 891
Avgift Svinesundskommittén	-90 000	-45 000	-45 000	0
SUMMA KOSTNADER	-9 465 000	-4 675 593	-4 727 500	61 907
Totalt	-1 645 000	-713 093	-783 225	148 682
Beräknat resultat			-1 496 318	

Delårsrapport 2017-01-01—2017-06-30

Uddevalla den 21 september 2017

Direktionen

.....
Martin Carling
Dals Eds kommun

.....
Paul Åkerlund
Trollhättans stad

.....
Ingemar Samuelsson
Uddevalla kommun

.....
Mats Abrahamsson
Sotenäs kommun

.....
Peter Dafferyd
Strömstad kommun

.....
Liselotte Fröjd
Tanums kommun

.....
Carin Ramneskär
Uddevalla kommun

.....
Peter Eriksson
Trollhättans stad

.....
Kerstin Gadde
Orust kommun

.....
Ulla Börjesson
Färgelanda kommun

.....
Per Eriksson
Bengtsfors kommun

.....
Jan-Olof Johansson
Lysekils kommun

.....
Gunnar Lidell
Vänersborgs kommun

.....
Marie Dahlin
Vänersborgs kommun

.....
Åsa Karlsson
Munkedals kommun

.....
Michael Karlsson
Amäls kommun

.....
Tommy W Johansson
Melleruds kommun

Revisorerna i Fyrbodals kommunalförbund
Org nr: 222000-1776

Till
Fullmäktige i respektive
medlemskommun

Revisorerna bedömning av delårsrapport

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapporten för perioden januari – juni 2017 är förenligt med de mål direktionen beslutat. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionsssed i kommunal verksamhet.

Granskningens resultat presenteras i bifogad rapport. Vid vår granskning har vi särskilt iakttagit att det saknas redogörelse för uppföljning av resultatmål för verksamheten samt att det inte framgår hur de negativa balanskravsresultaten från tidigare år ska åtgärdas.

Revisorerna kan inte bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål direktionen beslutat om då det saknas redovisning av utfallet.

Uddevalla den 2017-09-26

Thomas Boström
Vänersborgs kommun

Anita Älgemön
Tanums kommun

Ingemar Lindhe
Färgelanda kommun

Claes Hédlund
Munkedals kommun

Lennart Hansson
Åmåls kommun

Bilaga: Rapport över de sakkunnigas granskning av resultatet enligt delårsrapport

Översiktlig granskning delårsrapport 2017-06-30

Fyrbodals kommunalförbund

KPMG AB

2017-09-26

Antal sidor 3

Fyrbodals kommunalförbund
Översiktlig granskning delårsrapport 2017-06-30
KPMG AB
2017-09-26

1 Inledning

1.1 Uppdraget

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Fyrbodals kommunalförbund översiktligt granskat förbundets delårsrapport för perioden januari – juni 2017. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2017.

En översiktlig granskning är väsentlig begränsad i förhållande till revisionen av årsbokslutet. Kommunallagen föreskriver att budgeten ska innehålla mål och riktlinjer för verksamheten samt finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Målen ska utvärderas i delårsrapporten och i årsredovisningen.

Det är kommunalförbundet som har ansvar för delårsrapporten. Vårt ansvar är att översiktligt granska delårsrapporten för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

1.2 Syfte

Syftet med vår granskning är att ge revisorerna underlag för sin bedömning och rapportering till kommunfullmäktige i respektive medlemskommun om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål direktionen har beslutat om.

Granskningen ska verifiera att delårsrapporten i Fyrbodals kommunalförbund är upprättat i enlighet med kommunallagen (KL) lagen om kommunal redovisning (KRL), rådet för kommunalredovisnings rekommendationer samt god redovisningssed i kommuner.

1.3 Utförd granskning

Granskningen har skett av den delårsrapport som fanns tillgänglig i vecka 34. Delårsrapporten visar en förändring av eget kapital med - 646 tkr och ett utgående eget kapital som därefter uppgår till 1 718 tkr. Granskningen av delårsrapporten har i huvudsak genomförts via intervjuer samt översiktlig genomgång av underlag till bokslut och delårsrapport som tillhandahållits av personalen vid förbundets kansli.

1.4 Rapportutformning

I denna rapport sammanfattas våra väsentligaste iakttagelser från granskningen.

Rapporten skrivs i avvikelseform, vilket innebär att i huvudsak förhållanden som vi anser bör uppmärksammas eller bli föremål för åtgärder redovisas. Våra iakttagelser har kommunicerats med personal på förbundets kansli.

Fyrbodals kommunalförbund
Översiktlig granskning delårsrapport 2017-06-30
KPMG AB
2017-09-26

2 Noteringar från granskningen

2.1 Resultat 2017

Vi noterar att kommunalförbundet för första halvåret redovisar ett resultat på - 646 tkr oaktat att det samtidigt finns ett beslut från direktion mötet den 9 februari 2017 att verksamhetsunderskottet 2017 skall ersättas av medlemskommunerna. Inte heller i prognosen för helåret 2017 har detta beslut beaktats.

2.2 Balanskravsutredning

Enligt lagen om kommunal redovisning ska uppgifter om årets resultat efter balanskravsjusteringar och balanskravsresultatet redovisas i förvaltningsberättelsen. I kommunallagen anges att om balanskravsresultatet enligt lagen om kommunal redovisning är negativt för ett visst räkenskapsår, ska det regleras under de närmast följande tre åren. Är balanskravsresultatet negativt ska förvaltningsberättelsen innehålla upplysningar om när och på vilket sätt balanskravsresultatet ska regleras.

Enligt prop. 2003/04:105 bör det i delårsrapporten framgå vilka åtgärder som krävs för att uppnå balanskravet. Om kommunalförbundet anser att det finns synnerliga skäl för att helt eller delvis inte reglera ett negativt resultat, ska skälen till detta redovisas i förvaltningsberättelsen. Av detta följer att kommunalförbundet bör lämna upplysningar i förvaltningsberättelsen om vilka åtgärder som kommer att vidtas för att återställa det negativa resultatet för tidigare verksamhetsår eller vilka synnerliga skäl som finns för att inte reglera dessa negativa resultat.

2.3 Projektredovisning

De största tillgångs- och skuldposterna avser oavslutade projekt. Vi har poängterat vikten av att intäkter redovisas i enlighet med god redovisningssed. Det innebär att det ska finnas en dokumenterad grund för projektresultat som periodiseras, till exempel att projektet avser en period som inte har passerat eller att det föreligger en återbetalningsskyldighet vid slutredovisning av projektmedlen. Under 2017 har 10 projekt avslutats med en sammanlagd resultatpåverkan uppgående till 67 tkr.

Bland kortfristiga skulder finns periodiserade regionala tillväxtmedel på 34,7 mnkr. Av dessa medel avser 19,5 mnkr åren 2016-2017, 6,7 mnkr åren 2014-2015 samt 8,6 mnkr åren 2004-2013. Enligt uppgift har alla tillväxtmedel före 2014 slutredovisats utan krav på återbetalning.

Fyrbodals kommunalförbund
Översiktlig granskning delårsrapport 2017-06-30
KPMG AB
2017-09-26

3 Avstämning mot förbundsdirektionens mål

Direktionen för Fyrbodals kommunalförbund har fastställt ett finansiellt mål. Målet är att soliditeten långsiktigt ska uppgå till 10 % men att den över tid kan variera beroende på vilka åtaganden direktionen beslutar om. Soliditeten uppgår per den 30/6 2017 till 3 % (6 % 2016). Soliditetsnivån i förhållande till uppsatt soliditetsmål förklaras med att det egna kapitalet har använts för att täcka underskott i väntan på beslut om långsiktig finansiering. För 2017 finns beslut om att underskottet för 2017 skall täckas av bidrag från medlemskommunerna varför soliditeten då kommer att uppgå till 4 % vid delårsbokslutet.

I delårsrapporten saknas avstämning mot fastställda resultatmål för verksamheten vilket innebär att vi inte kan bedöma om resultatet i verksamheterna är förenligt med de resultatmål för verksamheten som direktionen fastställt.

Inför 2018 har ett antal övergripande finansiella mål och resultatmål för verksamheten med definierade mätetal utarbetats. Uppföljning av mål kommer därför att underlättas nästkommande verksamhetsår.

4 Bedömning av innehållet i delårsrapporten

Vid granskningen har inte framkommit annat än att delårsrapporten i allt väsentligt har upprättats i enlighet med lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed i kommunal verksamhet förutom att det saknas redogörelse för uppföljning av resultatmål för verksamheten samt att det inte framgår hur de negativa balanskravsresultaten från tidigare år ska åtgärdas.

Göteborg som ovan

KPMG AB

Eva From

Auktoriserad revisor

Certifierad kommunal revisor

Kommunstyrelsen

KS § 6

Dnr 2017/634

Delårsrapport 2017 för Dalslands Miljö- och energiförbund

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna delårsrapporten och lägga den till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Dalslands Miljö- och energiförbund har inkommit med delårsrapport per 31 juli 2017.

Periodens resultat uppgår till -83 tkr, varav Miljö- och energikontoret inkl. kansli och energisamverkan 742 tkr och Hållbar utveckling väst - 825 tkr.

Av fullmäktige utsedda revisorer har att bedöma om resultatet är förenligt med kraven på god ekonomisk hushållning. Bedömningen skall avse både finansiella mål och verksamhetsmål.

Utifrån genomförd granskning gör revisorerna följande bedömning av förbundets delårsrapport:

- Resultatet i delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt i allt väsentligt.
- Revisorerna instämmer i direktionens bedömning av möjligheterna att nå det övergripande finansiella målet som direktionen fastställt.
- Revisorernas sammanfattande bedömning kring verksamhetsmålen är att måluppfyllelsen avseende verksamheten är förenlig med direktionens fastställda mål.

Justering

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Forts KS § 6

Beslutsunderlag

Ekonomikontorets tjänsteskrivelse 2017-12-14
Ledningsutskottets protokoll 2018-01-15, § 14

Ekonomichefen informerar

Skickas till
Kommunfullmäktige

Beslutet skickas till
Dalslands miljö- och energiförbund
Ekonomichefen

Justering

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens Ledningsutskott

KLU § 14 Dnr 2017/634
Delårsrapport 2017 för Dalslands Miljö- och energiförbund

Ledningsutskottets förslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna delårsrapporten och lägga den till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Dalslands Miljö- och energiförbund har inkommit med delårsrapport per 31 juli 2017.

Periodens resultat uppgår till -83 tkr, varav Miljö- och energikontoret inkl. kansli och energisamverkan 742 tkr och Hållbar utveckling väst - 825 tkr.

Av fullmäktige utsedda revisorer har att bedöma om resultatet är förenligt med kraven på god ekonomisk hushållning. Bedömningen skall avse både finansiella mål och verksamhetsmål.

Utifrån genomförd granskning gör revisorerna följande bedömning av förbundets delårsrapport:

- Resultatet i delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt i allt väsentligt.
- Revisorerna instämmer i direktionens bedömning av möjligheterna att nå det övergripande finansiella målet som direktionen fastställt.
- Revisorernas sammanfattande bedömning kring verksamhetsmålen är att måluppfyllelsen avseende verksamheten är förenlig med direktionens fastställda mål.

Beslutsunderlag

Ekonomiavdelningens tjänsteskrivelse 2017-12-14.

Ekonomichefen informerar.

Skickas till Kommunstyrelsen

Kommunledningen
Ekonomiavdelningen
Kristina Olsson
0528-567 107
Kristina.olsson@fargelanda.se

Kommunstyrelsen

Delårsrapport 2017 för Dalslands Miljö- och energiförbund

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna delårsrapporten och lägga den till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Dalslands Miljö- och energiförbund har inkommit med delårsrapport per 31 juli 2017.

Periodens resultat uppgår till -83 tkr, varav Miljö- och energikontoret inkl. kansli och energisamverkan 742 tkr och Hållbar utveckling väst - 825 tkr.

Av fullmäktige utsedda revisorer har att bedöma om resultatet är förenligt med kraven på god ekonomisk hushållning. Bedömningen skall avse både finansiella mål och verksamhetsmål.

Utifrån genomförd granskning gör revisorerna följande bedömning av förbundets delårsrapport:

- Resultatet i delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt i allt väsentligt.
- Revisorerna instämmer i direktionens bedömning av möjligheterna att nå det övergripande finansiella målet som direktionen fastställt.
- Revisorerna efterlyser en långsiktig lösning på hur verksamheten i Hållbar Utveckling Väst ska hanteras främst med anledning av deras svårighet att bedriva verksamheten inom tilldelad budget sedan budgetförutsättningar ändrats under de senaste åren. Arbetet med att hitta en ny huvudman för Hållbar Utveckling Väst måste intensifieras och komma till ett avslut under 2018.
- Revisorernas sammanfattande bedömning kring verksamhetsmålen är att måluppfyllelsen avseende verksamheten är förenlig med direktionens fastställda mål.

Susanne Korduner
Kommunchef

Kristina Olsson
Ekonomichef

Postadress
458 80 Färgelanda
Besöksadress
Allhemsvägen 5, Färgelanda

Telefon
0528-56 70 00
Fax
0528-714 76

E-post
kommun@fargelanda.se
Hemsida
www.fargelanda.se

Bankgiro
890-9269
Organisationsnummer
212000-1421

Dalands Miljö
& Energiförbund

Dalands Miljö & Energiförbund

org.nr. 222000-0877

Delårsbokslut 2017-07-31

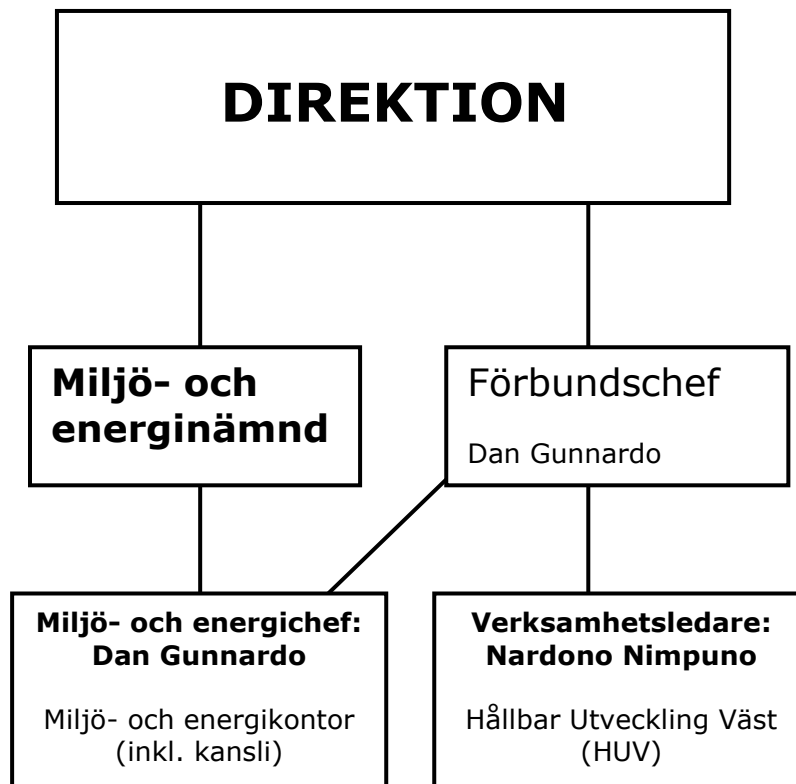

Innehållsförteckning

	Sida
INLEDNING	
Organisationsplan	2
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	
Översikt och måluppfyllelse – det nya förbundet	3
Måluppfyllelse – God ekonomisk hushållning	4
Ekonomisk översikt och analys	5
Personalredovisning	5
VERKSAMHETSBERÄTTELSE	
Miljö- och energikontoret	5
Hållbar utveckling Väst	26
EKONOMISK REDOVISNING	
Resultaträkning	31
Finansieringsanalys	32
Balansräkning	33
Notförteckning	34
Redovisningsmodell och redovisningsprinciper	38

Organisationsplan

Översikt och måluppfyllelse – det nya förbundet

Översikt

Föreliggande dokument utgör det första delårsboks slutet för det nya miljö- och energiförbundet. Det nya förbundet har följande inriktning:

- Förbundets operativa samverkansområde är inriktat mot miljö- och energifrågor.
- Förbundet ska vara en juridisk plattform för gemensamma avtal m m.

Förbundet har två politiska nivåer enligt följande:

- Förbundsdirektionen: Direktionens roll regleras i förbundsordningen. Direktionen fastställer budgetram utifrån den ram som medlemmarna enats om. Direktionen fastställer också inriktningen av det miljö- och energistrategiska arbetet.
- Miljö- och energinämnden: Nämndens roll regleras i nämndens reglemente. Nämnden ansvarar för det lagreglerade arbetet inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Nämnden är anställningsmyndighet för personalen inom miljö- och energikontoret och har med vissa undantag (faller då på direktionen) även personal- och arbetsmiljöansvar för verksamheten.

Förbundets tjänstemannaorganisation leds av förbundschefen och är utformad enligt följande (se även organisationschema ovan):

- Miljö- och energikontor: Här finns miljö-/miljö- och energistrateger, samordnare, miljö- och hälsoskyddsinspektörer samt kansli. Personalen arbetar med såväl myndighetsfrågor, strategiska frågor och administration. Förbundschefen är tillika miljö- och energichef.
- Hållbar Utveckling Väst: Utgörs av en samordnings och projektorganisation för strategiska miljö- och energifrågor. Leds av en verksamhetsledare som är direkt underställd förbundschefen.

Löne- och ekonomiadministration (boks lut, uppföljnings stöd mm) och IT-stöd köps externt via Melleruds kommun.

Måluppfyllelse

Uttalade mål finns för förbundets operativa verksamheter, dessa kommenteras under respektive verksamhetsbeskrivning.

Måluppfyllelse – God ekonomisk hushållning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. För ekonomin och verksamheten ska anges mål och riktlinjer av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Avstämning av god ekonomisk hushållning

Förbundets verksamheter skall bedrivas med god ekonomisk hushållning. För oss betyder det att vi ska ha en hög ekonomisk medvetenhet bland våra chefer och medarbetare samt att uppsatta mål för verksamheterna följs och ger de effekter som önskas från våra uppdragsgivare.

Ur ett finansiellt perspektiv betyder god ekonomisk hushållning att vi har att hålla oss till de ramar som våra medlemskommuner samt externa finansiärer beslutat om och samtidigt ha kontroll över kassalikviditeten.

Vi kan konstatera att förbundet för delåret 2017 har budgetavvikelser inom verksamheterna;

- Miljö- och energikontoret (inkl. kansli) visar på en budgetavvikelse på +973 tkr.
- Hållbar Utveckling Väst visar på en budgetavvikelse på - 825 tkr.

Personalredovisning

Antal anställda

	2017-07-31		2016-12-31	
	Antal	varav män	Antal	varav män
Miljö- och energikontor inkl kansli	24	10	24	10
Hållbar Utveckling Väst	14	9	11	4
Summa	38	19	35	14

Verksamhetsbeskrivning miljö- och energikontoret

Miljö- och energikontoret inkl. kansli och energisamverkan

Ansvarig: Dan Gunnardo

Ansvar: 1000-3010

Belopp i tkr	Delår 2017	Budget 2017	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	6 914	16 883	23 104
Intäkter kalkning	3 164		7 005
Finansiella intäkter	1		4
Summa intäkter	10 079	16 883	30 113
Kostnader			
Personalkostnader	7 451	12 827	17 398
Övriga kostnader	1 867	4 287	9 724
Kostnader kalkning	5		6 928
Finansiella kostnader	14	0	35
Summa kostnader	9 337	17 114	34 085
Årets resultat	742	-231	-3 972

Därv Kansli

Ansvarig: Dan

Gunnardo

Ansvar: 1000-1010

Belopp i tkr	Delår 2017	Budget 2017	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	674	1 125	7 070
Finansiella intäkter			
Summa intäkter	674	1 125	7 070
Kostnader			
Personalkostnader	105	30	3 255
Övriga kostnader	370	1 130	6 738
Finansiella kostnader	15	0	35
Summa kostnader	490	1 160	10 028
Årets resultat	184	-35	-2 958

Därv Miljö- och energikontoret

Ansvarig: Dan

Gunnardo

Ansvar: 2010-2070

Belopp i tkr	Delår 2017	Budget 2017	Bokslut 2016
Intäkter, basverksamhet	6 241	13 848	13 527
Intäkter, kalkning	3 164		7 005
Finansiella intäkter	1		4
Summa intäkter	9 405	13 848	20 536
Kostnader			
Personalkostnader	7 059	10 677	11 223
Övriga kostnader	1 785	3 023	2 409
Kostnader, kalkning	5		6 928
Finansiella kostnader	-2	0	
Summa kostnader	8 847	13 700	20 560
		0	
Årets resultat	558	148	-24

Därav

Energisamverkan

Ansvarig: Dan

Gunnardo

Ansvar: 3010

Belopp i tkr	Delår 2017	Budget 2017	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	0	1 910	2 507
Finansiella intäkter			
Summa intäkter	0	1 910	2 507
Kostnader			
Personalkostnader	288	2 120	2 920
Övriga kostnader	-288	134	577
Finansiella kostnader			
Summa kostnader	0	2 254	3 497
Årets resultat	0	-344	-990

Verksamhetsbeskrivning

Miljö- och energikontorets verksamhet bedrivs i samverkan med samtliga kommuner i Dalsland, förutom Åmål och omfattar ca 22 heltidstjänster. Dalslands miljö- och energiförbund är huvudman för verksamheten. Verksamheten ska genom en effektiv och riskbaserad tillsyn, samt miljö- och energistrategiskt arbete bidra till ett hållbart samhälle. Nationella och regionala miljömål ska implementeras i miljökontorets arbete och genomsyra både den operativa tillsynen, övrig tillsyn samt det miljö- och energistrategiska arbetet.

Händelser av betydelse

Nedan följer i punktform händelser som på ett eller annat sätt påverkat verksamheten under året.

- Dalslands miljö- och energiförbund startar från och med 1/1 2017.
- Miljöchefen är fr.o.m. 1/1 2017 förbundschef tillika miljö- och energichef.
- En renodling av det nya förbundet gentemot miljö- och energifrågor upplevs positivt. Det nya förbundet har dock inneburit en ökad arbetsbelastning för framförallt kansli och ledning. Det löpande utvecklingsarbetet har därmed blivit eftersatt.
- Under hela första halvåret har miljö- och energikontoret haft brist på personalresurser på grund av sjukskrivning, föräldradigheter och att erfaren personal slutat. Rekryteringsarbetet under såväl hösten/vintern 2016 som början av 2017 har inneburit svårigheter då det varit svårt att hitta tillräckligt med kompetent personal. Verksamheten ligger därför inte i fas med upprättad

verksamhets- och tillsynsplan. (se vidare under respektive arbetsområde).

Personalbristen har också medfört att processen med ökad samverkan/kommunikation mellan miljö- och energikontoret och kommunerna (initierades 2013) skett med reducerad fart.

- En ny miljö- och hälsoskyddsinspektör samt en ny livsmedelsinspektör anställdes under våren 2017.
- Senare under första halvåret utfördes nytt rekryteringsarbete. Vid detta tillfälle förlöpte rekryteringsarbetet på ett positivt sätt. I september börjar därför ytterligare ny personal (3 st. miljö- och hälsoskyddsinspektörer samt 1 st. miljöstrateg). Dessa anställs bl.a. för att täcka pågående och kommande pensionsavgångar. Tillkommande personal under september medför att en prioritering kommer ske i syfte att så långt möjligt uppfylla verksamhets- och tillsynsplan. Det finns dock en betydande risk att planen inte kommer nås inom alla områden.
- Kompetensöverföring med anledning av pensionsavgångar 2017 och framåt pågår.
- Miljö- och energichefen har haft utvecklings- och löneförberedande samtal med samtliga medarbetare där varje medarbetare fått ge sin syn på organisationen, sin egen roll, utvecklings- och förbättringsområden, prestation m.m. Samtalen har gett en god input till miljö- och energichefen och resultaten kommer att användas i det fortsatta utvecklingsarbetet och har använts vid löneöversynen 2017
- Miljökontoret medverkar i arbetet med VA-planer i samtliga fyra kommuner (Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud). Första halvåret har framförallt inneburit arbete med Melleruds VA-plan.
- Arbetet med en Dalsslandsgemensam avfallsplan pågår. Miljökontoret samverkar med kommunerna i detta arbete.
- Miljö- och energistrategerna har arbetat med förslag till inriktning av förbundets miljö- och energistrategiska arbete 2018. Ett arbete som fortgår under hösten.
- Förberedelser för miljö- och energikontorets flytt till Mellerud har organiserats. Flytt sker 4-5 september.
- En uppföljning och utvärdering av miljö- och energikontorets organisationsstruktur har genomförts. Utvärderingen ledde till att antalet arbetsgrupper bantades till tre; strateger, inspektörer resp. kansli. Utredningen visade också på ett behov av en biträdande miljöchef eller motsvarande.
- Under sommaren konstaterades att en stor del av beståndet av flodpärlmussla i Teåkersälven var döda. Flodpärlmusslan är utrotningshotad och Teåkersälven hyser ett av länets största bestånd. Orsaken är ännu inte klarlagd. Miljö- och energikontoret och länsstyrelsen utreder händelsen vidare.

Ekonomisk analys

Delårsresultatet för Miljö- och energikontoret/nämnden visar ett kraftigt positivt resultat jämfört med budget. Detta beror framförallt på att miljö- och energikontoret har haft mycket svårt att under vintern/våren rekrytera kompetent personal som ersättning för personalbortfall (pensionsavgångar, sjukskrivningar, föräldraledighet och att personal slutat). Inför hösten har dock rekryteringsarbetet fungerat mycket väl, vilket innebär att fyra nya handläggare börjar under september månad. Ytterligare rekrytering av livsmedelsinspektör pågår dessutom. Detta kommer att minska överskottet avseende personalkostnader relativt budget. Personalbristen innebär att övriga avgiftsintäkter (ej årsavgifter) kommer att bli väsentligt lägre än budgeterat i ett helårsperspektiv.

Det förväntade utfallet i ett helårsperspektiv är mycket osäkert på grund av följande faktorer; Volymen av reducerade avgiftsintäkter är svår att bedöma fullt ut, då de bl.a. styrs av mängd och typ av ärenden. De slutgiltiga hyreskostnaderna för helåret uppvisar också osäkerheter med nya lokaler i Mellerud fr.o.m. september samt då slutförhandlingar kring de lokaler som lämnats i övriga kommuner ännu inte är klara. Dessutom genererar miljö- och energikontorets flytt kostnader, bl.a. direkta kostnader för flytten, men också kostnader för inköp av möbler, IT-utrustning mm anpassade till de nya lokalerna. Utfallet i ett helårsperspektiv förväntas dock bli positivt och ge ett utfall om ca +100 000 kr i relation till budget 2017. Det förväntade positiva utfallet i ett helårsperspektiv beror, som nämnts ovan, på de rekryteringssvårigheter och därmed den personalbrist som uppstod under det första halvåret 2017.

Mål och målluppfyllelse – övergripande mål

Följande övergripande mål har varit vägledande för miljö- och energinämndens och miljö- och energikontorets beslut och verksamhet:

- 1.** Arbeta för ett miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle. En hållbar utveckling innebär en utveckling som möter människors behov idag utan att begränsa möjligheterna att möta framtida generationers behov.
Målluppfyllelse: Målet genomsyrar hela miljökontorets arbete och ett arbete i enlighet med målet sker kontinuerligt.
- 2.** Verka för att de nationella och regionala miljömålen får genomslag i miljökontorets, kommunalförbundets och kommunernas verksamheter.
Målluppfyllelse: De nationella och regionala miljömålen används som en mycket viktig faktor i miljönämndens arbete med verksamhetsplanering och resursbehovsutredning. De utgör också en utgångspunkt i det miljö- och energistrategiska arbetet.
- 3.** Tillsynen ska vara effektiv, kvalitetssäkrad, riskbaserad och i ökande grad avgiftsfinansierad.
Målluppfyllelse: Miljökontoret arbetar ständigt för att förstärka dessa faktorer. Samtliga objekt där regelbunden tillsyn/kontroll bedrivs är riskklassade. Uppföljning sker av utförd tillsyn i relation till avgift. Miljökontoret medverkar i SKL:s Insiktsundersökning tillsammans med Dals-Eds kommun (avstämning med verksamhetsutövare avseende miljökontorets bemötande, kompetens mm).
- 4.** God service ska ges till allmänheten och administrationen ska vara smidig inom Dalslands miljökontor.
Målluppfyllelse: Dagjouren ger god tillgänglighet och service. Hemsidan uppdateras regelbundet med bl.a. information till allmänhet och verksamhetsutövare. Tidigare utvärdering av miljökontorets verksamhet gav goda betyg avseende dessa faktorer. Ett kontinuerligt förbättringsarbete pågår dock ständigt. Personalen är utbildad i frågor rörande bl.a. service och bemötande. Ny personal har gått utbildning i service och bemötande i myndighetsrollen. Dialoger pågår med kommunerna kring hur samverkan mellan miljökontoret och kommunerna kan utvecklas

5. Miljönämndens verksamhet ska ha hög trovärdighet och ses som en kunskapsresurs i samhället samt vara den naturliga parten när allmänheten eller verksamhetsutövaren söker information angående lokala miljö- och hälsoskyddsfrågor.

Måluppfyllelse: Miljökontorets medverkan i projektet Tillsyns Utveckling Väst har stärkt kontorets kompetens ytterligare. Hemsidan uppdateras regelbundet med bl.a. information till allmänhet och verksamhetsutövare. Kontinuerlig kompetensutveckling är nödvändig då arbetsområdet är komplext. Behovet av kompetensutveckling klargörs bl.a. vid de regelbundna medarbetarsamtalen.

Mål- och måluppfyllelse samt status inom respektive arbetsområde

Livsmedelskontroll

Arbetsområdet omfattar kontroll av livsmedelsverksamheter, dricksvattenanläggningar samt kontroll av försäljningsställen för receptfria läkemedel. Verksamheten har jobbat för att säkerhetsställa en hög kontrollfrekvens på livsmedelsverksamheter i enlighet med gällande lagstiftning och Livsmedelsverkets anvisningar. Alla verksamheter är klassade genom ett riskbaserat system och kontrollobjekten har en årlig kontrollavgift. En erfaren inspektör slutade under våren 2017 och en ny anställdes. Detta tillsammans med sjukskrivningar har påverkat måluppfyllelsen inom arbetsområdet då inskolning av ny personal tagit tid i anspråk.

Det finns risk för att den ordinarie planerade livsmedelskontrollen inte kan utföras fullt ut enligt plan. I september börjar ny inspektör med kompetens och erfarenhet av livsmedelskontroll och dessutom pågår rekrytering av ytterligare livsmedelsinspektör. Särskild prioritering av den kvarstående livsmedelskontrollen kommer att ske under hösten, men det finns ändå risk för att en mindre del av kontrollen måste förskjutas till början av 2018. Extra offentlig kontroll har utförts där det funnits behov för det. Ett av de planerade projekten kommer inte att kunna genomföras, då den ordinarie och planerade kontrollen har prioriterats framför detta projekt.

Dricksvattenkontrollen har inte genomförts fullt ut under första delen av 2017 på grund av personalbrist inom miljö- och energikontoret. I september börjar ny inspektör med kompetens och erfarenhet av dricksvattenkontroll. Särskild prioritering av dricksvattenkontrollen kommer att ske under resterande del av 2017.

Inkommande ärenden har hanterats. Inkommande ärenden i form av nyregistreringar med riskklassning och ändringar i befintliga verksamheter har varit relativt omfattande. Allmänheten ges tillgång till resultaten av livsmedelstillsynen på Dalsslands miljö- och energiförbund hemsida (<http://www.dalssland.se/>). Inspektörerna har även arbetat med rådgivning parallellt med den lagstadgade kontrollen.

Konkretiserade mål	Aktiviteter som skall bidra till måluppfyllelsen	Måluppfyllelse
Anläggningar som är klassade med 4 kontrolltimmar eller fler ska inspekteras minst en gång/år	Kontinuerlig uppföljning av detaljplaneringen för livsmedelskontroll.	Bedöms komma att uppfyllas.
I samband med ordinarie kontroll bedrivs minst två olika specialprojekt varje år.	Läggs in i tillsynsplaneringen. Projektplan upprättas. Projektens resultat dokumenteras.	Bedöms komma att uppfyllas.
Senast 2019-12-31 kontrolleras samtliga större kommunala anläggningar för produktion av dricksvatten (>1000m ³ /dygn) för att bedöma om säkerhetsbarriärerna vid anläggningarna är anpassade till mikrobiologiska faror (bakterier, virus och parasiter) i råvattnet.	Läggs in i tillsynsplaneringen.	Bedöms komma att uppfyllas. Följs upp i helårsbokslutet.
Senast 2019-12-31 kontrolleras att samtliga restauranger som serverar rätter av malet/hackat kött hanterar faran Ehec så att faran elimineras eller risken att orsaka sjukdom reduceras till en acceptabel nivå.	Läggs in i tillsynsplaneringen	Bedöms komma att uppfyllas. Följs upp i helårsbokslutet.
När det är ändamålsenligt för verksamheten medverkar Dalarnas miljökontor i de riks- och länsprojekt som planeras.	Omvärldsbevakning av aktuella riks- och länsprojekt	Miljökontoret har inte deltagit i något riks- eller länsprojekt under 2017.
Vid behov av extra offentlig kontroll är målsättningen att sådan kontroll ska ske senast 4 veckor efter föregående planerad kontroll	Genom uppföljande tillsyn	Drygt 70 % av de extra uppföljande kontrollerna gjordes senast fyra veckor efter föregående planerad kontroll. För övriga 30 % gjorde miljökontoret bedömningen att extra uppföljande kontroll kunde ske med längre intervall utan att livsmedelssäkerheten äventyrades.
Kontroll av ny anläggning ska utföras senast inom 4 veckor efter att verksamheten startat	Genom tillsyn efter registrering.	Följs upp i helårsbokslutet.
Senast 2019-12-31 kontrolleras	Läggs in i	Bedöms komma att

att samtliga anläggningar med tillverkning av tårter, bakelser, smörgåstårter, smörgåsar och sallader, hanterar faran norovirus så att faran elimineras eller reduceras till en acceptabel nivå. I målet avses norovirus som riskerar att överföras från personal vid hantering av livsmedel.	tillsynsplaneringen.	uppfyllas. Inventering av anläggningar ska göras under hösten 2017. Följs upp i helårsbokslutet.
Senast 2019-12-31 kontrolleras samtliga detaljhandelsanläggningar (butiker) som utformar märkning samt märker/förpackar. Detta för att verifiera att de uppgifter som anges i ingrediensförteckningarna stämmer med tillsatta ingredienser (minst fyra produkter per anläggning granskas).	Läggs in i tillsynsplaneringen.	Bedöms komma att uppfyllas. Följs upp i helårsbokslutet.

Projekt och särskilda insatser enligt TP 2017	Status
Provtagning varm/kall buffé (eget projekt)	Genomförs ej
Kosttillskott steg 1, inventering (eget projekt)	Planeras genomföras under hösten
Revidering riskklassning avdelningskök	Genomfört
Kompetensför djupning samt klarläggande av tillsynsbehov avseende dricksvatten	Planeras genomföras under hösten

Miljö- och hälsoskydd

Arbetsgruppen hanterar frågor rörande bl.a.; Miljöfarlig verksamhet (exklusive lantbruk och avloppsreningsverk), radon, PCB, övrigt hälsoskydd, förorenad mark, vindkraft, kemiska produkter, köldmedia, avfall och miljöövervakning luft. Planfrågor hanteras i såväl denna grupp som MVR-gruppen.

Under året har gruppen bedrivit tillsyn över bland annat miljöfarlig verksamhet, hälsoskyddsobjekt, radon, PCB, förorenad mark och köldmedia.

Tillsynen ligger inte i fas med upprättad verksamhets- och tillsynsplan (se vidare nedan). Orsaken till detta är att miljö- och energikontoret haft svårt att rekrytera tillräckligt med ny kompetent personal under första halvåret, då erfaren personal slutat eller varit föräldralediga. Detta har medfört att vissa tillsynsområden fått fördelas till andra handläggare, vilket skapat behov av tid för inläring/inläsning. Ny personal med både

kompetens och erfarenhet börjar under september och det bedöms finnas förutsättningar att förstärka insatserna under hösten. Det finns dock risk för att vissa delar i tillsynsplanen inte kommer att kunna efterlevas fullt ut.

Inventeringen av PCB-byggnader skulle ha varit klart 2016 enligt *Förordningen (2007:19) om PCB m.m.* men blev inte det på grund av resursbrist, men prioriterades därför under första halvåret av 2017 och är i det närmaste klart. Detta har påverkat övriga planerade projektinsatser. Inventeringen kan komma att generera uppföljande tillsyn under 2018.

Den planerade tillsynen av hälsoskyddsobjekt bedöms inte ligga helt i fas med upprättad tillsynsplan. Tillsynen av fotvårdsanläggningar och bassängbad färdigställdes under våren 2017. Övrig planerad hälsoskyddstillsyn kommer att prioriteras under hösten. Det är dock osäkert om all planerad tillsyn kommer att hinna genomföras under hösten.

Tillsyn av så kallade miljöfarliga verksamheter med årsavgift bedöms i det närmaste komma att utföras i enlighet med upprättad plan. Den planerade tillsynen av övriga miljöfarliga verksamhet ligger dock inte i fas med verksamhetsplanen (se orsaker till detta ovan). En mindre tillsynsskuld kan komma att uppstå inför 2018. Tillsyn av mindre anläggningar (s.k. U-anläggningar) har till viss del genomförts. Tillsynen av förorenad mark följer inte helt tillsynsplanen. Förstärkt insats planeras inom detta område då ny personal har både kompetens och erfarenhet inom detta område.

Samtliga köldmedierrapporter har granskats enligt verksamhetsplan. Den planerade radoninformationen till fastighetsägare av flerbostadshus påbörjades under hösten 2016 då förteckningen över fastighetsägare till flerbostadshus uppdaterades, men själva utskicket skedde först under februari 2017. Utskicket med informationen genererar fortsatt tillsyn under 2017.

Inkommande ärenden utgörs i huvudsak av klagomål, miljörapporter, köldmedierrapporter, remisser/yttranden, nedskräpningsärenden, ansökningar och anmälningsärenden. Antalet inkommande ärenden har varit stort vilket lett till att arbetsgruppen i stor utsträckning varit händelsestyrd. Detta påverkar den planerade tillsynen och det är angeläget att framöver styra mot en större andel planerad tillsyn. Inkommande ärenden har hanterats. Nämnden har vidare granskat och yttrat sig över de kommunala detaljplaner som remitterats till nämnden.

Delar av tillsynen har bedrivits i projektform vilket beskrivs särskilt nedan. Projektet gällande "Rums-, hus- och stuguthyrning (inventerings projekt)" flyttas till 2018 då detta ska göras under sommartid och inte har kunnat genomföras 2017.

Arbetet har framförallt haft en inriktning i överensstämmelse med följande nationella miljö kvalitetsmål; *God bebyggd miljö, skyddande ozonskikt, frisk luft, säker strålmiljö och giftfri miljö*

Konkretiserade mål	Aktiviteter som skall bidra till måluppfyllelsen	Måluppfyllelse
För verksamheter med årlig tillsynsavgift ska den genomsnittliga tillsynstiden för varje verksamhet under en treårsperiod motsvara den beslutade tillsynstiden för samma period.	Kontinuerlig uppföljning av detaljplaneringen.	Redovisas i helårsbokslutet.
Radonhalten i samtliga flerbostadshus ska understiga 200 Bq senast 2020	Kartläggning av beståndet av flerbostadshus samt tillsyn med krav på mätningar och ev. åtgärder.	Redovisas i helårsbokslutet.
Samtliga 36 potentiellt förorenade områden inom riskklass 1-2 ska vara åtgärdsbedömda och vid behov åtgärdade senast 2020	Miljökontorets tillsyn samt samverkan med länsstyrelse och kommuner.	4 av områdena är åtgärdade. Övrigt följs upp i helårsbokslutet.
Samtliga 87 potentiellt förorenade områden inom riskklass 3-4 ska vara åtgärdsbedömda och vid behov åtgärdade senast år 2025	Miljökontorets tillsyn samt samverkan med länsstyrelse och kommuner.	3 av områdena är åtgärdade. Övriga följs upp i helårsbokslutet.

Projekt och särskilda insatser enligt tillsynsplanen 2017	Status
Projekt förorenad mark: Ett projekt inom Miljösamverkan Västra Götaland (MVG)	Pågående. Redovisas i helårsbokslut
Projektinriktad tillsyn av så kallade U-anläggningar	Pågående
Rums-, hus- och stuguthyrning (inventerings projekt)	Planeras till 2018

Lantbruk, avlopp och vatten

Arbetsgruppen hanterar frågor rörande bl.a.; enskilda avlopp, lantbruk, avloppsreningsverk (ARV), grund- och ytvatten, strandskydd, naturvård, miljöövervakning (avseende vatten) och kalkning. Planfrågor hanteras i såväl denna grupp som MHL-gruppen.

Under året har gruppen bedrivit tillsyn över avloppsanläggningar, lantbruk, ARV och strandskydd. Tillsynen ligger inte i fas med upprättad tillsynsplan. Framförallt är det tillsynen av enskilda avlopp och lantbruk som inte kunnat utföras som förväntat. Orsaken

till detta är att miljö- och energikontoret haft svårt att rekrytera tillräckligt med ny personal då erfaren personal slutat och varit föräldralediga samt då personalen behövt lägga betydande del i arbetet med de kommunala VA-planerna. Introduktion och inläring av ny personal har prioriterats under våren främst inom enskilda avlopp. Viss omfördelning av arbetsuppgifter har varit nödvändig då en handläggare har fått gå in som samordnare för samtliga arbetsgrupper. Ytterligare personal börjar under september och det bedöms finnas förutsättningar att åtminstone till en del förstärka insatserna under hösten. Det finns dock risk för att tillsynsplanen inte kommer att kunna efterlevas fullt ut.

Prövningar utgör den dominerande delen avseende enskilda avlopp. Mängden prövningar av enskilda avlopp (i huvudsak tillståndsprövningar) styrs av inkommande ärenden till följd av tidigare utförd tillsyn samt nya avloppsanläggningar. Förväntad nivå på mängden prövningar kommer sannolikt inte att nås. Då miljökontoret inte fullt ut kan styra inflödet av tillståndsansökningar kommer sannolikt dessa intäkter inte nå budgeterad nivå.

VA-planarbetet är nu igång i samtliga fyra kommuner och avloppshandläggarna har fått lägga betydande resurser främst i VA-arbetet för Mellerud och Färgelanda. Avloppshandläggarna har övertagit ansvaret för tillsyn av de kommunala avloppsreningsverken (ARV) där tillsynen utgörs i huvudsak av kontroll av egenkontroll, kontrollprogram, medverkan i besiktningar och hantering av miljörapporter.

Lantbrukstillsynen bedöms inte följa verksamhetsplanen. Tillsynen prioriteras på de objekt som har årlig avgift samt anmälningar och ansökningar och bedrivs genom att bland annat se över lantbrukens egenkontroll och vid handläggning av miljörapporter. Samordning sker mellan lantbrukstillsynen och tillsynen av enskilda avlopp.

Strandskyddstillsynen utgörs av nya och äldre ärenden. Nya tillsynsärenden har tillkommit framförallt inom Melleruds kommun. Arbetsgruppens naturvårdsärenden utgörs i huvudsak av remisser och yttranden samt tillsyn av kommunala naturreservat.

Miljöövervakningen utgörs framförallt av vattenprovtagning i form av kalkningsuppföljning och övrig provtagning (exempelvis recipientkontrollprogram). Kalkningsarbetet utgörs av upphandlingsarbete, administrativ hantering och uppföljning. Arbetet med miljöövervakning och kalkning följer verksamhets- och tillsynsplanen.

Inkommande ärenden utgörs förutom tillståndsansökningar avseende enskilda avlopp i huvudsak av anmälningsärenden, miljörapporter, remisser, yttranden och klagomål. Inkommande ärenden har handlagts enligt plan.

Delar av tillsynen bedrivs i projektform vilket redovisas särskilt nedan.

Arbetet har framförallt haft en inriktning i överensstämmelse med följande nationella miljö kvalitetsmål; *Ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, levande skogar, ett rikt odlingslandskap, myllrande våtmarker, ett rikt växt- och djurliv och god bebyggd miljö.*

Konkretiserade mål	Aktiviteter som skall bidra till mål-uppfyllelsen	Måluppfyllelse
För verksamheter med årlig tillsynsavgift ska den genomsnittliga tillsynstiden för varje verksamhet under en treårsperiod motsvara den beslutade tillsynstiden för samma period.	Kontinuerlig uppföljning av detaljplaneringen.	Redovisas i helårsbokslutet.
Handläggningen av ärenden rörande enskilda avlopp (tillstånd/anmälan) ska vara färdigbehandlade inom sex veckor (tillstånd/beslut ska ha upprättats). (tiden räknas från då ansökningshandlingar bedöms vara kompletta).	Uppföljning av handläggningen genom slumpmässigt urval ur ärendesystemet Vision (15 slumpmässigt utvalda ärenden av totalt 71 st. med jämn fördelning mellan handläggarna)	Redovisas i helårsbokslutet.
Bristfälliga enskilda avlopp ska åtgärdas. Tillsynen ska prioriteras inom följande områden: - Vattenförekomster som riskerar att inte uppnå god status avseende näringsämnen - Inom samlad bebyggelse - I anslutning till kommunala verksamhetsområden - Där tillsyn aldrig bedrivits av enskilda avlopp och där det bedöms finnas risk för påverkan på vattendrag/sjöar, grundvatten eller dricksvatten	Planering av tillsynen. Uppföljning via ärendesystemet Vision	Redovisas i helårsbokslutet. Tillsyn under våren 2017 har skett i Vårvik, Bengtsfors kommun.
Anläggningar med minireningsverk eller fosforfällor ska ha en fungerande egenkontroll. Tillsyn i intervall om 3-4 år.	Genom tillsyn.	Tillsyn gjordes 2016. Återkommer 2019-2020.
Samtliga flytgödsel- och urinbrunnar ska ha täckning för att minska avgången av kväve.	Genom tillsyn.	Redovisas i helårsbokslutet.
Sjöar och vattendrag ska ha goda och stabila förutsättningar i enlighet med målen för kalkningsverksamheten	Genom kalkningsuppföljning	Uppgifter ännu ej tillgängliga. Redovisas i helårsbokslutet.
Antal dispenser ska minska. Miljökontoret ska i samband med tillsyn verka för att lantbrukarna planera sin spridning av gödsel så att det ej förekommer spridning vid olämpliga tillfällen. Detta för att minska belastning av	Uppföljning av behandlade dispensansökningar	Inga dispensansökningar har inkommit.

näringsämnen i våra vattendrag.		
Gamla ärenden som ännu handläggs ska följas upp och avslutas.	Uppföljning via ärendesystemet Vision	Pågår. Redovisas i helårsbokslutet.
Uppföljande tillsyn på ej inkomna entreprenörsrapporter ska göras för att kontrollera om anordningen är byggd. Mellan 2007–2011 finns det idag ca 472 ärenden.	Uppföljning via ärendesystemet Vision. Genom tillsyn.	Pågår. Redovisas i helårsbokslutet.

Projekt och särskilda insatser enligt tillsynsplanen 2017	Status
<u>Kartläggning och tillsyn av lantbruk inom vattenskyddsområden:</u> Kartlägga och utföra riktad tillsyn av lantbruk inom vattenskyddsområden under 2017–2019.	Inventering höst 2017.
<u>Årlig avgift för lantbruk i intervallet 30–99 djurenheter:</u> Klassa och informera de lantbrukarna i intervallet 30–99 djurenheter som har tillsyn under året, att miljökontoret från och med nästkommande år kommer att ta ut fast årlig avgift enligt fastställd taxa för tillsyn och prövning enligt miljöbalken.	Pågående.
<u>Kontroll av skyddszoner kring vattendrag:</u> Tillsyn på lantbruk som i sina villkor/försiktighetsmått (anmälnings- eller tillståndspliktiga) har krav på skyddszoner.	Pågående.
<u>Ökad kunskap om biodammar:</u> Kompetensutveckla oss kring denna typ av reningssteg samt andra alternativa reningssteg/efterpoleringssteg i syfte, att om lämpligt, ge alternativ till kemisk fosforfällning.	Ej påbörjat, flyttas till 2018
<u>"Kontorstillsyn" av enskilda avlopp:</u> I stället för tillsyn i fält pröva att utföra s.k. "kontorstillsyn" utifrån befintliga och inhämtade uppgifter. Projektet utförs i mån av tid och resurser.	Planeras till hösten 2017.
<u>Metaller i Holmsån/Dalbergså:</u> Att klargöra status avseende metallförekomster, källor till metallföroreningar i Holmsån/Dalbergså samt utveckla arbetssätt för att förbättra statusen i dessa vattenförekomster (förutsätter att medel finns för undersökningar).	Medel saknas för vidare undersökningar.
<u>Projekt hållbart kretslopp små avlopp:</u>	Sammanställning av projektet gjordes

<p>Pågående projekt som syftar till att hitta lösningar för att skapa kretslopp för enskilda avlopp. Då riktlinjerna för enskilda avlopp nu är fastställda ska nästa fas av projektet påbörjas. En målsättning är därvid att få till stånd en hygieniseringsanläggning. Miljöförvaltningen tar fram underlag för och håller informationsmöte med renhållningsansvariga och VA-chefer i kommunerna om förutsättningar och ansvarsfördelning mm. Eventuellt kan vi vara kommunerna behjälpliga med att ansöka om medel för investeringar i hygieniseringsanläggning. Samverkan med kommunernas VA-planegrupper.</p>	<p>under våren 2016. Erfarenheterna från projektet implementeras fortsättningsvis i arbetet med de kommunala VA-planerna.</p>
---	---

Arbetsgruppen hanterar frågor som; ledning/styrning, budgetfrågor, personalfrågor/personaladministration, direktionsadministration, nämndadministration, diarieföring/registrering, arkivering, fakturering, systemadministration, administration av hemsida, inköp, ekonomiuppföljning, delgivning och överklagandehantering.

Beskrivning av arbetsområdet under första halvåret 2017 (ni kan nog i stor utsträckning klippa/klistra från delårs-/helårsbokslut 2016). Huvudsakliga arbetsuppgifter, bedömning av om verksamhets-/tillsynsplan följs. Om risk bedöms finnas av att någon arbetsuppgift inte förväntas hinnas med enligt plan anges orsakerna till detta.....

Ledning, kansli och administration

Arbetsgruppen hanterar frågor som; ledning/styrning, budgetfrågor, personalfrågor/personaladministration, nämndadministration, diarieföring/registrering, arkivering, fakturering, systemadministration, administration av hemsida, inköp, ekonomiuppföljning, delgivning och överklagandehantering.

Kansliet har fr.o.m. 2017 nu även fått ansvar för att administrera hela det nya förbundet inklusive direktionens sammanträden. Detta har inneburit ett betydande merarbete och är en orsak till att arbetet inte ligger helt i fas med upprättad verksamhets- och tillsynsplan. En översyn av miljö- och energikontorets organisationsstruktur har genomförts, nya personalriktlinjer har tagits fram och tidsredovisning och stämpling görs numera i systemet Medvind. Både nämndens och direktionens sammanträden har administrerats av kansliet. Arbete med dokumenthanteringsplanen fortgår, även om takten fått dras ned något. Ny internkontrollplan är fastställd. Befattningsbeskrivningar har, med något undantag, tagits fram för all personal. Det stora behovet av kvalitetssäkring av äldre handlingar fortgår, om än i något reducerad takt. Arbetet med nya och uppdaterade rutiner fortgår, även om takten fått dras ned något till följd av andra arbetsuppgifter. Arbetsgruppens (och hela organisationens) arbete försvåras väsentligt av att kansliet/administrationen sitter geografiskt skilda från den övriga organisationen. Det är därför glädjande att kansliet kommer att flytta ihop med övrig personal i början av september. I övrigt har budgetarbete, löneöversyn mm hanterats enligt plan.

Miljöchefens nya roll som förbundschef tillika miljö- och energichef medför en mer resurskrävande roll och innebär mindre utrymme för t.ex. arbete med verksamhetsutveckling. Miljö- och energikontoret ser därför ett behov av en biträdande miljöchef eller motsvarande för att avlasta förbundschefen.

Konkretiserade mål	Aktiviteter som skall bidra till måluppfyllelsen	Måluppfyllelse
1. Miljönämndens beslut ska vara rättssäkra (gäller hela förvaltningen) Nyckeltal: Andel överklagade beslut där miljönämndens beslut står fast	Uppföljning av nämndbeslut som överklagats.	5 st. av nämndens beslut har vunnit lagakraft, 3 st. av nämndens beslut har upphävts i högre instans. 5 st. av nämndens beslut har ännu ej avgjorts. Avseende avgjorda beslut i högre instans så har nämndens beslut således stått fast i 63% av ärendena.
2. Miljönämndens ärendebalans ska vara god (gäller hela förvaltningen) Nyckeltal: Antal nya ärenden i relation till avslutade ärenden	Uppföljning av nya resp. avslutade ärenden i Vision	Nya ärenden: 1207 st Avslutade ärenden: 1014 st. Ärendebalansen är för närvarande något negativ, troligtvis är den höga ärendebelastningen (för få handläggare pga. svårigheter att rekrytera under vintern/våren). Fortsatt uppföljning i helårsbokslutet.
3. Finansieringen av miljönämndens myndighetsutövning ska till minst 50 % vara avgiftsfinansierad. Nyckeltal: Procent avgiftsintäkter i relation till miljönämndens kostnader för myndighetsutövning.	Uppföljning via ekonomisystem.	Redovisas i helårsbokslutet
4. Miljönämnden ska alltid tillse att de anställda har rätt kompetens genom att dessa ges möjlighet att delta i relevanta	Uppföljning genom översyn av kompetens och utbildningsbehov.	Redovisas i helårsbokslutet

utbildningar och/eller ta del av handböcker, vägledningar och annat stödjande material inom identifierade och prioriterade områden.		
---	--	--

Projekt och särskilda insatser enligt TP 2017	Status
Utarbetande av styrdokument och rutiner i det nya förbundet	Merparten styrdokument är fastställda. Kvarstår reglemente IKP samt rutin för förbundsdirektionen.
Översyn av organisationsstruktur, administrativa funktioner och ledningsfunktionen	En uppföljning och utvärdering av miljö- och energikontorets organisationsstruktur har genomförts. Till följd av denna har antalet arbetsgrupper minskat. Nu finns tre arbetsgrupper (strateger, inspektörer resp. kansli). Utvärderingen pekade även på behovet av biträdande miljöchef.
Fortsatt utveckling av personalriktlinjer, befattningsbeskrivningar mm.	Pågår. Flera personalriktlinjer är fastställda men det finns fler att färdigställa. Befattningsbeskrivningar är med något undantag klara.
Ärendesystemet Vision; visst behov av städning i systemet finns fortfarande. Ytterligare lathundar behöver tas fram.	Behov av städning finns fortfarande. Det görs löpande då tid och möjlighet finns. Arbetet med lathundar pågår.
Kvalitetssäkring av vissa äldre handlingar	Pågår. De flesta handlingar är genomgångna men det finns en del kvar. Det dyker även upp nytt. Genomgång av ärenden som är registrerade på tidigare anställda pågår.
Fortsatt översyn av rutiner	Pga. hög arbetsbelastning på miljökontoret har arbetet med upprättande av rutiner blivit eftersatt. Under året har 3 st. rutiner fastställts, 23 st. är pågående. 50 st. rutiner är planerade.
Färdigställande av dokumenthanteringsplan	Samarbete, för att färdigställa dokumenthanteringsplanen, pågår mellan förbundschef, administration och arkivarie i Mellerud/Bengtsfors kommun. Ambitionen är att färdigställa ny dokumenthanteringsplan före årsskiftet.
Översyn av internkontrollplan	Översyn gjord, ny plan fastställd. Förslag till riskanalys (bilaga) håller på att tas fram

Miljö- och energistrategiskt arbete

Dalsslands miljö- och energiförbund har i uppdrag av kommunerna att initiera och samordna det miljö-, energi- och miljöstrategiska arbetet i medlemskommunerna och i förbundet, i nära samverkan med medlemskommunernas olika verksamheter. Verksamhetens mål är att fungera som ett nav för att skapa förutsättningar för kommunerna i Dalssland att utvecklas på ett långsiktigt och hållbart sätt

Miljöpolitiskt program för Dalsslands/inriktning av det miljö- och energistrategiska arbetet

Förslaget till miljöpolitiskt program som antogs av miljönämnden i juni 2016 har under våren varit uppe i två möten mellan förbundsledningen och nämnden. Förslaget remitterades till Bengtsfors, Dals-Eds, Färgelanda och Melleruds kommuner. Ledningen har beslutat att arbetet med ett miljöpolitiskt program för Dalssland ska fortsätta att processas i dialog med kommunerna under 2018. Under hösten 2017 prioriteras arbetet med att ta fram åtgärder för det miljö- och energistrategiska arbetet 2018.

Miljöledning och miljöutbildning i kommunerna och förbundet

Förbundets insatser i kommunernas miljöledningsarbete har reducerats kraftigt under första halvåret på grund av sjukskrivning hos förbundets miljösamordnare. Under hösten är förbundets miljösamordnare åter i tjänst och dessutom anställs en ny miljöstrateg som kommer att stötta i det fortsatta miljöledningsarbetet under hösten. I Melleruds kommun kommer miljörevision att ske under hösten. Även miljöutbildningar m.m. planeras att genomföras under hösten.

Energi- och klimatstrategiskt arbete

Det energi- och klimatstrategiska arbetet innefattar 2,5 tjänster inklusive Åmåls kommun och är uppdelat på tre inriktningar som beskrivs nedan.

Kommunalt energistrategiskt arbete

I kommunernas interna energistrategiarbete ligger fokus på att samordna, utveckla medlemskommunernas (inkl. Åmål) energi- och klimatarbete. Utifrån årliga uppföljningar för respektive kommuns energianvändning, bereder och genomför energistrategerna med hjälp av kommunernas energigrupper åtgärder som styr mot fastställda energi- och klimatmål.

Åtgärder	Aktiviteter	Kommentar
Samordna energigrupper	Möten med kommunernas energigrupper (15 st.)	Åtgärdsplanering
Uppföljningar	Sammanställning och analys av energistatistik Redovisning av statistik Bengtsfors och Åmål. Redovisning Mellerud, Dals-Ed och Färgelanda Återrapportering klimatklivet Mellerud fjärrvärme	Alla kommuner Klar Pågående Enligt plan
Ansöka om externt medel	Klimatklivet Dals-Rostock, Melleruds bostäder AB Klimatklivet laddstolpar Färgelanda Klimatklivet Karoliner skolan, Dals-Rostock Energikartläggningsstöd Björnhuset, Färgelanda Stöd till solceller, Månvägen förskola, Högsäter Stöd till solceller, Fågelvägens förskola, Dals-Ed	Beviljad (292 tkr) Beviljad (67 tkr) Beviljad (920 tkr) Inskickad Inskickad Inskickad
Genomföra utredningar	Björnhuset, Färgelanda Hagaskolans Kök, Dals-Ed Tavlans motionsgård, Dals-Ed	Klar Pågående Pågående
Arbeta med kommunernas	Åmåls kommun (under uppdatering) Bengtsfors kommun (under uppdatering)	I förankringsprocess Revidering påbörjad

energi- och klimatstrategier	Melleruds kommun Dals Eds kommun Färgelanda kommun	Beslutad (2011-05-24) Beslutad (2016-09-28) Behov av revidering
------------------------------	--	---

Energi- och klimatrådgivning (EKR)

Finansieras av Statens Energimyndighet samtliga kommuner i Dalaland deltar i ett samarbete med Vänersborgs kommun under 2017. EKR ska upp uppmuntra allmänhet, små och medelstora företag samt organisationer till ett energi- och klimateffektivt beteende. Fokusområde 2017 är transporter.

Åtgärder	Aktiviteter	Kommentar
Kostnadsfri och opartisk rådgivning	Utställningar vid HOPP miljömässa i Bengtsfors Bomässan i Vänersborg. Informationsinsatser företag och bostadsrättsföreningar	170326 21-23 april Inriktning solenergi och transporter
Delta i insatsprojektet "Transport 2017"	Rådgivningsinsatser vid bilbesiktningar i Vänersborg och Mellerud. Information till 120 privatbilister och fördjupad rådgivning till 66 privatbilister	Genomfört två av fem tillfällen. Samverkan med projektet SGO
Tillgänglighet	EKR har varit tillgänglig för telefonrådgivning mellan kl. 08:00-16:30 mån-fre.	

Projektverksamhet

Driver under 2016-2018 projektet "Samskapande Grön Omställning"

Målet är att skapa en hållbar utveckling i bred dialog mellan politiker, tjänstemän, medborgare och näringsliv för att stimulera en ökad efterfrågan och produktion av energi från förnybara källor till fordon och transporter.

Åtgärder	Aktiviteter	Kommentar
Organisera arbetet inom projektet	Utformning av projektplan Rapportering och redovisning Tillväxtverket	Inskickad 1703 Inskickad 1701
Genomföra åtgärder inom ramen för projektplanen	Dialoginsats HOPP miljömässa i Dals Ed Dialoginsats HOPP miljömässa i Bengtsfors Sammanställning nulägesanalys Organisering av workshop med projektpartners	170305 170326 Pågående 9-11 maj GBG
Bistå kommunerna i arbete med fossilfria fordon och transporter.	Utredningsstöd tankställe biogas Bengtsfors Utredningsstöd tankställe biogas Mellerud Utredningsstöd tankställe biogas Dals Ed Processledning laddinfrastrukturplan Bengtsfors Utformning av insatser för minskat resande	Etablering 2018 Etablering 2018 Diskussion pågår Påbörjad Påbörjad

Miljöanpassad offentlig upphandling

Bedöms att den miljö- och energistrategiska planen följs.

Ny livsmedelsupphandling har pågått under våren. En miljöstrateg har på kostchefernas uppdrag vävt samman två policydokument till en enda policy "Livsmedel- och måltidspolicy" vilken har presenterats för politiker vid ett möte och sedan gått för

antagande i respektive kommun. Vid ett par möten har uppföljningen av miljökraven i levererade livsmedel till kommunala kök presenterats. Uppföljning av städ- & kemupphandlingen planeras ske under hösten.

Hållbar samhällsplanering

Medverkan sker i kommunernas VA-planering och i kommunernas gemensamma arbete med avfallsplanering. ÖP-arbetet i Dals-Ed sköts upp i våras och planeras att starta i oktober. Även Mellerud kommer att påbörja arbetet med en ny ÖP i höst.

Hållbar livsstil och konsumtion

Frågan om miljöanpassning av måltidverksamheterna har varit uppe för diskussion med kostcheferna och de arbetar på egen hand med personalens kompetenshöjning inom detta område. I Dals-Eds kommun har miljöstrateg medverkat vid ett utbildningstillfälle för all kostpersonal, kallad "Mat, klimat och andra miljöfaktorer". Arbetet fortgår under hösten.

Naturvårdsplanering

Första halvåret har inneburit mycket arbete med LONA-projekt. LONA-projektet "Vägledning till naturen i Dalsland", har slutförts i och med utgivning av boken "Natur i Dalsland", som trycktes och lanserades på Dalsslands litteraturens dag 17 juni. Återstår en del arbete med hemsida där allt material från boken samlas på förbundets nya hemsida www.naturidalsland.se. LONA-projektet "Ökad tillgänglighet till naturområden i Dalsland" pågår och ett antal informationstavlor samt vägvisare har tryckts och ska sättas upp i augusti-september. Under den här tiden ska också de planerade p-platserna uppföras. "Odling och plantering av vilda blommor i Dalsland" har genomförts som planerat.

Det reviderade naturvårdsprogrammet för Melleruds kommun var ute på remiss och antogs därefter i kommunfullmäktige 19 april. Det finns i sina 6 delar på www.dalsland.se och www.mellerud.se.

Vattenplanering

Verksamhetsplanen bedöms i huvudsak följas, men i något mindre omfattning än planerat, dels pga en dryg månads sjukfrånvaro för ansvarig miljöstrateg, dels då VA-planeringsarbetet varit pausat i några av kommunerna.

Miljöstrateg medverkar i kommunernas VA-planeringsgrupper. Under våren har arbete pågått främst i Mellerud, medan det av olika anledning varit låg aktivitet i grupperna i Bengtsfors (planen beslutad men processledare ska utses), Färgelanda (VA-policyn beslutades i februari och arbetet med delplanerna återupptas i höst) och Dals-Ed (förslag till handlingsplan finns men är ännu ej behandlad politiskt, arbetet har varit pausat pga samtidigt utredande av VA-frågorna i Nössemark). Vi räknar med att VA-planearbetet fortsätter i höst i alla fyra kommunerna.

Miljöstrateg har under våren medverkat i Gullmarns vattenråd (Örekilsälven och Valboån), tex vattendragsvandring i Örekilsälven, och i Dalbergså/Holmsåns vattenråd (tex

insatser i Teåkersälven). Miljöstrateg har även informerat KS i Dals-Ed om vattenmyndighetens beslut om nytt åtgärdsprogram. Dialog har inletts med kommunerna om samverkan i klimatanpassningsplanering.

Miljö- och energiinformation

Beskrivning	Aktiviteter och åtgärder
Hemsida	Ny information har lagts in på nya hemsidan
Utställningar	Deltagit och delat ut informationsblad mm vid HOPP miljömessan i Ed respektive HOPP miljömessan i Bengtsfors Naturinformation vid lanseringen av boken Natur i Dalssland samt guidning för allmänheten i ett reservat
Massmedia	Artiklar publicerade i t.ex. Melleruds Nyheter och Dalsslänningen

Samverkan nätverk, utbildning och omvärldsbevakning

Deltagit i kompetensutveckling och samverkan med andra aktörer, bland annat tillsammans med Fyrbodals kommunalförbund, Hållbar Utveckling Väst och Fossilfritt Dalssland

Status i relation till miljö- och energistrategisk plan 2017

Det miljö- och energistrategiska arbetet följer upprättad plan med undantag för en kraftigt reducerad insats i kommunernas miljöledningsarbete

Aktiviteter i den miljö- och energistrategiska planen som inte bedöms kunna genomföras under 2017

Miljöledningsarbete utförs men i reducerad takt

Framtiden på kort och lång sikt

- Det finns ett stort behov hos miljökontoret att utveckla lednings- och styrfunktioner, kvalitet och effektivitet, kompetens, arbetsmiljö och rekryteringsmöjligheter. Miljökontoret lägger stor vikt vid detta på både kort och lång sikt. Möjligheterna att utveckla detta bedöms positiva när miljö- och energikontoret från och med september 2017 finns samlat i Mellerud. Möjligheterna till detta bedöms samtidigt dock hämmas så länge förbundschefen/miljö- och energichefen inte avlastas vissa arbetsuppgifter, t.ex. genom inrättande av en tjänst som biträdande miljöchef.

- Fortsatta verksamhets- och tillsynsplaner samt behovsutredningar bör präglas av att kontorets resurser används med syftet att åstadkomma största möjliga miljönytta för Dalsland. Ett sådant arbete sker fortlöpande. Viktiga faktorer i detta arbete utgör av nationella/regionala miljömål, lagstiftning, lokala mål samt ekonomiska ramar. Samtliga medarbetare är involverade i detta arbete.
- Det är angeläget att utveckla de gemensamma rutinerna och riktlinjerna inom miljökontoret i syfte att skapa enhetlighet och tydlighet. Detta är ett arbete som pågår och som sker på både kort och lång sikt.
- Den utredning av miljökontoret och miljönämnden som gjordes 2012 visade att det finns ett stort behov av en ökad dialog mellan miljökontoret och de kommunala verksamheterna. Miljö- och energikontoret driver en process för ökad dialog med de kommunala verksamheterna. Denna process är ett långsiktigt arbete. Miljö- och energikontorets ambition är att, utifrån tillgängliga resurser, fortsätta och utveckla denna process. Utvecklad samverkan med kommunerna är nu en stående punkt på APT-möten och ledningsgruppsmöten. Den nya förbundsorganisationen bedöms ge möjligheter att utveckla denna samverkan.

Hållbar utveckling väst

Ansvarig: Nardono Nimpuno

Ansvar: 3020

Belopp i tkr	Delår 2017	Budget 2017	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	8 822	5 916	4 560
Summa intäkter	8 822	5 916	4 560
Kostnader			
Personalkostnader	3 626	4 791	4 961
Övriga kostnader	6 021	1 126	788
Summa kostnader	9 647	5 917	5 749
Årets resultat	-825	0	-1 189

Verksamhetsbeskrivning

Hållbar utveckling Väst är Västra Götalands regionala energikontor och har funnits sedan 2003. Verksamheten har tre huvudsakliga delområden, samordning av Västra Götalands kommunala energi- och klimatrådgivare, samordning av ett kommunnätverk för hållbar utveckling i Västra Götaland samt projektverksamhet. Projektverksamheten kopplas till de två samordningsområdena, alternativt till uppdraget som regionalt energikontor.

Händelser av betydelse

- Huvs verksamhetsledare är fortsatt ordinarie ledamot och sekreterare i Energikontoren Sveriges styrelse.
- Uppdragen från Tillväxtverket och Energimyndigheten för energieffektivisering i små och medelstora företag i regionen fortsätter. Dessa strukturfondsfinansierade uppdrag ger kontoret en stärkt kompetens och erfarenhet kring arbete mot näringslivet.
- HUV fortsätter sin samverkan med Västra Götalandsregionen och Power Väst kring utökad vindkraft i regionen.
- Under våren anställdes 5 nya medarbetare.
- De två 2-åriga projekten Green Building A-Z med främst Interreg-finansiering och Soliväst II med stöd från främst Energimyndigheten och Västra Götalandsregionen löper på väl, med stort intresse och engagemang från deltagande kommuner och aktörer.
- Miljö- och energiförbundets direktions har beslutat att man tar ansvar för HUV:s verksamhet till och med 2018. I god tid dessförinnan bör därför ny huvudman för verksamheten vara klar. Utvecklingsarbete för att finna ny huvudman för verksamheten pågår. Nya tag har tagits kring att finna nya ägare med förankring i

hela regionen. Diskussioner har hållits med förbundsdirektörerna för de fyra kommunalförbunden i regionen samt med VGR. Dessa diskussioner fortsätter under hösten, på såväl politisk som högsta tjänstemannanivå.

Ekonomisk analys

Hållbar utveckling Väst visar på en budgetavvikelse på - 825 tkr.

Uppdrag och projekt löper på

Under 2017 har Hållbar utveckling Västs uppdrag och projekt löpt på. Organisationen har i dagsläget 7 större uppdrag/projekt som löper över flera år, och 5 mindre projekt som löper över året. Finansiärer är Energimyndigheten, Strukturfonderna, Västra Götalandsregionen, Interreg samt kommunerna i västra Götaland.

Efterfrågan på energikontorets tjänster och kompetens är stor hos såväl samarbetspartners som finansiärer.

Med sina 14 medarbetare är Hållbar Utveckling Väst ett av de mest tongivande och efterfrågade energikontoren i Sverige.

Finansiering med minskad overhead

Projekten som finansieras av Energimyndigheten medför liksom tidigare år en intäkt på 650 kr/upparbetad timme (Overhead ~300kr/tim). dessa projekt utgör ca hälften av organisationens intäkter.

För övriga projekt, såsom Strukturfondsuppdragen, Interregprojekt och andra EU-finansierade projekt erhålls en Overhead-ersättning som motsvarar endast ungefär 15 % av de faktiska lönekostnaderna, ca 50 kr/tim.

Marginalerna i verksamheten blir därför begränsade, vilket återigen återspeglar sig i såväl budgeten som resultatet 2017.

Då organisationen inte erhåller någon grundfinansiering blir ekonomin i organisationen ansträngd.

Frågan om grundfinansiering förblir följaktligen aktuell. Arbetet med att hitta en lämplig huvudman åt verksamheten fortsätter därför 2017.

Måluppfyllelse

Hållbar utveckling Väst har 6 övergripande mål som redovisas kort här

1. En regional resurs med hög kompetens och tillgänglighet för lokala, regionala och nationella aktörer

HUV driver och deltar i ett antal projekt inom energi- och miljöområdet som syftar till att öka och upprätthålla en hög kompetens i Västra Götalandsregionen. HUV erbjuder också praktikplatser under året samt möjligheter till ex-jobb.

2. Stärker och underlättar arbetet med hållbar utveckling i Västsverige genom att erbjuda nätverk, samordning och projektverksamhet

HUV arbetar kontinuerligt för att samordna och samverka för att underlätta för kommunerna att arbeta med hållbar utveckling. HUV har under året drivit 2 nätverk, kommunnätverket för hållbar utveckling och nätverket för energi och klimatrådgivare, EKR. Vi samverkar även med Länsstyrelsen i Västra Götaland för kommunnätverket för energistrategiska frågor.

3. Utvecklar, deltar i och leder projekt och aktiviteter som syftar till en hållbar utveckling, med tydligt värde för våra samarbetsparter, där vi lyfter fram de tre dimensionerna av hållbar utveckling

Under året har hållbar utveckling väst arbetat med att utveckla ett antal projekt med fokus på hållbar utveckling främst ur ett energi- och miljöperspektiv. Projekten utvecklas främst i samarbete med våra nätverk och samarbetspartners och arbetar med att ta in alla aspekter av hållbar utveckling. Dock bör belysas att vi arbetar främst med miljö- och energidelen i hållbar utveckling som tangerar ekonomi och sociala aspekter.

Samordningen av Energi och Klimatrådgivare och samordningen av Kommunnätverket av kommunala miljöstrategier löpte på under våren.

Förutom ovanstående bedrevs följande större uppdrag/projekt under 2017:

- Soliväst 2016-2019
- Green Building A-Z
- Insatsprojekt Solel: nationellt samordningsprojekt
- Nationell samordning av energikontoren Sverige (nationell ansökan genom föreningen Energikontoren Sverige.)
- Noder Energikartläggningsstöd mot små och medelstora företag.
- Energieffektiviseringsnätverk företagsgrupper.

4. Vi inspirerar och utmanar andra att genomföra hållbara aktiviteter, vi lever som vi lär och genom egna exempel går vi före. Vi verkar för ständig förbättring av den egna verksamheten genom ett aktivt arbete med vår miljö- och klimatpolicy

I inköp av fika och mat till möten söker Hållbar utveckling Väst alltid ekologiska och rättvisemärkta alternativ för att uppmuntra marknaden att erbjuda dessa varor/tjänster, samt "leva som vi lär". Miljöanpassad städning var t.ex. en viktig faktor när vi sökte städtjänst i de nya lokalerna.

HUV har 1 licens för webbmötesverktyget Adobe Connect pro vilket används flitigt av alla. Ofta sker flera möten i veckan på detta sätt vilket minskar miljöbelastningen då vi undviker transporter.

HUV har antagit CSR västs utmaningar, klimatinitiativet, REKO kontor och ett socialt ansvarstagande kontor för att internt driva på arbetet med hållbarhetsfrågorna.

5. Våra aktiviteter håller en hög kvalitet och svarar mot våra målgruppers förväntningar och behov. Genom utvärdering och uppföljning av våra aktiviteter arbetar vi för ständig förbättring.

HUV arbetar ständigt med att förbättra sin verksamhet. Alla större möten och event som genomförs utvärderas. Utvärderingar visar att 90 % av EKR-deltagarna nöjda till mycket nöjda med nätverksträffarna som hittills. Även kommunnätverket för hållbar utveckling har fortsatt positiva utvärderingar och kommentarer från deltagarna.

6. Hållbar utveckling Väst är en uthållig arbetsplats där kreativitet, passion och vilja tas till vara och får växa.

Hållbar utveckling Väst har en friskvårdstimme/vecka vilket varit mycket uppskattat detta fortsätter under 2017. HUV arbetar kontinuerligt med deltagande processer och mötesmetoder för att underlätta kreativitet och ta till vara på personalens kompetens.

Framtiden på kort och lång sikt

Som nämns är efterfrågan på Hållbar Utveckling Västs tjänster och kompetenser fortsatt stor. Uppdrag från och samarbete med relevanta aktörer (i regionen såväl som nationellt) inom energi och miljö håller en hög nivå.

Stödet till energirådgivarna samt samordningen av dessa utvecklas vidare av Energimyndigheten genom de 15 nationella Energikontoren via rollen som Regional utvecklingsledare (RUL).

Kommunnätverket för Hållbar utveckling löper på: det medlemsbaserade nätverket fortsätter sin verksamhet med HUV som central samordnare av aktiviteter av relevans för kommunernas miljöstrategier, kommunekologer, planerare, fair-trade ansvariga mm. De deltagande kommunerna är fortsatt nöjda med och känner fortsatt behov av nätverket. Nätverket omfattar 34 kommuner.

Arbetet med att bredda finansieringen har burit frukt, och kompetens och kontakter har arbetats upp gentemot nya finansiärer. Projektutvecklingen löper på och grunden har lagt till ett antal nya projektansökningar för 2018 och framåt.

Dock kräver den här typen av verksamhet någon form av grundfinansiering, vilket inte erhålls i dagsläget. För en stor del av uppdragen är overheaden som nämnts alldeles för liten för att verksamheten totalt sett ska få de marginaler som krävs. En grundfinansiering behövs för att täcka detta behov. (Övriga energikontor i Sverige erhåller ett sådant grundstöd från sina ägare).

En viktig prioritet för organisationen är därför att hitta en ny huvudman som kan erbjuda förankring och grundfinansiering.

HUVs verksamhetsledare har tillsammans med förbundschefen Dan Gunnardo under våren arbetat mot en lösning där de fyra kommunalförbunden skulle gå in som gemensamma ägare. Någon form av medlemsavgift bör utgå från kommunerna i hela länet. Dessutom bör medfinansiering för verksamheten sökas hos VGR.

Västgruppen

Som ett led i detta har verksamhetsledaren och förbundschefen i juni träffat den sk Västgruppen som är forumet mellan VGR och kommunalförbundens för strategisk samverkan inom regional utveckling. Det aktuella läget för kontoret diskuterades med förbundsdirektörerna och VGR (miljöchef och regionutvecklingsdirektör) och vägar framåt i linje med ovanstående presenterades.

Parallellt har även samtal förts med Länsstyrelsen, som är inbegripen i situationen och positiv till att spela en roll i en framtida lösning av HUVs huvudmannaskap.

Dialogen med dessa aktörer fortsätter under hösten. Målsättningen är att hitta en lösning under de kommande 12 månaderna, i god tid innan Dalsslands Miljö och Energiförbund i enlighet med sitt Direktionsbeslut avvecklar verksamheten.

Resultaträkning

Belopp i tkr		Delår 2017	Budget 2017	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	Not 1	17 036	22 799	35 587
Verksamhetens kostnader	Not 2	-16 017	-23 031	-38 922
Avskrivningar	Not 3	-1 086	-1 005	-1 779
Verksamhetens nettokostnader		-67	-1 237	-5 114
Finansiella intäkter	Not 4	1	0	4
Finansiella kostnader	Not 5	-17	0	-35
Resultat före extraordinära poster		-83	-1 237	-5 145
Extraordinära intäkter				
Extraordinära kostnader				
Periodens resultat		-83	-1 237	-5 145

Nettoresultat

Belopp i tkr	Delår 2017	Budget 2015	Bokslut 2016
Kansli	184	-35	-2 958
Inköp	0	0	16
Miljöförvaltningen	558	148	-24
Energisamverkan, Dalarnas	0	-344	-990
Hållbar utveckling väst	-825	0	-1 189
Summa	-83	-231	-5 145

Finansieringsanalys

Belopp i tkr	Delår 2017	Bokslut 2016
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Årets resultat	-83	-5 145
Justering för av- och nedskrivningar	1 086	1 779
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	1 003	-3 366
Ökning (-)/minskning(+) kortfristiga fordringar	2 715	-234
Ökning (+)/minskning(-) kortfristiga skulder	3 956	4 387
Kassaflöde från den löpande verksamheten	7 674	787
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Investering i materiella anläggningstillgångar	0	0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		
Investering i finansiella anläggningstillgångar		
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		
Kassaflöde från investeringsverksamheten	0	0
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Nyupptagna lån		
Amortering av skuld	-767	-1 264
Ökning av långfristiga fordringar		
Minskning av långfristiga fordringar		
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-767	-1 264
Periodens kassaflöde	6 907	-477
Likvida medel vid årets början	4 055	4 532
Likvida medel vid periodens slut	10 962	4 055

Balansräkning

Belopp i tkr		Delår 2017	Bokslut 2016
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	Not 6	4 144	5 230
Finansiella anläggningstillgångar			
Summa anläggningstillgångar		4 144	5 230
Omsättningstillgångar			
Fordringar	Not 7	3 490	6 205
Kassa och bank	Not 8	10 962	4 055
Summa omsättningstillgångar		14 452	10 260
SUMMA TILLGÅNGAR		18 596	15 490
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
varav årets resultat	Not 9	-1 143	-1 060
		-83	-5 145
Skulder			
Långfristiga skulder	Not 10	2 442	3 209
Kortfristiga skulder	Not 11	17 297	13 341
Summa skulder		19 739	16 550
S:A EGET KAPITAL OCH SKULDER		18 596	15 490
Soliditet		-6,1%	-6,8%

Notförteckning

Belopp i tkr	Delår 2017	Bokslut 2016
Not 1 Verksamhetens intäkter		
Årsavgifter tillsyn	1 474	2 512
Tillsyns- och prövningsavgifter	882	2 091
Bidrag Länsstyrelsen	345	7 310
Bidrag Energimyndigheten	3 956	1 698
Bidrag Tillväxtverket		2 179
Bidrag VGR		
Bidrag kommunnätverk (HUV)	1 149	683
Medlemsavgift Dals-Ed	88	137
Medlemsavgift Bengtsfors	173	276
Medlemsavgift Åmål		359
Medlemsavgift Färgelanda	118	188
Medlemsavgift Mellerud	166	261
Miljökontor, Dals-Ed	815	1 373
Miljökontor, Bengtsfors	1 664	2 757
Miljökontor, Färgelanda	1 121	1 873
Miljökontor, Mellerud	1 579	2 616
Inköpare Bengtsfors		348
Inköpare Dals Ed		250
Inköpare Färgelanda		286
Inköpare Mellerud		338
Inköpare Åmål		126
Inköpare Säffle		90
Bidrag energisamverkan	490	1 400
Bidrag glesbyggsstöd, energi	300	
Bidrag energisamverkan, Vbg	171	
Försälj vht t annan kommu		899
Intäkter bibliotekssystem	341	939
Intäkter lönesystem HR+	814	1 862
Intäkter ekonomisystem Agresso	628	1 361
Intäkter VA-system	294	587
Intäkter plan/bygg-system	215	473
Intäkter fastighetsbolagen	-18	54
EU-bidrag (SGO)	196	
Övriga intäkter	75	261
S:a verksamhetens intäkter	17 036	35 587

Notförteckning

Belopp i tkr	Delår 2017	Bokslut 2016
Not 2 Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	10 921	23 456
Hyror	603	1 286
Material	161	373
Köpta tjänster	1 963	6 007
Övriga kostnader	2 370	7 800
S:a verksamhetens kostnader	16 017	38 922

Not 3 Avskrivningar

Avskrivning ekonomisystem	311	621
Avskrivning Löne/PA-system	303	605
Avskrivning bibliotekssystem	0	78
Avskrivning VA-system	278	278
Avskrivning plan/bygg-system	195	195
Avskrivning datorer	0	2
S:a avskrivningar	1 086	1 779

Avskrivning enligt plan grundas på inventariernas ursprungliga anskaffningsvärde och fördelas över den beräknade nyttjandeperioden, datorer tre år, medlemskommunernas ekonomi- och PA-system 10 år och övriga inventarier och bibliotekssystem 5 år.

Belopp i tkr	Delår 2017	Bokslut 2016
Not 4 Finansiella intäkter		
Övriga ränteintäkter	1	4
S:a finansiella intäkter	1	4

Not 5 Finansiella kostnader

Dalslands Sparbank Ekonomisystem	2	6
Dalslands Sparbank Löne/PA-system	1	4
Dalslands Sparbank bibliotekssystem	1	3
Övriga räntekostnader	9	13
Bankkostnader	6	9
Övriga finansiella kostnader	-2	
S:a finansiella kostnader	17	35

Not 6 Materiella anläggningstillgångar

- varav maskiner och inventarier

Ingående anskaffningsvärde	20 885	20 885
Ackumulerad avskrivning	-15 655	-13 876
Årets investeringar	0	0
Avskrivning	-1 086	-1 779
Summa	4 144	5 230

- specifikation maskiner och inventarier

Ekonomisystem	1 553	1 863
Löne/PA system	2 118	2 421
Datorer	0	0
Bibliotekssystem	0	0
VA-system	278	556
Plan/ Bygg-system	195	390

S:a materiella anläggningstillgångar	4 144	5 230
---	--------------	--------------

Not 7 Kortfristiga fordringar

Kundfordringar	1 664	3 302
Skattekonto	400	0
Moms	462	780
Bruttolönefordran	0	
Förutbetalda hyror	129	0
Förutbetalda kostnader	158	360
Upplupna intäkter	624	1 763
periodiseringsfordringar	54	

S:a kortfristiga fordringar	3 491	6 205
------------------------------------	--------------	--------------

Not 8 Kassa och bank

Bank	10 962	4 055
S:a kassa och bank	10 962	4 055

Belopp i tkr	Delår 2017	Bokslut 2016
Not 9 Eget kapital		
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	-1 060	4 085
Årets resultat	-83	0
Utgående balans eget kapital	-1 143	4 085
<i>- varav saldo Hållbar utveckling Väst</i>		
Ingående värde	1 658	1 658
Årets resultat	-825	0
Utgående värde	833	1 658
<i>- varav saldo Energisamverkan, Dalssand</i>		
Ingående värde	111	111
Årets resultat	0	0
Utgående värde	111	111
<i>- varav saldo Miljönämnd</i>		
Ingående värde	0	0
Årets resultat	558	0
Utgående saldo	558	0
<i>- varav saldo Kansliet</i>		
Ingående värde	107	-4
Flyttat till Inköp (del av)		
Årets resultat	184	0
Utgående saldo	291	-4
<i>- varav saldo Inköp</i>		
Ingående värde	0	111
Flyttat fr Kansliet		
Årets resultat	0	0
Utgående saldo	0	111
Not 10 Långfristiga skulder		
Ingående skuld	3 209	4 473
Nya lån		
Amortering enligt plan	-767	-1 264
S:a långfristiga skulder	2 442	3 209
Kreditgivare		
DS Bibliotekssystem	0	39
DS Ekonomisystem	1 549	2 014
DS Löne/PA system	2 118	2 420
Amortering kommande år	-1 225	-1 264
S:a kreditgivare	2 442	3 209
Not 11 Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	296	2 115
Kommande års amortering	1 225	1 264
Utgående moms	299	
Arbetsgivaravgifter/ kollektiva avgifter	771	658

Preliminärskatt	308	335
Semesterlöneskuld	1 168	757
Pensionskostnader individuell del	325	726
Bruttolöneavdrag, pensionsavsättning	-89	
Särskild löneskatt individuell del	463	766
Särskild löneskatt på utbetalda pensioner	230	
Utgiftsrester	1	
Inkomstförskott	6 032	2 416
Övriga kortfristiga skulder	6 215	4 304
Periodiersingsskulder	54	
S:a kortfristiga skulder	17 297	13 341

Beviljad checkkredit 6000 tkr.

Not 12 Överskottsfond, tjänstepensioner

Överskottsmedel	0	4
S:a överskottsfond	0	4

Redovisningsmodell

Den kommunala redovisningslagen reglerar den externa redovisningen. Årsredovisningen ska enligt lagen innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning samt en kassaflödesanalys. För kommunalförbundets interna redovisning tillkommer även driftredovisning och investeringsredovisning.

Modellens delar och samband

Resultaträkningen redovisar det ekonomiska resultatet på tre nivåer; verksamhetens nettokostnader, som redovisar resultatet av den egentliga verksamheten; resultat före extraordinära poster, som redovisar resultatet av den löpande verksamheten; samt årets resultat som även inkluderar extraordinära intäkter och kostnader. Årets resultat utvisar förändringen av det egna kapitalet. Årets resultat innefattar hela kommunalförbundets verksamhet.

Balansräkningen beskriver den ekonomiska ställningen vid en viss tidpunkt. Balansräkningen visar värdet av kommunalförbundets tillgångar och hur dessa tillgångar har finansierats, externt med skulder och internt med eget kapital. Tillgångarna delas upp i anläggningstillgångar och omsättningstillgångar. Skulderna delas upp i långfristiga och kortfristiga skulder. Kortfristiga skulder är de som förfaller inom ett år. Skillnaden mellan tillgångar och summan av skulder utgör det egna kapitalet, kommunalförbundets förmögenhet.

Kassaflödesanalysen ger upplysning om kassaflöde från löpande verksamhet, investeringar och från finansiering. Ett positivt saldo på kassaflödet innebär en förstärkning av likviditeten. Kassaflödets saldo slutar med årets förändring av likvida medel.

Driftsredovisningen visar de enskilda verksamhetsområdenas redovisade intäkter och kostnader samt nettobudget.

Investeringsredovisningen är en beskrivning av kommunalförbundets investeringsverksamhet under året.

Övergripande redovisningsprinciper

I den löpande redovisningen och vid upprättande av årsredovisningen följs ett antal övergripande redovisningsprinciper, vilka skapar ett normverk som styr innehållet i redovisningsrapporterna. Principerna som tillämpas innebär att en återhållsam bild av kommunalförbundets ekonomi redovisas, i enlighet med god redovisningssed. Analysen av den finansiella utvecklingen och ställningen baseras på antagandet att dessa principer har följts.

Principen om pågående verksamhet – Denna princip har stor betydelse för redovisningen, främst vad gäller tillgångsvärderingen och det sätt på vilket tillgångar redovisningstekniskt anses förbrukas. Här kommer förväntningar på framtiden in.

Principen om öppenhet – Öppenhetsprincipen handlar dels om myndigheters offentlighetsprincip, dels om ett förhållningssätt där största möjliga öppenhet alltid eftersträvas.

Försiktighetsprincipen – Försiktighetsprincipen innebär att värdering av redovisningsposter ska göras på ett sådant sätt att resultatet under inga omständigheter överskattas utan hellre underskattas.

Kongruensprincipen – Kongruensprincipen innebär att konsekventa mätprinciper ska tillämpas över tid.

Matchningsprincipen – Matchningsprincipen innebär att värderingen av tillgångar och skulder sker på ett sådant sätt att intäkter och kostnader som hör samman redovisas under samma redovisningsperiod.

Väsentlighetsprincipen – Väsentlighetsprincipen kan medföra avsteg från matchningsprincipen i och med att endast väsentliga redovisningsposter behöver periodiseras.

Kommunal redovisningslag

Kommunalförbundet ska enligt den kommunala redovisningslagen följa god redovisningssed. Lagen reglerar vilka delar som ska ingå i årsredovisningen. Förvaltningsberättelsen ska ge en översikt över utvecklingen. Den ska även redogöra för de förhållanden som är viktiga för bedömningen av ekonomin. Här ska förhållanden som är kända fram till dess årsredovisningen upprättats redovisas.

I 2017 bokföring och bokslut tillämpas i allt väsentligt den kommunala redovisningslagens bestämmelser samt gällande rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Tillämpning av redovisningsprinciper i övrigt

- Materiella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar.
- Avskrivning sker på tillgångens anskaffningsvärde. Avskrivningar av anläggningstillgångar görs med 3 år för datorer, 5 år för inventarier och biblioteks system och 10 år för ekonomisystem och löne-/PA-system. Avskrivning påbörjas under det år tillgången tas i bruk.
- Årets förändring av semesterlöneskulden, okompenserad övertid etc. redovisas under verksamhetens kostnader i resultaträkningen. Den totala skulden av dessa redovisas som kortfristig skuld i balansräkningen.

- Timlöner, övertidsersättningar etc. som intjänats under 2015 och betalats ut 2015 belastar 2015 års resultat.
- Pensionskund och pensionskostnad beräknas av Kommunernas Pensionsanstalt (KPA). Pensionsrättigheter intjänade från och med 1998 har betalats in via försäkring hos KPA och är kostnadsförd i den mån de ej avser s.k. avgiftsbestämd ålderspension (individuell del). Den avgiftsbestämda delen avseende år 2015 är kostnadsförd och redovisas som en kortfristig skuld. Samtliga pensionskostnader har belastats med särskild löneskatt.

Kommunfullmäktige i
Bengtsfors, Dals-Ed,
Färgelanda, och Mellerud
kommuner

Direktionen i
Dalslandskommunernas
kommunalförbund

Utlåtande avseende delårsrapport 2017

Revisorerna skall varje år i samband med granskningen av delårsrapporten göra en bedömning av om resultatet är förenligt med kraven på god ekonomisk hushållning. Bedömningen skall avse både finansiella mål och verksamhetsmål. Kommunallagens krav på att delårsrapporten skall behandlas i fullmäktige gäller även kommunalförbund.

Enligt kommunallagen 8 kap 5 § skall budgeten innehålla en plan för verksamheten och ekonomi under budgetåret. Mål och riktlinjer som har betydelse för god ekonomisk hushållning skall anges för såväl verksamhet som ekonomi.

Vi har översiktligt granskat förbundets delårsrapport per 2017-07-31. En översiktlig granskning är väsentligt begränsad och inriktad på analys och mindre på detaljgranskning. Granskningsresultatet framgår av bifogad revisionsrapport som utarbetats av PwC.

Det redovisade resultatet per 2017-07-31 är – 83 tkr.

Utifrån genomförd granskning gör vi följande bedömning av förbundets delårsrapport:

- *Resultatet i delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt i allt väsentligt.*
- *Vi instämmer i direktionens bedömning av möjligheterna att nå det övergripande finansiella målet som direktionen fastställt.*

- Vi efterlyser en långsiktig lösning på hur verksamheten i Hållbar Utveckling Väst ska hanteras främst med anledning av deras svårighet att bedriva verksamheten inom tilldelad budget sedan budgetförutsättningar ändrats under de senaste åren. Arbetet med att hitta en ny huvudman för Hållbar Utveckling Väst måste intensifieras och komma till ett avslut under 2018.
- Vår sammanfattande bedömning kring verksamhetsmålen är att måluppfyllelsen avseende verksamheten är förenlig med direktionens fastställda mål.

DALSLANDS MILJÖ & ENERGIFÖRBUND
Revisorerna

Bo Johansson
Sammanställande

Nils-Gunnar Nilsson

Torgny Arvidsson

Joacim Magnusson

Evert Magnusson

Revisionsrapport

Granskning av delårsrapport 2017 Dalslands Miljö & Energiförbund

Lars Dahlin
Certifierad kommunal
revisor

november 2017

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	3
2.1.	Bakgrund	3
2.2.	Syfte och revisionsfrågor	3
2.3.	Revisionskriterier	3
2.4.	Avgränsning och metod.....	3
3.	Iakttagelser och bedömningar	5
3.1.	Lagens krav och god redovisningssed	5
3.1.1.	Iakttagelser	5
3.1.2.	Bedömning.....	5
3.2.	God ekonomisk hushållning.....	5
3.2.1.	Iakttagelser	5
3.2.2.	Bedömning.....	6

1. *Sammanfattning*

PwC har på uppdrag av förbundets förtroendevalda revisorer översiktligt granskat förbundets delårsrapport för perioden 2017-01-01 – 2017-07-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2017.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge förbundets revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som direktionen fastställt.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2017.

- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av direktionen fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Vi bedömer att det prognostiserade resultat är förenligt med de finansiella mål som direktionen fastställt i budget 2017.

Vi bedömer, utifrån delårsrapportens återrapportering, att verksamhetens prognostiserade utfall är förenlig med de av direktionen fastställda målen i budget 2017.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Kommunalförbund är skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början och i revisorernas uppgift ingår att granska förbundets delårsrapport.

Delårsrapporten ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret och den ska innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av förbundets verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång.

Kommunalförbundet skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisionsobjekt är direktionen som är ansvarig för delårsrapportens upprättande.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning vilken skall biläggas delårsrapporten i samband med respektive medlemskommuns fullmäktiges behandling av densamma.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av direktionen fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

2.3. Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL), kap 9:9 a
- Lag om kommunal redovisning (KRL), kap 9
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 22, Delårsrapport
- Direktionens beslut avseende god ekonomisk hushållning
- Direktionens anvisningar avseende delårsrapport

2.4. Avgränsning och metod

Granskningen av delårsrapporten avgränsas till följande:

- översiktlig granskning av det siffermässiga bokslutet per 2017-07-31,
- förvaltningsberättelsens innehåll,

- hur förbundet redovisar hur väl det prognostiserade resultatet är förenligt med målen för god ekonomisk hushållning (både finansiella och verksamhetsmässiga mål).

Granskningen utgår från Vägledning 4, Granskning av delårsrapport, utgiven av Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen sker genom analytisk granskning och intervjuer med nyckelpersoner som är ansvariga för delårsrapportens upprättande.

Granskningen har planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten ger en rättvisande bild. Granskningen är översiktlig och omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen till den information som ingår i delårsrapporten. Detta utesluter inte att felaktigheter kan förekomma.

En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt ISA och god revisions-sed i övrigt har.

3. Iakttagelser och bedömningar

3.1. Lagens krav och god redovisningssed

3.1.1. Iakttagelser

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – juli. Resultatet för perioden uppgår till -83 tkr.

Delårsrapporten består av en förvaltningsberättelse samt resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys.

Översiktlig förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen innehåller uppgift om händelser av väsentlig betydelse som inträffat under eller efter delårsperiodens slut, men innan delårsrapporten upprättas.

Upplysningar om förbundets förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet beskrivs kortfattat

En redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten görs.

En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen lämnas.

Finansiella rapporter

Delårsrapporten innehåller resultat- och balansräkningar samt ett fåtal noter.

Vissa andra upplysningar

Redovisningsprinciper för delårsrapporten anges som ett eget avsnitt i delårsrapporten. Det framgår att principerna är densamma som vid föregående års årsbokslut.

Förklaring till säsongvariationer beskrivs ej särskilt.

3.1.2. Bedömning

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2017.

3.2. God ekonomisk hushållning

3.2.1. Iakttagelser

Finansiella mål

Den målsättning som finns avseende finansiella delen av verksamheten har styrning genom att *”verksamheten skall bedrivs inom de ramar som våra medlemskommuner samt externa finansiärer beslutat om och samtidigt ha kontroll över kassalikviditeten”*. Respektive enhets utfall redovisas tillsammans med den budgetram som tagits för verksamheten och årsprognosen.

Mål för verksamheten

I delårsrapporten görs en uppföljning av verksamheternas mål som direktionen fastställt. Redovisningen görs utifrån prognos för helårsutfallet. En relativt stor andel av målen utvärderas inte i delårsbokslutet utan endast i årsbokslutet.

3.2.2. Bedömning

Vi bedömer att det prognostiserade resultat är förenligt med de finansiella mål som direktionen fastställt i budget 2017.

Vi bedömer, utifrån delårsrapportens återrapportering, att verksamhetens prognostiserade utfall är förenlig med de av direktionen fastställda målen i budget 2017.

2017-11-01

Lars Dahlin
Uppdragsledare

Sammanträdesdatum

2017-10-19

DMEF § 47

Delårsbokslut 2017-07-31

Bakgrund

Det första delårsbokslutet för det nya förbundet föreligger. Dalslands miljö- och energinämnd har antagit den del av bokslutet som omfattade nämndens verksamhet 2017-10-02.

Delårsbokslutet redovisar statusen avseende både ekonomiska och kvalitativa faktorer. Det kan konstateras att Miljö- och energikontoret visar en betydande positiv budgetavvikelse för delåret, medan Hållbar utveckling väst (HUV) visar en betydande negativ budgetavvikelse. För miljö- och energikontoret bedöms avvikelsen, relativt budget, bli betydligt lägre i ett helårsperspektiv. För HUV bedöms dock budgetavvikelsen bli tydligt negativ även i ett helårsperspektiv.

Direktionens beslut

Direktionen godkänner upprättat delårsbokslut för perioden 2017-01-01 – 2017-07-31 och överlämnar detta till kommunerna och revisorerna.

Ordf sign

Justerandes sign

Myndighetsnämnden

MN § 22

Dnr 2017-26

Rapport Ej verkställda beslut kvartal 4 2017

Myndighetsnämndens beslut

Myndighetsnämnden överlämnar framtagna rapporter till Kommunfullmäktige respektive kommunens revisorer.

Ärendebeskrivning

Kommunen är skyldig att till kommunfullmäktige respektive kommunens revisorer och myndigheten Inspektionen för vård och omsorg (IVO) rapportera gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader samt avbrott i verkställigheten (enligt § 28f – 28h LSS). Vidare skall kommunen ange vilka typer av insatser och hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut skulle ha varit verkställt.

Om IVO bedömer att insatser inte verkställts inom skälig tid har myndigheten en skyldighet att ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av en särskild avgift

I nedanstående tabell redovisas de beslut som den 31 december 2017 inte har kunnat verkställas inom tre månader.

Nr	Kvinna (x)	Man (x)	Tid sedan beslut (dagar)	Typ av bistånd	Orsak till att beslutet ej kunnat verkställas
1		X	203	Bostad med särskild service enl LSS	Behovet kan inte tillgodoses i kommunens boende, Erbjuden anpassat boende i annan kommun, tackat nej p g a geografiskt avstånd
2		X	45	Biträde av kontaktperson enl LSS	Kontakt är tagen med vårdnadshavare för planering av insats
3		X	45	Avlösarservice enl LSS	Kontakt är tagen med vårdnadshavare för planering av insats
4		X	290	Kontaktperson enl SoL	Tackat nej till erbjuden kontaktperson
5	X		78	Kontaktperson enl Sol	Beslutet verkställt 2018-01-03

Forts

Justering

Utdragsbestyrkande

Myndighetsnämnden

Forts MN § 22

För perioden har kommunen inte några avbrutna insatser som inte har kunnat verkställas inom tre månader eller avslutats, inte heller några ärenden som IVO har valt att gå vidare med till domstol och ansöka om åläggande om särskild avgift.

Frågor ställs kring erbjudande enligt LSS där brukaren tackat nej. Ansvarig enhetschef inbjuds till nästa sammanträde för att svara på frågor.

Beslutet skickas till 20180201/SA
Kommunfullmäktige
Kommunens revisorer
Enhetschef LSS
Diariet

Justering

Utdragsbestyrkande